

**TC
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ TARİHİ ANABİLİM DALI**

**16.YÜZYILDA SOSYAL VE EKONOMİK AÇIDAN
BUDAKÖZÜ KAZASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Ertuğrul İRKİÇATAL

TEZ DANIŞMANI

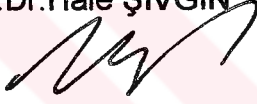
Doç. Dr. Ahmet GÜNEŞ

**ANKARA
2004**

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Ertuğrul IRKIÇATAL'a ait, 16. YÜZYILDA SOSYAL VE EKONOMİK AÇIDAN BUDAKÖZÜ KAZASI adlı çalışma, jürimiz tarafından Tarih/ Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan
Prof.Dr.Hale ŞIVGIN

Üye
Doç.Dr. Ahmet GÜNEŞ

Üye
Yrd.Doç.Dr. Muhammet ŞAHİN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
KISALTMALAR	3
GİRİŞ	4
GENEL OLARAK TAHRİRLER VE TAHRİR DEFTERLERİ	4
I. BÖLÜM	13
BUDAKÖZÜ'NÜN KONUMU, ADI VE TARİHİ	13
A-BUDAKÖZÜ'NÜN COĞRAFI KONUMU VE BUDAKÖZÜ	13
ADININ MENŞEI	13
B- BAŞLANGICINDAN 16 YY.'A KADAR BUDAKÖZÜ VE ÇEVRESİNİN TARİHİ	17
II.BÖLÜM	26
İDARİ YAPI, NÜFUS HAREKETLERİ VE EŞKİYALIK	26
A – İDARİ YAPI	26
Budaközü Kazası ve Kadısı	27
B- NUFUS HAREKETLERİ	29
C- EŞKİYALIK	42
III.BÖLÜM	53
İKTİSADİ VE MALİ DURUM	53
A- ZIRAİ FAALİYETLER	53
B- VERGİLER	57
C- TİCARET	69
D- İŞLETMELER	77
SONUÇ	79
BİBLİYOGRAFYA	81
EKLER	86

ÖNSÖZ

Anadolu'nun bir Türk yurdu oluşundan bugüne kadar geçen sürede yaşayan insanların toplum yapılarını, kültürel faaliyetlerini araştırmak, dün ile bugünü kıyaslamak tarihçilerin görevidir.

Son yıllarda Osmanlı dönemi Türk tarihi üzerindeki çalışmaların Osmanlı teşkilatının temel idari birimi olan sancaklar üzerinde yoğunlaştığı gözlenmektedir. Bu açıdan Osmanlı araştırmalarının derinlik kazandığını söyleyebiliriz. Çünkü siyasi tarihinin dışındaki sosyal ve iktisadi tarihin ağırlık noktasını sancaklar teşkil etmekte, temel idari birim olmaları hasebiyle de devlet teşkilatının küçük bir örneğini oluşturmaktadır. Fakat yine de sancaklar araştırma konusu edilirken unutulmuş ihmal edilen bir önemli nokta da köy ve köylü araştırmalarıydı.

Osmanlı toplum yapısı Yöneten-Yönetilen (Askeri-Reaya) temeline dayanıyordu. Yöneten kesim genellikle şehirlerde yaşayanlardı. Şehirler tarihçiler tarafından her zaman araştırma konusu olmuştur. Toplumun büyük kesimini teşkil eden yönetilen sınıfın yaşadığı köy ve kasaba tarihleri yakın zamana kadar araştırılmamış, gün ışığına çıkarılmamıştır. Oysa Osmanlı Devleti bir köylü imparatorluğuydu. Devletin temelini teşkil eden köylerin; tarihi, sosyal yapıları, kültür unsurları, zaman içindeki değişme ve gelişme seyri çok önemlidir.

Yapılan tahrir çalışmasında bir çok sorunun cevabını bulmak mümkündür. Çalışmamızda Budaközü adının kaynağı, 16.Yüzyıl içindeki tarihi seyri, yerleşim planı, orada yaşayan halkın geçimini nasıl sağladığını araştırmaya çalıştık. Nüfusun daha çok nerelerde yoğunluk gösterdiğini, aile bireylerinin ortalama kaç kişiden oluştuğunu, bölgenin ticari yapısının nasıl olduğunu bulmaya çalıştım.

Kendimizi 500 yıllık bir geçmişe götürdük, Köyümüz olan Çadırhöyük'ün adını arşiv belgelerinde okuyunca şaşkınlığımız arttı ve geçmişinin ne kadarda köklü olduğunu gördük.

Bu çalışmada birçok kişinin katkısı oldu. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün İstanbul ve Ankara'daki çalışan personeline özellikle Mustafa Engin ve Emin Erdoğan'a, mesai arkadaşlarıma, değerli arkadaşım Turgut zcan'a, saygıdeğer Hüseyin ınar'a, bana tahrir defterlerini sevdiren ve bu yönde araştırmaya sevk eden A. Nezih Turan'a ve bu çalışmamda haklı ve yapıcı tenkid ve ikazlarıyla yönlendiren yardımcı olan değerli hocam Doç.Dr. Ahmet Güneş'e ayrı ayrı teşekkür ederim. Eksik ve kusurların bana ait olduğunu bilmem söylememe gerek var mı?

KISALTMALAR

AÜ	Ankara Üniversitesi
a.e.g.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale/Madde
bkz.	Bakınız
C	Caba
Çev.	Çeviren
DİA	Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi
İA	İslam Ansiklopedisi (Milli Eğitim Bakanlığı)
KBY	Kültür Bakanlığı Yayınları
K	Bennâk
s.	Sayfa
S	Sayı
OTAM	Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi
TD	Tahrir Defteri
TTK	Türk Tarih Kurumu

GİRİŞ

GENEL OLARAK TAHRİRLER VE TAHRİR DEFTERLERİ

Tahrir Nedir?

Osmanlı Devletinin XV. ve XVI. Yüzyıllarda sosyal, ekonomik ve demografik tarihinin en önemli kaynakları tahrir defterleridir. Osmanlı tahrir-i vilayet sistemi, imparatorluk düzeninin temeli sayılan belirli bir sosyal ve ekonomik düzeni ayakta tutmak için gerekli bir sayım sistemidir.¹ Bunu biraz açacak olursak; Osmanlı Devletinin klasik döneminde, tımar sisteminin uygulandığı bölgelerde vergi mükellefi olan yetişkin erkek nüfusu, bu kişilerin ödemeleri beklenen vergileri ve söz konusu vergilerin hangi kişi veya kurumlara tahsis edildiğini tespit etmek maksadıyla düzenlenmişlerdir. Yani, temelde vergi amaçları göz önünde tutulmuştur. Defterlerde ferdi yükümlülükler değil, bir köyün veya eğer o köy hisselerine ayrılmış ise bir hissede yazılı kişilerin toplam vergi yükleri kaydedilmiştir.²

Tahrir Defterleri nüfus kayıtları olmayıp yalnızca ergenlik çağının üzerindeki erkeklerin kaydedildiği defterlerdir. Bazen Rum Eyâleti defterlerine vergi mükellefleriyle beraber muaf ve müsellemler de yazılmış ise de yönetici tabakaya mensup kişiler hiç kaydedilmemiştir. Muaf ve müsellemler olarak bilinen grupların, XVI. Yüzyılda vergi mükellefi kaydedildikleri ve yalnızca avârız denen olağanüstü vergilerden muaf tutulmaya devam ettikleri görülüyor. Kırsal nüfus defterlerinde kişilerin ellerinde bulundurdukları toprak miktarı esas alınarak yazılırdı. Toprak, bir çift öküzün işleyebileceği genişlik esas alınarak reayaya dağıtılırdı.³ Elinde bir

¹ Halil İnalçık, "Tahrir sisteminin esası," 438 numaralı *Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri*, Ankara 1993, (Giriş kısmı) s.1-7.

² Mehmet Öz, "15 ve 16 Yüzyıllarda Çorum Sancağı Nüfus-İktisadi Hayat", *Türk Kültür Tarihi İçerisinde Çorum Sempozyum Tebliğleri*, Çorum 1991, s.5.

³ Halil İnalçık, "Köy, Köylü ve İmparatorluk" *Osmanlı İmparatorluğu*, Eren Yayıncılık, İstanbul 1996, s.6.

köylü ailesinin işleyebileceği kadar toprak olan bir kimse **çift**⁴, yarım çiftliğe sahip bir kişi de **nîm** olarak yazılırdı. Yarım çiftten az toprağa tasarruf edenler **ekinlü/bennâk**, üzerinde kayıtlı toprağı olmayanlar ise **caba (caba-bennâk)** kaydedilirdi. Bekarlara **mücerred** denirdi. ⁵

Tahrir Defterlerindeki rakamların, tahmini olduklarını söyleyebiliriz. Bunlar gerçekte toplanan miktarları değil, toplanması gereken miktarları yansıtır. ⁶ Tarımsal ürünlerden elde edilmesi beklenen öşür hasılları muhtemelen tahrirden önceki üç yılın toplam ürünü baz alınıp, varılan üç yıllık toplam üçe bölünerek hesaplanıyordu. ⁷

Osmanlılar herhangi bir yöreyi ilk olarak orasının fethi akabinde tahrir tâbi tutarlardı. ⁸ Bununla beraber bu hususta dikkatli davranmak ve acele etmemekte lazım geliyordu: Harp ve istilaların uzun sürdüğü, emniyet ve iskan durumunun bozuk bulunduğu yerlerde, dışardan gelip yerleşmek isteyecekleri ürkütmemek lazımdı. Halkı birden bire alışık olmadığı yeni bir düzeni getirecek olan tahririn zapt ve raptı içinde sıkıya sokmanın uyandıracığı reaksiyonları önlemek için, sayım işinin iki-üç yıl geciktirilmesinin de, İmparatorluk idaresinin uzun tecrübelerine dayanan prensiplerden biri olarak, emir ve tavsiye edildiği görülmektedir. ⁹ İkinci olarak; Osmanlı tahtına yeni bir sultanın geçişi ¹⁰ tahrirlerin yapılmasını zorunlu kılıyordu. Her padişah değiştikçe türlü hak, dirlik ve makam sahiplerinin ellerindeki beratlar ile vakıfname veya mülknâme ... gibi belgeleri "tecdid" ettirmeleri ve yeni sultandan mukarrernâme almaları âdet olduğundan, benzeri genel berat yenilemelerinin, devlete oldukça büyük bir gelir teşkil eden bir formalite olmayıp, ilgililerin durumunun mahallinde yapılacak

⁴ Halil Inalcık, "Çiftlik", *DİA*, s.313-314.

⁵ Ferudun Emecen, "Çift Resmi", *DİA*, VIII, s.309-310, Ayrıca bkz, Mehmet Öz, a.g. e., s.7 Ayrıca bkz, Ertuğrul İrkiçatal, 1530 Yılı Murtaza-âbâc Tahrir Defteri, Basılmamış Lisans Tezi, Kırıkkale 2000,s.2-3.

⁶ A.Nezihi Turan, *Yabanâbâd Tarihini Ararken*, Ankara 1999, s.13.

⁷ Mehmet Öz, "15 ve 16 Yüzyıllarda Çorum Sancağı Nüfus-İktisadi Hayat", *Türk Kültür Tarihi İçerisinde Çorum Sempozyum Tebliğleri*, Çorum 1991, s.7.

⁸ Mehmet Öz, a.g.e., s, 6.

⁹ Ö.Lütfi Barkan-Enver Meriçli, *Hüdavendigâr İvası Tahrir Defterleri* 1, TTK. Yayınları, Ankara, 1988 s.16.

¹⁰ Hüseyin Arslan, *16.yy.Osmanlı Toplumunda Yönetim ,Nüfus,İskan,Göç Ve Sürgün*, İstanbul 2001,s.88.

tahrirlerle saptanmasına ve Deftere geçirilmesine de lüzum hasıl olacağı aşikârdı. Bu yapılan tahririn faydaları ise; yeni Sultana ülkesinin gerçek durumunu ve varlığını bütün ayrıntılarıyla tespit ettirerek tanımak fırsatını veriyordu. Böylece zuhur etmiş olan bir çok yolsuzlukların önüne geçmesine ve memlekette geniş ölçüde malî veya askerî birtakım ıslahat yapması mümkün oluyordu.¹¹ Çiftçi ailenin, kendi geçimi, yeniden üretim için gerekli tohumu ve devlete karşı yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için, çiftlik bütünlüğü, toprak tasarrufu ve köylü emeği bir üstün otorite tarafından korunmalıdır.¹²

Osmanlı kanûnlarında, köylü-aile çiftliğinin bütünlüğünü korumak için vakıf ve toprak sahiplerinin veya devlet sorumlularının, köylü emeğini sömürmesine karşı sıkı önlemler getirilmiştir. Çünkü; çiftlik bozulup dağılırsa, veya mülk olarak kişilerin kontrolü altına düşerse, reaya emeğini hakkıyla kullanamaz, verim düşer, çiftçi ailesinin geçimi güçleşir, devlet vergisini alamaz.

Tahrir sistemi, sadece devlet vergilerini tespit etmek için değil, bu vergi kaynaklarını saptamak ve sürdürmek, çift-hane düzenini korumak için yapıldı. Yani, yer adları, taşra örgütlenmesi, tımar rejiminin uygulanması bakımından tahrir defterleri vazgeçilmez kaynaklardı¹³

Böylece, tahrir defteri, yalnız vergi yükümlülüğünü değil, aynı zamanda köylünün haklarını ve konumunu kayda bağlayan bir belgedir.

Tahrir defterlerinin yayını hususunda ilk denemeyi Macar âlimi L.Fekete yapmıştır. Onun Macarca'ya tercüme ettiği "Mufassal Estergon Sancağı Tahrir Defteri" 1943 yılında Budapeşte'de yayınlamıştır. Bu yayını C. C. Djikia'nın 1947 de Tiflis'te yayınladığı "Defteri-i Mufassal-ı Vilayet-i Gürcistan" ile Prof. Dr. Halil İnalçık'ın hazırladığı ve Türk Tarih Kurumu'nda 1954 de basılan "Suret-i Defter-i Sancağ-ı Arvanid" takip eder.¹⁴ Yine Ömer

¹¹ Ö.Lütfi Barkan-Enver Meriçli, a.g.e.,s.14.

¹² Halil İnalçık, "Köy, Köylü ve İmparatorluk" *Osmanlı İmparatorluğu*, Eren Yayıncılık, İstanbul 1996, s.2.

¹³ Özer Ergenç, "Şehir Tarihi Araştırmaları Hakkında Bazı Düşünceler", *Bellefen*, LII/203 (Ağustos 1988), s.667-683.

¹⁴ Refet Yinanç- Mesut Elibüyük, *Kanunî Devri Malatya Tahrir Defteri* (1560). (Giriş kısmının tamamı) , Ankara 1983

Lütfi Barkan ve Enver Meriçli'nin 1988'de yayınladıkları Hüdavendiğâr Livası Tahrir Defteri takip eder. Daha sonraki yıllarda Türk Tarih Kurumu Bünyesinde TÛSOKTAR (Türkiye'nin Sosyal Ve Kültürel Tarihi Projesi) kurulmuş köy ve köylü araştırmalarına daha fazla önem verilmiş birçok il ve ilçenin tahrir defteri yayınlanmıştır. Biz de konumuz olan Budaközü Kazası'nın 16. Yüzyıldaki Tahrir Defterlerini inceleyeceğiz.

Tahrir Nasıl Yapılırdı ?

Tahrir işi, il yazıcısı, *muharir-i vilayet* veya *tahrir emini* denilen, bu işle bilgili ve doğruluğu ile tanınmış birinin emanetine Padişah'ın bir beratıyla verilir.¹⁵ Emanet bu vazifenin hukukî ve resmi adıdır. Emin Osmanlılarda, genel olarak herhangi bir iş üzerinde malî tasarruf ve kontrol hakkı verilmiş maaşlı mutemet kimse manasında kullanılmaktadır. Emin bilgi bakımından olduğu kadar ahlâk yönünden de dürüst ve faziletli kişiler arasından seçilmesine gayret edildiğini görmekteyiz. Bununla beraber, "**tahrir**" gibi son derecede önemli ve önemli olduğu kadar da nâzik ve tehlikeli bir işte türlü iddia ve ithamlara göğüs gererek görevini hakkıyla yapabilmek, dirlik sahiplerini olduğu kadar devleti de memnun etmek, gayet cazip rüşvet tekliflerine, hatır-gönül hislerine veya tehditlere mukavemet edebilmek her zaman mümkün olmamaktadır. Eminler bu gibi güçlüklerle göğüs germek zorundaydılar.¹⁶ Büyük tecrübe ve bilgi isteyen, çok mesuliyetli ve aynı zamanda rüşvet ve yolsuzluğa elverişli tahrir emanetine çoğu zaman nüfuslu beyler, ulema ve kadılar tayin olunurdu. Ulemadan gelen kadılar, tımarların tahrirlerinde en güvenilir kişiler olarak görev almışlardır. XV. Yüzyılda Rumeli'nin tahriri işinde genellikle ümeradan kişiler görevlendirilirken kadılardan da görevli eminlere yardımcı olmaları istenmiştir.¹⁷

---

¹⁵Hüseyin Arslan, a.g.e,s.89.

¹⁶Ö.Lütfi Barkan-Enver Meriçli, *Hüdavendigâr livası Tahrir Defterleri 1*, TTK. Yayınları, Ankara,1988, s.41.

¹⁷ Halil İncalık, *Arvanid Sancağı Defteri*, (Giriş kısmının tamamı),TTK. Yayınevi, Ankara 1987

Tahrir Eminlerinin başlıca görev ve yetkilerini şöyle sıralayabiliriz:

1- Emin, tahririne memur olduğu vilayette, her kazada o yerin kadısı ve tımarlarını toplar, teftiş daima birlikte yapılır. Kadılar, hiçbir gelir kaynağının hariç kalmamasına bilhassa dikkat edecekler, yani böylece eminleri hazine namına kontrol edeceklerdir.

Tımar tahrirlerinde kadılara büyük sorumluluklar yüklendiğini görmekteyiz. Buradan dinin tımar kurumunun işlemesinde belli bir etkinliği olduğunu söyleyebiliriz. Kadılara düşen bir diğer görev de sistemin işleyişini denetleme ve herkesin kanunlar dahilinde hareket etmesini sağlamaktır.¹⁸

2- Hâsların mübaşirlerin, zeâmet ve tımar, evkâf ve emlâk sahipleri, muaf ve müsellemler, bâ-berat gelir tasarruf eden herkes, ellerindeki beratları, sûreti defterleri, temessükleri ve mahsulat defterlerini emine teslim edeceklerdir.

3- Bu vesikalara göre yerinde teftiş başlar. Berat sahipleri reaya ile beraber üç yıllık gelir miktarını bir defter halinde emine sunarlar. Emin bunu, hükûmet merkezinden getirdiği eski mufassal defterle karşılaştırır ve yerinde reaya arasında teftiş eder. Uygun bulduklarını ve meydana çıkan fazlalıkları miktar olarak deftere kaydeder. Bunların kıymeti sonra merkezde hesaplanacaktır. Eminler, bu kıymetlerin tayini için yerel narhı gösteren hüccetler getireceklerdir.

Fakat yeni tahrirlerde ortaya çıkan fazlalıkların diğer sahiplere devir ve tevzi edilmesi işinin bazen gerçekten içinden çıkılması imkansız karışıklıklara sebep olduğunu devlet merkezine yapılmış olan şikayetlerden anlamaktayız. Mesela Budin Beylerbeyi'ne gönderilmiş olan 1592/1001 tarihli fermana göre, yapılan yeni tahririn şikayet üzerine incelendiğini ve tahrir işleminin makbul olmadığını ref olunup, tahririn eski usûl üzere yapılmasını emir etmektedir.¹⁹

¹⁸ Davut Dursun, *Yönetim-Din ilişkileri Açısından Osmanlı Devletinde Siyaset ve Din*, İşaret yay., İstanbul 1992, s.203.

¹⁹ Ö. Lütfi Barkan-Enver Meriçli, a.g.e, s.33.

4- Bütün vergiye tâbi nüfus ve gelir kaynakları tamamıyla deftere geçecek, hiçbir şey hariç bırakılmayacak.

5- Reaya şu şekilde yazılacaktır: Her sipahi evvelce kendi üzerine yazılmış olan bütün reayayı emin önünde toplayacak, yalnız vergiye tâbi olan yetişkinler yazılacaktır.

6- Vergiye tâbi olmayan çocukları yazdıran veya gelir miktarını saklayarak az gösteren sipahilerin tımarları ellerinden alınacak ve mevkuf kaydedilecektir. Bunların hâsılâtı o yerin kadıları tarafından hazine adına zapt olunacaktır. Bulunan fazlalıklar ayrı bir deftere kaydolunup, bir tımar sahibi uyarısıyla bulunmuş ise, kendisine zam yapılacaktır.

7- Bu suretle gelir kaynakları ve nüfus tespit olduktan sonra, arz oluncaya kadar hiç kimseye tezkire verilmemesi şartı koşulmuştur.

8- Kadılar, haraç (cizye) defterlerini eminiere teslim edeceklerdir.

9- Avarız vergisi için her kadılığın hane adedi ve muâfları dikkatle ve ayrı ayrı bir deftere kayıt tespit olunacaktır.

10- O sancakta her türlü mahsûl ve bac vergilerinin ne nisbette ve nasıl alındığı, vukua gelen değişiklikler, eski defterle karşılaştırılarak tespit olunacak ve merkeze bildirilecektir. Orada "emr-i padişahî" ile son şekli kararlaştırılarak defterin arka sahifesine kanûn olarak kaydolunacaktır.

11- O sancakta mevcut bütün zeâmetler ve tımar-erleri, cebelû miktarıyla beraber bildirilecektir.

12-Vilayet-i mezkureyi emanet ve istikamet ile kitâbet edup hedaya ve konukluktan nesne almayalar ve kimseye meyl-u muhaba etmeyüb kemal-i adalet üzere yazup defter edeler hizmetleri ve emanetleri mukabelesinde ve maaşları hususiyçin âdet-i kadîme üzere her hânedan ikişer akçe alıp birin emin ve birin kâtip vech-i maîşetlerine ve masâriflerine sarf edeler.²⁰

Burada görülüyor ki, tahrir emini bu safhada, kadının ve dirlik sahiplerinin yardımıyla, eski mufassal deftere, istihkak sahipleri ve reaya elindeki vesikalara nazaran her türlü gelirlerde meydana gelmiş değişiklikleri ve en son durumu, yerinde tesbit etmek ve merkeze bildirmekle görevlidir.

13- Tahrir eminlerinin sayım bölgelerinde özellikle meşgul oldukları konulardan birisi de, halkın vergi vermek gücünü hesaplayarak, icabında durumlarını imparatorluğun genel vergi sistemine yaklaştıracak usulleri devlet merkezine teklif etmek yanında; bölgedeki iskan durumunu tetkik ederek zirâata elverişli toprakların daha rasyonel bir şekilde dağılımını ve daha iyi işletilmesini temin edecek tedbirleri bulmak idi.

14- Eminlerin bir diğer görevi: hangi bölgelerde topraksız köylülerin nispeten bir şekilde çoğalmış olduğunu ve nerelerde iskana müsait boş toprakların bulunduğunu tayin etmeye yarayacak bilgileri kapsamayan sayımları yapmaktı.

15- Devlete daha fazla vergi geliri sağlamak gayretiyle, tahrir ettikleri bölgenin kaynaklarını harekete geçirmek ve iskan imar işlerini ayarlamak maksadıyla devlet merkezine bazı teklifler yaparak tasarladığı projelerini uygulamaya geçirmek eminin görevleri arasındaydı.²¹

Tahrirler Dolayısıyla Verilmiş Olan Ceza ve Ödüller

Tımarlardaki reaya mevcudunun ve vergi gelirinin gerçek miktarını gizlemek suretiyle yanlış bilgi vermiş olan sipahiler için elinden tımarı alındıktan başka ayrıca takdir edilmek gibi cezalar tayin edilmiş bulunmaktadır.

Bu suretle, reayanın isimleri yazdırılırken, fazla vergi toplayabilmek için, henüz vergi mükellefi yaş ve durumunda olmayanları yazdırmak veya gelirini olduğundan az göstermek maksadı ile mevcudu gizleyerek yetişkin reaya evlatlarını yazdırmamak ...gibi hileler men edilmiştir.

Bu gibi yanlış beyanların meydana çıkarılmasında hizmeti dokunacaklara ve benzeri yolsuzlukları haber verenlere, tımarlarına "terakki" zammı yapılması gibi ödüller vâdedilmiştir.

Aynı şekilde tahrir eminlerinin hizmetinde bilirkşi veya yardımcı olarak çalışmış olan ve bu suretle mirî malın yutulmasını önleyen ve eminlerin

²⁰ Halil İnalçık, "Tahrir sisteminin esası", 438 numaralı *Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri*, Ankara 1993, (Giriş kısmı) s.1-7.

²¹ Ö. Lütfi Barkan-Enver Meriçli, a.g.e, s.38.

işlerini kolaylaştırmış olanlara da Sultan fermanlarıyla türlü imtiyaz ve muâfiyetler bahşedilmiş olduğu da görülmektedir.

Nadiren olmakla beraber, reayanın saklanıp tahrirler esnasında deftere kaydedilmemiş olması gibi hilekarlıkların önüne geçmek için bazı genel tahrir kaidelerinin bulunduğu, tahrir eminlerine bu tür işlere karşı uyarı niteliği taşıyan kanunnâmeler vardır.

Diğer taraftan “ben filan sipahinin ra’iyyetiyim, öşür ve rusûmu başka yerde vermektayim” diyerek vergi yüklerinden kurtulmak isteyen ve bu maksatla deftere ismini yazdırmamış olan reayanın hilekârlıklarının önüne geçmek için de, kendilerinden o vakit için bir nevi nüfus-kâğıdı sureti hükmünde olan bir temessük istenilmektedir. Bu suretle ellerinde hüviyetlerini ispat eden bir belge bulunmayan vergi mükelleflerini gerekli vergileri buldukları yerde derhal ödemeğe mecbur tutmak mümkün olmaktadır.²²

Genel sayımlar esnasında memleket kadılarına düşen önemliliğini belirterek, Tahrir işinin sonuna kadar heyette hazır bulunmak, yazılmadık ve açıklanmadık nesne koydurmamak... emredilmekte ve bu önemli görevlerin yerine getirilmesi hususlarında herhangi bir surette ihmal ve hile yollarına sapacak olan kadı ve nâibleri azl ile korkutulmaktadır.

Merkez tarafından tahrir eminleri: görevlerini dikkat ve doğrulukla yapmaları ve kimseden pişkeş ve hediye almamaları tenbih edildiği gibi; akrabalık veya ahabplık hisleriyle hareket edip yolsuz ve haksız işlem yapanların işlerinin hususi olarak diğer eminler tarafından tekrar tetkik ettirilmesi, veya haklı şikayetler dolayısıyla yaptırılacak soruşturmalar neticesinde yolsuzlukları meydana çıkacak olan eminlerin ağır bir şekilde cezalandırılacağı belirtilmektedir.

Emin ve kâtipler, kendi geçim masrafları için, sayım yaptıkları bölgelerin her hanesinden ikişer akçe toplayabilmek hakkına sahiptiler. Önemli bir yekûn tutacak olan bu paranın kendileri için yeterli olması lazım gelir. Aslında sayımı yapan emin ve kâtiplerin kendilerine verilmiş olan bu çok

---

²² Ö. Lütfi Barkan-Enver Meriçli, a.g.e, s.38-40.

önemli görevi başarı ile neticelendirmeleri halinde, ayrıca Sultan tarafından yapılacak türlü ihsanlara nail oldukları da anlaşılmaktadır.²³

Defterlerin Tanımı Ve Tarihi

Araştırma konumuz; 16. Yüzyılda Sosyal ve Ekonomik Açıdan Budaközü Kazası'dır. Bu cümleden hareketle 16. Yüzyıl Budaközü Kazası'nın tahrir defterlerine bakmamız gerektiğini düşünerek yüzyıl içindeki üç defterin kıyasını yapmaya çalıştım; ilk olarak BOA, Defteri Hâkânî Dizisi III, 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman Ve Rûm Defteri 937/ 1530, II.Cilt'i incelemeye çalıştım. Bu defterde Amasya, Çorumlu, Sivas-Tokat, Sonisa-Niksar, Kara-hisâr-i Şarkî, Canik, Trabzon, Kemah, Bayburd, Gerger-Kahta ve Divriği-Darende Livâları bulunmaktadır. Bu İcmal defterde Budaközü; Çorumlu livasına bağlı Karahisarı Demirli Kazası'da nahiye olarak görülüyor.

İkinci olarak BOA Sivas Mufassal Tahrir Defteridir. Bu defter Tapu Tahrir Kataloğunda eski 715, yeni 322 numara ile kayıtlıdır. Hicri 967/1559 tarihli bu defterde Budaközü Sivas'a bağlı kaza olarak görülmektedir.

Üçüncü Defterimiz ise Ankara'da bulunan Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, Kuyud-ı Kadime Arşivinde 10 Numaralı Mufassal Defterdir, III Ciltten oluşan bu defterin III.Cildinde Niksar, Budaközü ve Sorkun kazaları bulunmaktadır. Hicri 982/1574-5 tarihli bu defter III. Murat Döneminde yazılmıştır ve 211 varaktan oluşmaktadır. Budaközü Kazası 66B-138B sayfaları arasında bulunmaktadır.

---

²³ Ö. Lütfi Barkan-Enver Meriçli, a.g.e, s.39-42.

I. BÖLÜM

BUDAKÖZÜ'NÜN KONUMU, ADI VE TARİHİ

A-BUDAKÖZÜ'NÜN COĞRAFİ KONUMU VE BUDAKÖZÜ

ADININ MENŞEİ

Günümüzde Budaközü'nün (Sungurlu) bağlı bulunduğu Çorum, İç Anadolu'nun kuzeyi ile Karadeniz Bölgesi'nde oldukça geniş bir alanı içine almaktadır. Araştırma konumuz olan eski adıyla Budaközü yeni adıyla Sungurlu ise daha çok İçanadolu'da yer almaktadır. Sungurlu, Karadeniz Bölgesi dağlarının alçalıp doğrultu değiştirdiği bir sahada, İçanadolu platolarına geçilen bir alanda yer alır. İlçedeki önemli yükseltiler Kartaltepe (1700m), Nöbeti Baba (1641m) ve Beşdam Dağıdır. (1365m)

Sungurlu; merkezinden geçen Budaközü Deresi'ne karışan Dig Çayı ve Akçay arasında kalan yayla tepelerinin eteğinde kurulmuştur. Bölgenin en önemli akarsuyu Delice Irmağıdır. Bu ırmağın önemli kolları ise Budaközü Deresi, Acıöz, İncesu ve Kemallı Çayıdır. Bu akarsular geçtiği yerlerde önemli ovaları sulamaktadır. Sungurlu Ovası 750 kilometrekaredir, tüm ovalar tarıma elverişlidir. Yörede buğday, arpa, şekerpancarı, ayçiçeği ve kavun yetiştirilmektedir. Sungurlu karasal iklime sahiptir. Step bitki örtüsü hakim olmakla beraber yüksek yerlerde meşe ve sarıçam ormanları vardır.

Ankara-Çorum-Samsun karayolu üzerinde bulunan Sungurlu bugün Çorum'un en büyük ilçesidir. Karadenizi İçanadolu ve Ege'ye bağlayan 190-02 nolu Devlet karayolunun geçtiği Sungurlu Çorum'un 70 km güneybatısında yer almaktadır. Kuzeyde Uğurludağ, batısında Sulakyurt ve Delice, güneyinde Boğazkale ve Yerköy, kuzeybatısında Kızılırmak ilçeleri ile sınırlanmıştır.

Deniz seviyesinden yükseltisi 745 m olan Sungurlu'nun bazı köylerinin (Çadırhöyük ve Kula) rakımı 500 m kadar inmektedir. 40°09'50" N enlemi ile

34'22'30" E boylamında yer almakta ve 2557 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.²⁴

Sadece bizlerin değil koca bir tarihin beşiğidir Budaközü ve çevresi. Kazanın her tarafında farklı medeniyetlere ait kalıntılara rastlanmaktadır. Tabir yerindeyse bir Hitit Höyüğü bir Frigya Uygarlığı, bir Roma Mezarı, bir Bizans Kilisesi, bir Selçuklu Kervansarayı ve sayısız Osmanlı eseri koyun koyuna yatmaktadır. Budaközü topraklarında ...Eğer tarih ilmi geçmişi bilip de geleceği tahmin etme sanatıysa, sırf tarihinden feyz alarak göğsümüzü gere gere şunları söyleyebiliriz bu topraklar için; insalık tarihine daha pekçok hizmetleri olacaktır bu münbit toprakların...

Budaközü adının tam olarak nereden geldiği bilinmemekle beraber yöreden geçen ve buralara hayat veren Budaközü çayından geldiği söylenebilir. 16.Yüzyıl içinde araştırdığımız yöre bu adla anılmakla beraber zamanla başka isimlerle de anılmıştır. Halk arasında şu isimler karşımıza çıkmaktadır. İlk olarak Eski Sungurlu'dan bahsediyorlar (bugünkü Tuğcu köyü civarı) burası 1509'da 40 gün süren bir deprem sonucu yıkılmış ve şehir doğuya doğru Sarıtepe eteklerinde yeniden kurulmuştur. Halk arasında yaygın görüş böyledir. Fakat gerek Suraiya Faroqi gerekse diğer tarihçiler Çorum Tarihini yazarken Sungurlu adından bahsetmezler. Bizde 16.Yüzyıl tahrir defterinde inceleme yaptık, Budaközü'nün (Sungurlu'nun) nefsine rastlamadık bu isimle anılan bir köy var ama burasının kaza merkezi olduğuna dair bir belge yok.

Halk arasında yine kaza merkezinin Kalınsaz adıyla anıldığına şahit olmaktayız. Efsane şöyledir Yavuz Sultan Selim 1515 Doğu seferine giderken (aslında dönerken olmalı) bağların içinden geçen yoldan Sungurlu'ya geldiği ve bugünkü Manastır tepesinin (televizyon vericilerinin olduğu tepe) ön tarafındaki boşlukta konakladığı buraya "ammada sazlık" dediği Sungurlu adının Kalınsaz olarak değiştiği söylenmektedir. Yavuz Sultan Selim'in doğu seferinin amacı Şii tehlikesini ortadan kaldırmaktı. Çorum, Sivas ve Tokat

---

²⁴ Yavuz Aşık, "Sungurlu'da Şehirselleşme" *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalı, Basılmamış YLT*, İstanbul 1996, s.2-3.

yöresinde çok sayıda Şii bulunduğu²⁵ bilinmektedir. Yavuz doğu seferinden dönerken kışı Amasya'da geçirmiş ve bu bölgede bulunan şiiileri ortadan kadırmak amacıyla Yavuz'un Budaközü'nden (Kalınsaz) geldiğini söylemek mümkün olabilir, zaten 16. Yüzyıl tahrir defterlerine göre Kalınsaz adıyla büyük bir köy olduğunu yüzyıl içinde boyahanesinin ve zaviyesinin olduğunu daha sonraları perşembe günleri kurulan bir pazarı olduğunu bilmekteyiz. Bugün dahi Sungurlu'da perşembe günleri sebze ve meyve pazarı kurulmaktadır. Böylece Kalınsaz köyünün zamanla Sungurlu ilçesine merkez olduğu kanaatindeyiz.

Bugün Budaközü'nün (Sungurlu) bağlı bulunduğu Çorum'un bilinen en eski tarihi M.Ö 5000-4000 yıllarına kadar gitmektedir. Çorum adının mensei hususunda da yine farklı kaynaklara göre farklı görüşler mevcuttur. Bu farklı görüşler ilk olarak kentin Bizans dönemindeki ismi üzerine toplanmaktadır. 1980 yılında "W.M Ramsay" Bizans döneminde Helenopontus piskoposluklarından biri olan Eukhaita kentinin bugünkü Çorum toprakları üzerinde kurulduğu fikrini savunmuş, M Douplet, J. G. C.Anderson, H. Gregone ve H. Cumont gibi araştırmacılar bu fikre karşı çıkmışlardır. S. Vryonis ise Romsayın bu fikrini desteklemiştir.²⁶

Türkler 1071 Malazgirt meydan savaşı öncesinden başlamak üzere Anadolu'ya geçmeye ve buraları yurt edinmeye başlamışlardı. Bu dönemlerde Bizans'a bağlı olan Çorum bölgesinin önceki ismi Tavium olarak bilinirken²⁷ daha sonra Bizanslılar döneminde Nikiye, Nikonye²⁸ veya Yankonia²⁹ olarak ifade edilmiştir.

²⁵ Yaşar Yücel-Ali Sevim, *Türkiye Tarihi*, TTK. 2 Cilt, s.234.

²⁶ Ömür Bakırer, " Bizans Danişmend Selçuklu ve Beylikler Dönemlerinde Çorum", *Çorum Tarihi* , 5 Hitit Festival Komitesi, s.53-54.

²⁷ Şemseddin Sami, *Kamusü' l – Alam*, Mihran matbaası, III, İstanbul 1308, s. 1886.

²⁸ Süleyman Köstekçioğlu, " Çorum Adı Üzerine İncelemeler", *Çorumlu* (938) , S.6, s.191.

²⁹ Ömür Bakırer, a.g.m.s.53-54.

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde,³⁰ Selçuklular zamanında çorlu hastaların buraya gönderildiğinden dolayı şehre Çorum dendiğinden bahsedilirken konu hakkında çok fazla rivayet vardır.³¹

³⁰ Mehmed Zillioğlu Evliya Çelebi, *Seyahatname*, sad. Tevfik Temelkuran, Necati Aktaş, Üçdal Neşriyat, İstanbul, s. 694-5.

³¹ Danişmend Melik Ahmet Gazi Çorum'u Bizanslılardan aldığında halk "müslüman olduk" diyerek ileride Ahmet Gazi'yi zehirlemeyi düşünürler. Gece rüyasında deprem olacağını gören Ahmet Gazi askerlerini hemen kaleden dışarı çıkartır. Bunu fırsat bilen Bizanslılar kalenin kapılarını kapatırlar ve müslüman olmadıklarını söylerler. Bu arada çok şiddetli bir deprem olur kale ve şehir tamamen harabeye döner. Bizans'ın bu kötü niyetinden dolayı "Cürümlü" adı verilir sonra bu kelime Çorumlu'ya dönüşür. Danişmendoğulları'nın Çorum'u Bizanslılardan kurtardıkları zaman Bizanslılar'la yapılan savaş sonunda esir olan müslüman askerlerinin kale üzerinde asılmasından veya Haçlı Seferleri dolayısıyla şehrin düşman askerlerinin eline geçmesinden sonra şehirde bulunan askerlerin öldürülmesi, kadın ve çocukların esir edilerek Bizans'a satılması üzerine yaşanan sıkıntıdan dolayı "Cevr-i rum" denildiği, daha sonra ise Çorum'a dönüştüğü rivayet edilir. "Çorum Ovasının dağlar arasında bir uçurumu andırmasından dolayı "Uçurum"un zamanla Çorum şekline dönüştüğü,³¹ dağların ortasında oldukça geniş bir ova olmasından dolayı Çevrim dendiği,³¹ kale divarı veya varoş demek olan Çevrim kelimesinin zamanla Çorum'a dönüştüğü ifade edilmiştir.³¹ Şehrin ismi, XVI. Yüzyıldan evvelki kaynaklarda "Çorumlu" olarak geçmekte iken bundan sonra " lu" eki kaldırılarak "Çorum" diye ifade edilmiştir. 1667 veya 1668 Tarihine kadar Çorumlu ismi kullanılırken bu tarihten sonra Çorum denilmeye başlanmıştır. Bknz. 1967 *Çorum İl Yıllığı*, s. 70. Nazmi Tuğrul, *Çorum Tarih ve Coğrafyası*, Çorum Vilayet matbaası 1928, s.39. 1967. S. Köstekçioğlu, a.g.m., s. 191. Tayyar Anakök, *Çorum Tarihi*, basılmamış fotokopi halinde bir çalışma, s. 97.

B- BAŞLANGICINDAN 16 YY.'A KADAR BUDAKÖZÜ VE ÇEVRESİNİN TARİHİ

Budaközü ve çevresi, tarih öncesi ve tarih çağlarında önemli kültürlerle, uygarlıklara sahne olmuştur.³² Bölgede yapılan kazılarda, yerleşmelerin Kalkolitik dönemde (M.Ö. 4000-3000) başladığı ve Tunççağı'nda (M.Ö.3000-1200) yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Yörenin milattan önce 2000 yıllarında Hattiler'in, daha sonra ise Hititler'in hakimiyetinde bulunduğu ve Hititler'in başşehrinin ise Hattuşa (Boğazköy) olduğu bilinmektedir.³³ Hititlerin tarihten evvelki devirlerde Hattuşa ve dolaylarında dünyanın en büyük sanat ve medeniyetini ortaya koydukları ifade edilmektedir.³⁴

Suriye toprakları yüzünden Mısır Firavunu II. Ramses ile Kadeş savaşını (M.Ö.1293) yapan İmparator Muvattalıdır. Tarihteki ilk yazılı anlaşma olan Kadeş anlaşmasını yapmakta II. Ramses ile III. Hattusile nasib olmuştur. Akadca yazılmış bu anlaşma 3 nüshadır. Bunların biri Boğazköyedeki tablet kütüphanesinde bulunmuştur. Diğerleri ise Mısır'daki Karnak tapınağının duvarına işlenmiştir. Gümüş bir levha üzerine işlenen 3. nüsha ise bulunamamıştır.³⁵

Bölgeyi ele geçirdikten sonra Budaközü yakınlarındaki Boğazköy'ü merkez edinen Hititler'le ilgili çok sayıda araştırma yapılmış, kazılarda ele geçirilen malzemeler değerlendirilmiş tarihin geçmiş dönemlerine ait son derece sıhhatli ve önemli bilgilere ulaşılmıştır. Boğazköy kazılarında elde edilen Akatça metinlerde M.Ö.3 binde Anadolu'da en az 17 Kent beyliğinin olduğu, bunlardan bazılarının Çorum ili sınırları içerisinde yaşadığı yapılan arkeolojik kazılar sonucu kesinlik kazanmıştır. Yerli kent beyleri zaman

---

³² Sevim Uluç, "Çorum ve Çevresi", *Çorum Tarihi*, 5. Hitit Festivali, s. 19.

³³ İlhan Şahin, "Çorum", D.İ.B. *İslam ansiklopedisi*, C. VIII, İstanbul 1993, s. 373.

³⁴ Anakök, a.g.e., s. 6.

³⁵ Şemsettin Günaltay, *Yakın Şark II. Anadolu*, s.112-113.

zaman aralarında birleşmiş iseler de yörede siyasal birleşme ve devlet kurma Hititler tarafından gerçekleştirilmiştir.³⁶

Hitit krallarının ataları Pithana ve Anitta'dır. Pithana, Kuşsara kentinin kralıdır. Gece baskınları yaparak komşu kentleri teker teker almıştır. Anitta' da babasının yolunda giderek pek çok kent almıştır.³⁷

Hititlerin kurmuş olduğu bu yüksek uygarlığı Boğazlardan gelen ve Mısırlıların deniz ulusları dediği Frigyalılar yıkmışlardır. (M.Ö. 1200) Kalan kalıntı beylikler ise M.Ö. 750-700 yıllarında Asurlularca tamamen yok edilmiş Budaközü ve çevresi Frigyalıların eline geçmiştir.

Hititlerden sonra M.Ö. 1200 yıllarında bölge, Friglerin yönetimine girmiş, Kimmer akınları ile M.Ö. 676'dan itibaren Frigler zayıf duruma düşünce bölge Lidya egemenliğine geçmiştir. Heredot' un anlattığına göre bunlardan biri Kimmerlere yenilmeyen Lidya diğeri ise Asur devletini yıkarak İranda devlet kurup genişlemeye başlayan Medlerdir. Asur devletini yıktıktan sonra Kızılıрмаğın doğusundaki tüm toprakların kendi hakkı olduğunu ileri süren Medler ile o toprakları vermek istemeyen Lidya kralı Alyattes'in ilk karşılaştıkları yer bugünkü Bayat ilçesi içinde bulunan Kızılırmak ovasıdır. Bazı kaynaklara göre bu savaş 5 yıl sürmüştü ve 5.yılın sonunda bir güneş tutulması olmuştur. Bu güneş tutulmasını ilahi bir ikaz olarak anlayan iki taraf Kızılırmak nehrini aralarında sınır tayin ederek anlaşmışlardır. Bizler Çorum'un bu tarihten sonra Med egemenliği altında kaldığını biliyoruz. M.Ö.546'da Lidya kralı Alyattes'in Med kralına yenilmesi ile Budaközü ve çevresi Kapadokya satraplığı adı altında Med'lerin (Persler) eline geçmiştir. Perslerin, M.Ö. 332'de Makedonya kralı Büyük İskender'e yenilmesi ile karışık bir döneme girilmiş, on yıl sonra da bölge Makedonya'luların yönetiminde kalmıştır. İskender'in ölümünden sonra bölgede çıkan karışıklar ve sonuçta Galat'ların, Anadolu'ya geçmesi ile bunlardan bir boy olan Trokmi'ler, Budaközü ve Yozgat bölgesine yerleşmiştir. Hellenistik Krallar ve Roma ordusunda ücretli askerler olarak görev yapan Galatlar, ücretlilikten başka yağmacılık yapmış bunlara ilaveten

---

³⁶ Sevim Uluç, a.g.m. s. 21-22.

de yerli halkın topraklarının üçte birini, ürettiklerinden de belirli bir kısmını vergi (Galatika) olarak almışlardır. Daha sonra uygar hayata alışan ve halkla kaynaşan Galatlar'dan Tromi'ler Çorum bölgesinde Tavium'u kendilerine başkent yapmışlardır.

Bölgede gelişen olaylar sonucu Roma İmparatoru Augüst zamanında Galatlar, Romalılar'ın hakimiyetinde kalınca Budaközü toprakları da Romalılar'ın egemenliğine girmiştir. Roma İmparatorluğunun 395'te ikiye ayrılmasından sonra Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde kalan yöre, Türkler'in Anadolu'ya girmelerine kadar bu yönetimin hakimiyetinde kalmıştır.³⁸

Bizanslılar döneminde Çorum'un ismi Nikiye, Nikonya, Yankonya, Eujkhatia gibi farklı şekillerde geçmektedir.³⁹ En ağırlıklı olarak kullanılan isim Eukhatia'dır. Bizanslılar döneminde Helenopontus piskoposluklarından biri olan Eukhatia kentinin yeri hakkında farklı görüşler ileri sürülmektedir. Eukhatia'nın Çorum olduğunu ifade edenler olduğu gibi bugün Mecitözü'ye bağlı Avkat köyü, Elvançelebi köyü, Safranbolu olduğunu iddia edenler de vardır.⁴⁰ Eukhatia'nın, Elvançelebi veya Avkat köyü olduğu düşünüldüğünde Bizanslılar döneminde bu bölgenin Aziz Theodore kültüne bağlılığı nedeniyle gerek dini gerekse ekonomik açıdan geliştiği ortaya çıkmaktadır.⁴¹ 1.Jüstinien'in hükümdarlık döneminde hazırlanan listelerde ülke genelinde 70 kentten bahsedilmektedir ki bunlardan bir tanesi de Euhatia'dır. Dolayısıyla, Eukhatia bu dönemde önemli bir kenttir. Bu kentlerin nüfusları da 10.000-35.000 arasında değişmektedir.⁴²

Bizans imparatorluğu döneminde Anadolu'da Hıristiyanlığın giderek kuvvetlenmesi ile kilisenin etkinliği de o derece artmıştır. Dolayısıyla kilisenin taşra teşkilatı, İmparatorluğun gücü ile orantılı bir şekilde yapılanmaya gitmiştir. İstanbul'daki patriğe bağlı olarak piskoposluk, başpiskoposluk ve

---

³⁷ Sevim Uluç, a.g.m. s. 32.

³⁸ Sevim Uluç, a.g.m., s. 21-45 ; Şahin İlhan, a.g.m. , s. 373-374.

³⁹ Hüseyin Hüsamettin , *Amasya Tarihi*, II, s. 286.

⁴⁰ Ömür Bakırer, a.g.m. , s.53.

⁴¹ Semavi Eyice, " Çorum' un Mecitözünde Aşıkpaşaoğlu Elvan Çelebi Zaviyesi", *Türkiyat Mecmuası*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak, Türkiyat Enstitüsü, 15, 1968, s. 229-230.

⁴² Ömür Bakırer, a.g.m. 55.

metropolitler kurulmuştur. Eukhatia 535 yılından önce başpiskoposluğa, 886 yılından sonraki bir tarihte de metropolitliğe yükselmiştir. Kentin özel azizi Theodore Stretelatis'in kutsal ve doğa üstü güce sahip olduğu, kilisenin kutsal yerlerini ve türbesini ziyaret etmek üzere uzak yerlerden gelen Hacıların yalvarıp dileklerde buldukları, dua ettikleri, kendilerine yaptığına inandıkları yardımlar için ekonomik güçlerine uygun beraberlerinde hediyeler getirdikleri, bağışlar yaptıkları, Aziz Theodore'nin özel bayram günlerinde Eukhatia'da fuar ve panayırlar düzenlediği kaynaklarda ifade edilmiştir. Hatta Bizans İmparatoru John Tijimisce's'in savaşlarda, Aziz Theodore'nin manevi gücünden istifade ettiği için hatırasına hürmeten kente bir kilise yaptırdığı ve Eukhatia'nın adını 10. Yüzyıl sonlarında "Theodoropolis" (Theodorun şehri) olarak değiştirdiği bildirilir.⁴³

Bizans döneminde Eukhatia oldukça büyük ölçekte bir ticaret merkezidir. Panayır ve fuarlara kalabalık halk kitleleri katıldığından kentin nüfusu çoğalmış, ekonomisi gelişmiş, çarşı ve pazar kurulmuştur. Roma İmparatorluğu döneminde Anadolu'daki kuzey-güney, doğu-batı yönündeki ana yollara Bizans İmparatorluğu döneminde İstanbul'un başkent olmasıyla birlikte bazı yeni ve ara yollar ilave edilmekle birlikte eski yollar kullanılmaya devam etmiştir. Roma döneminde Samsun'dan Kayseri'ye oradan güneye inen "Kuzey Yolu" Eukhatia'dan ve Alaca'dan geçmektedir. Özellikle Bizans döneminde gelişen ve "Hacılar Yolu" olarak bilinen diğer bir yol ise İzmit'ten başlayıp Çankırı, İskilip-Eukhatia ve Amasya istikametine devam etmektedir. Orduların, ticaret kervanlarının ve Hacıların kullandıkları bu yollar üzerinde bulunan Eukhatia, aynı zamanda önemli bir konaklama merkezidir.⁴⁴

Anadolu'ya akın eden Türkler'in, XI.Yüzyıl ortalarından itibaren Budaközü bölgesine ulaşmaları ile bölge yönetiminde değişiklik olmuştur. Bu yüzyılın sonlarında doğru gelen yoğun kuvvetler tarafından bölge ele

---

⁴³ Ömür Bakırer, a.g.m. 55,56

⁴⁴ Ömür Bakırer, a.g.m., 56

geçirilmiştir.⁴⁵ 1071 Malazgirt savaşından sonra Emir Danişmend Ahmed Gazi bölgenin fethedilmesi için görevlendirilmiştir. Şehri ele geçirilişi ile ilgili farklı olan iki rivayet şöyledir;

Ahmet Gazi 1073 tarihinde Tokat ve Zile'yi ele geçirdikten sonra Amasya, Çorum, Çankırı'nın fethine gitmiştir ve buraları sırasıyla fethetmiştir. Danişmend Ahmet Gazi, Çavlı Bey komutasındaki askerleri Çorum'a yollamış ancak kentin Bizans valisi Nestor, çevredeki Bizans valilerinden yardım aldığı için fetih gerçekleşmemiş Ahmet Gazi 1075 yılında kendisi Çorum'u fethetmiştir.⁴⁶

Diğer bir görüş ise, Melikşah'ın ümerasından Emir Tutak ve Emir Artuk 1072'den başlamak üzere bütün Orta Anadolu'yu fethetmiştir. Emir Tutak ve Artuk, Çorum'u fethettikten sonra Bağdat dolaylarının fethine gitmiş, Ahmet Gazi de Çorum bölgesine emir tayin edilmiştir. Bu görüşe göre Danişmend Ahmet Gazi, Çorum'un fatihi olmayıp, fetihden sonra bölgeye emir tayin edilen kişidir. Ancak şehrin ne şekilde ve hangi tarihte ele geçirildiğine dair farklı rivayetler olmakla birlikte tercih edilen görüş şehrin Ahmet Gazi tarafından fethedildiğidir.⁴⁷

Melik Danişmend Ahmed Gazi, fetihden sonra İlyas Bey reisliğinde Türkmenlerin Alayuntlu boyundan Çorumlu oymağını buraya yerleştirmiştir. Süleyman Şah'ın 1085 yılında ölümü üzerine tayin ettiği emirler, istiklal kazanarak kendi beyliklerini kurmuşlardır. Danişmendliler, 1097 ve 1101 tarihlerinde batıdan gelen Haçlı seferlerine karşı bölgede mücadele vermişlerdir.

Anadolu'da 1085'den sonra bozulan birliği tekrar tesis edebilmek için Selçuklular, Danişmendlilerle mücadele etmek zorunda kalmışlardır. II. Kılıç Arslan 1156-1192 yılları arasında Anadolu birliğini sağlamak amacıyla başlattığı mücadele sonucu bütün Danişmend arazisini fethederek 1178 yılında bu beyliğe son vermiştir.

---

⁴⁵ Hikmet Turhan Dağlıoğlu, "Şehrin Türklerin yönetimine 1048 tarihinde geçtiğinin iddia etmektedir"Çorum Vilayetinin Mülki Taksimatına Tarihi Kısa Bir Bakış, *Çorumlu*, S.32, s. 981

⁴⁶ Tayyar Anakök, a.g.e., s.31-38

⁴⁷ Ömür Bakırcı, a.g.m.s.59

II.Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında iç karışıklıklar sebebiyle zayıflayan Selçuklu ordusunu yenen Moğollar Anadolu'yu işgal etmeye başlamışlardır. Moğollar ele geçirdikleri yerleri bölgelere ayırarak bazı bölgelerde de bağımsız beylikler haline dönüştürmüşlerdir. Budaközü dahil olmak üzere bu bölgeyi Rum Vilayeti olarak isimlendirip umumi valilerle idare etmişlerdir.

Anadolu'da Haçlı ordularıyla giriştiği mücadelede İznik civarından Kızılırmak gerilerine çekilen I.Kılıçarslan, burayı merkez yapmıştır. Haçlı ordusundan buraya gelen bir kol Çorum'u muhasara etmiş, üç ay süren muhasara sonunda ırza ve cana kıyılmamak şartıyla Çorum teslim edilmiş ancak Haçlı askerleri sözünde durmamış 60.000 eli silah tutan insanı öldürmüşler, çok sayıda kız ve kadını da esir diye alıp Bizans'a satmışlardır.⁴⁸

Haçlılarla Çorum yakınlarında savaş yapılırken Çorum valisi Obruna, Kılıç Arslan'a sığınmak mecburiyetini duymuştur. Böylelikle Kılıç Arslan Çorum'a hakim olmuş, kale yaptırmış⁴⁹, medreseler açtırmıştır. Obruna'nın Çorum'u Kılıç Arslan'a vermesini Danışmendliler tanımamışlardır.⁵⁰

Danişmend Ahmed Gazi'nin cephede yaralanarak vefatı üzerine⁵¹ yerine geçen oğlu Melik Gazi Gümüştekin zamanında haçlılara karşı büyük mücadeleler verilmiş, I.Haçlı ordularının Ankara'ya yürümesi üzerine Ankara Emiri Fetihhan, Çorum Sancağına çekilmiştir. I. Kılıçarslan Fetihhan ve Amasya Valisi Süleyman Bey'in Haçlılar'a karşı ortak mücadelesi sonucu Çorum yakınlarında Haçlılar 1109'da mağlup edilmiştir. I. Kılıçarslan' dan sonra Anadolu Selçukluları zamanında Çorum gittikçe gelişmiş II.Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Serleşkerlik

⁴⁸ Sabuncuoğlu, a.g.e. II, Çorum 1973, s.55; Anakök, a.g.e. , s. 48

⁴⁹ Çorum'da birincisi Romalılar, ikincisi Bizanslılar zamanında Nastur tarafından yaptırılmış kaleler vardı. Bunlar büyük deprem ve sonra büyük seller yüzünden yıkılmış, taşları sellerde kaybolmuş veya toprak altında kalmıştı. Çorum Danişmendliler eline geçince tekrar bir kale yapımına başlamış ama Selçuklular zamanında bugünkü kale yapılabilmıştır. Bkz. Anakök, a.g.e. , s 49

⁵⁰ Tayyar Anakök, a.g.e., *Çorum Tarihi*, s. 48.

⁵¹ Kamil Şahin, a.g.e. s. 39.

olmuş, Hatirüddin Zekeriyya Sucasi adında biri emirlik ve subaşılığı yapmıştır.⁵² Moğol ordularının Anadolu içlerine doğru ilerlemesi sonucu II. Gıyaseddin Keyhüsrev komutasındaki Anadolu Selçuklu ordusu ile Baycu Noyan'ın komuta ettiği Moğol ordusu arasında 1243'te Sivas civarında Köseadağ'da yapılan savaşta Selçuklu ordusunun yenilmesi⁵³ yeni bir karışıklık doğurmuş bundan Budaközü ve çevresi de etkilenmiştir.

Selçuklular'ın Moğollar'a yenilmesi ile birlikte farklı bir sürece girilmiştir. Bu karışık ortamda Karahisar-ı Temürlü ve Budaközü'ne sahip olan Hüsameddin, Çorum ve Osmancık'ı almıştır. 1276 yılında Kunduz Bey'in oğlu Emir Celaledin Çorum'daki Moğolları yenmiş, Çorum ve Amasya'yı geri almıştır. II. Mesut'un 1308 tarihinde ölümünden sonra ise Çorum, İlhanlı Devleti sınırları içerisinde kalmıştır. İlhanlılar'ın Anadolu valisi Timurtaş Paşa'nın Mısır'a kaçması ile Ertana Beyliği kurulmuştur.⁵⁴

1341 yılında Moğol emirliklerinden Alaattin Ertana tarafından merkezi Sivas ve Kayseri olan bağımsız bir beylik kurulunca bölge yeniden hareketlenmiştir. Bu gelişmeler içerisinde Çorum ve Budaközü de ele geçirilmiş daha sonra 1352 yılında Ertana'nın ölümünden sonra Amasya bölgesi umumi valisi Hacı Kutluşah, bağımsızlığını ilan ederek Amasya Beyliği'ni kurmuştur. 1360 yılında da başa geçen Şadgeldi Paşa Çorum, Budaközü, İskilip, Osmancık bölgesini Amasya Beyliği'ne dahil etmiştir.

Bu dönemde Çorum, Amasya'da oturan Aşıkpaşazade Muhlis Paşa idaresinde kalmıştır. Ertana Bey'in 1352'de vefatı üzerine yerine oğulları geçmiş, Kadı Burhaneddin fırsat kollayarak 1381'de hükümdarlığını ilan etmiştir. Ertana Beyliği komutanlarından Şadgeldi Paşa'yı yenerek Budaközü ve çevresini hakimiyetine almıştır.⁵⁵

⁵² İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal*, TTK, Ankara 1984, s. 103,104,120.

⁵³ Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1993, s.438-450.

⁵⁴ Kemal Göde, *Eratnalılar (1327-1381)*, TTK, Ankara 1994, s.136.

⁵⁵ 1967 *Çorum İl Yıllığı*, s. 92-93.

XIV. Yüzyıl ikinci yarısında ortaya çıkan Kadı Burhaneddin Ahmed⁵⁶, Ertana Beyliği topraklarını 1380'de ele geçirerek Osmanoğulları'na karşı ciddi bir güç olmuştur. Yıldırım Bayezid, Anadolu'da birliği sağlamak amacıyla 1390'da harekete geçmiştir. Osmanlı'nın teslim alınması için gönderilen askeri bir birlik ile Kadı Burhaneddin ordusu 1392 veya 1393'de Çorumlu mevkiinde Kırkdilim bölgesinde savaşmış,⁵⁷ Osmanlı askeri birliği burada yenilmiş⁵⁸ Yıldırım'ın büyükoğlu Ertuğrul'da şehit olmuştur.

Anadolu'daki dağınıklık ve ortaya çıkan sıkıntıları gören, oğlu Ertuğrul'un başına gelenlerden de son derece etkilenen Yıldırım Bayezid, Anadolu'daki ufak beylikleri idaresi altına almağa niyet ederek Kadı Burhaneddin beyliği üzerine yürümüştür. Türkmenler ise bu dönemde Kadı Burhaneddin'den memnun değildir. Yıldırım Bayezid, 1391 yılında Kızılırmak kıyısına geldiğinde Abdullah Çelebi, Osmanlı Kalesini Osmanlılara teslim etmiştir. Bunun üzerine Burhaneddin Ahmed, kalenin kendisine ait olduğunu bildirmek için bir elçi yollamıştır. Amasya Bey'i Taşanoğlu'da, Osmanoğulları tarafına geçmiş, Hacı Çelebi de Maden Kalesini Osmanoğulları'na teslim etmiştir. Bu arada Yıldırım Bayezid, Burhaneddin tarafından gelen elçiye neticeyi harbin halledeceğini söyleyerek Çorum Ovasında harp teklif etmiştir. Sonuçta, Çorum Ovasında iki ordu karşılaşmış, Osmanlı Ordusu geri kaçır gibi taktik uygulayınca Burhaneddin onları takip etmek istediye de pusudan çıkanlarla, kaçanların da geriye dönmesiyle iki ateş arasında kalmış ve kaçmaya mecbur olmuştur. Bu harp Kırkdilim civarında meydana gelmiştir. Yıldırım Bayezid, Çorum, Budaközü, İskilip, Osmanlı, Amasya bölgesini hakimiyeti

⁵⁶ "Kadı Burhan ed-Din Ahmed' in ailesi aslen Harezmi olup, Oğuzlar' ın Salur boyundan gelmektedir. Burhan ed-Din , Kılıçarslan ve amcası Keyhüsrev' i öldürerek naibliği aldı. Bir müddet sonra da 1381' de Sivas' da sultanlığı ilan etti. Daha sonra onun batıya yayılma siyaseti, Osmanlı nüfuz sahasını tehdiye başlaması ile iki devlet arasındaki dostluğun bozulmasına sebep oldu." *İslam Devletleri Tarihi*, C.E. Bosworth, çev: Erdoğan Merçil-Mehmet İpşirli, Oğuz yay., İstanbul 1980 , s. 307-8 Ayrıca Göde, Kemal, Eratnalılar (1327-1381), TTK, Ankara 1994.

⁵⁷ İ. Hakkı Uzunçarşılı , *Osmanlı Tarihi* , I, T.T.K, Ankara 1982, s.148.

⁵⁸ Süleyman Köstekçioğlu, "Yıldırım Beyazıt-Kadı Burhaneddin Ahmed'in Çorum'daki Muharebeleri", *Çorumlu*, (940), s. 20.

altına almış, Şehzade Çelebi Mehmet'i de Amasya'ya vali tayin etmiştir. Bu gelişmeler içerisinde Çorum ve çevresi Osmanlı idaresine geçmiştir.⁵⁹ Anadolu'da birliğin sağlanması konusunda gerçekten büyük mücadeleler verilmiştir. Osmanlı devletini kuran Türk beyliği, yeni bir Türk devletini kurup teşkilatlandırmada liyakat sahibi olduğunu çeşitli başarıları ve düşmanlarla defalarca yüzyüze gelişiyle de ispatlanmıştır.⁶⁰ Ancak, bazı beylikler ve çeşitli sebeplerle isyan bayrağı açmış olan gruplar bunu idrak ederek, birliğe katılmak yerine, karşı gelmiş, mücadele etmiş, kendi iktidarlarını pekiştirip, arazilerini genişletmeye çalışmışlardır. Böylelikle bütünlük kaybolmuş, içteki birlik çözülmüş, düşmana karşı verilecek mücadele gecikmiş, imkanlar boşa harcanmış, çok sayıda insan ölmüş hem de Çorum'da olduğu gibi Anadolu'nun pek çok yeri bu durumdan maddi ve manevi yönden sıkıntıya düşmüştür.

---

⁵⁹ 1967 Çorum İl Yıllığı, s. 93.

II.BÖLÜM

İDARİ YAPI, NÜFUS HAREKETLERİ VE EŞKİYALIK

A – İDARİ YAPI

Budaközü, Danişmendliler zamanında Türklerin idaresine geçmiştir. Melik Danişmend Ahmet Gazi, Çorum, Tokat, Amasya, Osmancık, Çankırı, Kastamonu dahil olmak üzere bu bölgeyi Bizans ordusuyla yaptığı savaşlar sonucu ele geçirdikten sonra⁶¹, burayı Türkmenlerin Alayuntlu boyundan Çorumlu oymağı reisi İlyas'a bırakmıştır.⁶²

Çorumlu, Selçuklular zamanında serleşkerlik olmuş, II. Giyaseddin Keyhüsrev zamanında Zekeriya Hatıyyüddin, serleşker olarak görev yapmıştır.⁶³ Selçuklular devrinde Çorum bölgesinin merkezi Demirli Karahisar'dır. Muhtemeldir ki bugünkü Çorum şehri, Osmanlılar zamanında teşekkül etmiştir.

1381 tarihinde Sivas merkez olmak üzere Çorumlu, Budaközü ve çevresi Ertanalılar'ın vezirlerinden olup istiklalini ilan eden Kadı Burhaneddin' in idaresi altına geçmiştir. Çorumlu ve hevalisi 1398 tarihinde Kadı Burhaneddin'in ölümünden sonra Yıldırım Bayezid zamanında Osmanlıların idaresine geçmiş⁶⁴, Sivas Vilayetine bağlı bir sancak merkezi olarak idare edilmeye başlanmıştır.⁶⁵ Orta dereceli bir sancak olan Çorum'un sancak beyi hassı 300.000 akçedir. 19 zeamet ve 310 tımarı vardır. Kadısı günde 150 akçe ve yılda 5 kese tahsisat almaktadır.⁶⁶

1576 tahririne göre, Çorumlu'nun nefsi 48 mahalleden ibaretti, Evliya Çelebi ise, şehirde 42 mahalle ve 42 mihrap,43.000 bağlı bahçeli ev

⁶⁰ Hüseyin Algül, *Bir Fazilet Devletinin Kuruluşu*, Nil Yayınları, İzmir 1995. s. 11.

⁶¹ Hikmet Turhan Dağlıoğlu, " Çorum Vilayetinin Mülki taksimatına Tarihi Kısa Bir Bakış," *Çorumlu*, Sayı. 32, s. 981.

⁶² Tuğrul, a.g.e., s. 39.

⁶³ İ.Hakkı Uzunçarşılı, a.g.e.s.104.

⁶⁴ Mehmet Öz, " 15 ve 16. yüzyılda Çorum Sancağı; Nüfus ve İktisadi Hayat", *Türk Kültür Tarihi İçerisinde Çorum Sempozyum Tebliğleri*, Çorum 1991, s. 6.

⁶⁵ Hikmet Turhan Dağlıoğlu a.g.m. s.4.

⁶⁶ Yılmaz Öztuna, *Büyük Osmanlı Tarihi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1994, X, S.221.

bulduğunu kaydeder.⁶⁷ Budaközü Kazası Sivas'a tabi iken 1591 tarihinde Ankara'ya, 1595'de Amasya'ya bağlanmıştır.⁶⁸ Daha sonra tekrar Sivas'a verilmiş olup XVII.Yüzyıl başlarında merkezi Sivas olan Vilayet-i Rumiye-i Suğra Eyaletine bağlı bir sancak merkezi olmuştur. 1831 veya 1841 tarihinde ise Sivas'tan alınarak bu defa Ankara vilayetine bağlanmıştır.⁶⁹

Budaközü Kazası ve Kadısı

Osmanlı yönetiminde, dini bürokrasinin görevlerinden biri olan kazâ işlerini yürüten örgüt Kadılık, İslamiyetin ilk örgütlenme döneminde ortaya çıkmış ve bütün islam yönetimlerinde yer almıştır. Osmanlı yönetimine özgü olmayan Kadılık, zaman içinde siyâsî, idârî ve sosyal şartların etkisiyle önceki Türk-İslam devletlerindeki Kadılıktan bazı farklılıklar göstermiştir.⁷⁰

Osmanlı devletindendeki şer'î mahkemelerde şer'î ve hukukî bütün meseleler Hanefi mezhebi üzere hal ve fasl edilirdi. Bu şer'î mahkemelerden başka da mahkeme yoktu. Aynı zamanda şehir ve kasabaların belediye işleri bugünkü noterler gibi vekâletnâmeler, alım satım muamelerinin tanzimi de bunlara aitti. Hükümetin mahallî herhangi bir iş hakkında göndermiş olduğu fermanların infaz ve tatbiki de bu kadılar vasıtasıyla olurdu.⁷¹

Hatırlanacağı gibi Osmanlı Ülkesi askerî ve mülkî bakımdan beylerbeyliklere ve beylerbeylikler de sancakbeyliklere bölünmüştür. Beylerbeylikler ve sancakbeylikler adlî ve idarî bakımdan ise kazalara ayrılmışlardı. Her kazada bir kadı ve ona yardımcı olan muhtelif görevliler bulunuyordu. Kadılar, sadece yargı işleri ile ilgilenen görevliler değil aynı zamanda yargı işlerinin dışında idarî, malî ve beledî işlerde ilgilenen ve adlî serbestiyet içinde görev yapan kişilerdi. Kadılar çoğu zaman kazalarda meskun olmakla beraber gezici görevli gibi de çalışırlardı. Evlerini çoğu zaman mahkeme gibi kullanırlar ve davalara burda bakarlardı. Bölgenin en

⁶⁷ Üçler Bulduk, "16.Yüzyılda Çorum Sancağının İdari Taksimatı", *Türk Kültür Tarihi İçerisinde Çorum Sempozyum Tebliğleri*, Çorum 1991, s. 25.

⁶⁸ Tayyar Anakök, a.g.e.s. 69.

⁶⁹ Hikmet Turhan Dağlıoğlu, a.g.m. s. 32.

⁷⁰ Davut Dursun, *Yönetim-Din ilişkileri Açısından Osmanlı Devletinde Siyaset ve Din*, İşaret yay., İstanbul 1992, s.203.

⁷¹ İ.Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlimiye Teşkilâtı*, TTK 1988, s.83.

büyük yerleşim yerlerini tercih ederlerdi Çünkü nüfusun çok olduğu yerlerde hem adlî hem de beledî hizmetler yoğun olurdu. Budaközü Kadısı da muhtemelen büyük köylerden birinde oturuyordu.

Budaközü Kazası'nın en önemli köyleri Kalınsaz ve Karacaşehirdir. Bölgenin iki pazarından biri Karacaşehir'de diğeri Kalınsaz'da kurulmaktadır. Köylü ürettiği malları bu pazara getirip satmakta idi. Pazar sayesinde bu köyler canlı bir alış-veriş merkezi olmuş ve zamanla Kalınsaz'ın nüfusu artarak kaza konumuna yükselmiştir. Belki de Budaközü kadısı da bu iki köyden birinde ikamet ediyordu. O takdirde *icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye, infâz-ı kavânîn-i mer'iyye ve ithâm-ı hidemât-ı mîr'iyye işlerini*, beledî hizmetlerin denetimi, pazar düzeni ile ilgili işleri ve sorumluluk alanına giren diğer görevleri yürütebileceği en uygun yer buraları gibi görünüyor. Budaközü kadısı, Osmanlı kadısı olarak, görev yaptığı kaza dairesinde aynı zamanda bu mahallin mülkî ve beledî âmiriydi. Görevlerini yerine getirirken de merkezle doğrudan yazışma hakkına, arz yetkisine sahipti. Yetkilerinin önemli bir bölümünü emrindeki görevliler vasıtasıyla yürütürdü. Bunlar imam ve muhassıl gibi görevlilerdi. Adaleti ve kamu düzenini sağlamak kadının başlıca göreviydi ve bunun için hem İslam hukukunun âmir hükümlerine, hem de örf-î sultanî hukuka göre muamele etmekle mükellefti.

B- NUFUS HAREKETLERİ

Osmanlı Devleti İdari bakımdan merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere iki esas yapıya sahip idi. Askeri, mülkî, iktisadî ve sosyal hayatın esasını oluşturan bu sistemin en üstünde eyalet ve eyaletle bağlı sancaklar bulunmaktadır. Sancaklar ise kaza (kendine bağlı köylerle birlikte), nahiye gibi alt idari birimlere ayrılmaktadır.⁷² Kazalar ve Sancaklar oluşturulurken bölgenin fethi ve fetih biçimi, coğrafi konumu stratejik mevki ve daha önceki siyasi ve etnik yapısı dikkate alınmıştır. Bu idari yapılar zamanla değişikliğe uğramıştır. 16.Yüzyıl Budaközü tahrir defterlerine göre Budaközü'nün kesin nüfusunu tespit etmemiz mümkün değildir. Çünkü Tahrir defterlerinde kesin nüfusu tesbit etmek mümkün değildir; bu defterlere vergiden muaf olan gurupların sadece adları yazılmış açıklamalı kaydedilmemiştir. Bunların hakiki karakteri üzerinde düşünülmemesinin tahrir defterleri yardımıyla çok sağlam nüfus araştırmaları yapılabileceği gibi iyimser ümitler beslenmektedir. Barkan'ın bu konudaki öncü çalışmalarından günümüze kadar defteroloji alanında epeyce mesafeler katedilmesi sayesinde başlangıçtaki aşırı iyimserliğin törpülediği bir gerçektir. Bununla birlikte aksi yönde yani tahrir defterlerine aşırı şüpheyile bakan başka bir yaklaşımda zaman zaman kendini gösterdiğini, ancak her şeye rağmen bu kaynaklara olan ilginin devam ettiğini görmekteyiz. Her şeyden evvel akılda tutulması gereken şey şudur: Bu defterlerin temel fonksiyonu, merkezî idâreye, vergi amaçları bakımından, tımar sisteminin uygulandığı sancaklardaki beşerî ve maddî kaynaklar hakkında mümkün olduğu ölçüde güvenilir ve ayrıntılı malumat temin etmektir. Dolayısıyla, demografik açıdan bunlar nüfus sayımı değil, vergi nüfusu/ vergilendirilebilir nüfus sayımlarıdır. Defterlerde, evli ve bekar vergi ödemekle mükellef yetişkin erkek nüfusun yanı sıra, din hizmeti, yaşlılık, hastalık vb. sebeplerle vergiden muaf tutulan kişi ve gurupların ve müsellemler gibi kırsal kökenli askeri gurupların da kaydedildiğini belirtmeliyiz. Ergenlik çağına gelmemiş erkek çocuklar, kız çocuklar ve kadınlar hiç yer

⁷² Metin Kunt, *Sancaktan Eyalete, 1550-1650 Arasında Osmanlı Umerası Ve İdaresi*, İstanbul 1978, s.133.

almadığı gibi, ortalama bir hanenin kaç kişiden oluştuğu hakkında da herhangi bir ipucuna sahip değiliz.

“*Hane*” tabirinin kaç kişilik bir nüfusu ifade ettiği henüz bir açıklık kazanmamıştır. Hane karşılığı olarak F.Braudel; 4,4.5 Barkan; 5 katsayısını, F.Sümer; 7 katsayısını, J.C.Russel; 3.5 katsayısı, M.A.Cook; 4.5 katsayısını,⁷³ Nejat Göyünç; 5 katsayısı⁷⁴ olarak ele almışlardır. Bruce Mc Gowan 6 hane katsayısı üzerinde durmakta⁷⁵, hane sayısının en düşük 3.5 olarak Semendire Sancağı'nda⁷⁶ en yüksek ise Sirem Sancağı'nda olduğunu söyleyebiliriz.

Tapu tahrir defterlerinde kullanılan diğer kavramlar ise mücerred, caba ve bennâk kavramlarıdır. Bunlar da nüfus tesbitinde değer ifade ettikleri gibi hane kavramı dışında tutulan fertleri ifade etmekte olup anlamları şöyledir: Raiyyetin erkek çocukları mücerred addedilmekle beraber, herhangi bir iş görebilir yaşa geldiği zaman ancak resm-i mücerrede tabi olup bu yaş durumu ise, “kisb ve kâre kâdir” çalışıp kazanmaya muktedir diye vasıflandırılmaktadır. Diğer bir görüşe göre; bir işte çalışabilecek yaş ve güce erişmiş mücerred, eğer babasının yanında çalışmaktaysa bunlardan mücerredlik resmi alınmaktadır.

Yine mücerred olup resim vermezken evlenirse veya bir parça araziyi bizzat kendi namına işlerse bazı yerlerde mücerredlik resmine tabi' olmakta bazı yerlerde ise bennâklık durumuna dahil olmaktadır. Toprak tasarrufu bakımından bennâklar çift sahibi şahıslar ile “kisb ve kâre kadir” resim ödeyen mücerredler arasında bir vergi kategorisi oluşturan diğer raiyyetlerdir. Kendi hesabına çalışıp gelir ve kazanç sağlayarak resim vermekte olan mücerred, evlenip ayrı bir hane sahibi olduğu zaman artık bennâklık durumuna girmiş olmaktadır. Yani bennâklık için ilk şart mücerredin evlenmiş olmasıdır. Resmi bennâk kendi hesabına çalışıp gelir

⁷³ Hüseyin Aslan, *16.yy.Osmanlı Toplumunda Yönetim ,Nufus,İskan,Göç Ve Sürgün*, İstanbul 2001,s.92.

⁷⁴ Nejat Göyünç, “Hane Deyimi Hakkında” *Tarih Dergisi*, Sayı:32, 1979 s.331-348.

⁷⁵ Bruce W. Mc Gowan, Ph.D. *Sirem Sancağı Mufassal Tahrir Defteri*, TTK., Ankara 1983, Giriş Kısmının Tamamı .

⁷⁶ Hüseyin Aslan, a.g.e.,s.92.

vergisi vermeye denir. Uhdesinde arazi bulunan ve bulunmayan diye ekünlü ve caba diye ikiye ayrılır.

Osmanlı Devleti'nde nüfus hareketi; savaş ve barış yada salgın hastalıkları, afetler, doğum ve ölüm seyirleri, yer değiştirmeler ve yerleşmeler daha iyi imkana sahip daha verimli daha sulak alanlara nüfus kayması şeklinde olmuştur. Bu yapılan yatay ve dikey hareketlilik sonucu bazı yerler viran olurken bazı yerler şenlendirilmiştir.

Nüfus artışı bir taraftan güç ve kudret anlamını taşıırken diğer taraftan problemleri ve rahatsızlıkları beraberinde getirmiştir. İnsan kaynaklarını yerinde değerlendirebilenler için güç ve kudret anlamına gelirken bundan aciz kalanlar yani nüfusu yönlendiremeyenler yada gerektiği gibi idare edemeyenler için işgücünde fazlalık dolayısıyla sorun, kargaşa, anarşi, eşkiyalık (celali-medreseli) sayısında artış anlamına gelir. Bu sebeple nüfus ve insan kaynaklarının idaresi oldukça nazik bir denge ve narinlik ifade eder. Kentler artan nüfusun her dönem cazibe merkezi olmuştur. Çünkü bugün olduğu gibi her insanın daha iyi ve mükemmel bir gelecek aşkına cazibe merkezine göçü söz konusudur. Bu hareketlilik sonucu 16.Yüzyılda bir çok kentin nüfusu neredeyse iki katına çıkmıştır.

Bu arada, 16.Yüzyılda Anadolu'daki nüfus artışlarının bir kısmının, endüstri öncesi cemiyetlerde çoğalmanın ölümlerin azalmasından kaynaklandığı ana fikrinden hareketle genellikle toplu ölümlere yol açan kıtlık, salgın hastalıkları ve savaşların olmamasıyla açıklanabileceği tesbiti vurgulanmalıdır.⁷⁷ 16.Yüzyıl dünyasında sadece kentlerde değil tüm yerleşim yerlerinde büyük bir nüfus artışı görülmektedir. Ziraat alanlar bu nüfus artışına cevap verememiş, Anadolu'da yersiz yurtsuz bir kalabalığın meydana gelmesine yol açmıştır. Toprakların yetmemesi sonucu çiftbozan olan bu gruplar için devlet ve ümera kapısında kapı halkı olmak tek çıkar yol olmuştur. Bunların bazıları sınır kalelerine azeb, donanmada levent ve gönüllü olabiliyorlardı. İş bulamayıp boşta kalanlar ise garip ve yiğit adları altında çoğunluğu teşkil ediyordu. Bunlarda bir kısmı medreselere giriyor,

ancak çoğu istihdam edilemedikleri için imaretlerin etrafında başı boş gruplar oluşturuyorlardı. Bütün bunlar 17.Yüzyıldaki kapusuz levent ve medreseli isyanlarına zemin hazırlamıştır.⁷⁸

Budaközü Kazası'nın 16. Yüzyıldaki nüfus hareketleri değişiklik göstermektedir. Örneğin Karye-i Kalınsaz 1530 Yılında 14 hane ve 8 mücerred⁷⁹, 1559 Yılında 44 hane ve 15 mücerred⁸⁰ ve 1574 Yılında ise 58 hane ve 80 mücerred⁸¹ nüfus barındırmaktadır. Karye-i Avcı 1530 Yılında 10 hane ve 3 mücerred⁸² nüfus teşkil ederken 1559 Yılı kayıtlarına göre 49 hane ve 20 mücerred⁸³ barındırmaktadır. İncelediğimiz son defter olan TD 10'a göre ise Karye-i Avcı'da 71 hane ve 104 mücerred olmak üzere 459⁸⁴ nüfus yaşamaktadır. Yine Karye-i Çatal ise 1530 Yılında 8 hane ve 1 mücerred⁸⁵, 1559 Yılında 15 hane 2 mücerred⁸⁶ ve 1574 Yılı TD 10'a göre ise 17 hane ve 7 mücerred⁸⁷ vardır. Budaközü Kazası'nın hemen hemen tüm köylerinde bir önceki tahrir defterine göre nüfuslarının artmış olduğunu görüyoruz.

1530 Yılında en büyük köy 31 hane ve 11 mücerred nüfus barındıran Karye-i Sinanbey'dir. İkinci olarak 27 hane 5 mücerred nüfusun bulunduğu Esenlüoğlu köyüdür. TD 387'de 56 adet kura ve 177 mezarîde 1141 hane ve 599 mücerred kayıtlıdır. Hane nüfusunu 5 olarak aldığımızda 1530'lu yıllarda Budaközü Kazası'nın nüfusunu 6304 olarak bulabiliriz⁸⁸. Fakat bu nüfus kesin değildir çünkü kazada bulunan imam, müezzin, hatip, hafız, sipahizade, pir-i fani, derviş ve zâviyedâr gibi vergiden muaf olanlar dahil değildir. 1530'lu yıllar bölge az nüfus barındırmaktadır muhtemeldir ki bölgede

---

⁷⁷ Ahmet Güneş, *16 Yüzyılda Seyyid Gazi'de Sosyal ve Ekonomik Hayat*, OTAM.,Ankara 2001,s.239.

⁷⁸ Mustafa Akdağ, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası ; " Celali İsyânları"*, Bilgi Yayınları, İstanbul 1975.s.450

⁷⁹ TD 387

⁸⁰ TD 322

⁸¹ TD 10

⁸² TD 387

⁸³ TD 322

⁸⁴ TD 10

⁸⁵ TD387

⁸⁶ TD322

⁸⁷ TD 10

⁸⁸ TD.387

bulunan çeşitli etnik unsurlardan dolayı asayiş bozulmuş bölge halkı çevre kasaba ve köylere göç etmek zorunda kalmıştır. Sonraki zamanlarda bölgedeki gerek alevi, gerek tatar nüfusun çok olması Osmanlı Devleti'ni rahatsız etmiş ve devlet bu etnik gurupların yerlerini değiştirmiştir.

Budaközü'nün 1559 yılında ise yerleşim merkezlerinin çoğunluğu orta halli köylerden oluşmaktadır⁸⁹. Köylerin nüfusu artmış, Yassıkışla köyü 104 haneye ulaşmış ve 570 kişinin yaşadığı büyük bir köy olmuştur. Yine Sazkışla 81 haneli ve 415 nüfuslu bir köy durumundadır. TD 387 ile TD 322 arasındaki yaklaşık 30 yıllık süre içinde hem köy nüfusları artmış hem de Budaközü Kazası'nın nüfusu dört kat artmıştır. Bu tahrire göre 249 yerleşim yeri vardır, 4597 hanede 22985 kişi yaşamaktadır⁹⁰. İki defter arasındaki nüfus farkının bu kadar çok olmasının sebebini kaza sınırlarının genişlemesi ve yeni yerleşim yerlerinin oluşmasıyla açıklayabiliriz.

TD 10'a göre Budaközü'nde toplu yerleşmeler artmakta mezraalar azalmaktadır. 100 hanenin üzerinde altı köy bulunmaktadır. Bunlar Mihailargioğlu 146 hane, Sazkışla 142 hane, Yassıkışla 137 hane, Veledikaşıkçı 105 hane ve 103 haneli Saraycıklı ile Burunkışla köyleridir. 1574 yılı tahririnde ise 274 yerleşim yerinde 6409 hanede 32045 kişi yaşamaktadır.⁹¹

Budaközü Kazası 16. Yüzyıl boyunca tarihsel gelişimini Akdeniz dünyasındaki nüfus artışıyla paralellik göstererek sürdürmüştür.

16.YY' DA BUDAKÖZÜ KAZASINDA NÜFUS HAREKETLERİ

TARİH	HANE	MÜCERRED NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
1530	1141	599	6304
1559	4597	1374	22985
1574	6409	7050	32045

⁸⁹ TD 322

⁹⁰ TD 322

⁹¹ TD 10

	AR												AT							
	HANE			MÜCERED			NÜFUS			EKÜNLÜ			CABA			Karyenin yekunu (akçe)				
	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574		
ALIN SAZ	14	44	58	8	15	80	78	235	370		32	35		12	23		Dervişin 7 Sipahi 2 Kısmı 1	2902	7965	9784
EMAATİ DERVİŞAN																			630	680
AMZA KETHUDA İŞLASI		47	48		22	73		257	313		29	27		14	21			820	3655	5045
ELİMOĞLU KIŞLASI		34	56		15	86		185	360		27	27		7	19			600	2930	5419
AŞLIK MA'A EZRA'A-I ÜZÜMCE		13	13		1	23		66	88		9	12		4	1				1036	1263
EYSEL FAKİH	5	8	15	3	1	13	26	41	88		6	10		2	5			1582	1187	2467
ENİZ HACILU	6	11	11	8	5	23	35	60	78		8	8		3	3		Pir 1	1801	1895	2478
ERECİK KIŞLA İFTLİKİ ARAPŞAH		62	65		33	141		343	466					62	64			800	6519	7842
		19	15		6	25		101	130			10		19	5			1230	2033	2032
OZDEPE		14	17			29		70	114		8	12		6	5			1280	776	1348
YMİRLÜ (GÖKÇE AM)																				
OĞANCI BURNU	10	30	33	9	2	41	52	152	206		23	26		7	7			1859	2108	3100
YÜK KÖYÜ	7	12	18	7	1		47	61	90		10	11		2	7		Sipahi 1	1506	2339	2000
ÜNDOĞMUŞLU		23	28		1	43		116	183		19	21		4	7			450	1700	1948
KSAK FAKİH		51	63		11	86		266	401		33	44		18	19			3520	4500	
KİLÜTAŞ MA'A EMİN-İ ÖKÜZ BAYIN		19	20		2	25		97	125		13	15		6	5			1681	2121	
AHSUL-İ EMLEHA-İ KİLÜTAŞ																				500
AZBAN(SAZ KIŞLA)		81	142		10	170		415	890			18		81	124		Yörk 2 Sipah 3	1500	10000	
EZRA'A-I YANDI ENDİ																		8214	1500	
ARVE-İ BUDAN		26	44		14	68		144	288			14		26	30			1712	3187	
ELİ HİDİR		38	58		10	79		200	369		30	32		8	26			2726	4045	
R BUDAK ŞLASI(ÖZTEMUR)		3	6		1	1		16	31		2	3		1	3			278	900	
ARUOĞLU KIŞLASI A'A MEZRA'A-I LAŞ VİRANI		43	59		7	68		222	363		31	31		12	28			1000	2732	4000
İHMADOĞLU ŞLASI		19	35		13	50		108	225		14	21		5	14			450	1992	3359
		34	53		8	64		178	329		25	39		9	14			750	3288	5390
OZDEPE		23			13			128			14			4				2040	2040	
İREMİŞ		49	65		8	43		253	368		38	37		11	28			3913	5190	
İÇLÜ																				
EZRA'A-I FİNDİCAK																		150	150	
AYADİBİ'AN TAİFE- NANDIKLU		47	66		26	72		261	402		37	40		10	26			1100	4020	5668
İSEYİN HACILU		33	43		19	43		184	358		27	27		6	16			1560	3530	3866
EZRA'A-I UZUN İGAÇ																		300	1000	
ARAÇAY KIŞLASI		31	38		11	79		166	262		27	34		4	4			2979	3477	
EZRA'A-I BEDİR İLÜ NAM-İ DİĞER İL AĞIL																		500	500	
EM BEĞ KIŞLASI		23	31		2	41		117	196		17	20		6	11			840	2210	3929
ŞLAĞI UZUN İSALU	6	37	49	8	1	57	31	186	301		29	35		8	14			1801	2580	5422
EZRA'A-I AŞIK RANI																		300	1700	
EZRA'A-I GÖL YERİ																		1000	600	
ADIR ÖYÜĞÜ		21	35		5	56		110	231		18	29		2	6		Zıby ular 1	200	1555	2691

	HANE			MÜCERED			NÜFUS			EKÜNLÜ			CABA			Karyenin yekunu (akçe)					
	1530	1539	1574	1530	1539	1574	1530	1539	1574	1530	1539	1574	1530	1539	1574	1530	1539	1574			
	YILDIZ		22	27		6	24		116	185		18	17		4	10			1942	2700	
SARI KOCA	10	27	35	7	15	49	57	150	175		25	24		2	11	Sipahi 5		2410	4465	4600	
ZEMİN-İ ŞEYHİ																			200		
MEZRA'A-İ HIZIR DEMİRCİ KIŞLASI																		500	500		
MEZRA'A-İ KAFİR DERESİ																		560	590	500	
DELÜKLÜ KAYA		32	36					160	180		32	36						540	4070	6600	
KIZIL HAMZALU		42	57		8	24		218	285		37	44		5	13			820	5050	7000	
SAHİH İSALU		10	9		2	7		52	52		7	6		3	3			180	880	1800	
DAM BASANLU KEVSER EKİNLİĞİ (KEVSERLÜ)		26	34		9	43		139	213		11	19		15	15				2301	4600	
AHIRTAS		32	43		15	55		175	270		20	27		12	16				3169	4100	
SULTAN AHMED		35	36		12	28		187	208		31	25		4	11			1140	4570	6000	
ÇARYE-İ KAL'A MEZRA'A-İ AĞAÇ EVCİ DEDE KIŞLA		39	56		19	68		214	348		31	50		8	6			2900	6511	7333	
TEHMERÜK		1	5		1	1		6	26		2	2			3				200	300	
ALACA ATLI	7	23	39	4	11	16	39	126	211		19	22		4	17			2679	3020	3900	
MEZRA'A-İ İĞÜTÇÜK		36	66		17	120		197	450		33	43		3	23			1680	3519	4000	
MEZRA'A-İ ULUCAK		14	14		7	36		77	106		8	13		6	1				1840	2800	
MEZRA'A-İ URUCAÖZ		23	49		16	52		131	297		27	43		2	6		Yörük 7	1280	4104	5000	
MEZRA'A-İ İNCESU	8	31	50	4	22	79	44	177	300		23	33		10	17			2679	4800	5000	
MEZRA'A-İ LINKAVAK																			250	500	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ																			100	300	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		6	8		2	8		32	48		6	7		1	1			1000	700	800	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		15	27		7	35		82	170		11	11		4	16				4150	4500	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ																			350	1000	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ																			1605	1600	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		37	47		9	44		194	273		25	29		12	18				3611	5500	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		16	30		7	25		87	175		16	24			6			1500	2420	2758	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		14	14					70	70		14	14						1800	1410	4700	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		21	22		8	57		113	167		16	16		5	6			560	3015	4000	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		38	50		15	63		205	313		73	23		25	27				2400	2000	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		20	27		5	50		105	185		9	18		2	9		Yörük 2	Yörük 7	1350	1500	2500
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		33	30					165	150		33	30							1200	2085	2200
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		9	13			11		45	76		8	9		1	4				1200	950	1400
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		8	18		1	30		41	120		3	12		23	6		Yörük 1		1710	2000	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ																			400	1000	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ																			200	600	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		61	89		33	58		338	503		50	51		11	38		İmam 1		6800	10000	
MEZRA'A-İ NCEKİRİŞ		22	23		10	24		120	139		14	11		8	12				1220	2500	

	KAR												A.I Karyenin yekunu (akçe)								
	HANE			MÜCERED			NÜFUS			EKÜNLÜ			CABA			1530	1559	1574	1530	1559	1574
	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574						
AL'A BEĞİ		26	44	2		50		132	290		22	24		4	20				1800	2000	
ARA HIZIRLU A'A MEZRA'A-I ARU ŞEYH ARU FATİMA OĞLU		19	25	4		39		99	164		14	13		5	12				2200	4000	
ARACA ŞEHİR EMİN-İ NAZAR V.		31	56		7	51		162	331		30	36		3	20			1800	3734	7000	
SRAİL SİPAHİ																				300	
ARYE'İ ARAYCIKLU		70	103		14	124		364	639		49	61		21	42				5000	7000	
URUN KIŞLA EMİNİ SEYDİ MEHMED		72	103		27	70		387	585		55	67		17	36			940	6054	8454	
ARYE'İ BACILU ARYE'İ KARACA HMEDLİ VCI		33	50		16	25		181	279		21	25		12	25				3500	3200	
YÜYÜK MEZRA'A-I ZEMİN-İ HICI		16	20		1	27		81	127		14	10		2	10				1215	1750	
AVŞUD	10	49	71	3	20	104	53	265	459		46	49		3	22			1410	3854	4400	
ASSI KIŞLA		24	35		15	47		135	222		21	22		3	13			460	2670	3396	
ALÇIKLU		50	63		24	102		274	417		48	48		2	15			900	5400	6000	
ADIR ARDUÇ		104	137		50	49		570	734		89	94		15	43			1900	6500	8105	
İŞLAK RESULLÜ		31	34					155	170		31	34						1260	4300	6000	
EMİN-İ MEHMED		31	50		5	39		160	289		27	39		4	11			820	2891	2000	
ARMUD ÇAYI EMİN-İ SEVİNDİK		24	38		9	33		129	223		24	24			14				1318	2100	
Ç TONUZ																				200	
İZİLCA KIŞLA PİR UDAK TIMAR		52	67		19	78		279	413		37	36		15	31				4172	6500	
AYADİBİ		26	39		9	45		139	240		14	26		12	13				1000	1460	
AYLACIK		35	44		11	42		186	262		25	28		10	16			2000	1800	2000	
AYLACIK		62	77		27	85		337	470		44	44		18	33			740	3700	4800	
AYLACIK		41	46		10	26		215	256		27	34		14	12			440	3400	3600	
AYLACIK		66	105		12	84		342	609		53	58		13	47				7070	7800	
AYLACIK		20	13		3	11		103	76		15	10		5	3				1700	2000	
AYLACIK	8	15	17	1	2	7	41	77	85		15	15			2			2319	3668	4300	
AYLACIK	4	16	19	5	6	21	25	86	95		9	12		7	7			1522	3714	4700	
AYLACIK																			300	400	
AYLACIK	8	34	45	10	8	76	50	178	301		17	35		17	10			1819	1300	4000	
AYLACIK																				200	
AYLACIK																				406	1000
AYLACIK																				100	200
AYLACIK	16	15	31	9	9	57	89	84	212		15	19		7	12		İmam 1 Kethu 1	2340	4600	6700	
AYLACIK																				500	
AYLACIK																				120	400
AYLACIK		67	80		21	87		356	492		33	35		32	45		Sipahi 2	Sipahi 5	7500	7900	
AYLACIK		24	31		5	28		125	185		19	22		7	9			350	3600	3000	
AYLACIK		19	19					95	95		19	19						350	2200	4700	

	HANE			MÜCERED			NÜFUS			EKÜNLÜ			CABA			Karyenin yekunu (akçe)				
	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574		
	OLADLU (YOĞUN 'ELID) MA'A MEZRA'A-I CARACAPOLAD		71	90		12	134		367	584		52	71		19	19			500	7480
FÜNEY KİŞLA		41	48		21	42		226	282		32	34		9	14			380	2960	3324
CARA İVAZLI		22	34		12	36		122	206			24		32	10			540	2311	2200
İŞLAĞ-I ULUBEĞLÜ		40	47		8	43		208	278		37	36		3	11			1180	3110	3730
İARİ KAYA	7	19	30	1	6	53	41	101	203		16	21		4	19	Yörük 1		1438	3710	5768
MEZRA'A-I ESKİ İŞLA																			200	200
JZUN KİŞLA		5	29		3	50		28	195		5	19			10				1000	2768
MEZRA'A-I KARA İNAR																				500
MEZRA'A-I AĞCA ÖMMET																				500
ATAL KİŞLA SUNGUR KİŞLA)		55	84		22	63		297	483		47	49		8	35				3945	4000
ENİCELİ		48	57		16	71		256	356		38	42		10	15				5000	6778
YİMLRÜ'AN EMA'AT-I ENSÜZ DERELÜ		22	84		7	28		256	198		38	21		10	13			780	3000	4322
İZİLCA KİŞLA (DEDE AÇAĞI)		74	79		22	123		392	508					74	79				3068	2000
SEN GAZİLÜ		46	62		17	96		247	406					46	62			920	1867	1825
MEHDİLİ		5	11			12		25	67			6		5	5				25	500
NDİM		42	46	34		52		244	282		38	28		4	19				5252	4000
MEZRA'A-I ÇEKME																			150	150
MEZRA'A-I AĞARCİK VİRANİ																			200	400
MEZRA'A-I ALTIN İNARİ																			150	700
MEZRA'A-I EHMERİN																			150	300
ATAL KİŞLA MA'A MEZRA'A-I TOLUCA E MEZRA'A-I EŞKİZ	8	49	53	1			40	245	265		49	53						2319	5162	6000
URAK MA'A KARYE- VEFADAR KARYE-I İZİL FAKİH		31	36					155	185		31	37							1438	4500
İRKEŞ VİRANİ (ERE KİŞLA)		26	32	3		50		133	210		20	24		6	8				1987	2000
MEZRA'A-I YAĞMUR İĞLÜ																		500	2000	1000
MEZRA'A-I MEHMED AKİH KİŞLASI																			150	500
İAHSUL-I YAYLIKI GAR																				8000
ESMİ YATAK-I İAHİYEİ BUDAKÖZÜ																				3000
AZANCI OĞLU İŞLASI		14	18	2		21		72	111		12	13		12	9			180	1750	1800
ARA HALKA		24	24					120	120		24	24							4687	4600
ARAKOZ		4	5	3		5		23	30		3	3		1	2				486	1000
EMA'AT-I İÜSELMAN		4	8			7		20	47			3			5		piri	700	200	1000
ARYE-I ŞEYHİ BEĞ İŞLASI		50	91	10		158		260	613		36	53		10	38			900	2800	9500
ARYE-I DERE KİŞLA		24	44	3		62		128	282			26		4	18			250	2500	4000
İZİLCA KİŞLA		32	44	8		38		168	258		20	33		48	11				2900	4399
ÜLLÜ BEĞ		24	41	2		40		122	245		22	34		5	7				2919	3200
AVAK KİŞLA		36	42	5		49		185	259		25	30		11	13			380	2600	4000

KARYENİN İSMİ	BUDAKÖZÜ NÜFUSU									BENNAK						MUAFLAR			HASILAT Karyenin yekümü (akçe)		
	HANE			MÜCERED			NÜFUS			EKÜNLÜ			CABA			1530	1559	1574	1530	1559	1574
	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574						
ARYE-İ PİNHANCA		8	10		4	10		44	60		7	7		1	3					602	800
ARYE-İ MİHAİL RĞIOĞLU PİR KÖYÜ)		66	146		26	90		356	820		66	105		11	41		Yerlik 13		980	5149	10150
ARYE-İ EŞİKKAYA		19	34		8	21		103	191		16	25		3	9					770	1350
ARYE-İ DELİCE RKİH (UYUCAK)		11	9		6	6		61	51		10	8		1	1					700	650
ARYE-İ MUDİ		6	14		7	20		37	90		6	9			5					1846	2500
ARYE-İ KAVACIK İŞLA		8	14		5	9		45	79		7	8		1	6					1280	1800
ARYE-İ DONUZ ÖGENLU(DOLUCA)		37	38		1	32		186	222		27	27		10	11			540	3680	4000	
ARYE-İ BEŞİKÖZÜ		58	72		22	155		312	515		37	48		21	24					6738	7100
ARYE-İ OĞAZKIŞLA	14	9	7	1	3	2	71	48	37		7	6		2	1				1510	1520	1600
ARYE-İ EYMİRLÜ		23	28		17	33		132	173		18	21		5	7				1280	2150	2800
ARYE-İ KÖRPELÜ		11	16		9	28		64	108		3	14		2	2			800	3289	3000	
ARYE-İ ELVAN ZÜ		21	29		6	45		111	190		16	22		5	7			2400	1660	2000	
ARYE-İ SENLUOĞLU	27	20	35	5	15	45	140	115	220		17	20		4	15				2900	4000	
ARYE-İ EYHLERÖZÜ		32	55		24	78		184	353		27	28		5	27				3699	5700	
ARYE-İ AKÇASAZ		21	33		8	50		133	215		19	25		2	8			400	4050	5400	
ARYE-İ KARALAR		9	22		7	27		52	137		6	12		3	10			350	1530	2500	
ARYE-İ YAZIR		14	17		9	13		79	98		12	13		2	4				1025	1600	
ARYE-İ AKPINARI LVİ(MEHMED BEY)	5	17	26		11	47	25	96	177		15	16		2	10			1386	2525	5000	
ARYE-İ KILIÇLAR		9	9			18		45	63		5	4		4	5				1328	2000	
ARYE-İ ARAKÜÇÜK		8	7		2	4		42	39		6	6		2	1				1210	1600	
ARYE-İ VELED ACI		26	33		15	39		145	204		18	27		8	6				2927	2300	
ARYE-İ HALİD AKİH		7	13		1	17		36	82		4	7		3	6				620	1000	
EZRA'A-İ ÇOMÇE NAR																			700	1000	
EZRA'A-İ ATILMIŞ																			500	500	
EZRA'A-İ AMLALUCA																			350	900	
ARYE-İ SEKÜLÜ EYLÜOĞLU	10	15		4	15		54	90		8	11		2	4					1230	1400	
ARYE-İ KURLU ERE		18	27		9	40		99	175		75	17		3	10			360	2060	3000	
EZRA'A-İ YASSI YÜK																		280	645	500	
ARYE-İ ÇÖBİ		13	19		1	21		66	116		12	17		1	2				1850	3200	
EZRA'A-İ ÇÖBİ ARDAĞI																			150	500	
EZRA'A-İ LAÇORAK																			300	400	
EZRA'A-İ ÖCKERBÜKÜ																			350	500	
ARYE-İ ULASLU	18	28	51	7	8	69	97	148	324		22	32		6	19			942	4800	6000	
ARYE-İ EYÜP EYLÜ		19	27		7	15		102	150		17	16		2	11				3150	4100	
ARYE-İ YOKUŞ OLBAŞI		14	21		2	46		72	151		13	16		1	5				2160	3300	

ARYENİN İSMİ	BUDAKÖZÜ NÜFUSU									BENNAK						MUAFLAR			HASILAT Karyenin yekunu (akçe)					
	HANE			MÜCERED			NÜFUS			EKÜNLÜ			CABA			1530	1559	1574	1530	1559	1574			
	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574									
EMİN- DURAK SİPAHİ																						100		
ARYE-İ BÜYÜKÖZ		5	7		1	17		26	52		5	6			1							345	500	
ARYE-İ KAVURGALI		12	23		5	15		65	130		17	18		1	5							1735	1600	
ARYE-İ GÖYNÜK MUSA DEREÇİK)		26	38		12	41		142	231		20	31		6	7							4100	4400	
ARYE-İ BONCUK		14	17		6	13		76	38		10	11		4	6							1850	2200	
EZRA'A-İ BONCUK																						100	500	
EZRA'A-İ BAYRAK ÖL																						200	500	
ARYE-İ SUNGURLU	14	33	42	5	12	60	75	177	270		27	29		6	13						2679	3899	5000	
ARYE-İ KÖRKEÇLÜ		28	38		9	45		149	135		19	26		9	12							2080	3500	
ARYE-İ AYICULU		16	15		3	22		83	97		13	13		3	2							1350	2500	
ARYE-İ KÖRPELÜ		42	53		16	54		226	319		32	39		10	14							3131	3200	
ARYE-İ EĞRİ OĞLU		5	10		2	3		27	53		4	5		1	5							2010	2500	
ARYE-İ TEHMERÜK		12	25		4	44		64	169		9	16		3	9							2138	3000	
EZRA'A-İ TACİR İRANI																						500	800	
EZRA'A-İ KAFİR İRANI																						300	800	
ARYE-İ MERDAN		11	19		1	27		56	122		8	13		3	6							1510	2300	
ARYE-İ KOZKIŞLA		19	21					95	105		19	21										2650	4000	
ARYE-İ BOZDEPE		17	24		5	30		90	150		270	14		36	10					750	2310	4200		
EMİN-İ ALEMİ																							100	
EZRA'A-İ SELMAN LUĞU																						400	400	
ARYE-İ SİNAN BEY İŞLASI	31	23	34	11	4	42	176	119	212		19	28		4	6						2696	5716	6550	
EZRA'A-İ BALÇIK URDU			1			2									1							1260	1200	1500
EZRA'A-İ TUĞCU UYUSU																							1300	1500
EZRA'A-İ ZEKERİYA AÇILU																						750	750	
EZRA'A-İ ZEKİ DERESİ																							500	
EZRA'A-İ DERViŞ İRANI																						300	300	
ARYE-İ ZİYARET KAYA ÜLNUN BEY)	42	63		8	89		48	404		35	48		7	15							1400	2050	3000	
ARYE-İ UZUN İVAZ		10	13					50	65		10	13										1500	2000	
EZRA'A-İ NEVAĞİL İRANI																						900	1200	
EZRA'A-İ OLUK KAYA																					460	300	500	
ARYE-İ BOĞA ALANI (ARLI APDAL)		7	8		5	18		40	58		6	7		1	1							810	600	
ARYE-İ TEBERRÜK		10	22		8	25		58	135		9	10		1	12							2050	2500	
ARYE-İ GELEN KÖYÜ		2	4					10			2	4										1800	2200	
EZRA'A-İ MÜNAHİL NARI																						1480	1600	
EZRA'A-İ KIRANKOÇ İRANI																						400	400	
ARYE-İ ARACAKOYUNLU		11	17		3	17		58	102		9	11		2	6							1430	2300	
EZRA'A-İ GÖKÇE İRAN																					440	1510	1300	
ARYE-İ TATARLU		3	5		4			15	29		2	4		1	1							610	1000	
ARYE-İ YUSUF İŞKER		3	5		1	13		16	38		3	3			2							742	600	
ARYE-İ ESEN ÇAY		26	42		9			139	210		32	37		3	5				Yörük 9			6186	3000	
EZRA'A-İ KIRAN																						300	300	
EZRA'A-İ BOZAGUN																						200	600	

	HANE			MÜCERED			NÜFUS			EKÜNLÜ			CABA			Karyenin yekunu (akçe)				
	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574	1530	1559	1574		
	ARYE-İ SARUŞEYH (ARDAK)			4			2			22			3			1			220	1700
ARYE-İ GAFURLU	9	15	27	8	8	37	53	83	172		11	14			4	13		1727	1480	2800
EZRA'A-İ OBACA																			400	2000
EZRA'A-İ SALUR																			200	700
ARYE-İ GEDİK ENBİYA		3	6		2	9		17	39		2	2		1	4				645	700
EZRA'A-İ AKYALDIZ																			500	1400
ARYE-İ VİRANEYİ ARAFAKİH		8	11		1	13		41	68		7	7		1	4				974	1100
EZRA'A-İ KIZILCA İŞLA																			200	500
EZRA'A-İ KANTARA																			250	400
ARYE-İ GÖRGÜOĞLU İŞLASI		7	2			1		35	11		5	2		2					890	1000
ARYE-İ EYÜP ABDAL		38	37		8	53		198	238		24	23		14	14				2127	3200
EZRA'A-İ AKSEKİ																			358	500
EZRA'A-İ BOYALI İRAN																			200	300
EZRA'A-İ KIRANCA																			400	400
ARYE-İ KALACIK AYA		25	37		11	45		136	231		22	27		3	10			A'ma 1	1600	2200
ARYE-İ HAMZA ŞEYH		1	2		1	4		6	14		1	2							500	7400
ARYE-İ DELİ KARALU		27	39		9	38		144	233		24	27		3	12				2150	3300
											198	216							1340	2000
ARYE-İ AYDOĞMUŞ		14	18			13		70	103		11	12		3	6					2500
ARYE-İ DELİ HIZILI			35			11			186			26			9					1600
ARYE-İ DAVETLİ İŞLA			20			4			104			15			5					1500
ARYE-İ YOL ERİ			17			6			91			12			5					1100
ARYE-İ TAHİRLÜ			20						100			20								800
ARYE-İ ÇAĞIŞAK			16						80			16								500
EZRA'A-İ KIZILOYÜK																				400
EZRA'A-İ SELİM ARDAĞI																		600		300
EZRA'A-İ KIZILYOL																				200
EZRA'A-İ ÇALULU İKUR																				600
EZRA'A-İ YAZMACI ARDAĞI																				500
																				200
EZRA'A-İ BAYRAM NARI																				300
EZRA'A-İ KARATUZ RANESİ																				200
EZRA'A-İ OĞUZ ARKI																				100
EZRA'A-İ MIDIRAB																				150
EZRA'A-İ DAVUT İPESİ																				100
EZRA'A-İ TONBAY ANI																				100
EZRA'A-İ TAC-İ İYÜK (NUMAN PINARI)																				200
EZRA'A-İ AKPINAR																				600
EZRA'A-İ KAŞIKÇI İCAĞU																				1200
EZRA'A-İ ASLANLI İŞLASI																				200
ARYE-İ NUMAN KÜZ DAMI																				300
EZRA'A-İ KAYNAR NARI (ERİKÇİ PINARI)																				1000
EZRA'A-İ İDEOĞLANI VİRANI																				500
EZRA'A-İ SADİK RANI																				
DEPLAM	1131	4537	6406	599	1374	7650	6304	22255	32042	3320	3997		1180	2445				424	480	707
																		398	401	705

C- EŞKIYALIK

Budaközü ve çevresi, İlkçağda istila ordularının yol uğrağı olmuş, Ortaçağda Oğuz Türklerinin saltanat mücadelelerine şahit olmuş, birçok hükümetlere tabi olmuştur. Son çağda ise Anadolu'nun hemen ortasında olan bu bölgede pek çok eşkiyanın yol uğrağı olduğundan tarihte "celali yatağı" adını aldığı görülmüştür.⁹² Bölgenin sosyal ve ekonomik yapısı, devletin bastırmaya çalıştığı isyan sebebiyle uğradığı kötü durumdan etkilenmiştir. Devletin ihtiyaçlarını karşılamak için vergi ve asker talebi ise bölgenin sosyal ve ekonomik yapısını daha fazla bozmuştur.⁹³

Budaközü ve çevresi XII. ve XIV. Yüzyıllarda gerek dini gerekse siyasi nitelikli karışıklıklarla geçirmiş , yönetim sürekli el değiştirmiştir. Bölgenin etnik yapısı kadar sosyal yapısı da bir uyum ve bütünlükten uzak kalmıştır. Bu nedenle Osmanlı yönetimine gelinceye kadar bölgenin ekonomik ve politik açıdan düzenli bir gelişme gösterecek bir yapıya sahip olmadığı bunun sonucunda da kültür açısından da yapısal kalıntılar bırakacak bir gelişme göstermediği izlenmiştir.⁹⁴ Celali İsyamları ile bölge yeni bir hareketliliğe sebep olmuştur. Özellikle Sivas Vilayeti ve sancaklarında, mirmiran bölüklerinin yarattığı korku müthiş olmuştur ve köylerin halkı, büyük korkuya kapılarak, komşu sancaklara ve dağ kuytularına kaçmışlardır⁹⁵. Bugün bile Budaközü (Sungurlu) Kazası'nın köylerine baktığımızda köyler hep dağ kuytularına saklanmışlardır. Köylerin yakınlarına varmadan görmek mümkün değildir.

Çeşitli nedenlerle Doğu Anadolu'dan gelenler Sivas, Kayseri, Çorum gibi merkezlere yerleştirilmiş ve kimi zaman kurdukları mahalleler "şarkiyan"

⁹² Nazmi Tuğrul , a.g.e. s. 55

⁹³ Ahmet Yaramış, *Çorum' un H. 1240-154/M. 1824-1836 Tarihli Şer'iyye Sicili' nin H. 1240-1241/M. 1824-1826 yılları Arası Transkripsiyon ve Değerlendirme*, (basılmamış) YL. Tezi, Milli Kütüphane , 1995 BD 687, Ankara 1993

⁹⁴ Ömür Bakırcı, a.g.m. , s. 63-64.

⁹⁵ Mustafa Akdağ, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası ; " Celali İsyamları"*, Bilgi Yayınları, İstanbul 1975.s.455-458

mahallesi diye adlandırılmıştır. Çorum'da da, XVI. yüzyılın son yıllarına ait kayıtlarda Şarkıyan mahallesi olduğu görülmüştür.⁹⁶

Moğollar, Budaközü çevresinde kalabalık bir şekilde yaşamışlardır. Bölgede özellikle Kara Tatarlar yurt tutup, bölük⁹⁷ adı altında çeşitli oymaklara ayrılmışlardır. Timur Anadolu'ya yaptığı seferden dönerken Kara Tatarlar'ın ezici çoğunluğunu beraberinde götürmüştür. Kara tatarların göçürülmesi ile boşalan yerler gecikmeksizin güneyden gelen Türkmenler tarafından doldurulmuştur.⁹⁸

Türkmenlerin bölgeye yerleştirilmeleri ile bir takım sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Başlangıçta Anadolu'ya gelen Türkmenler zaman zaman sınır ötelere akınlar yaparak devlete hizmet etmişlerdir. Temel iktisadi faaliyetleri hayvancılık olan bu insanlar daha sonra sıkıntıya düşmüşlerdir. Çünkü, Selçuklular döneminde Orta Anadolu'nun geniş bozkırları boş denecek kadar tenha idi. Gelen boylar rahatlıkla buralara yerleştirilirdi. Bu boylardan bir kısmı göçebeliği bırakıp yerleşik hayata geçince hem araziyi şenlendiriyor hem de tarıma katkı sağlıyorlardı. Daha sonra devam eden göçler ve hızlı nüfus artışı yüzünden hükümet yeni gelenleri yerleştirmede zor durumda kalmaya başlamıştı. Yerleşik hayata geçenler ellerindeki ekili arazileri yeni gelenlerle mer'a ve kışlak olarak paylaşmaya razı olmuyorlardı. Dolayısıyla eskilerle yeniler arasında geçimsizlik ortaya çıkıyordu.⁹⁹

Budaközü tarihini şekillendiren önemli dönüm noktalarından biriside Tarikat hareketleridir. Bu bölgede tarikat denilince aklımıza önce arzettiği siyasi yapısıyla Vefailik tarikatı gelir. Vefailik 11. Yüzyılda Bütün Orta Doğuda ün salmış Melametilik ve Kalenderilik tarikatları içerisinde mütalaa edilmesi gereken bir tarikat olup 1107'de Bağdatta vefat eden Tacü'l Arifin Seyyid Ebu'l Vefa tarafından kurulmuştur.

⁹⁶ S. Faraghi, a.g.m. , s. 84.

⁹⁷ Faruk Sümer, a.g.e, s. 137

⁹⁸ Osman Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti*, Ankara 1965.s. 352,

⁹⁹ Ahmet Yaşar Ocak, *Babailer İsyanı, Aleviliğin Tarihsel Altyapısı Yahut Anadolu'da İslam-Türk Heterodoksisinin Teşekkülü*, Dergah yay, İstanbul 1996, s. 37-41

Yesevilik'le aynı kökten geldiği için öğretileri benzerlik arz eder. Tarikatın yarı sünni bir yapısı vardır. Tarikat Anadoluya Baba İlyas-ı Horasaninin şeyhi Dede Garkın aracılığıyla girdi. Dede Garkın vefat edince yerine Baba İlyas tarikatın öğretilerini yaymaya başladı ve kısa zamanda çevresine çok sayıda mürid topladı. 1230'lu yıllarda çeşitli sebeplerden dolayı Anadolu'da siyasi yapı bozuldu ve merkezi yönetimle ters düşen Türkmen boyları kurtuluş kapısını Vefailikte aramaya başladılar. Kaynaklardan Baba İlyas'ın Mehdi sıfatıyla Peygamberlik iddia ettiğini öğreniyoruz. Baba İlyas halifesi Baba İshak aracılığıyla Selçuklu merkezi otoritesine karşı bir dizi mücadeleye girişti ki buna Babailer isyanı denmektedir. 1240 yılında İsyanın bastırılmasına müteakip Vefa halifelerinin bir kısmı öldürüldü bir kısmında kaçıp kurtulmasını başardı. İşte bu kaçıp kurtulanlar arasında isyana daha başından beri taraftar olmayan iki halife vardı ki bunların bir tanesi Osmanlı devletinin kuruluşunda oynadığı müspet rolle hepimizin gönlüne taht kuran Şeyh Edebalı, diğeri ise yine Osmanlı devleti Askeri yapısının uzun yıllar bozulmamasında önemli bir faktör olan Hacı Bektaş Veli'dir.

İnsanların sahip oldukları arazilerini vakfetmeleri de hayvanları otlatmak mera ve kışı geçirecek kışlak bulma konusunda sıkıntı doğuruyordu. Büyük sürüler ve kalabalık insan kitleleriyle hayvanlarını yazın yaylaya çıkarmaları, kışın düze indirmeleri şeklinde devam eden gidiş-gelişleri esnasında da yerli halkın tarla ve bağlarına zarar veriyorlardı. Bu da kavgalara sebep oluyordu. Bazen de Türkmen boyları kendi aralarında geçimsizliğe düşüyorlardı.¹⁰⁰

Türkmenlerin, zaman zaman yolları üstünde bulunan şehir ve kasabalara köylere yaptıkları yağma akınları kervanlara hücumları da kavgalara sebep oluyordu. Bu tür eylemler ise birbirinden farklı bir hayat tarzı sürdüren yerli halk ile Türkmenler arasında sosyal bir zıtlık meydana getiriyordu.¹⁰¹

¹⁰⁰ Geniş Bilgi için bkz. Paul Rudi Lindler, *Ortaçağ Anadolu'sunda Göçebeler ve Osmanlılar*, Çev: Müfit Günay, İmge Yay. Ankara 2000.

¹⁰¹ Ahmet Yaşar Ocak, a.g.e. s. 41.

Budaközü bölgesindeki İskilip'te Tatarlardan birkaç bin hane konaklamışlardı¹⁰². Çelebi Sultan Mehmet 1416'da Samsun seferinden dönerken İskilip'e uğradı. Buradaki Tatar obalarını gördü. Bu evlerin Minnet Beğ'e ait olduğunu, beğin de Tatar Samağar'ın düğününe gittiğini, zevk sefa içerisinde olduklarını, vergi vermeyip savaflara da katılmadıklarını öğrendi. Veziri Beyazıd Paşa'ya; "Timur bu memlekette tatarları aldı gitti ama burada bunların beğleri düğün yapar, birbirine gider gelir, benim seferimde bulunmazlar" dedi. Çelebi Mehmet sadakatlarından emîn olmadığı ve o zamanki deyimle " il ve günü" (devlet ve halkı) incitmek alışkanlığından kurtulamamış olan bu topluluğun ileride isyan edebileceklerini düşünerek öte yakada faydalı hizmetler görebileceğini ifade ederek onların Rum li'ne göçürülmesini emretti¹⁰³. Minnet Beğ'i çağirttı ve hepsini Filibe'ye göndererek Konuşhisarı bölgesine koydu¹⁰⁴. Tatar hanları, serhad beklerler, başka bir iş ellerinden gelmez, devlete yararlı bir hizmet de görmezlerdi. Genellikle zararları görülür, asla dostluk edecek bir taife de değillerdi.¹⁰⁵

Kara Tatarların, hükümdarlara karşı olan tutumları daima menfaatlerine göre şekillenir, genellikle kuvvetlilerin yanında yer alırlardı. Ankara savaşında Timur'un tarafına geçmeleri de bu sebeptendi.¹⁰⁶

Şehzade Çelebi Sultan Mehmet, yanındaki askerleriyle Amasya'ya doğru yola çıktığını haber alan, öteden beri adeti yol kesmek olan¹⁰⁷, Kastamonu hakimi İsfendiyar'ın kardeşinin oğlu Kara Yahya adındaki bir kişi, zamanı fırsat bilerek şehzadenin yolunu kesmek istemiş, yapılan mücadelede Kara Yahya Tosya tarafına kaçmıştı. Şehzadenin, Timurla görüşmek üzere Amasya'dan yola çıktığını haber alan Kara Yahya intikam

¹⁰² Hoca Sadettin Efendi, *Tacü't Tevarih*, Haz: Parmaksızoğlu, İsmet, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992, II, s. 98-99

¹⁰³ Faruk Sümer, *Anadolu' da Moğollar*, s. 133

¹⁰⁴ *Aşıkpaşaoğlu Tarihi*, Atsız, 96-97.

¹⁰⁵ *Koçi Bey Risalesi*, sad. Danışman, Zuhuri, MEB. Yayınları, İstanbul 1993, s. 99.

¹⁰⁶ Faruk Sümer, *Anadolu' da Moğollar*, s. 146

¹⁰⁷ Hoca Sadettin Efendi, *Tacü't- Tevarih*, 1, s.321.

almak için Osmancık yakınlarında tekrar saldırıya geçmiş, çok şiddetli bir mücadele sonucu Kara Yahya tekrar kaçmak zorunda kalmıştı¹⁰⁸.

Anadolu'nun çeşitli yerlerinde 16.Yüzyıl ortalarında celali hadiseleri yaygınlaşmaya başlamıştı. Bu hareketin bu derece yaygınlaşmasında etkili olan birtakım sebepler vardı. Bunların en önemlileri; eyaletlerin ehil ellerden çıkmış olması¹⁰⁹, para ayarının bozulmasıyla iktisadi hayatın zorlaşması, hububat tarımının iç karşılıklar arttıkça azalması ve kıtlık yıllarının sürekli olmaya başlaması¹¹⁰ buna karşılık da devletin vergi taleplerinin halkı zor durumda bırakması idi. Diğer taraftan, iktisadi zorluklar ve devlet memurlarının (ehli- örf) tazyikiyle halkın toprakla meşgul olmayı terketmesi (çift-bozan reaya) celaliliği körüklemişti. Ayrıca eyaletlere gönderilmiş bulunan yeniçerilerin ve kapıkulu süvarilerinin şehir ve kasabalarda halka eziyet etmeleri hükümete karşı menfi duyguların gelişmesini hızlandırmıştı. Bu geçen zaman zarfında tımarlı sipahiler de ihmal ve alakasızlık yüzünden tedricen bozulmaya yüz tutmuştu. Bütün bunlar yanında yıllarca süren İran ve Avusturya savaşları ve bundan dolayı talep edilen ziyade vergiler de reayayı bitkin ve çaresiz bırakmıştı.¹¹¹

Budaközü, Çorum ve çevresinde 26 Muharrem 967/1560 tarihli bir belgede suhte (medrese öğrencileri) hareketlerinden bahsedilir. Osmancık kadısının verdiği bilgiye göre Tarak adlı bir suhte liderinin yönettiği sekiz kişilik öğrenci birliği ok, yay ve başka silahlarla gezdiği, Hacıhamza'da yollar kesip halka salma saldıkları, Hasan adında bir sipahiyi çevirerek eşyalarını aldıkları, mahkeme naibini hapsederek para aldıkları, takip edildiklerinde Kastamonu Sancağına geçtikleri bildirilmektedir.¹¹²

Yine Burunsuz adındaki bir suhte lideri de aynı şekilde halktan zorla mal gasbediyor ama dağlık arazide saklandıklarından bir türlü ele

¹⁰⁸ *Solakzade Tarihi*, I, s. 111-116

¹⁰⁹ Hikmet Turhan Dağlıoğlu, " Onuncu Hicride Çorum" , *Çorumlu* (939), S.9-10, s. 290.

¹¹⁰ Mustafa Akdağ, a.g.e. 455-63.

¹¹¹ Mustafa Akdağ, a.g.e.s.169. Ayr. *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, X, s.409-10.

¹¹² Mustafa Akdağ, a.g.e. s.169

geçirilemiyorlardı¹¹³. Çorum Bey'i Gülabi'ye gönderilen bir emirde; "Burunsuz nam şaki sohtayı takip edip tutulacağı sırada diğer sancak toprağına girmekle elde edilemediği bildirildiği cihetle ehl-i fesadı nerede olursa takip edip hatta girdiği sancağın sipahileri dahi şakiyi tutmakta yardımcı olmaları" istenmişti¹¹⁴. Bu hareketler o kadar yaygınlaşmıştı ki, Çorum, Çankırı ve Kastamonu sancak beyleri ve kadılarına gönderilen bir emirde, Amasya'da sıkıştırılınca kaçan ehl-i fesada yardımcı olunmaması, her nerede iseler ele geçirildiğinde Amasya beyine teslim edilmeleri istenmişti.

Bölgede eşkiyalık o kadar yaygınlaşmıştı ki İskilip Kasabası gündüz vakti asiler tarafından basılarak mallar yağma edilmiş, ölenler olmuştu. Hatta asiler, kasaba halkından sancakbeyinin kasabaya girmesine izin vermemeleri için söz almışlardı¹¹⁵. Bütün bu hareketler üzerine tedbir olarak, Çorum Sancağına dahil olan Budaközü Kazası, diğer kasaba ve köylerde iyi cins at beslemek ve askerler dışındakilerin silahla gezmeleri yasaklanmıştı. 5 Safer 975/1567 tarihinde Çorum Bey'i ve kadısına gönderilen bir emirde, bazı sohta taifesinden tüfek ve başka silahlarla yaylaya çıkıp halkın para ve koyunlarını aldıkları, insanlara zarar verdikleri için askerlerden başka kimseden tüfek bırakılmaması, sohta taifesinden silahlı gezen görülürse suçu dahi olmasa yakalanıp hapsedilmesi, kadıların bu gibileri himaye etmemeleri istenmişti. 1576 tarihinde Çorum Beyi Yusuf Bey'e gönderilen bir emirde, kimse iyi cins at ve silah varsa bedeli ödenmek şartıyla sipahilere satmaları¹¹⁶ 1577 tarihinde gönderilen diğer bir emirde de yeniçeri ve sipahi taifesinden olmayanların ellerinde ne kadar tüfek varsa toplanması, miktarı ve ne şekilde alındığına dair de bilgi verilmesi istenmişti¹¹⁷. 1568 yılında Sivas Vilayetinde ün salan harami Feridun ve kardeşi Erbasan'ın yakalanmasından sonra kaçan bir grup, Çorum–Hacıhamza civarında Oruç

¹¹³ Mustafa Akdağ, a.g.e.,s. 181.

¹¹⁴ Ali İllica, *Çorum Vakıfları*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış YL. Tezi, Bursa 2001 s.29

¹¹⁵ Mustafa Akdağ, a.g.e. s. 269

¹¹⁶ Çorumlu, (939) , S. 9-10,s.134

adlı bir kişinin liderliğinde soyguna başlamışlar, gasbettikleri paralarla 400-500 koyun alıp İstanbul ve Bursa'ya satmaya giderken yolda 25 kişiyi öldürmüşlerdi. Bunun üzerine Çorum Bey'i Gülabi'ye 22 Ramazan 1568 tarihinde gönderilen bir hüküm de "eşkiyalık eden Oruç nam kürdün ve adamlarının ele geçirilip şer'i hukuk ile cezalarının verilmesi" istenmişti.¹¹⁸

Belirli bir hedef olmadan, belirli bir yerde cezalandırılacak eşkiya türemeden "devre" denilen gezilere çıkmak defalarca yasaklanmış olmasına rağmen sancak beyleri de sık sık devreye çıkıyorlardı. Çorum Sancakbeyi olan İbrahim'in yardımcılarının celali şefleri olarak etrafa korku saçtıkları¹¹⁹, başka bir belgede sancakbeyi olan Cafer Bey ve adamları tarafından para ödenmeksizin 2.400 kile arpa, 700 arpa saman ve 700 araba odun topladıkları ifade ediliyordu. Artık idareciler de halka açıktan zulüm yapmaya başlamışlardı.

Çorum Bey'i Mahmud Bey hakkındaki 1578 tarihli bir belgeye göre, şehirdeki uygunsuz tavırları yüzünden Mahmut Bey alim ve ileri gelenler tarafından İstanbul'a şikayet edilmişti. Zira Mahmud Bey, gelirini artırmak üzere şehirde meyhaneleri tekrar açtırmış, şarap gibi içkilerin açıkta içilmesine müsaade etmiş, bir hamam tavanının çökmesiyle içeride ölen insanları defneden müslümanları sebepsiz yere üç gün hapsederek cezalandırmış, bazı insanların mallarını sebepsiz yere ellerinden almıştı.¹²⁰

Devlet otoritesinin zayıflaması ile birlikte Çorum, 1560'lı yıllardan itibaren çok sıkıntılı dönemler geçirmişti. Hatta bu yılda sancakbeyi, divana yolladığı şikayetinde sancakta hırsız ve eşkiyanın çok olduğunun herkes tarafından bilindiğini, suçluları takip ettiğinde ise diğer sancaklara kaçtıklarını ifade ederek kendisine suçluları oralarda da kovuşturması için yetki verilmesini istemişti¹²¹. 1574-1577 yılları arasında Mahmut Bey, Yusuf Bey ve Hacı Ahmet Paşa olmak üzere üç sancak beyi değişmişti ki bu da

---

¹¹⁷ Çorumlu (939), S.9-10,s.140

¹¹⁸ Mustafa Akdağ, a.g.e., s. 141

¹¹⁹ Mustafa Akdağ, a.g.e. s. 125

¹²⁰ Çorumlu , 938, S. 7, s. 94,

¹²¹ Mustafa Akdağ, a.g.e., s. 132

yönetim kademesinde birtakım sıkıntılar olduğunu ifade etmesi açısından önemli bir husustur¹²².

1595 yılında Çorum'a tayin edilen Nasrullah Bey'in adamları, kalabalık ve atlı bir grupla sancağa gelip salma toplamaya başlamışlardı. Halbuki halk, eski sancak Bey'i Cafer Bey'e bir yılın vergilerini vermiş hatta kendilerinden Bey tarafından borç olarak satın alınan 700 araba saman ve 2.400 kile arpa, 700 araba odunun parası da ödenmemişti. Yeni bey de o yılın hasılatının kendisine ait olduğunu söyleyince halk da ikinci bir defa vergi vermek durumunda kalmıştı.¹²³

1595 yılında Çorum ve Budaközü civarında sarı ve kırmızı bayrak açarak 80-90 kişilik bir grupla faaliyete geçen Canfedaoğlu¹²⁴ köyleri basıyor, para ve yiyecek topluyor, itiraz edenlere hakaret ediyordu. Baskına uğrayan köylerdeki insanlar etrafa kaçıyordu.¹²⁵ Bu durumun İstanbul'a haber verilmesi üzerine yeteri kadar bir kuvvetle bölgeye gelen Hasan adındaki bir sipahi komutasındaki birlik tarafından Canfedaoğlu yakalanıp idam edilince halk arasında telaş başladı. Canfedaoğlu, padişahın bir sipahisi olduğundan Eğri Seferi'nden dönüşte padişah, ordusu ile Çorum'a gelip halkı cezalandırmasından panik başlamıştı. Halk dükkanları kapatmaya, şehirden göç etmeye hazırlanmıştı. Sonuçta Canfedaoğlu'nun ehl-i fesat olduğu, cezasının uygun bulunduğu, böyle bir şahıs hakkında hesap sormanın akla gelmeyeceği ifade edilerek halktan dükkanlarını açmaları, göçten vazgeçmeleri, aksi takdirde bunun toplu suç sayılarak gereğinin yapılacağı ifade edilerek yöreye uğrayan asker kabilelerine de parasız bir şey istememeleri konusunda emir verilmişti.¹²⁶

17.Yüzyıl başlarında Muhafız Mustafa Paşa, İstanbul'a yolladığı arzda, Çorum Beyi'nin sancağı nasıl idare ettiğini anlatarak, Bey'in, subaşılıklarını Çılbaklar, Çolak Ali ve ötekileri gibi vilayetler soyan birtakım silahlı zorbalara verdiğini, Çorum Kadısı Hasan'ın bu eşkiyalarla birlikte

¹²² Hikmet Turhan Dağlıoğlu, a.g.e. S.9-10., s. 290

¹²³ Çorumlu, 939,S.9-10, s.117-119,

¹²⁴ Çorumlu, 938, S.4, s.45

¹²⁵ Çorumlu, 938, S.3, s. 28-40

¹²⁶ Çorumlu, 938, S.4, s. 48

hareket ettiğinden, halkın mahsülünün usulsüz bir şekilde bunların atlarına yem yapıldığını, dizdara zorla açtırılan kalede yığılı buğday, arpa gibi mahsulle birlikte emanet konulan eşyaların yağma edildiğini, müderris ve zengin kimselerin paralarının soyulduğunu ifade etmişti.¹²⁷

Anadolu'nun orta bölümünde ve yol kavşağı üzerinde olması dolayısıyla Budaközü, tarihin her döneminde hareketli kalmıştı. Yerli halkın isteğinin dışında bölgede cereyan eden çatışmalar halkı büyük sıkıntılara düşürmüştü. Bu hadiselerden birisi de Urfa'lı Kılıçlı aşiretinden Ali'nin oğlu Karayazıcı hadisesidir. 1598-1599 yıllarında meydana gelen olay özet olarak şöyle gelişmiştir: Esas ismi Abdülhalim olan Karayazıcı, Sivas Vilayeti'nin Divriği veya Malatya Sancağı'ndan birinde seferde bulunan sancak beyinin kaymakamı iken sancak başka bir Bey'e verildi. Karayazıcı, yanına adam toplayarak yeni gelen beye sancağı vermek istemedi ve çıkan çatışmada bey öldürüldü. Üzerine fazla askerle gelineceği ve kendisinden bunun intikamının alınacağı düşüncesiyle ayaklanmaya karar veren Karayazıcı, bu bölgedeki bütün eşkiya ve adamlarını harekete geçirerek kendisine bağladı. Nahiye ve köylere adamlar göndererek büyük bir hazırlığa girişti. Halkın mallarına ve evlerine zarar veriyordu. Sinanpaşa oğlu Vezir Mehmet Paşa serdarlığa getirilip Karayazıcı'nın üzerine gönderildi. Mehmet Paşa başarılı olamayınca Karayazıcı'ya Çorum Sancakbeyliği verilmek şartıyla barış yapıldı.¹²⁸

Karayazıcı, Çorum Sancakbeyliğini resmen elde ettikten sonra da rahat durmadı. Karayazıcı'nın etrafında bir rivayete göre 20.000 üzerinde silahlı insan toplanmıştı.¹²⁹ "Her sakaldan bir kıl" diyerek kasabalara, kentlere, köy ve nahiyelere akçeler saldı ve bunların toplanması için celaliler gönderdi. Sinanpaşaoğlu tekrar bir hazırlık yaparak Karayazıcı üzerine gidecekti. Sinanpaşaoğlu halka o kadar zulüm yapıyordu ki Şeyhulislam Sunullah Efendi'nin kardeşinin oğlu olan Çorum kadısı Çelebi Kadı, Sinanpaşaoğlu'nun zulümleri hakkında padişaha mektuplar yazdı.

¹²⁷ Mustafa Akdağ, a.g.e. s. 431

¹²⁸ Neşet Köseoğlu, "Çorum Sancakbeyi Karayazıcı", *Çorumlu*, 939, s. 12, s. 358-362

Sinanpaşaoğlu serdarlıktan alınarak yerine Hacı İbrahim Paşa geçirildi. O da yenilince bu defa Vezirzade Hasan Paşa serdar oldu, Karayazıcı'yı bozguna uğrattı¹³⁰ Karayazıcı adamlarından 20.000 kişi öldürüldü.¹³¹ Kendiside kalan canilerle beraber Sivas tarafına oradan da Canik dağlarına kaçtı. Karayazıcının öldürülmesinden sonra celaliler Karayazıcının kardeşi deli Hasan'ı başa getirdiler,¹³² 1603-1610 yılları arasında olaylar o kadar yaygınlaşmıştı ki ordudan kaçanlar bu eşkiya gruplarına katılıyordu. Bu dönemde "büyük firari" ve halk dilinde de "Büyük Kaçgunculuk" adı verilmişti. Bu güçler farklı zamanlarda devlet tarafından oluşturulan birlikleri bozguna uğratmışlardı.¹³³

Deli Hasan'dan ayrılan Tavi Halil ise kurduğu çetesiyle Orta anadolu'da büyük ün salmıştı. 1604 yaz aylarında bu gruba bağlı silahlı kişiler Çorum, Kastamonu, Bozok, Aksaray Sancaklarını yakıp, yıkmaya başlamışlar, halk korkudan ya dağlık yerlere sığınmış veya köy ve kasabalarını palangalar ile çevirmişlerdi.¹³⁴ Öyle ki, celaliler, Anadolu'yu dehşet verici bir kargaşa içerisine sürüklemişlerdir. Tavi Halil'in kardeşi Meymun ortalığı yakıp yıkıyor, yağmalyordu. Hatta Bursa ve Balıkesir civarındaki eşkiya grubuna dahi destek veriyordu.¹³⁵

Diğer taraftan Çorum, Amasya, Tokat ilinde Kızılkoca Türkmenleri hiç rahat durmazlardı. Yolcular bir şehirden öbürüne kalabalık olmayınca gidemezlerdi. Yolda haram zadelikleri eksik olmazdı. Gündüz şehir içinden, hamamdan kadın alıp giderler kimse bir şey söyleyemezdi. Yörgüç Paşa bunlara bir tuzak hazırladı. Bunun üzerine Çorum'da bulunan Kızılkoca oğlanları dört kardeştiler, adamlarının yiğit ve cesaretli olanlarından dört yüz kişiyi kısa bir sürede toplayı vermişlerdi. Plan gereği Yörgüç Paşa'nın hasta

---

¹²⁹ İ.Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, III, s. 104; Akdağ, a.g.e. , s. 383.; *Doğuştan Günümüze büyük İslam Tarihi*, C.X. s. 410.

¹³⁰ Peçevi İbrahim Efendi , *Peçevi Tarihi* , haz: Baykal , Bekir Sıtkı , Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1992 , II , 237-38; Solakzade tarihi, II , s.416-418; Akdağ, a.g.e., s.21-24.

¹³¹ Mustafa Akdağ , a.g.e. , s.183-189.

¹³² Mustafa Nuri Paşa, *Netayic-ül Vukuat*, sad. Neşet Çağatay TTK . Ankara.1979 s.183-189

¹³³ Mustafa Akdağ , a.g.e. , s.24.

¹³⁴ Mustafa Akdağ , a.g.e. , s.471

¹³⁵ William J.Griswold, *The Great Anatolian Rebellion*, Çev. Tansel Ülkü, *Anadolu'da Büyük İsyân 1591-1611 Tarih Vakfı Yurt Yayınları* 93, İstanbul 2000, s.32, 140,147.

olduğunu ifade eden oğlu Hızır bey gelen grubu karşıladı, ziyafet hazırladı. Plan gereği ziyafete aşırı derecede içki verildi, gece vakti sarhoş olan dört kardeşin kafaları kesildi, içkinin etkisinde kalan dört yüz kişi de bir mağaraya doldurulup kapı kapatılarak içeriye kara gönülleri gibi kara duman verildi ve de içerdekilerin hepsi öldü. Yörgüç Paşa, Çorum'a yerleşen Türkmenlerden geri kalanlarının evlerini bastı, çok sayıda Türkmen öldürüldü, davar ve malları yağma edildi¹³⁶. Hatta Çorum'da bir koyun bir akçeye satılır oldu. Yörgüç Paşa bir Türkmen getirene bir hil at vereceğini ilan etti. Kaçabilenler Bayındırlı Kara Osman'ın yanına gittiler. Bölgede eşkıya grubu eksik olmuyordu. Bunlardan bir tanesi de Osmancık bölgesinde Zeytün'de, Koca kayası denilen bir hisarda bulunan Taşanoğlu Kasimbeyoğlu Haydar Bey idi. Hisara yüz yıl yetecek miktarda erzak koymuş, kimseye baş eğmez, serkeşlik ederek itaat yoluna girmez, kimseye baş eğmez, istiklal davası güder idi. Kasım Bey adındaki oğlu ile zaman zaman dört yana, beylere armağanlar gönderiyordu. Beyler onu ele geçirmeye çalışıyor ama başaramıyorlardı. Yörgüç Paşa bu hisarı almak için bir hayli uğraştı. İçeriden Tayfur Çelebi adında birini ayarlayarak hazine ve erzak depolarını yaktırdı. Yörgüç Paşa tarafından etrafı kuşatılmış ve erzaksız kalmış olan Haydar Bey, hisarı kendiliğinden teslim etti.¹³⁷

Çorumlu dergisinde 223-224 nolu belgelerde belirtildiği üzere 1609 tarihinde eşkıyaların kasaba halkına zulüm, mallarını da yağma etmeleri gibi sebeplerle Çorum kalesinin taş olması, muhafızları orada barınamamaları, eşkıyaya karşı tam bir müdafa imkanı olmaması gibi sebeplerle Çorum'dan ayan ve eşraf İstanbul makamlarından kale dışında halkı korumak amacıyla kaleye bir varoş yaptırılması için istekte bulunmuşlardır. Bu iş içinde Dergah-ı Ali çavuşlarından Behsat Çavuş'un görevlendirildiği, kendisine 120.000 akçe verildiği, halka bu iş için salma salmaması gerektiği, para yetmezse imece usulünce bir dakika dahi geçirmeden geceli-gündüzlü çalışma yaptırması için emir verilmişti¹³⁸.

¹³⁶ Tacû't-Tevarih , II ,s.157-161

¹³⁷ Aşıkpaşaoğlu Tarihi, s.120-121; Neşri Tarihi , II, 92-93

¹³⁸ Hikmet Turhan Dağlıoğlu, " Hicri 11nci Asırda Çorum", Çorumlu, 941, S. 28, s.852-53

III.BÖLÜM

İKTİSADİ VE MALİ DURUM

A- ZİRAİ FAALİYETLER

Öşre tâbi mahsuller içerisinde en fazla vergi geliri buğdaydan elde edilmektedir. Budaközü Kazası'nda iktisadi hayatın ağırlık noktasını tarım üretimi, tarım üretiminin temelini ise hububat üretimi oluşturmaktadır. Bölge eski çağlardan beri Hitit Yurdu olarak bilinmektedir. Hitit tarihine baktığımızda yetiştirilen ürünler¹³⁹, ticarî faaliyetler XVI.Yüzyıl Budaközü'ndeki yapıyla örtüşmektedir, XVI. Yüzyıl Osmanlı Kazası Budaközün'de yetiştirilen ürünler ve ticarî yapı XXI.Yüzyıl Cumhuriyet şehri Sungurlu'yla tamamen örtüşmektedir. Sadece aktörler değişmiştir, toprak aynı, yetiştirilen ürünler aynı, ticarî faaliyet aynı...Kazada; buğday arpa, yulaf, mısır, darı, nohut, burçak, mercimek gibi hububat ürünlerinin yanında soğan-sarımsak, armut, üzüm, kavun-karpuz gibi bahçe ve bostan ürünleri yetiştirilmektedir.¹⁴⁰

Buğday Üretimi

Öşre tâbi mahsuller içerisinde en fazla vergi gelir buğdaydan elde edilmektedir Buğday Anadolu'nun genelinde yaygın olan bir üründür. Anadolu iklimin buğday için elverişli olması ve buğdayın vazgeçilmez bir gıda maddesi olmasının da büyük oranda etkisi vardır. Defterlerimizde (TD 322 ve TD 10) buğdayın kilesi 5 akçe olarak tespit edilmiştir.

1559 tarihli TD 322'de Budaközü Kazası'ndan alınan bir yıllık toplam buğday vergisi 39103 keyldir. Bunun bedel olarak karşılığı 195.515 akçedir. 1574 tarihli TD 10'a göre ise yıllık buğday vergisi 49530 keyldir. Bunun bedel olarak karşılığı ise 247.564 akçedir. Buğday vergisinde 1559 tarihinden 1574 tarihine kadar 49447 akçelik bir artış gözlenmektedir, bu artışı kaza

¹³⁹ Hayri Ertem ,*Boğazköy Metinlerine Göre Hitiler Devri Anadolu'sunun Florası*,TTK.,1987.s.16

¹⁴⁰ TD 387,TD 322, TD 10

sınırlarının büyümesine, nüfusun artmasıyla birlikte ekilemeyen meraların tarıma açılmasına bağlayabiliriz.¹⁴¹

Arpa Üretimi

Buğdaydan sonra kazada en fazla üretimi yapılan ürün arpadır. Daha çok hayvan yemi olarak kullanılan arpanın buğdayla karşılaştırılarak yapılan unu da halkın temel besin kaynakları arasında yer alır. Defterlerimizde arpanın kile fiyatı 4 akçe olarak tespit edilmiştir.

Arpanın yıllık vergi miktarı 1559 yılında TD 322'ye göre 20601 keyldir. Üretilen arpanın değeri 82404 akçedir. 1574 tarihinde TD 10'a göre ise 31398 keyl arpadan vergi alınmıştır. Bunun bedel olarak değeri ise 125593 akçedir. İki defter arasında arpadan alınan vergi yüzde elli oranında artmıştır.¹⁴²

Bostan, meyve, keten, burçak, fiğ, soğan ve sarımsak

Bostan mahsullerinden alınan vergiler "resm-i bostan" olarak isimlendirilir.¹⁴³ Bağ, bahçe ve bostandan alınan ürünlerin uzun süre saklanması mümkün olmadığından mevsimi geçmeden kıymete çevirmek gerekiyordu. Bu sebepten dolayı bunlardan alınan vergiler nakdi olarak alınmışlardır¹⁴⁴. Bostanlardan alınan vergiler, genellikle elde edilen mahsülün kesim takdiri üzerinden kıymet olarak alınır.¹⁴⁵

Budaközü Kazası'ndan alınan toplam bostan resmi 1559 yılında TD 322'ye göre 6249 akçe iken 1574 yılında TD 10'a göre sie 7287 akçe olmuştur. Budaközü'nde 1559 yılında 299 akçe meyve öşrü alınmaktadır. 1574 yılında ise 557 akçe meyve öşrü alınmıştır. 1574 yılı meyve öşrünü hesaplarken Tehmerük köyüne ait 20 akçelik pamamut öşrünü ve Karye-i Boğaalani'ndaki 20 akçelik ceviz öşrünü meyve öşrü içinde değerlendirdik.¹⁴⁶

¹⁴¹ TD 322, TD 10

¹⁴² TD 322, TD 10

¹⁴³ Ahmet Tabakoğlu , *Türk İktisat Tarihi* , Dergah Yayınları , İstanbul 1984, s. 196.

¹⁴⁴ Ö.Lütfi Barkan, *Kanunlar, Yeni II Kanunu*, s. 79

¹⁴⁵ Hadiye Tuncer, *Osmanlı İmparatorluğu' nda Toprak Hukuku, Arazi Kanunları ve Kanun Açıklamaları*, Gürsoy Basımevi, İstanbul 1978

¹⁴⁶ TD 322, TD 10

1559 yılı defterinde keten ve kendirden alınan vergiye rastlamadık, fakat 1574 yılında ise 1384 akçelik keten-kendir vergisi olduğunu tesbit ettik. Hayvan yemi olarak kullanılan burçak ve fiğ vergilerini 626 akçe burçak ve fiğ vergisi görüyoruz. Fiğ yalnız Karacakoyunlu Karyesinde 64 akçe olarak burçaktan ayrı yazılmış. Soğan ve sarımsak; piyaz ve sir olarak tahrir defterlerinde kayıtlıdır. Piyazın 1574 defterinde 3 köyde ekildiği görülmektedir. Balçıklu'da 17, Karayar'da 41, Beşiközünde ise 20 akçe vergisi vardır. Soğanın yetiştirme şartları gözönüne alınırsa bu üç köyün topraklarının sulak olduğu ve belki de bu köyler, Budaközü Kazası'na hayat veren Budaközü Çayı, Diğ Çayı yada Akçay kenarında bulunuyorlardı, bugün dahi bu çayların kenarındaki köylerde soğan tarımı yapılmakta ve Sungurlu soğanı olarak sofralarımızı süslemektedir. Sarımsak 1574 yılı 10 numaralı defterde Sir adıyla kayıtlı olup 3 köy de yetiştirilmektedir. Sarımsağın (sir) Avcı köyünde 200 akçe, Armutçayı'nda 44 akçe ve Derbentovacıği'nda 64 akçe vergi gelirine rastlıyoruz.¹⁴⁷

Mercimek Ve Nohut

Mercimek de halkın tükettiği mühim gıda maddeleri arasındadır. Buğday ve Arpa kadar yaygın olmamakla beraber bazı köylerde tarımı yapılabildiği vergisinin alındığı tesbit edilmiştir. 1559 yılında TD 322'de mercimek ve nohut kaydına rastlanmamıştır. 1574 yılında TD 10'a göre ise 1656 akçe mercimek ve nohut resmi kaydedilmiştir.¹⁴⁸

Penbe

Pamuk eski çağlardan beri mühim bir sanayi bitkisidir. Çoğunlukla sulak ve nemli bölgelerde yetiştirilen pamuk Budaközü Kazasının bir çok köyünde görülmektedir. İplik ve dokuma sanayiinin ham maddesi olan pamuk üretiminin büyük kısmı köylerde bugün olduğu gibi el tezgahlarında dokunmaktaydı.

---

¹⁴⁷ TD 322, TD 10

¹⁴⁸ TD 322, TD 10

Resm-i penbe pamuktan alınan vergidir. Budaközü Bölgesi'nde pamuk ticaretinin önemli bir yere sahip olduğunu yazılı kaynaklardan öğreniyoruz.¹⁴⁹ Budaközü Kazası'ndan 1559 yılında TD 322'ye göre alınan toplam pamuk öşrü 17488 akçedir.1574 yılında TD10'a göre ise bu oran yüzde yüze yakın artarak 31626 akçe olmuştur.¹⁵⁰

Giyah

Resm-i giyah, ot biçiminde alınan vergidir. Budaközü Kazası'ndan alınan resm-i giyah tutarı TD 322'ye göre 5039 akçedir. TD 10'a göre ise 6186 akçe olarak tespit edilmiştir.

---

¹⁴⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı ve Rıdvan Nafiz Erguer, *Sivas Şehri*, İstanbul Devlet Matbaası, 1928, s.100

¹⁵⁰ TD 322, TD 10

B- VERGİLER

Osmanlı Devleti, İmparatorluğun tamamına şamil bir vergi politikası tespit etmemiş, her bölgenin ırk, kültür, iklim ve diğer bazı iktisadî ve içtimai şartlarını nazar-ı itabara alarak, ayrı ayrı vergi kanunnâmeleri tertip etmek yoluna gitmiştir.¹⁵¹ Ülkenin her tarafında cari olan ve sipahi zümresi ile reaya arasındaki münasebetleri tanzim eden kanunnâmeler tertip edilmiş olduğu gibi, eyaletlerin, sancakların, nahiyelerin ve hatta bazı sosyal zümrelerin özellikleri dikkate alınarak, ayrıca kanunnâmeler de düzenlenmiştir. Bu kanunnâmelerde çiftçi sınıflarının hak ve sorumlulukları, hangi üründen ne nisbette vergi verecekleri gibi hususlarla, sanayi ve ticarî faaliyetlerin nasıl vergilendirilecekleri ve ehl-i örf tabir edilen devlet memurlarının reayaya karşı olan davranışları tek tek konu edilmiştir.¹⁵² Öte yandan Osmanlı İmparatorluğu'nda bütün devlet gelirlerini ve masraflarını tek bir merkezden idare etmeyi gerektiren bugünkü anlamıyla bir devlet bütçesi ve bu masrafların muayyen bir takım prensiplere göre halka tevzi ve taksim edilmesi şeklinde ortaya çıkan bir vergi telakkisi de yoktu. Devlet, zamanın teşkilata ve maliye sisteminin icablarına uyarak, vergi, toplamak hakkını büyük ölçüde dirlik sahiplerine ve vakıflara bırakmıştı.¹⁵³ Şüphesiz bunun en büyük sebebi, vergilerin tahsilinde ve maaşların ödenmesinde karşılaşılacak olan güçlüklerdir. Merkezden çok uzaktaki sancaklarda, madeni para olarak vergi toplamak, ulaşım ve güvenlik açısından imkansız olduğu gibi bunları daha sonra tekrar dirlik sahiplerine ve devlet görevlilerine dağıtmakta hayli müşküldü. Bir de, birçok verginin mahsûlden aynı olarak alınması zarureti de başlı başına bir mesele teşkil ederdi. Bundan dolayı devlet, önceki Türk-İslâm devletlerinde tatbik edilmiş olan mîrî arazi rejimini yeni bir düzenlemeye tâbi tutarak bu hususta mükemmel bir sistem geliştirmişti. Otlukbeli Savaşından sonra Osmanlı topraklarına katılan Bayburt ve civarında eskiden uygulanan

¹⁵¹ Şinasi Altundağ, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Vergi Sistemi Hakkında Kısa Bir Arayştırma", DTCFD, V, sayı:2 (1947), s.189

¹⁵² M.Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*, TTK, 1989, s.117

¹⁵³ Ö.Lütfi Barkan, "Avârız", İA, I, s.14.

Sultan Hasan Kanunları kabul edilmiş ve ileriki yıllarda da uygulanmaya devam edilmiştir.

Osmanlı Devleti tahıl ürünlerinden öşür denilen bir vergi almaktaydı. Arapça onda bir demek olan öşür. İstilah olarak hububattan alınan vergi yerinde kullanılmıştır.¹⁵⁴ Mîrî arazi rejiminin uygulandığı her yerde devlet, zirâatle uğraşan çiftçilerden elde ettikleri mahsûlün öşrünü almaktadır. Fakat uygulamada, devlet, tamamiyle kendisine ait bu vergileri devlet adına sipahi, zâim ve hâs sahibi gibi, muayyen mükellefiyetleri yerine getirmek mukabilinde bazı kişilere bırakılmıştır. Öşür, pek nadir durumlarda onda bir olarak uygulanmıştır. Çoğunlukla 1/8,1/6 ve 1/5 olmak üzere, hatta bazı hallerde ürünün yarısını almak şeklinde tatbik edilmiştir. Nispetlerin değişik olmasının sebebi, arazinin verimliliği, sulama şartları, zirâat yapılan hububatın çeşidi ve mahalli örf ve adetlerin dikkate alınmış olmasıdır.¹⁵⁵ Öşür, aynî ve nakdî olmak üzere iki türlü tahsil edilirdi. Arpa, buğday gibi uzun süre durabilen hububat çeşidinden umumiyetle aynî olarak alınması kanundu. Fakat sipahiler genellikle zamanın narhına göre nakdî olarak öşür almak isterlerdi. Zira sipahinin elindeki mahsulü satıp nakde çevirme imkanları kısıtlı ve zor idi. Fakat reayanın öşrü nakdî olarak veremeyeceği nazar-ı itibara alınarak, sipahilerin ve eminlerin bu davranışların önüne geçilmesi hususunda "hâkimül'l-vakt" olanlar uyarılmıştır. Çünkü tahrir defterlerindeki narh fiyatları, reayanın lehine olarak umumiyetle düşük tutulmuştu ve çok defa günlük narh, resmi narhın hayli üzerinde oluyordu. Bundan dolayı, nakdî vergi köylü için büyük bir külfet teşkil ederdi. Aynî olarak alınması halinde ise, hem devlet veya sipahilerin bir kaybı olmuyor hem de reaya için kolaylık sağlıyordu. Çünkü reayanın ürününü pazarda satıp nakde çevirmesi de güçtü.¹⁵⁶

Hububatın dışındaki bağ, bahçe ve bostan mahsullerinin öşrünü aynî olarak almak sipahilerin aleyhine olacağı için pek benimsenmemiştir. Çünkü meyve ve sebze türündeki bu mahsuller uzun süre bekleyemeyeceği gibi,

¹⁵⁴ M.Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü*, II,M.E.B.İstanbul 1993,s.746

¹⁵⁵ Ö.Lütfi Barkan, "Öşür", /A, IX, s.485

hemen satılması da mümkün değildir. Bundan dolayı, reaya bu mahsullerin öşrünü defterlerinde belirlenmiş olan narh üzerinden sipahiye nakdî olarak ödemek mecburiyetindeydi. Nitekim bu yüzden tahrir defterlerinde çok defa bağ, bostan ve mevve öşrü kaydedilirken mahsûl miktarı ve birim fiyatı belirtilmeyerek doğrudan doğruya alınan öşür tutarı yazılmıştır. Bazı hallerde de öşrün maktu olarak alındığı görülmektedir. Meselâ 1574 Yılında Budaközü Kazası'na ait Balçıklı köyünden "resm-i bağat" adı altında 113 akçe vergi alınmaktadır.¹⁵⁷

Vergiler, mahsulün cinsine göre bazı mahsullerden ayrı, bazı mahsullerden nakdî olarak alınır. Budaközü Kazası'ndan TD387'ye göre 424398 akçe, TD 322'ye göre vergilerin toplamı 480401 akçe, TD 10'a göre ise 707705 akçe vergi alınmaktadır.¹⁵⁸

Resm-i Çift

Osmanlı Devleti'nde mîrî arazi rejiminin uygulandığı bölgelerde, çift yada çiftlik tabir edilen muayyen büyüklükteki bir araziyi tasarruf eden raiyyetin ödediği vergiye çift resmi denir, arazinin sulanabilirliğine ve verimliliğine göre değişen 60 ile 150 dönüm arasındaki toprak kastedilmiştir.

Çeşitli kaynaklarda, kulluk akçesi ya da raiyyet resmi olarak da zikredilen çift resminin, köylü ile senyörler arasındaki bazı feodal hizmetlerin Osmanlı devrinde paraya çevrilmiş karşılığı olduğu ifade edilmiştir. Buna göre sözkonusu feodal hizmetler, Fatih Kanunnâmesi'nde zikredilen ve bir çift tasarruf eden raiyyetin yapması gereken dögen, boyunduruk, araba ve orak gibi hizmetlerdir.¹⁵⁹

Osmanlı hukukçuları XVI.Yüzyılda, çift resmini araziye bağlı olduğunu bir çok defa tekrarlamışlardır. Sancak kanunnâmelerinde de sık sık ifade edilen bu fikre göre reaya, çift olarak tasarruf ettiği topraktan dolayı resm-i çift ödemektedir. Bazı sancaklarda sipahiler, çift resminin mahiyetini

---

¹⁵⁶ M.Ali Ünal, a.g.e.s.120

¹⁵⁷ TD 10

¹⁵⁸ TD 387, TD 322, TD 10

¹⁵⁹ Halil İnalçık, "Köy, Köylü ve İmparatorluk" *Osmanlı İmparatorluğu*, Eren Yayıncılık, İstanbul 1996, s.1-14

bilmediklerinden veya kasıtlı olarak yanlış anladıklarından reayanın kullandığı öküz sayısına göre çift resmini daha fazla istedikleri olmuştur. Bunun üzerine bazı kanunnâmelerde bu hususa açıklık getirilerek çift resminin arza bağlı olduğu tebarüz ettirilmiştir.¹⁶⁰ Öyle görülüyor ki, çift resmi başlatıcıta örfi, şahsa bağlı ve çiftlik tasarruf eden reayanın belli mükellefiyetleri yerine getirmesi şeklinde ortaya çıkmakla beraber, XVI. yüzyılda çiftlik tasarruf eden reayanın bahis konusu mükellefiyetlere karşılık ödediği sabit bir vergi haline gelmiştir. Fakat temel şart çiftlik tasarruf edenden alınmasıdır. Çifti herhangi bir sebeple elinden alınan reaya bennâk sayılmaktadır.¹⁶¹ Çift resmi, nîm çift tasarruf eden eayadan yarısı alınmak şeklinde görülür. Nîm çiftten az toprak tasarruf eden reaya ise 2-5 dönüme 1 akçe olmak üzere dönüm resmi öder. Buna bazı yerlerde zemin resmide denmektedir. Bir kimse ölüp küçük oğlu ve çiftliği kaldığında, oğlu çiftliğin hakkından gelemiyorsa, sipahi "babanın çiftliğidir" diye çift vergisi talep edemez. Çocuk büyüünceye kadar çiftliği emaneten bir başkasına vererek işletirmek ve çiftliği işleyenden kulluk hakkını almak kanun gereğidir. Yetim büyüüp, ziraat yapabilecek yaşa geldiğinde, eger emanete verilen yerini talep ederse, yeri teslim edilir. Sipahi ondan tapu resmi alamaz. Budaközünde çift vergisi alınmasında çeşitli ihtilaflar çıkmıştır.

Zikr olunan karyede Derviş Mehmed zaviyesi demekle meşhur bir zaviye olub ve Derviş Muhammed çiftliği demekle meşhur iki çiftlik Kadimü-l ayyamdan ila hazel-an zaviye-i mezburda ayende ve revendeye sarf olunugeldüğüne Alaüddevle Beyden temessükleri olub ve feth-i hakkaniden berü kitabet olunan vilayet defterlerinde dahi zaviye çiftliği deyü kayd olunup amma mahsul-i zaviyede sarf olunduğuna şerh verilmeyub ve 931 yılında karye-i mezbure sipahisi niza eyledükde der- devletten hükm-ü şerif sadaka olunub girü (geri) olageldüğü üzre zaviye-i mezburda sarf olunması ferman olunmağın tarihi mezburdan berü kimesne niza itmeyüb zaviye-i mezbüre

¹⁶⁰ M.Ali Ünal, a.g.e,s.129

¹⁶¹ Hüseyin Özdeğer, XVI Yüzyıl Tahrir Defterlerine Göre Antep'in Sosyal ve Ekonomik Durumu, İstanbul 1982, s.36-37

*mihmanına sarf oluna gelmeğın ala halihi ibka olundu. Ber müceb-i defteri atik keزالik mukarrar olduğu defter-i cedide kayd olundu.*¹⁶²

XVI. Yüzyılda Budaközü Kazası'nda çift resmi olarak 57 akçe alınmaktadır. 1559 yılında TD 322'ye göre Karyei Karacaşehir'de 1 çift kayıtlıyken 1574 yılında TD 10'a göre bu dönüm resmi adı altında alınmıştır. Nîm çiftten az toprak tasarruf eden reaya ise 2-5 dönüme 1 akçe olmak üzere dönüm resmi öder anlayışıyla 120 akçe vergi vermiştir. 1574 yılında Cemaat-ı Dervişân der karye-i Kalınsaz'da 2, Kal'a köyünde 1, Alacaatlı'da 1, İncesu'da 2, İncesu-yı diğerde 1 olmak üzere 7 çiftlik görülmektedir, Çiftlerden alınan toplam vergi ise 399 akçe olmuştur.¹⁶³

Resm-i Tapu

Çiftlik tasarruf eden reaya, sipahisine resm-i tapu adı altında miktarı mahalline göre değışen bir defaya mahsus olmak üzere bir resim ödemek mecburiyetindedir. Bu çoğunlukla arazinin bir yıllık mahsulatının kıymeti olarak telakki edilmiştir. Tapu resmi ödeyen çiftçi, o toprağı ölünceye kadar işler ve evladına irsen intikal eder. Fakat arazi sahıpsiz kaldığında sahib-i arz yani sipahiveya vakıf mütevellisi, bir başka çiftçiye yine tapu resmi mukabilinde tevcih edebilir. tapu resmi toprağın peşin kirası olmaktan çok, toprağı satın almak için ödenen paraya benzemektedir¹⁶⁴. Verilen bedel toprağın verimlilik durumuna göre değışmektedir. Diğere taraftan kiracılık hakkının babadan oğula geçebilmesi kiracılığın getireceğı mahsurları ortadan kaldırmıştır.¹⁶⁵ Tapu bedeli, toprağı satın almak için verilen paraya benzemekle beraber miri toprağın satışı değıl bir nevi yapılan antlaşmanın harcıdır.¹⁶⁶

Reayadan alınan tapu bedelinin şartlara göre değıştiğini daha önceden zikretmiştik. İncelediğimiz bölgeye yakın olması dolayısıyla Bozok Livası'nda tespit edilen tapu bedellerini örnek olarak verebiliriz. Bozok

¹⁶² TD 10

¹⁶³ TD 322, TD 10

¹⁶⁴ M. Ali Ünal, a.g.e.s.151

¹⁶⁵ Ö. Lütfi Barkan, *Türkiyede Toprak Meselesi*, Gözlem Yayınları 1980, s. 294

¹⁶⁶ Ö. Lütfi Barkan, *Toprak Meselesi*, s. 305

Livası'nda ev, ağıl gibi yerlerin büyüğünden 50 akçe, küçüğünden 30 akçe ve en küçüğünden 20 akçe alınır. Ziraat yapılacak yerlerde, 1 müd hububat ekilecek büyüklükteki yerlerin verimlisinden 30, verimi düşük olanından 20 ve en verimsizinden 15 akçe alınır.¹⁶⁷ Böylece verimli toprağa sahip olan şahıslar ile verimi düşük toprağa sahip şahıslar arasında denge kurulmaya çalışılmıştır.

Tapu resmi toprağın devri esnasında verilen bir vergidir. Ancak toprak şahıslar arasında alınıp satılamaz, devredilemez, vakfa bağışlanamazdı.¹⁶⁸ Çünkü toprağın gerçek sahibi devlettir ve bu tür işlemler ancak devletin izni ile yapılabilirdi.

Miri arazinin üzerinde bina yapılmasının da şartları vardı. Raiyyetten bir kişi ev yapacağı, zaman arz sahibinden izin almak zorunda idi. İzin alınmadan yapılan binalar sipahi tarafından yıkılabilir veya resmini alıp tapusunu verebilir. Bina, ziraat yapılan toprak üzerine yapılmışsa, binanın işgal ettiği topraktan alınabilecek olan oşür ve resmi hesaplanarak arz sahibi tarafından tahsil edilmektedir.¹⁶⁹

Budaközü Kazası'nın toplam tapu bedeli 1559 yılında TD 322'ye göre 3679 akçe iken 1574 yılı TD 10'a göre ise 26311 akçe olmuştur.¹⁷⁰

Resm-i Bennâk

Bennâk, evli fakat çift tasarruf etmeyen¹⁷¹ veya nîm çiftten az yer tasarruf eden raiyyettir. Mücerreden farkı sadece evli oluşudur. Mücerred evlenir evlenmez bennâk yazılarak vergisi resm-i bennâk olarak alınırdı. Bennâklar, ekinlü bennâk ve caba bennâk olarak ikiye ayrılırdı. Bennâk resmi, resmi çift gibi toprağa bağlı olmayıp, tamamen şahsa bağlı bir baş vergisidir. Tapu ile tasarruf edilmiş toprağı olmayan evli reayaya caba bennâk, yarım çiftten eksik yer tasarruf eden evli reayaya ise ekinlü bennâk denmiştir. "Nim çiftten az yer tasarruf eden bennâkdan ki ekinlü kayd

¹⁶⁷ Ö. Lütfi Barkan, *Toprak Meselesi*, s. 305

¹⁶⁸ Hüseyin Özdeğer, *a.g.e*, s. 58

¹⁶⁹ Hüseyin Özdeğer, *a.g.e*, s. 64

¹⁷⁰ TD 322, TD 10

¹⁷¹ Nejat Göyünç, XVI. Yüzyılda Mardin Sancağı, TTK, Ankara 1991, s.138

olunmuştur, resim 12 akçedir, caba bennâkdan 9 akçedir. ¹⁷² " Caba oldur ki çifti ve hiç yeri olmaya." ¹⁷³

XV. ve XVI. Asırlarda, Orta ve Doğu Anadolu'dan alınan caba vergisi, 12-15 akçe, ve ekinlûden alınan vergi 18 akçedir. ¹⁷⁴ Budaközü Kazası'nda da ekinlû bennâkden alınan vergi 18, caba bennâkdan alınan vergi 12 akçedir.

Budaközü Kazası'ndan 1559 yılında alınan toplam caba bennâk vergisi 14158 akçe, ekinlû bennâk vergisi ise 59758 akçedir. 1574 yılında ise caba bennâk vergisi 29573 akçe, ekinlû bennâk vergisi ise 71850 akçedir. ¹⁷⁵

Resm-i Mücerred

Yaşça baliğ olmuş, iş tutabilme gücüne erişmiş ve evlenmemiş ¹⁷⁶ raiyyete mücerred denir. Resmi mücerred de aynı bennâk resmi gibi bir baş vergisidir. Ondaki farkı "kisb ü kâra kadir" olan erkek reayadan alınmasıdır.

Mücerredlerin durumu bölgelere göre değişmektedir. Bazı bölgelerde (mesela Kengiri, Hüdavendigâr) bunlar tamamıyla vergiden muaftılar. Bazı bölgelerde ise iş ve kazanç sahibi olacak yaşa erişmiş olan bekarlardan resm-i mücerred adı altında 6 akçe resim alınmaktaydı. " Resm-i çift Malatya Kazası'nda tamam çift yazılan reayadan ellişer akçe... ve mücerredten altışar akçe alıub ziyade alınmaya. Ve Karker, Kahta, ve Behisni kazalarında mütemekkin olan reayanın yerleri kalil olmağla tamam çift yazılan reayadan otuz dört akçe ve nim çift yazılan reayadan ve ekinlû bennâkden on altışar akçe ve ziraati olmayan bennâkden on ikişer akçe ve mücerredten altışar akçe alınub ziyade alınmaya. Ve deftere yazılmayan mücerredler mademki ataları hizmetinde olub ataları ekmeğin yiyeler onlardan nesne alınmaya. Müstakil kisbi olanlardan alına" ¹⁷⁷

¹⁷² Ö.Lütfi Barkan, XV ve XVI'ıncı Asırda Osmanlı İmparatorluğu'nda Ziraat Ekonominin hukuki ve Mali Esasları I, Kanunlar, İstanbul 1943, s.2

¹⁷³ Ö.Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Kayseriye Livası Kanunu, s. 57

¹⁷⁴ Halil İnalçık, a.g.e., s. 46

¹⁷⁵ TD 322, TD 10

¹⁷⁶ Nejat Göyünç, XVI. Yüzyılda Mardin Sancağı, TTK, Ankara 1991, s.138

¹⁷⁷ Ö.Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Malatya Livası Kanunu, s. 57

İncelediğimiz 16.Yüzyıl tahrir defterlerine göre Budaközü Kazası'ndan mücerredlerden vergi alınmadığı tespit edilmektedir.

Resm-i Kuvâre (Kovan)

Tahrir Defterleri'nde "resm-i kuvâre, resm-i asel, resm-i zenburiye, öşr-i kovan ve öşr-i petek" gibi muhtelif isimler altında zikredilen bu vergi, reayanın elindeki arı kovanının mahsulünden, yani baldan alınır. Bazı yerlerde aynı olarak alındığı gibi, nakdî olarak da alındığı olurdu. Öte yandan reaya arılarını beslemek için kendi tâbi olduğu tımarın dışındaki bir sipahinin tımarı arazisine götürürse, defterde kayıtlı resmin yarısını ra'yyet sahibi, yarısını da kovanların bulunduğu tımar tasarruf eden sipahi alırdı.¹⁷⁸

Kovan resmi ihtilafı bir konu olduğu için konuyla ilgili kanunlarda açıklamalar vardır. "Bal mahsulü olduğu sırada kovan nerede ise öşür oraya verilir."¹⁷⁹ Bu durumda raiyyet sahibi zor duruma düştüğünden bazı yerlerde, alınan bal akçesi raiyyet sahibi ile yer sahibi arasında paylaşılarak tarafların mağduriyetleri giderilmek istenmiştir.¹⁸⁰

Kovandan alınan öşür vilayetten vilayete farklılıklar arzeder. Hüdavendigâr Livası Kanunnamesinde, "bazı vilayette iki akçe ve bazı vilayette bir akçe alınır imiş" şeklinde zikredilmektedir. Bayburt Kanunnamesinde ise, iyi kovandan iki akçe ve kötüsünden bir akçe alınsın şeklindedir.¹⁸¹

Budaközü Kazası'ndan alınan resm-i kuvâre miktarı TD 322'ye göre 3468 akçe ve her bir kovandan iki akçe alındığına göre 1734 kovan olduğunu söyleyebiliriz. TD10'a göre ise 5672 akçe ve 2836 kovan olduğunu söylemek mümkündür.¹⁸²

---

¹⁷⁸ M.Ali Ünal, a.g.e, s.123

¹⁷⁹ Hüseyin Özdeğer, a.g.e, s. 83

¹⁸⁰ Hüseyin Özdeğer, a.g.e, s. 84

¹⁸¹ Leyla Karahan, Bayburt Kanunnâmesi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990, s.9

Bâd-ı hevâ

Geleneksel vergiler içerisinde yer alan bir tür kazanç vergisidir. Tarım yapacak toprağı olanların ödemediğı bu vergiyi yılda bir kere tımar sahipleri tahsil etmektedir. Resm-i arus, resm-i cürüm ve cinayet, resm-i tapu, resm-i yave, resm-i zemin, resm-i duhan, adet-i deştbanî bad-i heva başlığı altında toplanan vergilerdir. Bu vergilerin hangi mahsulden veya kimden ne kadar alınacağı belli değildir.¹⁸³ Bu nedenle "Bâd-ı hevâ için, rüsum-ı serbestiyye veya rüsum-ı niyabet" tabirleri kullanılmıştır.¹⁸⁴

Budaközü Kazası'ndan 1559 yılında TD 322'ye göre alınan toplam Bâd-ı hevâ vergisi 21910 akçedir. 1574 yılında TD 10'a göre ise 19206 akçe olmuştur.¹⁸⁵

Resm-i Arus

Feodal bir düzenin kalıntısı olarak tefsir edilen resm-i arus, serbest tımarlarda, sipahinin nikahlanan genç kız veya dul avretten aldığı resimdir. Evlenen kız ise 60 akçe tutarındaki resmi, üzerine kayıtlı olduğu sipahi alırdı. Şayet evlenen dul avret ise sipahiye 30 akçe ödemek zorundaydı. Resm-i arus; Anadolu'nun bir çok yerinde bugün dahi uygulanan başlık parasının temelini teşkil etmektedir dememiz yanlış olmasa gerek. Bu vergiyi kısaca; "evlenen kız veya kadın için erkeklerinden alınan resimdir" diye tanımlayabiliriz.¹⁸⁶

Bozok Kanunnamesinde "bir raiyyetin bakire kızı yine kendi boyundan bir kimseye verilir olsa nikahtan sonra resm-i arus kaydolan sipahiye 100 akçe vire ve eğer başka boydan birine verilirse sipahiye 200 akçe verile"¹⁸⁷ şeklinde geçmektedir. Ancak bu miktar döneme göre ağır görülmüş ve 1559 tarihli tahrirde bakireden 60 akçe, seyyibeden 30 akçe olarak takdir

---

¹⁸² TD 322, TD 10

¹⁸³ Hüseyin Özdeğer, a.g.e., s. 89

¹⁸⁴ İsmet Miroğlu, XVI.Yüzyılda Bayburt Sancağı, İstanbul 1975, s. 183

¹⁸⁵ TD 322, TD 10

¹⁸⁶ Ahmet Tabakoğlu, a.g.e., s.198

¹⁸⁷ Ö. Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Bozok Kanunnamesi, s. 129

olunmuştur.¹⁸⁸ Zeamet ve tımar erbabının kızlarının gerdek vergileri, sancağa kayıtlı ise sancağa, hassa-i hümayuna kayıtlı ise hassa-i hümayuna alınır.¹⁸⁹

Budaközü Kazası'ndan alınan toplam arus resmi 1559 yılında TD 322'ye göre 5730 akçe iken 1574 yılında TD 10'a göre ise yaklaşık yüzde yüzlük artışla 9281 olmuştur.¹⁹⁰ Evlilik vergisindeki bu büyük artışı, yüzyılın ikinci yarısında tüm Akdeniz dünyasındaki artan nüfusa bağlayabiliriz.

Resm-i Duhan ve Resm-i Kışlak

Resm-i duhan, bir sipahinin toprağına geçici bir süre için hariçten gelip yerleşen fakat ziraatle uğraşmayan raiyyetten alınan resimdir. Resm-i kışlak ise hariçten gelen raiyyetin koyunlarından alınan resimdir. Umumiyetle kışı geçirmek amacıyla herhangi bir bölgeye yerleşen göçebe taifesi, o bölgenin sipahisine her sürüden orta halli bir koyun bedel verirlerdi.¹⁹¹

Köylüler, kayıtlı buldukları tımar hududu dahilinde yaylattıkları ve kışlattıkları koyunlar için yaylak ve kışlak resmi vermezlerdi.¹⁹²

"Bir kimesne sipahinin tımarında kışlasa evli olsa resm-i kışlak 6 akçe alına. Bekar olub tütünü olursa duman vergisi üç akçe alına. Ve kışlayan kimse de kışladığı yerde ziraat eder olsa resm-i zemin verip resm-i kışlak vermeye. Ve kışlakçı olan kimse de üç yıla kadar resm-i kışlak verip üç yıldan fazla olursa resm-i bennâk alına."¹⁹³

Yeni İ Kanûnnâmesinde resm-i duhan hane başına altışar akçedir.¹⁹⁴ TD 322'ye göre Budaközü Kazası'ndan alınan duhan resminin toplamı 300 akçedir. Elimizdeki bu bilgilere göre Budaközü Kazası'na hariçten kışlamak amacıyla gelen hane sayısının 50 olduğunu söyleyebiliriz. TD 10'a göre yılında ise 793 akçe duhan resmi alınmakta, hariçten gelen hane sayısı da 132 olmuştur.¹⁹⁵

¹⁸⁸ Ö. Lütfi Barkan, İ.A. "Tımar", s. 309

¹⁸⁹ Leyla Karahan, a.g.e.s.9

¹⁹⁰ TD 322, TD 10

¹⁹¹ Leyla Karahan, a.g.e.s.7

¹⁹² Ö. Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Tirhaia Kanunu ve Karaman Kanunu, s. 290

¹⁹³ Leyla Karahan, a.g.e.s.6-7

¹⁹⁴ Ö. Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Yeni İ Kanunu, s.80

¹⁹⁵ TD 322, TD 10

Resm-i kışlak, bir çok yerde 300 koyun bir sürü kabul edilmiş ve her sürüden 1 âlâ koyun yaylak ve kışlak resmi olarak alınmaktadır.¹⁹⁶ Budaközü Kazası'ndan 1559 yılında alınan kışlak resmi toplamı 514 akçedir. 1574 yılında ise 1173 akçe olmuştur.¹⁹⁷

Koyun ve keçilerden elde edilen yün ve yapağı Budaközü Kazası'nın mühtelif köylerindeki boyahanelerde boyanıp genç kızların, ninelerin ellerinde kış günlerinde bir şamdan ışığında el emeği göznuru rengarenk çorap, kazak ve kumaş olarak kızların çeyizlerine yada soğuk kış günlerinde beylere çocuklara giydirilmiş ve onları ısıtmıştır.

TARİH	RESM-İ KIŞLAK	DUHAN
1559	514	300
1574	1173	793

Resm-i Ağnam

Osmanlı İmparatorluğunda koyun ve keçilerden alınan vergiye *âdet-i ağnam* adı verilmektedir. Ağnam koyun (ganem) ve keçi (ma'ze) anlamına kullanılan bir tabirdir. Yeni İ Kanunnamesinde geçen " yörükte ve yerlide her iki koyuna bir akçe alınır."¹⁹⁸ cümlesine istinaden Budaközü Kazası'ndaki koyun sayısını ortalama olarak bulabiliriz. Budaközü'nden 1559 yılında TD 322'ye göre 41905 akçe adet-i ağnam alındığına göre nahiyede 83810 adet koyun vardır. 1574 yılında TD 10'a göre ise 26844 olmuştur. Kazadaki koyun sayısı ise 53688'dir. Koyun sayısındaki bu gerilemenin nedeni hayvan hastalıkları yada kaza dışından gelen yörüklerin 1574'lü yıllarda kazaya gelmemesi olabilir, diğer bir olasılıkta reayanın tarımsal faaliyete ağırlık vermesidir.¹⁹⁹

¹⁹⁶ M.Ali Ünal, a.g.e.s.137

¹⁹⁷ TD 322, TD 10

¹⁹⁸ Ö. Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Yeni İ Kanunu, s. 77

¹⁹⁹ TD 322, TD 10

Bu rakamın içerisinde keçi ayrılmamış birlikte vergilendirilmiştir. Adet-i ağnam, koyun ve keçiden alınan vergidir. Budaközü Kazası, Sivas'a tabî olduğuna göre yeni İl Kanunnamesindeki " Yörükte ve yerlide her iki koyuna bir akçe alınır, yörüğün koyunları kırılırsa veya 26 dan alçak sürüden 6 akçe alınır." hükmü burası içinde geçerlidir. Fazla olmazsa 13'er akçe resmi kara alınır. Kışla hakkı olarak ağırca sürüden bir şişek koyun ve alçak sürüden 6 akçe alınır hükmü burası içinde geçerlidir. Koyun vergisinin nisan ayında alınması kararlaştırılmıştır.²⁰⁰

---

²⁰⁰ Leyla Karahan, a.g.e.s.6-7

C- TİCARET

M.Ö.II. Bin başlarında Anadolu'ya gelen Hititler, kısa zamanda iç bölgelere doğru ilerleyerek Budaközü yakınlarındaki Boğazköy'ü merkez edinmişlerdi. Böylelikle Anadolu'nun merkezi kısmında olan Budaközü çevresini esas alan bir ticari canlılığı birlikte getirmişlerdir. Hitit başkenti Boğazköy'ün, Anadolu'da hem doğu-batı, hem de kuzey-güney arasında işleyen yolların kesiştiği bir noktada bulunması dolayısıyla bütün Anadolu kontrol altında tutulabilmiştir.²⁰¹ Budaközü topraklarından, Irak'ı, Karadeniz'e bağlayan ve önemli bir liman kenti olarak Sinop'ta son bulan Asur yolları, Sart kasabasından başlayan (Turgutlu-Salihli bölgesi) ve Güney İran'a ulaşan İran yolları, Boğazköy- Malatya arasında uzanan Eti yolları, Efes'ten başlayıp Boğazköy-Kayseri-Toroslar üzerinden Mezapotamya-Hindistan ve Çin bağlantılı Hükümdar caddesi geçmekte idi.

M.Ö. II. Binin başlarında yerli Kent-Beylerinin güvencesi altında sarayların yanında kurulan 10 büyük 9 küçük (Karum ve Vabartum) Pazar kentinden birinin Hattuş'da (Boğazköy) olduğu yapılan kazılar sonucu ortaya çıkarılmıştır ki bu da bölgenin ticari açıdan değerini göstermesi açısından önemlidir.

Selçuklular döneminde Sivas ve Samsun limanlarına geçen kervan yollarının Çorum ve çevresinden geçmemesi bölgenin geri kalmasında en önemli faktör olmuştur. Anadolu içlerinden Sinop'a giden yol, Ankara-Çankırı-Kastamonu-Taşköprü-Sinop istikametine uzanırken diğer yol da Kırşehir-Yozgat-Turhal- Amasya-Ladik- Samsun güzergahını takip etmiştir. Sinop'a giden yol Osmaniye- Gümüşhacıköy- Merzifon üzerinden bir ara yolla Amasya'ya bağlanmıştır. Ama Çorum merkezi için böyle bir ara yol olmamıştır. XV. Yüzyıldan sonra Bursa-Tebriz ticaret yolu önem kazandıktan sonra Çorum, durak olması sebebiyle önem kazanmıştır.

XIX. yy. sonlarında Çorum ve Budaközü üzerinden güneyde Kayseri'ye, batıda ise Ankara üzerinden Konya'ya bağlayan yol büyük bir

önem kazanmıştır. Samsun yolunun önem kazanması ve transit ticaretin gelişmesi ile Çorum'da ekonomik hayat yeniden canlanmıştır.²⁰²

Çorum ve çevresi, yerleşmelerin bölgesel kademelenmesinde üst kademedeki tüketici büyük kent ile alt kademedeki kırsal yerleşmeler arasındaki ilişkiyi sağlayan, kırsal alandan elde edilen artık ürünün toplandığı, tüketici merkeze iletiildiği bir ara merkez ve bir Pazar yeri durumunda olmuştur.²⁰³

Budaközü Kazası'nın çevresinde yer alan Bayat, İskilip ve Osmancık hattı maden yatakları bakımından çok zengindi. Fiziki coğrafyasının da ticarete uygun olması gelişmeyi hızlandırıcı bir unsur olmuştur. Maden yataklarının zengin olması ve fiziki coğrafyasının olumlu katkıları tarih öncesi yerleşmelerin yörede yoğunlaşmasının önemli sebeplerindedir.²⁰⁴ Yörede doğal bakırın varlığı ve diğer maden yataklarının zenginliği maden teknolojisinin gelişmesine, dolayısıyla dış ticaret ve kültür ilişkilerinin başlamasına neden olmuştu.

Osmanlılar zamanında, Fatih Sultan Mehmet döneminde hazırlanan tahrir defterlerine göre vergi veren esnaf içerisinde en kalabalık meslek dalını dokumacılar oluşturmakta idi. Buna göre, sofçular 23 kişi, boyacılar 12, hayyat (terzi) 6, bez ve ipek tüccarı 9, külahçı 4, cüllah 7, tabak(debbağ) 17, deri eşyası imalatçısı 15 kişi olarak ifade edilirken, şehirde 1450 den sonra sofçuluğun gerilediği, deri ticaretiyle uğraşan tabaklığın da yaygınlaştığı görülmektedir.²⁰⁵ XVI. Yüzyıl da Çorum'da bulunan esnaf çarşıları şu mesleklerden oluşmakta idi: Bakkallar, ekmekçiler, helvacılar, börekçiler, allafklar, kazazlar, takkeçiler, bezzazlar, hayyatlar (terziler), sabbagin(boyacılar) ,debbağlar (tabaklar), pabuççular, haffaflar (ayakkabıcılar), saraçlar, haddadlar (demirciler), nalbandlar, kuyumcular.²⁰⁶

²⁰¹ Tayyar Anakök, a.g.e., s.27

²⁰² Sevgi Aktüre, " 19. Yüzyılda ve 20. yüzyıl Başında Çorum" , *Çorum Tarihi*, 5. Hitit Festivali komitesi. s. 125

²⁰³ Sevgi Aktüre, a.g.m., s. 127

²⁰⁴ Sevim Uluç, a.g.m., s.19.

²⁰⁵ Suraiya Faraghi, "Fatih Döneminden Evliya Çelebi Seyahatine Kadar Çorum", *Çorum Tarihi* , 5 Hitit Festival Komitesi, s.98.

²⁰⁶ Suraiya Faraghi, a.g.m., s. 98-99.

Çorum'da ne zamandan beri oluştuğu tam olarak bilinmeyen ve muhtelif sanat ve iş erbabı arasında ayrı ayrı grup birliklerinin bulunduğu çarşılar vardır. Demirciler, kasaplar, marangozlar, kaycılar, saraçlar gibi. Meslek çeşitleri dikkate alınarak bu tür çarşıların oluşturulmasında mazbut ve disiplin içerisinde çalışan loncaların etkisi büyük olmuştur. Bu loncalar sayesinde sanatkarların her sınıfı Ramazan ve Kurban bayramlarının ilk namazıyla Recep ayının ilk Cuma gecesi akşam namazından sonra toplanırlar esnafın kazancı için dua ederlerdi. Bu teşkilat, esnaf arasında sıkı bir disiplin temin ediyordu. Usulsüzlük yapan esnafın dükkanı birkaç gün kapatılabilirdi. Böyle durumlarda lonca toplanırdı. Debbağların loncası genel karar yeri olarak kabul edilirdi.

Bütün esnafı ilgilendiren büyük işlerde Tabakhane mahallesindeki Ahi Evran tekkesinde genel toplantı yapılır, bu toplantıya debbağların yiğitbaşı başkanlık ederdi. Burası aynı zamanda debbağların sabah işe başlarken ve akşam işi bırakırken toplanıp dua ettikleri, yapılan deri ve köselelere değer biçtikleri yerd. Bu loncada verilen karar kesindi. Birliğin töresine riayet etmeyen kimse dışlanırdı. Böyle kişilerle halktan hiç kimse alış veriş yapmaz, muhtekir de memleketi terketmeye mecbur kalırdı. Lonca kararına önem vermeyenler için debbağhanelerin bulunduğu yerdeki Ahi Evran Sultan²⁰⁷ tekkesi olarak bilinen ve içerisinde yatır olmamasına rağmen ilgi gösterilen bu yerde, o kimse için beddua edilir, bu bedduanın ise Allah tarafından kısa sürede kabul edildiğine inanılırdı. Hatta debbağhane esnafı bu sultanın hırsızlığa mani olduğuna inanarak dükkanlarını açık bırakır evlerine giderlerdi.²⁰⁸ İnsanlar arasında ortaya çıkan meselelerin Lonca teşkilatı tarafından halledilmesi dolayısıyla Çorum'da kadınların işsiz kaldıkları rivayet edilerek bu konu ile ilgili halk arasında hikayeler nakledilirdi.²⁰⁹

Bölge ikliminin müsait olması ve hayvancılığın önemli bir geçim kaynağını teşkil etmesi, bölgede hayvan yemi olarak kullanılan malzemelerin bolluğu devletin üst kademelerinde bulunanların da dikkatini çekiyordu.

²⁰⁷ Ahi Evran , tarih boyunca debbağların piri olarak tanınmıştır." Çağatay , Neşet, *Bir Türk Kurumu Olarak Ahilik*, TTK.Yay., Ankara 1997, s.50.

²⁰⁸ Nazmi Tuğrul , a.g.e., s.56-57; *Çorumlu*, S.56,s.674.

Dolayısıyla Osmanlı devletinin ve yüksek idarecilerin devaleri genellikle Orta Anadolu'da kışlatılmakta idi.

Şam Beylerbeyi devalerini bazen Iğın veya Beyşehir'e gönderdiği gibi²¹⁰, Çorum'a yolladığı da oluyordu. 1004/1595-96 yılında bu şekilde 35 civarında katar gönderilmiştir ki buda yaklaşık 200'ün üzerinde bir rakama ulaşmakta idi. Bu hayvanlar için de 3.000 kile arpa ve 3.000 garar (torba) saman talep edilmişti. Arpanın kilesine 10 akçe, samanın gararına ise bir akçe resmi fiyat biçilmişti. Oysa aynı dönemde bir davada kadı, arpaya 26 akçe narh belirlemişti. Ayrıca 43 katar da herhangi bir yer gösterilmeden gönderilmişti ki bunlar da büyük ihtimalle Çorum'da kalmışlardı.²¹¹

Budaközü çevresinde iklim ve arazi şartlarının uygun olması, tarım alanlarında hayvanların gücünden istifade edilmesi, yünlerinden giyecek sağlanması, karlı bir uğraş olması, bölgeye yerleşen Türkmenlerin göçebe bir hayat yaşaması sebebiyle hayvancılığa özel bir önem vermeleri gibi sebeplerle hayvancılık yaygınlaşmıştır. Bunlar içerisinde de büyük çoğunluk küçükbaş hayvan yetiştiriciliği olmuştur. Hatta İstanbul'da et sıkıntısı olduğu zamanlarda Çorum ve çevresinden koyun isteniyordu. 12 Ramazan 972/1564 tarihli bir Çorum beyine gönderilen bir fermanda özel adamlar vasıtası ile koyun toplattırılması, iyi muhafaza edilmesi, aksi halde ne özür beyan edilirse edilsin makbul olmayacağı ifade edilerek ziyana sebebiyet verilmeyecek bir şekilde İstanbul'a sevki emredilmişti.²¹²

Çorum ve Budaközü için dokumacılıkta önemli bir geçim kaynağı olmuştur. Yünden yapılmış aba, çamaşırılık bez, siyah şalvarlık kumaş, kilim, seccade gibi malzemeler evlerde el tezgahlarında dokunmuş olup, yünler bölgede yetiştirilen hayvanlardan, pamuk ise Osmanlık bölgesinde Kızılırmak boylarından, boyası da özellikle çomar bölgesinde bulunan cehrilere temin edilmekte idi. Hatta XVI.Yüzyılda Çorum, Tokat gibi şehirlerde pazar-ı galle (tahıl pazarı), pazar-ı penbe (pamuk pazarı)

---

²⁰⁹ Nazmi Tuğrul, a.g.m., s.57.

²¹⁰ Faraghi, a.g.m., s.93.

²¹¹ Ali İlica, *Çorum Vakıfları*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış YL. Tezi, Bursa 2001 s.25.

²¹² Anakök, a.g.e., s. 74,78.

pazar-ı esb(hayvan pazarı) gibi her biri ayrı ayrı vergilendirilen, uzmanlaşmış pazarlar vardı. 1576-77 yılında pamuk ve boya işlerinin değerlendirildiği bir boyahanelerin kurulmuş olması, bölgede kırsal dokuma faaliyetlerinin arttığına işaret etmektedir.²¹³ XVI.Yüzyılda Budaközü Kazasında ise Kalınsaz, Mihailargı (Pirköyü) ve Karacaşehir köylerinde boyahane olduğunu görmekteyiz. Bu boyahanelerden 1559 yılında TD 322'ye göre 2000 akçe ve 1574 yılında TD 10'a göre ise 2100 akçe vergi alındığını tesbit etmiş bulunmaktayız. 1574 yılında kazada kurulan tek Pazar olan Karacaşehir pazarından da yıllık 1000 akçe vergi alındığı bilinmektedir²¹⁴, bu cümleden olmak üzere Budaközü Kazası'nın ticarî ve sanayî yapısının dönemin şartları içinde canlı olduğunu söyleyebiliriz.

Cehri ekimi ve ticareti 20. yüzyıl ilk çeyreğine kadar önemli bir geçim kaynağı idi. Cehrinin yüksek fiyatla satılması halkı tembelliğe sevk etmişti. Hatta cehri, farklı isimlerle ifade edilerek çok eskiden beri biliniyordu. Bu bitkiden elde edilen boya, Hititler zamanında önemli ticaret mallarından olup, Zenebar (civa filizi) ile Sorbus adlı bir meyvenin ezilerek karıştırılmasıyla yapılan , diğer boyalara göre daha uzun süre dayanmasından ötürü tercih edilen, Sinop limanından ihraç edildiği için Sinop boyası diye bilinen malzeme idi. Sorbus, Çorum'da son zamanlara kadar bilinen ve cehri diye ifade edilen Rhammus-akdikenin meyvesi idi. Altınağacı olarak da bilinen bitkinin üzümüne benzeyen meyveleri boyacılıkta kullanılırdı ki 1914' den önce batmanı bir altına satılırdı.²¹⁵

1902 tarihli Ankara Vilayeti Salnamesinde belirtildiğine göre, Çorum'daki 4268 hanede 18.000 nüfus yaşamasına karşılık 5862 adet bağ ve cehrilik bulunuyordu. Buralarda en küçük mülk sahibi cehriden 30-400 madeni lira kazanırdı. O dönem itibarıyla 4-5 liraya ortalama bir ailenin yıllık ev harcamaları karşılanabilir. Kalan miktar ise halkın her türlü ihtiyacını fazlasıyla karşılamaya yeterdi bu sebeple insanlar arayış içine girmiyor, cehri ile her türlü ihtiyacını gideriyorlardı. Bu parıltılı meşale devrimi gamsız

²¹³ Huricihan İslamoğlu-Inan, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet Ve Köylü*, (Çeviren: Sabri Tekay), İstanbul 1991, s.191.

²¹⁴ TD 10

ve kaygısız kamp aleminin gün gelip söneceği ve toprak olacağı kimsenin aklına gelmiyordu. İşte, 20.Yüzyıl başlarından itibaren sanayi tipi boyalar üretilmeye başlandığında cehri önemini kaybetti, halk da geçinebilmek için arayışlara girmek zorunda kaldı. Hatta, cehriye bu kadar güvenilmesi, insanların geleceğe yönelik, uğraşlardan uzak bir şekilde, kolay yoldan geçinebilmesi Çorum'un geri kalmasında önemli etkenlerden birisi olmuştur.²¹⁶

Çorum ve çevresinde bakırcılık ve demircilik de önemli uğraşlardandır. Çorum'da ham bakır elde edilmeyip başka yerlerden getirilmektedir. Demirden üretilen malzemeler ise evlerde ve tarım alanlarının işlenmesinde kullanılan malzemelerin yapımında ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Bu işlerin yürütüldüğü bakırcılar ve demirciler çarşısı ise 1970'li yıllara kadar varlığını sürdürmüştür.

16.Yüzyılın en önemli ticari merkezleri şüphesiz her şehir ve kazada kurulan pazarlardı. Budaközü Kazası'nının ekonomik yapısı hakkında en fazla bilgiyi verecek olan da pazarlardır. Pazarlarda Budaközü dahilinde üretilen tahıl, bakliyat, ve diğer ürünlerinin yanı sıra hayvancılık ürünleri de satılıyordu. Dolayısıyla pazar, ekonomik hayatın en canlı yeri sayılıyordu.²¹⁷

Osmanlı Devleti, devletin devamlılığını sağlamak için her türlü üretilen üründen vergi alma yoluna gitmiştir. Bac-ı Pazar vergisinin ilk kez Osman Gazi zamanında alındığını görmekteyiz. Neşri Osman Gazi ile Germiyanlı bir kişi arasında geçen şu konuşma pazar vergisinin nasıl ortaya çıktığını göstermektedir.

Germiyan vilâyetünden bir kişi Osman Gazi'ye gelüb eytdi: "bu pazarun bacını bana satun "Osman Gazi'ye eytdi: "bac ne olur?" eytdi: "pazara her kim yük getürse, andan akçe alayım". Osman Gazi eytdi: " bire kişi, bu pazara gelenlere alımun-mı var ki bunlardan akçe alursun". Ol-kişi eytdi: " bu âdetdür. Her vilayetde vardur ki padişah-içün her yükden akçe alurlar ". Osman eytdi : "bu Tanrı buyruğı ve peygamber kavli midür, yoksa bunu her

---

²¹⁵ Sevim Uluç, a.g.m. s. 27.

²¹⁶ Nazmi Tuğrul, a.g.e., s.55.

²¹⁷ TD 322, TD 10

ilün padişahı kendü-mi ihdas ider?" didi. Ol kişi eytdi: " evvelden beri türe-i sultânidür. Osman Gazi gazaba gelüb eytdi: "yöri,ayruk bu arada turma-ki sana ziyânüm tokınur. Bir kişi ki, malını kendü eliyle kesb itmiş ola, bana ne borcu var ki rây-gân akçe vire". Bu sözi Osman Gazi'den halâyık işidecek eytdiler. "Ey- Han size dahi gegerekmezse, bu pazarı bekleyenlere âdetdür kim bir nesnecik virürler, tâ ki bunların emekleri zâyî olmya". Eytdi: "çünkü öyle dîrsiz, her kişi ki bir yüki sata, iki akçe virsün. Eğer satmya, hiç nesne virmesün. Ve dahi her kime kim bir tımar virem, biri anun elinden ol tımarı bilâ-sebeb almıyalar. Ol-kişi ölicecek oğluna virsünler. Eğer oğlan kiçirek olursa hizmetkârları sefer vaktinde sefere varalar tâ oğlan sefere yarayınca. Eğer bu kanunı her kim bozsa, ya benüm neslüme bir gayri kanun öğretse, Allahü teâlâ anun dinin ve dünyasın bozsun" didi.²¹⁸

1559 yılına göre Karye-i Karacaşehir'de Pazar kurulduğunu ve bu pazardan yıllık 1000 akçe vergi alındığını görüyoruz. 1574 yılı TD 10'a göre ise Karye-i Karacaşehir'deki Pazarın yıllık 1000 akçelik vergisi devam ederken deftere Kalınsaz köyü ile ilgili şöyle bir not düşülmüştür.²¹⁹

*İkame-i bazar-ı Kalınsaz el-sine-i nasdan Sungurlu beher hafta yevm-i Pençşenbe sayfen ve şifaen der kaza-i Budaközü an merbutat-ı ma'den-i gümüşkan.Vasalada tafsil olunduğu üzere bu hakire hitaben bâ hatt-ı hümâyûn sadır olan ferman-ı âli mücebince müceddeden tashih ve sebt-i defter olundu.*²²⁰

*Fi gurre-i Receb sene 1245
El fakir Eyyüb Naşid et-tevki-i hala*

Bu belgeden daha sonraki zamanlarda Kalınsaz'da da Pazar kurulduğunu görmekteyiz. Perşembe günü kurulan bu pazarda, Sungurlu'da bugün olduğu gibi aynı gün kurulan pazarda kim bilir bir Ahi geleneği olarak süre gelen sabah namazından sonra topluca Pazar meydanına gidilip, günün kazançlı ve bereketli olması için dua ediliyordu.

²¹⁸ Neşri Mehmet, *Kitab-ı Cihan-nümâ Neşri Tarihi*, I.C., Hazırlayanlar: F.Reşit Unat-Mehmet A.Köymen, TTK.1995, s.111-113.

²¹⁹ TD 322

²²⁰ TD 10

Pazarlar bu iki köye büyük hareketlilik kazandırmış olmaları XVI. Yüzyıl içinde nüfusları katlayarak artmıştır. 1530 yılında TD 387'ye göre Karacaşehir'den alınan yıllık vergi 1800 akçe iken 1559 yılında TD 322'ye göre 3734 akçeye çıkmıştır bir önceki defterde mezrea konumunda olan köyün nüfusu da 155 olmuştur.1574 yılına gelindiğinde TD10'a göre Karacaşehir'den alınan vergi kurulan boyahâneninde etkisiyle yıllık 7000 akçeye yükselmiş, nüfusuda 280 olmuştur. Kalınsaz ise 1530 da 78 nüfuslu ve 2902 akçe vergisi olan bir köy iken, 1559 yılında 235 nüfuslu ve 7965 akçe vergisi olan bir köye yükselmiştir. 1574 yılında ise 370 nüfuslu ve 9784 akçe vergi veren bir köy olmuştur. Kanımıza göre bu köy, boyahânenin ve pazarın vermiş olduğu ekonomik canlılık sonucu bugünkü Sungurlu olmuştur.²²¹

---

²²¹ TD 322, TD 10

D- İŞLETMELER

Boyahâneler

Boyahâneler, XVI. Yüzyılda en önemli sanayî kolu olan dokuma sanayiinde kullanılan ipliklerin renklenilmesi ve kumaşların boyanması için faaliyet göstermişlerdir. Boyahâne gelirleri çok defa padişah haslarına dahildir. Fakat 1559 tarihine göre Budaközü Kazası'nın Karacaşehir köyündeki 500 akçelik boyahâne geliri zeamet sahibi Parsi Bey'e, Mihailargı köyündeki yıllık 100 akçe geliri olan boyahâne ise Abdulgani ve Korkmaz'a tımar olarak verilmiştir. Padişah hassı olarak yalnız Kalınsaz'da bulunan ve yıllık 1100 akçe geliri olan boyahâne görülmektedir.²²²

1574 yılında ise Kalınsaz'da bulunan boyahânenin geliri 100 akçe artarak 1200 akçe olmuş ve padişah hassı olarak kalmıştır. Karacaşehir'deki boyahânenin de yıllık geliri 800 akçe olmuştur, padişah hasları içinde olmayan buranın geliri kime verildiğini tesbit edemedik. Mihailargı köyünde bulunan boyahâne ise iki defter arasındaki 15 yıllık süre içinde yıllık geliri 25 kat artarak 2500 akçeye ulaşmıştır. Boyahânenin gelirini kim aldığı hususunda ise şöyle bir ek vardır.

*Cema'at-ı Yörükhan-ı Karakeçilü an-taife-i Uluyörük der karye-i mezkure çift akçesiyle hukuk-ı şer'iyelerin bunda virüb sa'ir rüsümların ve adeti ağnamların ve Bâd-ı hevâların hevass-ı hümayyun eminerine virürler.*²²³

Bu belgeden Mihailargı (Pirköyü) boyahânesinin yıllık 2500 akçe olan gelirinin padişah hassında olduğunu söyleyebiliriz.

Âsiyâblar

Osmanlı İmparatorluğunda su ile veya yel ile dönen un değirmenlerinden alınan vergiye resm-i âsiyâb denirdi. Bu vergilerin miktarı, muhtelif zamanlarda ve yerlerde değişiklik göstermiştir. Bazı yerlerde değirmenin durumuna göre, hububat olarak vergi alındığı gibi, nakid olarak da alındığı olmuştur yani âsiyâb resmi, her dönen değirmen taşı için hububat

---

²²² TD 322

veya akçe olarak alınan vergilerdir. Çoğunlukla değirmen sahibi ücretini köylüden tahıl olarak alır, vergisini ise akçe olarak vermek isterdi.²²⁴ Bu husus ise bazı ihtilaflara sebep olurdu.

Değirmenlerden alınan bu vergi, değirmenin çalışma süresine göre ve bölgenin coğrafi durumuna göre ayarlanmıştı. Yeni İ Kanunda "bölgede kışların sert geçmesi nedeniyle suların 3-4 ay boyunca donması, yaz aylarında da suyun azalması, değirmenlerin çalışmasını engellemektedir. Ayrıca yörük taifesinin de kışın yaylakları terk etmelerinden dolayı değirmenler çalıştırılmamaktadır"²²⁵ "diyerek verginin tespitinde bu durumu göz önüne aldıklarını belirtmektedir.

Bu bölgede 100 akçe olarak belirlenen âsiyâb resminin reayayı zor duruma düşürmesi, hatta bazılarının değirmenlerini bu yüzden terk etmeleri sebebiyle resm-i âsiyâb tekrar ayarlanmıştı. Buna göre tam yıl çalışan değirmenden yıllık 60 akçe, 6 ay (nîm sâl) çalışan değirmenden 30 akçe 3 ay çalışan bir kısım değirmenler içinse 15 akçe alınacağı takdir olunmuştu. Aylık âsiyâb resmi 5 akçe olarak tespit edildiğine göre çalıştığı aya göre vergi alınması gerektiği kanunda belirtilmişti. Bunun yanında değirmeni çalıştıracak su ve değirmende öğütülecek hububat yeterli olduğu halde değirmenci çalışmıyorsa mazeret kabul edilmeyip vergi tamolarak alınacaktı.²²⁶

Budaközü Kazası'ndan, 1559 tarihinde TD 322'ye göre, 84 değirmenin 77'sinden 30'ar akçe, 7'sinden 15'er akçe vergi alınmıştır. 1574 tarihinde TD 10'a göre ise toplam 89 değirmenden 71'sinden 30'ar akçe, 17'sinden 15'er akçe ve 1'inden de 20 akçe vergi alınmıştır. Bu verilere göre Budaközü'ndeki değirmenlerin çoğu 6 ay çalışan değirmenlerdir diyebiliriz. Tüm değirmenlerden alınan vergi miktarı 1559 yılında 2415 akçe, 1574 yılında ise 2405 akçedir.²²⁷

---

²²³ TD 10

²²⁴ Hüseyin Özdeğer, *XVI Yüzyıl Tahrir Defterlerine Göre Antep'in Sosyal ve Ekonomik Durumu*, İstanbul 1982, s.85

²²⁵ Ö.Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Yeni İ Kanunu s. 76

²²⁶ Ö.Lütfi Barkan, *Kanunlar*, Yeni İ Kanunu , s. 76, ayr. Bkz. Tuncer , a.g.e. s. 48

²²⁷ TD 322, TD 10

SONUÇ

Ülkemizde büyük bir sosyal değişme vardır. Bu sosyal değişme etkilerini tarih alanında da göstermektedir. Geçen yüzyıldan itibaren eskiden nefret, yeniyi arama ve yeniye özlem tarih alanında olumsuz izler bırakmıştır. Tarihi belgeler mahzenlerde çürümeye terk edilmiş, yakılmış yada insanların sorumsuzca davranması neticesi zayi olmuştur. Dünyaya uzun yıllar hükmeden bir devletin torunları olarak tarihimize tam anlamıyla sahip çıkamamışız, o eşsiz belgelere gerekli itinaı gösterememiştir.

Buradan hareketle tarihin aydınlanması için karıncanın ateşe su taşıması misali memleketimiz olan Sungurlu'nun 16. Yüzyıl içindeki tarihsel gelişimine bakmaya çalıştık. Yetiştirilen ürünler ve miktarları, vergi oranları, Pazar faaliyetleri, kaza nüfusunu tespiti çalıştık.

Budaközü Kazası'nda iktisadi hayatın ağırlık noktasını tarım üretimi, tarım üretiminin temelini ise hububat üretimi oluşturmaktadır. Bölge eski çağlardan beri Hitit Yurdu olarak bilinmektedir. Hitit tarihine baktığımızda yetiştirilen ürünler, ticarî faaliyetler XVI.Yüzyıl Budaközü'ndeki yapıyla örtüşmektedir, XVI. Yüzyıl Osmanlı Kazası Budaközün'de yetiştirilen ürünler ve ticarî yapı XXI.Yüzyıl Cumhuriyet şehri Sungurlu'yla tamamen örtüşmektedir. Sadece aktörler değişmiştir, toprak aynı, yetiştirilen ürünler aynı, ticarî faaliyet aynı...Kazada; buğday arpa, yulaf, mısır, darı, nohut, burçak, mercimek gibi hububat ürünlerinin yanında soğan-sarımsak, armut, zerdali, üzüm, ayva, kavun-karpuz gibi bahçe ve bostan ürünleri ve ayrıca bir hayli pamuk yetiştirilmektedir.

16.Yüzyılın en önemli ticari merkezleri şüphesiz her şehir ve kazada kurulan pazarlardı. Budaközü Kazası'nının ekonomik yapısı hakkında en fazla bilgiyi verecek olan da pazarlardır. Pazarlarda Budaközü dahilinde üretilen tahıl, bakliyat, ve diğer ürünlerinin yanı sıra hayvancılık ürünleri de satılıyordu. Dolayısıyla pazar, ekonomik hayatın en canlı yeri sayılıyordu. Budaközü Kazası'nda Karacaşehir ve Kalınsaz Köylerinde Pazar kurulmaktadır. Pazarlar bu iki köye büyük hareketlilik kazandırmış olmalı ki XVI. Yüzyıl içinde nüfusları katlayarak artmıştır. 1530 yılında TD 387'ye göre

Karacaşehir'den alınan yıllık vergi 1800 akçe iken 1559 yılında TD 322'ye göre 3734 akçeye çıkmıştır bir önceki defterde mezrea konumunda olan köyün nüfusu da 155 olmuştur.1574 yılına gelindiğinde TD10'a göre Karacaşehir'den alınan vergi kurulan boyahâneninde etkisiyle yıllık 7000 akçeye yükselmiş, nüfusuda 280 olmuştur. Kalınsaz ise 1530 da 78 nüfuslu ve 2902 akçe vergisi olan bir köy iken, 1559 yılında 235 nüfuslu ve 7965 akçe vergisi olan bir köye yükselmiştir. 1574 yılında ise 370 nüfuslu ve 9784 akçe vergi veren bir köy olmuştur.

Budaközü Kazası'nın 16.Yüzyıldaki nüfus hareketleri değişiklik göstermektedir. Örneğin Karye-i Kalınsaz TD 387'de 14 hane ve 8 mücerred, TD 322'de 44 hane ve 15 mücerred ve TD 10'da ise 58 hane ve 80 mücerred nüfus barındırmaktadır. Karye-i Avcı TD 387'ye göre 10 hane ve 3 mücerred nüfus teşkil ediyordu. Fakat TD 322 kayıtlarına göre 49 hane ve 20 mücerred barındırmaktadır. İncelediğimiz son defter olan TD 10'a göre ise 71 hane ve 104 mücerred olmak üzere, köyde 459 nüfus yaşamaktadır. Yine Karye-i Çatal ise TD 387'de 8 hane ve 1 mücerred, TD 322'de 15 hane 2 mücerred ve TD 10'a göre ise 17 hane ve 7 mücerred vardır. Budaközü Kazası'nın hemen hemen tüm köylerinde bir önceki tahrir defterine göre nüfuslarının artmış olduğunu görüyoruz.

Değişmeden kalan değişerek devam eden çok şey var Budaközünde. 16 Yüzyılın başında küçük bir kaza görünümündeydi. Fakat yüzyılın ortasında ve son çeyreğinde Akdeniz dünyasındaki nüfus artışına ayak uydurmuş katlanarak büyümüştür.

Bugün bu topraklarda insanlar eskiden olduğu gibi buğday yetiştiriyor ama ekinini Budaközü Çayı etrafına kurulan su değirmenlerinde öğütmüyor Sungurlu'nun modern değirmenlerinde un yapıyor. Artık ne reaya var ne de sipahi, toprağını terkeden reaya çift bozan vergisi de ödemiyor. Geçimini sağlamak için Ankara'ya çalışmaya gidiyor. Boşaltmaya başladığı köyüne hiç olmazsa yazları dönebilmenin yollarını arıyor. Bu topraklar yüzyıllar boyu insanları bağrında sakladı hala saklıyor ve yarında saklamaya devam edeceğe benziyor.

BİBLİYOGRAFYA

1- Arşiv Vesikaları

a- Başbakanlık Arşivi'nde

Tapu Tahrir Defterleri Tasnifinde 322 ve 387 numaralı defterler

b- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde

Kuyûd-ı Kadîme Kısımında 10 numaralı defter

2- Basılı Eserler

AKDAĞ Mustafa, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası*; " Celali İsyancıları", Bilgi Yayınları, İstanbul 1975.

AKDAĞ Mustafa, *Türkiye'nin İktisadî ve İċtimaî Tarihi*, II, İstanbul 1977.

AKTÜRE Sevgi, " 19.Yüzyılda ve 20. yüzyıl Başında Çorum", *Çorum Tarihi*, 5. Hitit Festivali komitesi.

ALGÜL Hüseyin, *Bir Fazilet Devletinin Kuruluşu*, Nil Yayınları, İzmir 1995.

ALTUNDAĞ Şinasi, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Vergi Sistemi Hakkında Kısa Bir Araştırma", *DTCFD*, V, Sayı 2. Ankara 1947.

ANAKÖK Tayyar, *Çorum Tarihi*, basılmamış fotokopi halinde bir çalışma.

ASLAN Hüseyin, *16.yy.Osmanlı Toplumunda Yönetim, Nüfus, İskan, Göç Ve Sürgün*, İstanbul 2001.

AŞIK Yavuz, "Sungurlu'da Şehirselle Gelişme" *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul 1996.

AŞIKPAŞAZADE, *Tevârih-i Âl-i Osman*, yay. N.Atsız, Osmanlı Tarihleri İstanbul 1949.

BAKIRER Ömür, "Bizans Danışmend Selçuklu ve Beylikler Dönemlerinde Çorum", *Çorum Tarihi*, 5. Hitit Festivali komitesi.

- BARKAN Ö. Lütfi, "Tımar" /A. XIII.
- BARKAN Ö. Lütfi, *Türkiyede Toprak Meselesi*, İstanbul 1980.
- BARKAN Ö. Lütfi, *XV ve XVI'ncı Asırda Osmanlı İmparatorluğu'nda Ziraî Ekonominin hukuki ve Mali Esasları I*, Kanunlar, İstanbul 1943.
- BARKAN Ö.Lütfi-Enver Meriçli, *Hüdavendigâr livası Tahrir Defterleri 1*, TTK.Yayınları, Ankara 1988.
- BARKAN Ö.Lütfi, "Avâriz", /A, I.
- BARKAN Ö.Lütfi, "Öşür", /A, IX.
- BAYKARA Tuncer, "Cehri Üzerine Notlar", *Osmanlılarda Medeniyet Kavramı ve Ondokuzuncu Yüzyıla Dair Araştırmalar*, Akademi Kitabevi , İzmir 1992.
- BOSWORTH C.E, *İslam Devletleri Tarihi*, çev. Erdoğan Merçil-Mehmet İpşirli, Oğuz Yay., İstanbul 1980.
- BRUCE W. Mc Gowan, Ph.D. *Sirem Sancağı Mufassal Tahrir Defteri*, TTK, Ankara 1983.
- BULDUK Üçler, "16.Yüzyılda Çorum Sancağının İdari Taksimatı", *Türk Kültür Tarihi İçerisinde Çorum Sempozyum Tebliğleri*, Çorum 1991.
- ÇAĞATAY Neşet, *Bir Türk Kurumu Olarak Ahilik*, TTK.Yay., Ankara 1997.
- Çorum Tarihi* , 5. Hitit Festival Komitesi .
- DAĞLIOĞLU Hikmet Turhan, " Hicri 11nci Asırda Çorum", *Çorumlu*, 941 , S. 28.
- DAĞLIOĞLU Hikmet Turhan, " Onuncu Hicride Çorum", *Çorumlu* (939) , S.9-10.
- DAĞLIOĞLU Hikmet Turhan," Çorum Vilayetinin Mülki Taksimatına Tarihi Kısa Bir Bakış" , *Çorumlu*, Çorum 941, S. 32.
- DURSUN Davut, *Yönetim-Din ilişkileri Açısından Osmanlı Devletinde Siyaset ve Din*, İşaret yay., İstanbul 1992.
- ERTEM Hayri ,*Boğazköy Metinlerine Göre Hitiler Devri Anadolu'sunun Florası*,TTK.,1987.
- EMECEN Ferudun, "Çift Resm", DİA, VIII.
- ERGENÇ Özer, "Şehir Tarihi Araştırmaları Hakkında Bazı Düşünceler", *Bellekten*, LII/203 (Ağustos 1988),

- EYİCE Semavi, " Çorum'un Mecitözünde Aşıkpaşaoğlu Elvan Çelebi Zaviyesi", *Türkiyat Mecmuası*, İstanbul Üniversitesi Edeb. Fak, Türkiyat Enstitüsü, 15, 1968.
- FAROGHI Suraiya, "Fatih Döneminden Evliya Çelebi Seyahatine Kadar Çorum", *Çorum Tarihi*, 5 Hitit Festival Komitesi.
- GÖDE Kemal, *Eratnalılar (1327-1381)*, TTK, Ankara 1994.
- GÖYÜNÇ Nejat, "Hane Deyimi Hakkında" *Tarih Dergisi*, Sayı:32, 1979.
- GÜNALTAY Şemsettin, *Yakın Şark II. Anadolu*, s.112-113.
- GÜNEŞ Ahmet, *16 Yüzyılda Seyyid Gazi'de Sosyal ve Ekonomik Hayat*, OTAM.,Ankara 2001.
- HOCA SADETTİN EFENDİ, *Tacüt Tevarih*, Haz: Parmaksızoğlu İsmet, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992.
- HÜSEYİN Hüsameddin, *Amasya Tarihi*, İstanbul 1329.
- İLİCA Ali, *Çorum Vakıfları*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış YL. Tezi, Bursa 2001.
- İRİKÇATAL Ertuğrul, *1530 Yılı Murtaza-âbâd Tahrir Defteri*, Basılmamış LT, Kırıkkale 2000
- İLHAN Şahin, " Çorum" , *DİA*, VIII,
- İNALCIK Halil, "Çiftlik", *DİA*, II.
- İNALCIK Halil, "Köy, Köylü ve İmparatorluk" *Osmanlı İmparatorluğu*, Eren Yayıncılık, İstanbul 1996.
- İNALCIK Halil, "Tahrir sisteminin esası" , 438 numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri, Ankara 1993.
- İNALCIK Halil, *Arnavid Sancağı Defteri*, (Giriş kısmının tamamı),TTK. Yayınevi, Ankara 1987.
- İSLAMOĞLU-İNAN Huricihan, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet Ve Köylü*, (Çeviren:Sabri Tekay), İstanbul 1991.
- J.GRİSWOLD William, *The Great Anatolian Rebellion*, Çev. Tansel, Ülkü, *Anadolu'da Büyük İsyân 1591-1611 Tarih Vakfı Yurt Yayınları* 93, İstanbul 2000.
- KARAHAN Leyla, *Bayburt Kanunnâmesi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990.

- KAZANCI N. Safa, *Tarihi- iktisadi-Tabii-Beşeri-Kültürel ve Folklor Bakımından Bütün Hatlarıyla Çorum, Çorum 1979.*
- KOÇLI BEY Risalesi, sad. Danışman, Zuhuri, MEB. Yayınları, İstanbul 1993.
- KÖSEOĞLU Neşet, " Çorum Sancakbeyi Karayazıcı" , *Çorumlu* , 939, S. 12.
- KÖSTEKÇIOĞLU Süleyman, " Çorum Adı Üzerine İncelemeler" , *Çorumlu* (938) , S.6.
- KÖSTEKÇIOĞLU Süleyman, "Yıldırım Beyazıt-Kadı Burhaneddin Ahmed'in Çorum'daki Muharebeleri", *Çorumlu*, (940), S. 20.
- KUNT Metin, *Sancaktan Eyalete, 1550-1650 Arasında Osmanlı Umerası Ve İl İdaresi*, İstanbul 1978.
- LINDLER Paul Rudi, *Ortaçağ Anadolu'sunda Göçebeler ve Osmanlılar*, Çev. Müfit Günay, İmge Yay. Ankara 2000.
- Miroğlu İsmet, *XVI. Yüzyılda Bayburt Sancağı*, İstanbul 1975.
- NEŞRİ Mehmet, *Kitab-ı Cihan-nümâ Neşri Tarihi*, I.C., Hazırlayanlar: F.Reşit Unat Mehmet A.Köymen, TTK.1995.
- OCAK Yaşar Ahmet, *Babailer İsyanı, Aleviliğin Tarihsel Altyapısı Yahut Anadolu' da İslam-Türk Heterodoksisinin Teşekkülü*, Dergah yay, İstanbul 1996.
- ÖZ Mehmet, " 15 ve 16.yüzyılda Çorum Sancağı; Nüfus ve İktisadi Hayat" , *Türk Kültür Tarihi İçerisinde Çorum Sempozyum Tebliğleri*, Çorum 1991.
- ÖZDEĞER Hüseyin, *XVI Yüzyıl Tahrir Defterlerine Göre Antep'in Sosyal ve Ekonomik Durumu*, İstanbul 1982.
- ÖZTUNA Yılmaz, *Büyük Osmanlı Tarihi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1994.
- PAKALIN M.Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü*, II,M.E.B.İstanbul 1993.
- PEÇEVİ İBRAHİM EFENDİ, *Peçevi Tarihi*, haz. Baykal Bekir Sıtkı, Kültür Bakanlığı Yay. , Ankara 1992.
- SAMI ŞEMSEDDİN, *Kamusü' l – A'lâm*, İstanbul 1316.
- SOLAKZADE, *Tarihi*, İstanbul 1297.
- ŞAHİN Kamil, *Danışmendliler döneminde Niksar (1071-1178)*, Niksar 1999.

- TABAKOĞLU Ahmet , *Türk İktisat Tarihi* , Dergah Yayınları , İstanbul 1984.
- TUĞRUL Nazmi, *Çorum Tarihi ve Coğrafyası*, Çorum Vilayet matbaası 1928.
- TUNCER Hadiye, *Osmanlı İmparatorluğu' nda Toprak Hukuku, Arazi Kanunları ve Kanun Açıklamaları*, Gürsoy Basımevi, İstanbul 1978.
- TURAN A.Nezihî, *Yabanâbâd Tarihini Ararken*, Ankara 1999.
- TURAN Osman, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1993.
- TURAN Osman, *Selçuklular Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti* , Ankara 1965.
- UZUNÇARŞILI İ. Hakkı, *Osmanlı Tarihi, I*, TTK, Ankara 1982.
- UZUNÇARŞILI İ. Hakkı, *Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal*, TTK, Ankara 1984
- UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı ve Rıdvan Nafiz Erguer, *Sivas Şehri*, İstanbul Devlet Matbaası, 1928.
- ÜNAL M.Ali, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*, TTK, 1989.
- YARAMIŞ Ahmet, *Çorum' un H. 1240-154/M. 1824-1836 Tarihli Şer'iyye Sicili' nin H. 1240-1241/M. 1824-1826 yılları Arası Transkripsiyon ve Değerlendirme*, (basılmamış) YL. Tezi, Milli Kütüphane, 1995 BD 687, Ankara 1993.
- YINANÇ Refet - Mesut Elibüyük, *Kanunî Devri Malatya Tahrir Defteri (1560)*, Ankara 1983.
- YÜCEL Yaşar -Ali Sevim, *Türkiye Tarihi*, TTK. 2 Cilt, s.234.
- ZİLLİOĞLU Mehmet, *Evlîya Çelebi Seyahatname*, sad. Tefvik Temelkuran, Necati Aktaş, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1978.

EKLER

1574 YILINDA BUDAKÖZÜ KAZASI (TD 10'A GÖRE)

1-Karye-i Kalınsaz Tabi-i Mezbur Hass-ı Şahi

Neferan:136   K (Bennâk):33   Caba:23   Mücerred:80

Zemin-i Yakub Veledi Osman haliya der tasarruf-ı Mehmed veleden Kaya ve Dursun biradereş
Zemin Sevindik v. Aydın haliya der tasarruf-ı Özdek ve Kutlu Şah Sevindik k.

HASIL:		9784
Bennâk	35	630
Caba	23	299
Hinta Keyl	520	3120
Şa'ir Keyl	420	1680
Resm-i Penbe		1008
Resmi besatin		200
Adet-i ağnam		400
Resm-i küvâre		184
Resm-i dönüm		72
Destbani ve tapuyı zemin		616
Bâd-ı hevâ ve arusane		334
Mahsul-ı boyahane der karye-i mezbûr fi sene		1200
Resm-i âsiyâb		45

2- Cemaat-i Dervişan Der Karye-i Kalınsaz

Vasalada tahsil olunduğu üzere Derviş Mehmed zaviyesine senevi nafi Onbeş guruş mal ve yüz kuruş muaccele takdiriyle yine nahiye-i mezbure Kalınsaz vakten zamm ve ilhak üzere zikr olunan Derviş Mehmed zaviyesi tamamen çiftlik ve arazisiyle bu hakire hitaben ba-hatt-ı hümayun sadır olan ferman-ı alî mucebince tashih olundu.   Fi 28 Ramazan . sene 246

Kayd şude fi 19 şevval Sene 46
El-hakir Eyyüb Naşid tevki-i hala

İkame-i bazar-ı Kalınsaz el-sine-i nasdan Sungurlu beher hafta yevm-i Pençşenbe sayfen ve şitaen der kaza-i Budaközü an merbutat-ı ma'den-i gümüştan

Vasalada tafsil olunduğu üzere bu hakire hitaben ba hatt-ı hümayun sadır olan ferman-ı alî mücebince müceddeden tashih ve sebt-i defter olundu.

Fi gur-re-i Receb sene 1245
El fakir Eyyüb Naşid et-tevki-i hala
Neferen: 36

Çiftlik 2 kıta der zemini karye-i mezbur el-meşhuri be çiftlik-i Derviş Mehmed
vakf-ı zaviye-i Derviş Mehmet
Mehmed der Karye-i Mezbure

Hasıl		680
Hinta: keyl .80		400
Şa'ir: 40		160
Âsiyâb 4 kıta nim sale –resm.		120

Zikr olunan karyede Derviş Mehmed zâviyesi demekle meşhur bir zâviye olub ve Derviş Mehmed çiftliği demekle meşhur iki çiftlik kadimü-l eyyamdan ilâ hazel ela'n zâviye-i mezburda ayende ve revendeye sarf olunugeldüğüne Alâ-üddevle Beyden temessükleri olub ve feth-i hakkanden berü kitabet olunan vilayet defterlerinde dahi zâviye çiftliği deyü kayd olunup amma mahsul-i zâviyede sarf olunduğuna şerh verilmeyub ve 931 yılında karye-i mezbure sipahisi niz-a eyledükde der-i devletten hükm-i şerif sadaka olunub girü (geri) olageldüğü üzre zâviye-i mezbûrda sarf olunması ferman olunmağın tarihi mezburdan berü kimesne niza' itmeyüb zâviye-i mezbûre mühimmâtına sarf oluna gelmeğın âlâ halih-i ibka olundu. Ber müceb-i defteri atik kezalik mukarrer olduğı defter-i cedide kayd olundu.

3- Karye-i Hamza Kethüda kışlası tabi-i Budaközü Hassı Şahi

Neferen: 117 (Bennâk) K: 23 Caba:21 Mücerred: 73

Zemin-i Gündüz v. Ali haliya der tasarrufu Ali v. Mansur an-karye-i mezbur K.
Zemin-i Nusret v. Pir Ahmed Haliya der tasarruu Maksud v. Budak K.
Zemin-i Pir Nefes v. Mehmed haliya der tasarrufu Karaca ve Pir Gaib ve Pir Mahmud
Zemin-i veledan Aydoğmuş an karye-i m. K.
Zemin-i Yaraş v. Mansur haliya der tasarruf-ı Ali. V. Mansur bira deri O. K.

HASIL:		5045
Bennâk:	27	486
Caba	21	273
Hinta Keyl	230	1150
Şa'ir Keyl	132	528
Resm-i Penpe		768
Resm-i Kuvâre		100
Resm-i Giyah		80
Resm-i dönüm		35

Resm-i arusane	120
Adet-i ağnam	1505
Deştbanî ve tapuyı zemin	300
Bâd-ı hevâ	200

4- Karye-i Selimoğlu Kışlası tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferan : 131   K: 26   Caba: 19   Mücerred: 86

Zemin-i İbrahim v. Mürüvvet haliya der tasarruf-ı Dede v. Mürüvvet biradereş K.

HASIL:		5419
Bennâk	27	486
Caba	19	247
Hınta Keyl	256	1280
Şa'ir Keyl	185	740
Gavers keyl	98	72
Resm-i Penbe		1104
Resm-i bostan		85
Adet-i ağnam		685
Dest-bani ve tapuyı zemin		172
Resm-i küvâre		150
Resm-i giyah		66
Resm-i arüs		180
Bâd-ı hevâ		124
Âsiyâb 1 bab nim sale resm		30

5- Karye-i Taşlık ma'a mezra-i Urumca (Üzümce) tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferan: 30   K: 7   Caba: 1   Mücerred :23

Zemin-i Halil v. Hasan haliya der tasarruf-ı Mürüvvet v. Pir Ali K

Zemin veli v. Hamza haliya der tasarruf-ı Karlu v. Hamza K.

Zemin Sevindik v. Hamza haliya der tasarruf-ı Karlu v. Hamza K.

Zemin-i İsa v. Hamza haliya mevkul K.

Zemin-i Hasan v. Göçkün haliya der tasarruf-ı Gülabi v. Ali K.

HASIL		1263
Bennâk	12	216
Caba	1	13
Hınta keyl	100	500
Şa'ir keyl	60	240
Resm-i küvâre		30
Resm-i Giyah		20
Adet-i ağnam		50
Destbani ve tapuyı zemin		123
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		70

6- Karye-i Veysel Fakih tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

Zemin-i Mehmed v. Ahmed haliya der yed-i Gazi v. Ümmed K
Zemin-i Halil v. Ali haliya der yed-i Bedir v. Hüseyin K
Zemin Erçirak v. Yusuf haliya mevkul K.

Neferen : 26   K:8   Caba:5   Müccerred: 13

HASIL:		2467
Bennâk	10	180
Caba	5	65
Hınta Keyl	212	1060
Şa'ir Keyl	80	320
Resm-i Penbe		142
Resm-i bostan		30
Resm-i giyah		27
Resm-i arusiyye		113
Aded-i ağnam		30
Destbani ve tapuyı zemin		200
Bâd-ı hevâ		300

7- Karye-i Deniz Hacılı tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

Neferan : 23   K: 7   Caba : 3   Müccerred: 23

Zemin-i İbrahim v. Ali haliya der tasarruf-ı Türemiş :Hacı v. Veli K

HASIL		2478
Bennâk	8	144
Caba	3	39
Hınta Keyl	240	1200
Şa'ir Keyl	140	560
Resm-i Penbe		20
Resm-i bostan		10
Resm-i Giyah		25
Resm-i küvâre		30
Resm-i arusiyye		60
Aded-i ağnam		150
Destbani ve tapuyı zemin		70
Bâd-ı hevâ		80
Âsiyâb 3 bab nim sale resm		90

8- Karye-i Derecik Kışla Ağcakoyunlu tabi-i m Hass-ı Şahi

Neferan: 206 Caba: 64 Mücerred:141 Pir-i fani:1

HASIL		7842
Caba	64	832
Resm-i kışlak ber vechi maktu fi sene		300
Aded-i ağnam		6000
Destbani ve tapuy-ı zemin		110
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		600

9- Çiftlik-i Arapşah ve Ali der karye-i Derecikkışla el-mezbur tımardır.

HASIL 1100

10- Karye-i Boztepe Akçekoyunlu Kışlağıdır. Tabi-i Budaközü H ass-ı Şahi

Neferan: 40 K:10 Caba:5 Mücerred: 25

HASIL		2032
Bennâk	10	180
Caba	5	65
Hinta Keyl	180	900
Şa'ir Keyl	97	388
Resm-i kışlak		180
Resm-i Penbe		86
Aded-i ağnam		150
Destbani ve tapu		50
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		20

11- Karye-i Eymirlü nam-ı diğ er Gökçeçam tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

Neferan: 46 K: 12 Caba:5 Mücerred: 29

HASIL		1348
Bennâk	12	216
Caba	5	65
Hinta keyl	54	270
Şa'ir keyl	33	132
Adedi ağnam		433
Destbani ve tapuyı zemin		72
Rsm-i giyah		20
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		140

12- Karye-i Doğancıburnu tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 74 K:26 Caba:7 Mücerred: 41

Zemin-i Ahmed v. Ali haliya mevkul K
Zemin-i Mansur v. Süleyman haliya mevkul K

HASIL		3100
Bennâk	26	468
Caba	7	91
Hinta keyl	220	1100
Şa'ir keyl	195	780
Resm-i Penbe		60
Resm-i küvâre		6
Dest-bani ve tapuyı zemin		46
Resm-i giyah		20
Aded-i ağnam		306
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		140

13- Karye-i Öyökköyü tabi-i Budaközü tamam malikane mülk-i namba-ı Hazret-i Ahmed Paşa divanı Hass-ı Şahi

Hasıl-ı Öyökköy divanı		2000
Bennâk	11	198
Caba	7	91
Hinta keyl	220	1100
Şair keyl	80	320
Resm-i giyah		15
Resm-i küvâre		10
Adedi ağnam		155
Destbani ve tapuyı zemin		66
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		100

14- Karye-i Gündoğmuşlu tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 68 K: 18 Caba: 7 Mücerred: 43

Zemin-i Satılmış ve Şahkulu ve Bilmiş haliya der yed-i ehl-i karye K. 3

Hasıl		1948
Bennâk	21	378
Caba	7	91
Hinta keyl	97	485
Şa'ir keyl	90	360
Resm-i Pnbe		180
Aded-i ağnam		236
Resm-i giyah		20
Destbani ve tapuyı zemin		98
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		100

15- Karye-i Aksakfakih tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 149 K: 44 Caba : 19 Mücerred: 86

Zemin-i Durak v. Hızır haliya K
Zemin-i Ümmet v. Esengazilü. Haliya K

HASIL		4500
Bennâk	44	792
Caba	19	247
Hınta keyl	240	1200
Şa'ir keyl	260	1040
Resm-i Penbe		461
Resm-i bostan		60
Resm-i giyah		40
Resm-i küvâre		10
Aded-i ağnam		60
Destbani ve tapuy-ı zemin		150
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		440

16-Dikilütaş ma' a Zemin-i Öküzbayın tabi-i Budaközü zikr olunan zeminde Bölük halkı ve Kavacık Kışla ziraat idüp muayyen sınırları olmamağın her kişi raiyettin ta'şir ider Hass-ı Şahi

Neferen 45 K: 15 Caba:5 Mücerred: 25

HASIL		2121
Bennâk	15	270
Caba	5	65
Hınta keyl	166	830
Şa'ir keyl	80	320
Resm-i Penbe		140
Resm-i bastan		120
Resm-i giyah		30
Adedi ağnam		10
Destbani ve tapuyı zemin		136
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		130

17- Mahsul-i Memleha-i Dikilütaş fi sene 500

18- Karye-i Sazyan (b) nam-ı diğr Sazkışla tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi
(An cemaat-ı Şerafettinlü an bölük-ü tat)

Neferen : 315 K: 18 Caba : 124 Mücerred: 170

HASIL		10000	
Bennâk	18	324	
Caba	124	1612	
Hınta keyl	286	1430	
Şa'ir keyl	66	264	
Resm-i Penbe		186	
Resm-i kışlak		286	
Adet-i ağnam gayr-ı ez uluyörük		4544	
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		909	
Resm-i gıyah		133	
Destbani ve tapuyı zemin		300	
Resm-i kışlak-ı uluyörük		12	Hass-ı Şahi

19- Mezrai Yandıkendi der nezdi Karye-i mezbure tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

Hasıl 1500

Zemin an mezra'ayı mezbure der tasarrufı Malkoç Kethüda resmin ve behresin virür
-1- kıt'a 6 dönümlük

20-Karye-i Budan tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 112 K: 14 Caba : 30 Mücerred:68

Zemin-i Mehmed Sipahi haliya der tasarruf-ı Bünyad ve Mustafa ve Bende ve Gül Dede veledanı Mehmed el-mezbur sipahi zadegan

HASIL		3187	
Bennâk	14	252	
Caba	30	390	
Hınta keyl	112	560	
Şa'ir keyl	30	120	
Resm-i Penbe		120	
Resm-i kışlak		200	
Adet-i ağnam		807	
Destbani ve tapuyı zemin		438	
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		300	

21- Karye-i Deli Hıdır tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen : 134   K:32   Caba: 26   Mücerred: 79

Zemin-i Satılmış v. Mehmed haliya mevkul K
Zemin-i Erkuli v. Mehmed haliya der tasarrufı Hamza v. Mehmed bira dereş
K.

HASIL		4045
Bennâk	32	576
Caba	26	338
Hınta keyl	200	1000
Şa'ir keyl	160	640
Resmi Penbe		600
Resmi giyah		30
Resmi küvâre		80
Adet-i ağnam		300
Destbani ve tapuyı zemin	206	
Bâd-ı hevâ ve arusiyye	240	
Âsiyâb 2 bab fi 3 eşhür resm	30	

22- Karye-i Pir Budak Kışlası nam-ı diğer Öztimur tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

Neferen : 7   K: 3   Caba:3   Mücerred: 1

HASIL		900
Bennâk	3	54
Caba	3	39
Hınta keyl	80	400
Şa'ir keyl	62	248
Resm-i bostan		7
Adet-i ağnam		30
Destbani ve tapuyı zemin	22	
Bâd-ı hevâ ve arusiyye	100	

23- Karye-i Saruoğlu Kışlası ma'a mezra-i Ulaş virani tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

Neferen: 127   K:31   Caba:28   Mücerred: 68

Zemin-i Ramazan v. Veli haliya mevkul k

HASIL		4000
-------	--	------

Bennâk	31	558
Caba	28	364
Hinta keyl	240	1200
Şa'ir keyl	180	640
Resm-i penbe		120
Resm-i bostan		100
Resm-i giyah		70
Adet-i ağnam		150
Resm-i küvâre		30
Destbani ve tapuyı zemin		410
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		310

24- Karye-i Mihmadoğlu Kışlası tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Zemin der tasarruf-ı Hasan v. İbrahim

Neferen :85 K: 21 Caba: 14 Mücerred: 50

HASIL		3359
Bennâk	21	378
Caba	14	182
Hinta keyl	245	1225
Şa'ir keyl	58	232
Resm-i Penbe		240
Resmi bostan		50
Resmi giyah		90
Resmi küvâre		53
Adet-i ağnam		601
Dest-bani ve tapuyı zemin		100
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		208

25- Karye- i Boztepe tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen : 117 K: 39 Caba: 14 Mücerred: 64

HASIL		5390
Bennâk	39	702
Caba	14	182
Hinta keyl	347	1735
Şa'it keyl	132	528
Resmi Penbe		902
Resmi giyah		24
Resmi küvâre		97
Adet-i ağnam		439
Destbani ve tapuyı zemin		402
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		379

26- Karye-i Türemiş tabi-i Budaközü muayyen sınırı olamyub etrafında olan kur'a ile muşa' dur eğer ziraatı ve eğer çayırı her kimesn raiyyetin ta'şir ider hass-ı şahi

HASIL 2040

27- Karye-i Çeçlü tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 108K:37 Caba: 28 Mücerred: 43
Zemin-i Resul u. Haliya der dest-i Veli v. Uğurlu ber vech-i tapu k.

HASIL		5190
Bennâk	37	666
Caba	28	364
Hinta keyl	400	2000
Şa'ir keyl	200	2000
Resm-i bostan		20
Resm-i giyah		100
Resm-i Penbe		200
Adet-i ağnam		400
Destbani ve tapuyı zemin		280
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		360

28- Mezraa-i Fındıcak der nezd-i karye-i Çeçlü tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

HASIL 150

29- Karye-i Kayadibi an-ta'ife-i İnandıklı tabi-i Budaközü karye-i mezbure ahalisi ve uzun İsalu ve karye-i Resullü ve Pinhance nam kura ahalisi Belkavak ve Yassıpınar nam arazide ziraat eyleyüb muayyen ve mümtaz sınırları olmayıb her sipahi raiyyetin ta'şir ider hass-ı şahi

Neferen : 138 K:40 Caba:26 Mücerred: 72

Zemin-i abdülğani V. Mansur haliya der tasarruf-ı Abdülğaffar v. Mansur biradereş K.

HASIL		5668
Bennâk	40	720
Caba	26	338
Hinta keyl	320	1600
Şa'ir keyl	160	640
Resm-i Penbe		420

Resm-i bostan	150
Resm-i giyah	112
Resm-i küvâre	50
Adet-i ağnam	788
Destbani ve tapuyı zemin	250
Bâd-ı hevâ ve arusiyye	530
Âsiyâb 3 bab nim sale resm	90

30- *Karye-i Hüseyin Hacılı tabi-i budaközü Hass-ı Şahi*

Neferen: 85	K: 26	Caba: 16	Mücerred: 43
Zemin-i Hüseyin v. Budak haliya der tasarruf-ı Veli v. İbrahim K.			
HASIL			3866
Bennâk	27		486
Caba	16		208
Hinta keyl	225		1125
Şa'ir keyl	84		336
Resm-i Penbe			401
Resm-i giyah			60
Resm-i küvâre			40
Resm-i bostan			100
Adet-i ağnam			410
Destbani ve tapuyı zemin			220
Bâd-ı hevâ ve arusiyye			480

31- Mezraa-i Uzun Argaç Mezkur karye ahalsive hariçden baz kimesneler dahi ziraat iderler tabi-i mezbur
 HASIL ma'a –ar-rüsum 1000

32-Karye-i Karaçay kışlası tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 115	K: 32	Caba: 4	Mücerred: 79
Zemin-i Hızır v. Şakir der tasarruf-ı Ümmet v. Mahmud K.			
Zemin-i Veli v. Mehmed der atik K.			
HASIL			3477
Bennâk	34		612
Caba	4		52
Hinta keyl	199		995
Şa'ir keyl	86		344
Resm- Penbe			396
Resm-i küvâre			30
Resm-i giyah			40
Resm-i bostan			30
Adet-i ağnam			94
Destbani ve tapuyı zemin			400
Bâd-ı hevâ ve arusiyye			184

33- Mezra-i Bediroğlu nam-ı diğer Gulağıl tabi-i mezbur mezkur karyenin ekinliğidir Hass-ı Şahi

HASIL 500

34- Karye-i Alembeğ Kışlası tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 70 K:18 Caba:11 Mücerred:41

Zemin-i hali der tasarrufi cema'atı Alembeylü ber mucceb-i hücceti şre'iyeye
Zemin-i resmin ve behresin virürler
Zemin-i Emir v. Şadi haliya der dest-i Palad v. Ümmet K
Zemin Ahmed v. Murad haliya der dest-i Hasan v. Halil K.

HASIL		3929
Bennâk	20	360
Caba	11	143
Hınta keyl	255	1502
Şair keyl	121	486
Resm-i Penbe		420
Mercimek keyl		25
Resm-i giyah		73
Resm-i bostan		62
Resm-i küvâre		29
Destbani ve tapuyı zemin		2
Adet-i ağnam		36
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		21

35- Karye-i Kışlak-ı Uzun İsalu tabi-i m. Karye-i Mezbure halkı İnandıklı ve Pinhance nam kur'a ahalişi Belkavak ve Yassıpınar nam arazide ziraat eyleyüb muayyen sınırı olmayub her kişi raiyyetin ta'şir ider hass-ı şahi

Neferen: 105K: 34 Caba:14 Mücerred: 57

HASIL		5422
Bennâk	35	630
Caba	14	182
Hınta keyl	450	2100
Şa'ir keyl	240	960
Adet-i ağnam		400
Resm-i küvâre		60
Resm-i giyah		50
Resm-i bostan		100
Resm-i Penbe		360
Destbani ve tapuyı zemin		260
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		320

36- Mezraa-i Aşık Viranı der nezd-i karye-i Kazancıoğlu kışlası tabii mezbur karye-i Kazancıoğlu Kışlası halkı ziraat ider iş bu Aşık viranı Budaközü iken Kırşehir tarafından haricden berat ibraz eylediler Ruma tabii olduğu a'yen şehadetleriyle zahir olmağın yine Budaközü nahiyesine kayd olundu haliya ilbeylü ziraat ider.

HASIL 600

37- Mezra'a-i Gölyeri der nezd-i Karye-i Ali Fakih kışlası tabii mezbur Karye-i Ali Fakih kışlası halkı ziraat ider.

HASIL 600

38- Karye-i Çadıröyüğü tabii Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 91 K: 29 Caba:6 Mücerred: 56

HASIL		2691
Bennâk	29	522
Caba	6	72
Hinta keyl	140	700
Şa'ir keyl	58	232
Resm-i Penbe		488
Resm-i giyah		21
Resm-i bostan		30
Adet-i ağnam		169
Destbani ve tapuyı zemin		207
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		244

39- Karye-i Poladlu nam-ı diğér Yoğunpelid ma'a mezra'a-i Karaca Polad tabii mezbur Hass-ı Şahi

Neferen: 224 K: 71 Caba: 19 Mücerred: 134

Zemin-i Mezid v. Süleyman haliya der tasarruf-ı Bayezid v. Süleyman K
Zemin-i İbrahim v. Aliyar haliya der tasarruf-ı Ümmet v. Şahkulu K
Zemin-i mevkul K.

HASIL		11834
Bennâk	71	1278
Caba	19	247
Hinta keyl	880	4400
Şa'ir keyl	700	2800
Resm-i Penbe		1000
Resm-i bostan		200

Resm-i giyah	120
Resm-i küvâre	144
Destbani ve tapuy-ı zemin	325
Adet-i ağnam	960
Bâd-ı hevâ ve Arusiyye	360

40- Karye-i Güneykışla tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 92 K: 30 Caba: 14 Mücerred: 42

Zemin-i Mehmed v. Selman haliya der yed-i Sübhanverdi v. Pir Sultan K.
Zemin-i Piri v. Tektap haliya der dest-i Ahmet v. Tektap K.
Zemin-i Veli v. Sülü haliya der dest-i Kulu v. Sülü
Zemin-i Hilal v. Ahmet haliya der yed-i Süphanverdi v. Pir Sultan K

HASIL		3224
Bennâk	34	612
Caba	14	182
Hinta keyl	200	1000
Şa'ir keyl	121	484
Resm-i Penbe		226
Resm-i Giyah		73
Resm-i küvâre		42
Adet-i ağnam		360
Destbani ve tapu-yı zemin		140
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		195

41- Karye-i Karaivazlu nam-ı diğer Devecilü tabi-i Budaközü Hassı Şahi

Neferen: 69 K: 23 Caba: 10 Mücerred: 36

Zemin-i Ahmed v. Mehmed haliya der tasarruf-ı ahal-i karye-i m. K.
Zemin-i Ali v. Haydar haliya mevkul K.
Zemin-i Sevindik v. Güvendik haliya mevkul K.

HASIL		2200
Bennâk	24	432
Caba	10	130
Hinta keyl	180	900
Şa'ir keyl	50	200
Burçak keyl	1	4
Resm-i Penbe		203
Resm-i bostan		20

Resm-i Giyah	30
Adet-i ağnam	51
Destbani ve tapuyı zemin	120
Bâd-ı hevâ ve arusiyye	110

42- Karye-i Kışlak-ı Ulubeğli tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 86 K: 32 Caba: 11 Mücerred: 43

Zemin-i Hüseyin v. Minnet haliya der yed-i ER budak v. Ali yar K.
 Zemin-i Deniz v. Aydoğdu haliya der yed-i İlyas v. Mustafa K.
 Zemin-i Hamza v. Hızır haliya der yed-i Ali v. Hızır biradereş K
 Zemin-i Gündüz v. Aydoğmuş haliya der yed-i Mehmet v. Ali K.
 Mezra-ai Buğurlu Mahmut tabi-i mezbur mezkur köyün ekinliğidir.
 Hasılı bile mahsub olmuştur.

HASIL		3730
Bennâk	36	648
Caba	11	143
Hinta keyl	160	800
Şa'ir keyl	140	560
Resm-i bostan		180
Resm-i giyah		60
Resm-i küvâre		39
Resm-i Penbe		180
Adet-i ağnam		530
Destbani ve tapuy-ı zemin		200
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		300
Âsiyâb resm		60
Âsiyâb resm		30

43- Karye-i Sarkaya tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 83 K: 21 Caba: 9 Mücerred: 53

HASIL		5768
Bennâk	21	378
Caba	9	117
Hinta keyl	580	2400
Şa'ir keyl	200	800
Resm-i Penbe		763
Resm-i küvâre		25
Resm-i giyah		25
Resm-i bostan		30
Adet-i ağnam		800
Destbani ve tapuy-ı zemin		200
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		210

44- Mezra'a-i Eskikişla der nezd-i karye-i Dibikaralu ve Göncülü tabi-i mezbur Hass-ı Şahi

HASIL 200

45- Karye-i Uzunkişla tabi-i mezbur Turgutlu ziraat ider Hass-ı Şahi

Zemin-i der tasarruf-ı Şeyhi Sipahi-i mağzul bir bennâklık yer imiş.

HASIL		2768
Bennâk	19	342
Caba	10	130
Hinta keyl	160	800
Şa'ir keyl	120	480
Resm-i Penbe		360
Resm-i giyah		144
Adet-i ağnam		123
Dest-bani ve tapuy-ı zemin		202
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		140

46- Mezra'a-i Karapınar der nezd-i Karye-i mezbure tabi-i m. mezkur karyenin ekinliğidir.

HASIL 500

47- Mezra'a-i Ağcakünbed der nezd-i Karye-i Mezbure tabi-i m. mezkur karyenin ekinliğidir

HSAIL 500

48- Karye-i Çatalkışa nam-ı diğer Sungurkişla tabi-i Budaközü Hass-ı Şahi

Neferen: 139 K: 35 Caba: 35 Mücerred: 63

Zemin-i Yar Ahmet v. Kubat haliya der tasarruf-ı Pir Dee v. Mehmet K.
Zemin-i Hubyar v. Mehmet haliya der tasarruf-ı Durak V. Eğlen K.
Zemin-i Şah Ali v. Halil haliya der tasarruf-ı Ali Şah biradereş K.
Zemin-i Şahbende v. Seydi haliya der tasarruf-ı Aydoğmuş v. Veli K.
Zemin-i İbrahim v. Ahmet haliya mevkal K.
Zemin-i İskender v. Mehmet haliya mevkal K.
Zemin-i Uçeri haliya mevkul K.
Zemin-i Ahmet v. Hamza haliya mevkul K.

HASIL		4000
Bennâk	49	882
Caba	35	455
Hınta keyl	177	885
Şa'ir keyl	130	556
Resm-i Penbe		184
Resm-i bostan		50
Resm-i keten		50
Resm-i giyah		70
Adet-i ağnam		358
Destbani ve tapuy-ı zemin		300
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		240

49- Karye-i Yeniceli tabi-i Budaközü

Öksüzdelü cemaat-ı mütemekkin olup Gökarmud toprağında dahi ziraat eyleyüb mu'ayyen sınuru olmamağla ümena raiyyetin ta'şir ider hass-ı şahı.

Neferen: 124 K: 42 Caba: 15 Mücerred: 71

Zemin-i Sübhanverdi v. Aliyar haliya mevkul K
Zemin-i Pirverdi v. Hasan haliya mevkul K
Zemin-i Budak v. Emir Ali haliya mevkul K

HASIL		6778
Bennâk	42	756
Caba	15	195
Hınta keyl	780	3900
Şa'ir keyl	285	1140
Resm-i giyah		61
Resm-i küvâre		40
Adet-i ağnam		306
Destbani ve tapuy-ı zemin		230
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		150

50- Karye-i Eymürlü tabi-i m an-cemaatı Öksüzdelü Gökarmud toprağında ziraat idüp muayyen sınırları olmayub ümena raiyyetin ta'şir ider hass-ı şahı

Neferen: 61 K:21 Caba: 13 Mücerred: 25

Zemin-i Yayla v. Kara Mehmet haliya mevkul k

HASIL		4322
Bennâk	21	378
Caba	13	169
Hınta keyl	363	1815

Şa'ir keyl	300	1200
Resm-i giyah		40
Resm-i küvâre		60
Destbani ve tapuy-ı zemin	330	
Adet-i ağnam		180
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		150

51- Karye-i Kızılcaışla nam-ı diğêr Dedekaçağı an-taife-i Esen Gazilü tabi-i mezbur

Neferen: 102   Caba: 79   Mücerred: 123

Hasıl ziraat idenler resmin ve behresin virürler.   2000

Caba	79	1027
Adet-i ağnam tamamen		500
Resm-i arusane tamamen		100
Bâd-ı hevâ tamamen		143
Resm-i kışlak		30

52- Hasıl rüsum-ı reaya ki mezbur karyede sakin olub ziraat itmeyüb sipahilerine ber vech-i maktu her sene virürler. 200

53- Karye-i Esengazilü tabi-i Buaközü

Neferen ziraat iderler resmin ve behresin virürler		1825
Caba	62	806
Adet-i ağnam tamamen		400
Resm-i arusane tamamen		120
Bâd-ı hevâ tamamen		400
Resm-i kışlak		39

54- Hasıl ziraat itmeyenlerden ber vech-i maktu fi sene 200

55- Karye-i Mehdili tabi-i Budaközü

Neferen : 23 K: 6   Caba: 5   Mücerred: 12

HASIL		500
Bennâk	6	108
Caba	5	65
Hınta keyl	25	125
Şa'ir keyl	11	44
Resm-i Penbe		21
Adet-i ağnam		27
Destbani ve tapuyı zemin		41
Bâd-ı hevâ ve arusane		96

56- Karye-i Andım tabi-i Budaközü

Neferen: 97 K: 28 Caba: 19 Mücerred: 52

Zemin-i Akıncı v. Turud haliya der tasarruf-ı ahal-i karye-i mezbure K.
Zemin-i Hüseyin v. Ömer haliya mevkul K.
Zemin-i Hasan v. Esen Seydi haliya mevkul K.
Zemin-i Meymedi ve Çırac haliya mevkul K.
Zemin-i İbrahim v. Tolgar haliya mevkul K.
Zemin-i Abdurrahman v. Yağmur haliya mevkul K.
Zemin-i Ali v. Kılıç haliya mevkul K.
Zemin-i Yusuf v. Çalabuverdi haliya mevkul K

HASIL		4000
Bennâk	28	504
Caba	18	234
Hinta keyl	100	500
Şa'ir keyl	100	400
Resm-i Penbe		534
Adet-i ağnam		522
Resm-i bostan		200
Resmi- giyah		150
Resm-i küvâre		100
Resm-i tapu		300
Bâd-ı hevâ ve arusiyye		564

57- Mezra'a-i Çekme der karye-i Andım tabi-i mezbur

HASIL 150

58- Mezra'a-i Dağarcıkviranı ma'a Polatçardağı der nezd-i karye-i Hamzakethüda tabi-im.

HASIL 400

59-Mezra'a-i Altınpınarı der nezd-i karye-i Gelenköyü tabi-i mezbur.

Hasıl ma'a rüsum ve revgan 700

60- Mezra'a-i Behmerin Meşhedi der nezd-i karye-i Gelenköyü tabi-i mezbur nam-ı diğerkersürud

HASIL 300

61- Karye-i Çatalkışla ma'a mezra'a-i Toluca ve mezra'a-i Beşkir tabii Budaközü Uluyörük taifesinden Karakeçilü mütemekkin olup ziraat iderler.

Neferen: 54

K: 53

HASIL		6000
Bennâk	53	354
Hınta keyl	288	1440
Şa'ir keyl	614	2456
Resm-i Penbe		288
Resm-i küvâre		50
Resm-i Giyah		34
Resm-i boston		295
Resm-i duhan ziraat itmeyenlerden		102
Âsiyâb 3 bab fi 3 eşhür resm		45

62- Karye-i Burak ma'a Karye-i Vefadar ve Karye-i Kızılkasaba üç kışlakdır uluyörük taifesinden Çangarcemaatı mütemekkin olup ziraat ider kadimden mezbur karye sakinleri ziraat idegeldikleri yerlerün behresi karye-i mezbure sipahisine müte'allikdir.

Zikr olunan kışlaklar ferman nice ra'iyet olmağa sehv ile Sivas toprağına dahi yazılmış ferman-ı kadim olmağla girü kuraya yazılmak buyurulmağın kur'aya kayd olundu.

Fi 19 Muharrem selase ve elf

Hamza et-tevki-i

Neferen: 36

HASIL		4500
Bennâk	37	558
Hınta keyl	320	1600
Şa'ir keyl	400	1600
Resm-i küvâre		42
Resm-i ketan		50
Resm-i Penbe		250
Resm-i bostan		150
Destbani duhan ziraat itmeyenlerden		100

63- Karye-i Tirkeşviranı nam-ı diğer Derekişla tabii mezbur ma'a mezraa-i Katat (Kıtıl) zamin-i :Hacıbeyu Yusuf haliya der tasarrufu Paşabeyi ve Hüseyin veledun Hacıbey el-mezbur k.

Neferen: 82

K:23

Caba:8

Mücerred: 50

HASIL		2000
Bennâk	24	432
Caba	8	104
Hınta keyl	125	625
Şa'ir keyl	125	500
Resm-i Penbe		30
Resm-i bostan		30
Adet-i ağnam		130
Resm-i giyah		10
Destbai ve tapuyı zemin		50
Resm-i arusane		60
Bad-ı heva		29

64- Mezra'a-i Yağmuroğlu der nezd-i karye-i mezbure tabi-i mezbur karye-i Tirkeş rea'yası ziraat iderlr

HASIL 1000

65- Mezra'a-i Mehmet Fakih kışlası tabi-i mezbur Turgutlu ziraat iderler

HASIL 500

66- Mahsul-ı Yaylak-ı Ilgar fi sene 8000

67- Resm-i Yatak-ı nahiye-i Budaközü

HASIL 3000

68- Karye-i Kazancıoğlukışlası tabi-i mezbur

Neferen: 40 K: 11 Caba: 7 Mücerred: 21

Zemin-i Mustafa v. Musa ber muceb-i atik k.
Zemin-i Kubad v. Pir Ali ber muceb-i atik k.

HASIL		1800
Bennâk	13	234
Caba	9	91
Hınta keyl	145	725
Şa'ir keyl	100	400
Resm-i Penbe		146
Resm-i küvâre		11
Resm-i keten		15

Resm-i bostan	20
Destbani ve tapuy-ı zemin	48
Resm-i arusiyye	60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	50

69- Karye-i Karahalka an- taife Uluyörük tabi-i Budaközü

Nerefen: 24

Zemin-i Pir Veli der yed-i İlyas k.

HASIL		4600
Bennâk	24	432
Hınta keyl	408	2040
Şa'ir keyl	271	1084
Resm-i küvâre		100
Resm-i Giyah		44
Resm-i Penbe		300
Dest-bani ve tapu-yı zemin		150
Resm-i bostan		150
Nohut keyl	20	100
Resm-i duhan ziraat itmeyenlerden alunur		100

70- Karye-i Karakoz tabi-i Budaközü

Nerefen: 11 K:3 Caba: 2 Mücerred: 5

HASIL		1000
Bennâk	3	54
Caba	2	26
Hınta keyl	85	425
Şa'ir keyl	7	28
Resm-i keyl		92
Resm- i meyve		25
Resm-i bostan		35
Resm-i giyah		25
Destbai ve tapuyı zemin		79
Resm-i arusiyye		81
Resm-i küvâre		80
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		50

71- Cema'at-ı Müselman der-karye-i Kılıçcılar kışlası tabi-i mezbur

Neferen: 15 K: 3 Caba: 5 Mücerred: 7

HASIL		1000
Bennâk	3	54
Caba	5	65
Hinta keyl	85	425
Şa'ir keyl	75	300
Resm-i bostan		10
Resm-i küvâre		10
Resm-i ketan		10
Dest-bani ve tapu-yı zemin		56
Resm-i arusiyye		40
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		30

72- Karye-i Şeyhibeğkışlası tabi-i Budaközü

Nerefen: 249 K: 52 Caba: 38 Mücerred: 158 Pir-i fani: 1

Zemin-i Umur v. Mehmed haliya der tasarruf-ı Timur v. Mehmet biradereş k.
Zemin-i Ernefis v. Ali haliya mevkul k.

HASIL		9500
Bennâk	53	918
Caba	38	494
Hinta keyl	904	4520
Şa'ir keyl	986	1344
Resm-i Penbe		462
Resm-i bostan		156
Resm-i küvâre		30
Resm-i ketan		186
Dest-bani ve tapu-yı zemin		300
Resm-i arusiyye		270
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		200
Âsiyâb resm		30

73- Karye-i Derekişla tabi-i Budaközü

Nerefen: 104K: 24 Caba: 18 Mücerred: 62

Zemin-i der tasarruf-ı Hızır haliya der yed-i ehl-i karye k.
Zemin-i der tasarruf-ı Kasım haliya der yed-i ehl-i karye k.

HASIL		4000
Bennâk	26	468
Caba	18	234
Resm-i dönüm		10
Hinta keyl	327	1635
Şa'ir keyl	137	548
Resm-i giyah		35
Resm-i Penbe		72
Resm-i küvâre		50
Resm-i bostan		60
Dest-bani ve tapuy-ı zemin		160
Adet-i ağnam tamamen		508
Resm-i arusiye tamamen		90
Bâd-ı hevâ tamamen		130

74- Karye-i Kızılcakışla tabi-i Budaközü

Nerefen: 50 Caba: 11 K: 31 Mücerred: 38

Zemin-i Mehmet v. Ali haliya der yed-i Toktemur v. Ferruh k.
Zemin-i Mansur v. Ahmet haliya der yed-i Bayram v. Nasib biradereş k.

HASIL		4399
Bennâk	33	594
Caba	11	143
Hinta keyl	330	1650
Şa'ir keyl	280	1120
Burçak keyl	25	100
Resm-i bostan		80
Resm-i Meyve		69
Resm-i küvâre		20
Resm-i Giyah		35
Dest-bani ve tapuy-ı zemin		260
Resm-i arusane		150
Nisf-ı Bâd-ı hevâ		178

75-Karye-i Güllübeğ kendi nam-ı diğer Akçekünbed ma'a mezra'a-i Boztepe tabi-i Budaközü

Neferen: 80 K: 33 Caba: 7 Mücerred: 40
Zemin-i Nazar v. Turmuş haliya der tesarruf-ı biraderi Ali v. Turmuş k.

HASIL		3200
Bennâk	34	612
Caba	7	91
Hınta keyl	230	1150
Şa'ir keyl	260	1040
Resm-i Penbe		60
Resm-i küvâre		10
Resm-i giyah		20
Resm-i bostan		10
Dest-bani ve tapu-yı zemin		37
Aded-i ağnam		70
Resm-i arusane		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		20
Âsiyâb resm		30

Zemin der tasarruf-ı Pir Kalen v. Ali der karye-i Güllübeğ kendi nam-ı diğer Ağcakünbed ber vech-i tımar.

76- Karye-i Kavakkışla tabi-i Budaközü

Nefere: 91 K:29 Caba: 13 Mücerred: 49
Zemin-i Ramazan v. Ali haliya der dest-i Yar Aliv. Kalhan ve Pir Veli biradereş k.

HASIL		4000
Bennâk	30	545
Caba	13	169
Resm-i dönüm		10
Hınta keyl	300	1500
Şa'ir keyl	113	452
Fiğ ve burçak keyl	22	88
Resm-i giyah		38
Resm-i bostan ve meyve		140
Resm-i küvâre		60
Destbani ve tapuyı zemin		230
Adet-i ağnam tamamen		347
Resm-i arusane tamamen		66
Bâd-ı hevâ tamamen		152
Resm-i Penbe		218

77- Karye-i Kal'abeği tabi-i Budaközü

Neferen: 91 K: 21 Caba: 20 Mücerred: 50

Zemin-i Süleyman v. Saltuk ber muceb-i atik k.
Zemin-i Mehmet v. Ümmet ber muceb-i atik k.
Zemin-i Halil v. Ümmet ber muceb-i atik k.

HASIL		2000
Bennâk	24	432
Caba	20	260
Hinta keyl	633	1055
Şa'ir keyl	100	500
Resm-i Penbe		30
Resm-i dönüm		10
Resm-i küvâre		20
Resm-i bostan		15
Destbani ve tapuy-ı zemin		30
Aded-i ağnam		10
Resm-i arusane		20
Bâd-ı hevâ		40

78- Karye-i Karahızırlu ma'a Mezra'a-i Saruşeyh tabi-i Budaközü

Neferen: 64 K: 13 Caba: 12 Mücerred: 39

HASIL		4000
Bennâk	13	234
Caba	2	156
Hinta keyl	400	2000
Şa'ir keyl	200	800
Resm-i dönüm		20
Resm-i bostan		115
Resm-i küvâre		25
Destbani ve tapu-yı zemin		80
Resm-i Penbe		130
Resm-i Arusiyye		160
Bâd-ı hevâ		200
Âsiyâb nim sale baban-resm		60
Resm-i giyah		20

79- Karye-i Saru Fatımaoğlu tabi-i Budaközü

Neferen: 18 K: 3 Caba: 3 Mücerred: 12

HASIL 1000

Bennâk	3	54
Caba	3	39
Resm-i dönüm		10
Hınta keyl	86	430
Şa'ir keyl	51	204
Resm-i bostan		8
Resm-i küvâre		8
Destbani ve tapuyı zemin		90
Resm-i Penbe		40
Aded-i ağnam tamamen		80
Resm-i arusane tamamen		66
Bâd-ı hevâ		34

80- Karye-i Karacaşehir tabi-i Budaközü

Neferen: 103K: 32 Caba: 20 Mücerred: 51

Zemin-i İbrahim v. Şahkulu haliya der tasarruf-ı Hüseyin v. Hasan K
Zemin-i Balkulu v. İbrahim haliya der tasarruf-ı Bende v. Veli ve Bayhoca v.
Şahkulu k.
Zemin-i Ümmet v. Mehmed haliya der tsarruf-ı Ümmi v. Mehmet ve karındaşı
Yusuf k.
Zemin-i Minnet v. Sultan Ahmet haliya mevkul k
HASIL ma'a mahsel-ı boyahane ve aded-i ağnam 7000

Bennâk	36	648
Caba	20	260
Resm-i dönüm		120
Hınta keyl	300	1500
Şa'ir keyl	250	1000
Resm-i bostan		36
Âsiyâb 3 bab nim sale resm		90
Destbani ve tapu-yı zemin		140
Resm-i küvâre		30
Resm-i arusiyye		96
Bâd-ı hevâ		60
Resm-i giyah		20
Mahsul-ı boya-hane der karye-i m fi sene		800
Adet-i ağnam		200
Mahsal-ı bac-ı bazar fi sene		1000

81- Zemin-i Nazar v. İsrail Sipahi der karye-i Karacaşehir ber- vech-i tımar

HASIL ma'a âsiyâb 300

82- Karye-i Saraycıklı nam-ı diğer Zülkadir Kethüdaobası tabi-i mezbur

Neferen: 221 K: 55 Caba: 42 Mücerred: 124

Mezra'a-i Boztepe nam-ı diğer Parsı Beğ Değirmeni Önü tabi-i karye-i mezbure

Zemin-i Taht v. Çalabverdi haliya der yed-i Mehmet v. Süleyman k

Zemin-i Maksua v. Mansur haliya mevkul k

Zemin-i Mehmet v. Kızık haiya mevkul k

Zemin-i Pir Ali v. Budak haliya mevkul k

Zemin-i Aydoğmuş v. Tur Ali haliya der tasarruf-ı Nur Ali ve Ferhad k

Zamin-i Pir Veli v. Budak haliya der tasarruf-ı Temurtaş v. Pir Veli el mezbur k

Halkaçayır nam mevzii karye-i mezbure hududunda olduğu tafsil olundu.

HASIL		7000
Bennâk	61	1098
Caba	42	546
Resm-i dönüm		30
Hınta keyl	800	4000
Şa'ir keyl	54	616
Resm-i otlak		20
Resm-i Giyah		30
Resm-i bostan		60
Resm-i küvâre		40
Destbani ve tapu-yı zemin		60
Resm-i arusiyye		100
Bâd-ı hevâ		80
Âsiyâb 1 bab fi 4 eşhür resm		20
Adet-i ağnam		300

83- Karye-i Burunkışla an-taife-i Göçeri Hacılı tabi-i Budaközü

Neferen: 163 bennâk K: 57 Caba: 36 Mücerred: 70

Zemin-i Firuz v. Sruca haliya der tasarruf-ı Hazar v. Mısırhoca k

Zemin-i Hamza v. Veled haliya der tasarruf-ı Gündoğan v. Pirkalı

Zemin-i Karaman v. Ümmet haliya der tsarruf-ı ahali-i karye k

Zemin-i KaraŞEyh v. Dede haliya der dest-i Uçarı ve Hacı ve Bayrm ve Pir Çelebi k

Zemin-i Pirde v. İlbeği haliya der yed-i Selman biradereş k
Zemin-i Ali v. Ahmet haliya der tasarruf-ı Hüseyin v . Ali k
Zemin-i İbrahim ve İsa haliya der tasarruf-ı Şeyh Bünyad bin İsa k
Zemin-i Cemşid v. Bayram hoca haliya der Gündoğan ve Ferhad veledun
Bayram hoca k
Zemin-i Ahmet v Ali haliya der tasarruf-ı Hüseyin v. Ali k
Zemin-i İbrahim v. Bayram hoca haliya der tasarruf-ı Gündoğan ve Ferhad
biradereş k.

HASIL		8454
Bennâk	67	1206
Caba	36	468
Hınta keyl	697	3485
Şa'ir keyl	521	2084
Resm-i bostan		99
Resm-i kendir		37
Resm-i küvâre		20
Destban-i ve tapu-yı zemin		469
Resm-i arusiyye		166
Bâd-ı hevâ tamamen		150
Âsiyâb nim sale 3 bab resm		90
Âsiyâb resm		150

84- Zemin-i Seydi Mehmet der-karye-i Burunkışla ber vech-i tımar
HASIL ma'a âsiyâb-ı had 300

85- Karye-i Bacıluviranı tabi-i Budaközü

Neferen: 79 K: 25 Caba: 25 Mücerred: 29

Zemin-i Halil v. Köşger haliya der tasarruf-ı ahali-i karye

HASIL		3200
Bennâk	25	450
Caba	25	325
Hınta keyl	317	1585
Şa'ir keyl	130	520
Nahud ve Mercimek keyl	13	65
Resm-i Giyah		20
Resm-i küvâre		26
Destbani ve tapu-yı zemin		92
Resm-i arusiyye		60
Bâd-ı hevâ tamamen		57

86- Karye-i Karaca Ahmetlü tabi-i Budaközü

Neferen: 47 K: 10 Caba: 10 Mücerred: 27

HASIL		1750
Bennâk	10	180
Caba	10	130
Hinta keyl	136	680
Şa'ir keyl	100	400
Resm-i küvâre		30
Resm-i Giyah		40
Resm-i bostan		20
Resm-i küvâre		20
Resm-i dönüm		10
Dest-bani ve tapu-yı zemin		130
Resm-i arusiyye		30
Bâd-ı hevâ tamamen		70

87- Karye-i Avcı tabi-i Budaközü

Zemin-i Satılmış v. Çakır haliya der tasarruf-ı Ali ve. Çakır biraderes k
Zemin-i Mehmet v. Halil haliya mevkul k
Zemin-i Ahmet v. Mehmet haliya mevkul k.

Neferen: 174 K: 48 Caba: 22 Mücerred: 104

HASIL		1400
Bennâk	49	882
Caba	22	286
Hinta keyl	400	2000
Şa'ir keyl	139	556
Sir keyl	50	200
Nahut ve Mercimek keyl	32	128
Resm-i küvâre		33
Resm-i Giyah		15
Resm-i bostan		20
Dest-bani ve tapu-yı zemin		120
Resm-i arusiyye		60
Bâd-ı hevâ tamamen		100

88- Karye-i Büyük ma'a zemin-i Öküzbayırı zikr olunan zeminde hevass-ı hümayundan Dikilütaş ve Kavacık Kışla reayası ziraat idip muayyen sınırları olmayub her kimesne raiyyetlerin ta'sir iderler tabi-i Budaközü

Nefer: 82 K: 22 Caba: 13 Mücerred: 47

HASIL		3396
Bennâk	22	396
Caba	13	169
Hinta keyl	302	1510
Şa'ir keyl	120	480
Nohud keyl	3	15
Resm-i Penbe		250
Resm-i bostan		100
Resm-i Giyah		30
Resm-i küvâre		50
Dest-i bani ve tapu-yı zemin		160
Resm-i arusiyye		100
Bâd-ı hevâ tamamen		135

89- Mezra'a-i Zemin-i Ececeder nezd-i karye-i mezbure tabi-i mezbur

HASIL ma'a ar-rüsum 600

90- Karye-i Kavşud Şam bayadı mütemekkin olub ziraat iderler tabi-i Budaközü

Nefer: 168 K: 48 Caba. 15 Mücerred: 102

HASIL		6000
Bennâk	48	864
Caba	15	195
Resm-i dönüm		115
Hinta keyl	400	2000
Şa'ir keyl	444	1778
Resm-i küvâre		50
Resm-i Giyah		18
Resm-i bostan		120
Resm-i Penbe		230
Dest-bani ve tapu-yı zemin		160
Resm-i arusiyye		170
Bâd-ı hevâ		300

91- Karye-i Yassıkışla tabi-i Budaközü ma'a mezra'a-i Mermercik

Neferen: 181 K: 89 Caba: 43 Mücerred: 49

Zemin-i Halil v. Oruç haliya der yed-i ehl-i karye k
Zemin-i Mehmet v. Dünder haliya der yed-i Mehmet v. Polat k.

Zemin-i Ali v. Aydın haliya der yed-i ehl-i karye k.
Zemin-i Veli v. Aliyar haliya der yed-i Yaranış v. Minnet ve Seydi v. Kısmet k
Zemin-i Mehmet v. Selman haliya der yed-i Selman v. Ali k

HASIL		8105
Bennâk	94	1692
Caba	43	559
Hınta keyl	640	3200
Şa'ir keyl	330	1320
Resm-i bostan		211
Resm-i Giyah		73
Resm-i dönüm		100
Resm-i Penbe		105
Resm-i küvâre		60
Dest-bani ve tapu-yı zemin		495
Resm-i arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		200

92- Karye-i Balçıklı tabi-i Budaközü Uluyörük taifesinden ve Karakeçilüden müfemekkin olub ziraat iderler çift akçesin ve şa'ir zemine müte'allik hukuk-ı şer'yyesin sahibi arza virüb adet-i ağnamların ve Bâd-ı hevâların hevass-ı humayun eminlerine virürler

Neferan: 34 K: 34

HASIL		6000
Bennâk	34	612
Resm-i dönüm		50
Hınta keyl	575	2870
Şa'ir keyl	354	1416
Resm-i Penbe		478
Resm-i bostan		97
Resm-i Piyaz		17
Resm-i küvâre		20
Resm-i bağat		113
Dest-bani ve tapu-yı zemin		200
Resm-i duhan ziraat itmeyenlerden		67
Âsiyâb resm		60

93- Karye-i Çadırarduç tabi-i mezbur malikane Vakf-ı Zaviye-i Sultan İbrahim Hacı ber muceb-i defter-i atik ma'a mezra'a-i Kavak divanı tımar iş bu karyede mukayyed olan reayanın uhdesinde ekinlü yazılanlardan ekinlü resmi alınub ekinlü yazılmayanlardan dizdar oğlu defterinde mukayyed olan kanunname mücebin üzre iki dönüm bir akçe resm vermeleri kay olundu.

Neferen : 72 K: 22 Caba: 11 Mücerred: 39

Kara Hızırlu nam karyeden ziraat idenler karye-i mezburda resm ve behre verdikleri sebt olundu.

Zemin-i Kadirkulu v. Levindik haliya der tasarruf-ı Bakı ve Pirverdi k.

Zemin-i Pirli v. Yar Ahmet haliya der tasarruf-ı eynehoca mah biradereş k.

Cema'at-ı Karakeçilu an-ta'ife-i ulu yörük karye-i mezburee mütemekkin olub ziraat iderler çift akçesin ve sa'ir zemine müteallik hukuku şer'iyyesin sahib-i arza virüb adet-i ağnamların ve bad-ı havların hevas-sı hümayyun eminlerine virürler.

Neferan: 15 K: 15

HASIL-I divani		2000
Bennâk	39	702
Caba	11	143
Hınta keyl	117	585
Şa'ir keyl	58	232
Resm-i Giyah		8
Resm-i küvâre		14
Resm-i bostan		10
Resm-i kendir		50
Destbani ve tapu-yı zemin		35
Resm-i arusane gayr-ı ez yörük		40
Nısf-ı Bâd-ı hevâ re'aya gayr-ı ez -yörük		61

94- Karye-i Kışlak-ı Resullü tabi-i Budaközü

Muayyen sınırı olmayub ra'iiyetin ta'shir itmek üzere kayd olunmuştur.

Neferen: 71 K: 24 Caba: 14 Mücerred: 33

HASIL		2100
Bennâk	24	432
Caba	14	182
Hınta keyl	105	525
Şa'ir keyl	44	176
Burçak keyl	12	48
Fiğ keyl	2	8
Mercimek ve Nohut keyl	15	75
Resm-i bağ		80
Resm-i Penbe		84
Resm-i Giyah		40
Resm-i küvâre		40
Dest-bani ve tapu-yı zemin		120
Resm-i arusiyye		80
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		120
Âsiyâb resm		90

95- Zemin-i Mehmed der tasarruf-ı Selim Sipahi der-kurye-i Kışlak-ı Resullu

HASIL 200

96- Karye-i Armutçayı ma'a mezra'a-i Çiçekoğlu Kışlası nam-ı diğer Kızılca Kışla tabi-i mezbur

Neferen: 144 K: 36 Caba: 31 Mücerred: 78

HASIL		6500
Bennâk	36	648
Caba	31	403
Hinta keyl	573	2865
Şa'ir keyl	217	908
Sir Keyl	11	44
Resm-i Penbe		752
Resm-i bostan		66
Resm-i Giyah		114
Resm-i küvâre		54
Resm-i kendir		56
Dest-bani ve tapu-yı zemin		340
Resm-i arusiyye		60
Bâd-ı hevâ tamamen		100
Âsiyâb resm		90

Zikr olan karye-i Armutçayını Ata-i Bey yazub tımara verdikten sonra hass defterinden Çiçekközü nam mezra'a yazub ümena bulmayub karye-i mezburenin hudu-ı erbaasına tabi Çiçekközü nam tarla-i hassa-i hümayuna yazılan bu dertlü niza idüp ol zamandan berü niza'dan hali değil imiş haliya dertlü niza idüp ol zamandan berü niza' dan hali değil imiş haliya tefyis olundukta zikr olunan Çiçekközü nam yere Kızılca Kışla dahi, denilüb müstakil mezra'a olmayub karye-i mezburenin hudu-ı erbaasına dahil idüğü zahir olmağın niz'a ber taraf olmak için karye-i mezbure ile bir tımar kayd olundu.

97- Zemin-i Sevindik der karye-i Armutçayı der tasarruf-ı Hasan Sipahi ber vechi tımar

HASIL 200

98- Karye-i Üçtonuz tabi-i Budaközü ma'a mezra'a-i Söğütlüce ve mezra'a-i Kirce

Neferen: 82 K: 24 Caba: 13 Mücerred: 45

Zemin-i Habib v. Şadi haliya der tasarruf-ı Selvi ve Himmet bintani mezbur k.
Zemin-i Halil haliya der tasarruf-ı Mustafa v. Ali k.

HASIL		1460
Bennâk	26	468
Caba	13	169
Hinta keyl	120	700
Şa'ir keyl	10	40
Resm-i Penbe		20
Resm-i Giyah		10
Resm-i bostan		3
Resm-i küvâre		5
Resm-i arusiyye		15
Destbani ve tapu-yı zemin		20
Nısf-ı badı heva		10

99- Aded-i ağnam-ı karye-i Çadır Arduç ve karye-i Kışlak-ı Resüllü ve karye-i Armudçayı ma'a mezra'a-i Çiçekoğlu Kışlası nam-ı diğer Kızılcaışla ma'a nısf-ı Bâd-ı hevâ-i kur'a-i mezkurin haliya der tasarruf-ı Pir Budak ber vech-i timar

HASIL 800

100- Karye-i Kayadibi ma'a zemin-i Yanıkkışla tabi-i Budaközü ma'a mezra'a-i Ekinci Yurdu ve mezra'a-i Bayat döllüğü.

Neferen: 85 K: 27 Caba: 16 Mücerred: 42

Zemin der tasarruf-ı Bünyad haliya der tasarruf-ı ehl-i karye resmin ve behresin virür . k.

HASIL		2000
Bennâk	28	504
Caba	16	208
Hinta keyl	100	500
Şa'ir keyl	100	400
Resm-i Penbe		128
Resm-i bostan		30
Resm-i giyah		20
Resm-i küvâre		15
Resm-i Arus		60
Destbani ve tapu-yı zemin		70
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		50
Âsiyâb resm		15

101- Karye-i Alaçorak ma'a mezra'a-i Zemheri Eğiği tabi-i Budaközü ve Kızılögen ve İbican çatağı ve Katarkaya ve Devran öyüğü eba-an-ced kadimden tımarlarıdır.

Neferen: 162K: 44 Caba: 33 Mücerred: 85

HASIL		4800
Benank	44	792
Caba	33	429
Hınta keyl	256	1280
Şa'ir keyl	288	1152
Resm-i Penbe		664
Resm-i Giyah		180
Resm-i küvâre		140
Dest-bani ve tapu-yı zemin		203
Resm-i arusiyye		160
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		200

102- Karye-i Zencirlü Kışla tabi-i Budaközü ma'a mezra'a-i Çorak cemaati Poyrazoğlu ziraat ider

Nefeeren: 72K: 34 Caba: 12 Mücerred: 26

Zemin der tasarruf-ı Ahmet haliya der yed-i ehl-i karye resmin ve behresin virürler k.

HASIL		3600
Bennâk	34	612
Caba	12	156
Hınta keyl	229	1145
Şa'ir keyl	220	916
Burçak keyl	10	40
Resm-i Penbe		204
Resm-i bostan		70
Resm-i Giyah		50
Resm-i küvâre		40
Resm-i arusiyye		60
Destbani ve tapu-yı zemin		207
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		100

103 - Adet-i ağnam-ı karye-i Alaçorak ve Yassı kışla ve Zencirlü Kışla ve Üçtonuz Kayadibi ma'a Bâd-ı hevâ-i kur'a – i mezkarin tımarı Pir Budak

HASIL 1400

104- Karye-i Veled-i Kaşukçı nam-ı diğer Akçeşehir tabi-i Budaközü

Neferen: 189K: 58 Caba: 47 Mücerred: 84

HASIL		7800
Bennâk	58	1044
Caba	47	611
Hınta keyl	815	4075
Şa'ir keyl	349	1396
Resm-i bostan		59
Resm-i Giyah		80
Resm-i küvâre		60
Resm-i arusiyye		120
Destbani ve tapu-yı zemin		218
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		137

105- Karye-i Asılbeğlü tabi-i mezbur

Neferen:24 K: 58 Caba : 47 Mücerred: 11

Zemin-i Ömer v. Ebu Bekir haliya mevkul k
Zemin-i Firuz v. Murad haliya mevkul k
Zemin-i Mehme t v. Hızır haliya mevkul k
Zemin-i Hüseyin v. Mustafa haliya mevkul k
Zemin-i Alp v. İlyas haliya mevkul k
Zemin-i Halil v. Sadullah haliya mevkul k

:HASIL		2000
Bennâk	10	180
Caba	3	39
Resmi dönüm		10
Hınta keyl	200	1000
Şa'ir keyl	129	519
Resm-i bostan	63	30
Rsm-i tapu		32
Resm-i arusiyye		30
Resm-i Penbe		40
Resm-i Giyah		40
Resmi destbani-i Zemin		20
Bâd-ı hevâ		30
Adet-i ağnam		30

106- Karye-i Çatal tabi-i Budaközü

Neferne: 12 K: 3 Caba: 2 Mücerred: 7

Zemin-i Hacı Ahmet v. Mehmet haliya der tasarruf-ı Satılmış v. Halil an karye-i Dere kışla k

Zemin-i Mahmut v. Ali haliya der tasarruf-ı Nasıblü v. Halil ankarye-i Dere kışla k

An Cemaat-ı Karakeçilü an-taife-i Uluyörük karye-i mezburede mütemekkin olub ziraat iderler çift akçesin ve sa'ir zemine müteallik hukuk-ı şer'yyesin sahib-i arza virdikten sonra adet-i ağnamların ve Bâd-ı hevâların hevass-i hümayun eminlerine virürler.

Neferen 8 ekinlüdür.

Zemin-i Eğlen vç Mustafa haliya der-tasarruf-ı Ali v. Yusuf an-karye-i Ali Fakik

Zemin-i Seydi v. Hamza haliya der tasarruf-ı Hüdaverdi Sipahi an-karye-i Mezbure k.

HASIL		4300
Bennâk	15	270
Caba	2	26
Hınta keyl	384	1920
Şa'ir keyl	270	1080
Nohut keyl	5	25
Resm-i bostan		25
Resm-i Penbe		618
Resm-i Giyah		100
Resm-i küvâre		50
Resm-i Arus		30
Resm-i Dönüm		7
Dest-bni ve tapu-yı zemin		110
Nıfs-ı Bâd-ı hevâ		40
Âsiyâb resm		60

107- Karye-i Öküzoğlu tabi-i mezbur

Neferen: 37 K: 9 Caba: 7 Mücerred. 21

Zemin-i Cemal v Murat haliya der yed-i İlyas v. Selman k.

Zemin-i der dest-i Musa v. Hasan k

Zemin-i haric ez-defter haliya der-dest-i Kadirkulu v. Durak k

HASIL		4700
Bennâk	12	216
Caba	7	91

Hinta keyl	554	2770
Şa'ir keyl	238	952
Resm-i Penbe		166
Resm-i bostan		70
Resm-i Giyah		21
Resm-i arusiyye		39
Dest-bani ve tapu-yı zemin		75
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		40
Âsiyâb resm		60

108- Mezra' a-i Yılkinlu Bucak der nezd-i Karye-i Çatal tabi-i m.

HASIL 400

109- Karye-i Derbend Ovaığı ma'a mezra'a-i Soğukoluk ve Kavaklu tabi-i Budaközü

Neferen: 121 K: 35 Caba: 10	Mücerred: 76
HASIL	4000
Bennâk	35 630
Caba	10 130
Hinta keyl	380 1900
Şa'ir keyl	207 828
Sir keyl	16 64
Resm-i Giyah	25
Resm-i küvâre	36
Dest-bani ve tapu-yı zemin	67
Resm-i arusiyye	90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	50
Âsiyâb 6 bab resm	180

110- Mezra'a-i Aktaş nam-ı diğer Eğikçam tabi-i m

HASIL 200

111- Mezra'a-i Yayalacık der nesd-i Karye-i Derbent Ovaciğı tabi-i m

HASIL 1000

112- Mezra'a-i Gültepe der nezd-i Karye-i Derbent Ovaciğı tabi-i m. Haki nam sipahi ziraat idüp resmin ve behresin virür.

HASIL 200

113- Karye- i Akpınar-ı süfla tabi-i Budaközü

Ek: 1 Karye-i Akpınar

Akpınar-ı Ulvi Mahallinde tafsil olunduğu üzere tashih olunmuştur gaflet olunmaya

Nefere: 88 K: 19 Caba: 12 Mücerred: 57
Zemin-i Bayramhoca v. Kaymaz çift

HASIL		6700
Bennâk	19	342
Caba	12	156
Hinta keyl	741	3705
Şa'ir keyl	350	1400
Nohut keyl	15	75
Resm-i bostan		10
Resm-i kendir		23
Resm-i Penbe		300
Resm-i Giyah		60
Resm-i küvâre		40
Resm-i arusiyye		120
Dest-bani ve tapu-yı zemin		340
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		129

113- Zemin-i Bayram Hoca Sipahi der karye-i Akpınarı Süla der tasarruf-ı Bayram Hoca el mezbur ber vech-i tımar

HASIL 500

114- Mezra'a-i Söklün der nezd-i Esenlüoğlu tabi-i mezbur

HASIL 400

Bennâk 35 630

115- Adet-i ağnam karye-i Derbent ovacığı ve Akpınarı Süfla ve Cafer Avcı ma'a nısf-ı Bâd-ı hevâ-i kur'a-i mezkurin

HASIL 500

117- Karye-i Hazırbeğ Kışlası Öküzdelü cema'at-ı mütemekkin olub Gökarmud toprağında ziraat idüp muayyen sınırı olmamağla her sipahi raiyyetin ta'şir ider.

Neferen: 172K: 35 Caba: 45 Mücerred: 87Sipahizade: 5

Zemin-i Selim v. Kaymakçı haliya der dest-i Mustafa v. Slim ve Pirvende v. Selim k.

Zemin-i Mehmet v. İbrahim mevkul k

Zemin-i İsa v.Nfs haliya der yed-i Mustafa v. Hasan k

Zemin-i Süleyman v. Mehmed haliya der yed-i Minnet v. Mahmut k.
Zemin-i Çorakmözü v. Haliya der yed-i Durak v. Eymirze biraderan k.

HASIL		7900
Caba	45	585
Hinta keyl	667	3335
Şa'ir keyl	580	2320
Resm-i Giyah		100
Resm-i küvâre		50
Resm-i Penbe		200
Resm-i bostan		100
Resm-i arusiyye		60
Dest-bani ve tapu-yı zemin		320
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		140

118- Karye- i Karayar tabi-i m

Neferen: 54 K: 17 Caba: 9 Mücerred: 28
Zemin-i Durmuş haliya der-yed-i Ali Sipahi resmin ve behresin virür k.
Zemin-i Hüseyin Kul v. Cihangir haliya der yed-i Maksud v. Yakuphan k.

Zemin-i Murat v. Ahmet haliya der yed-i Budak v. Masnur k
Zemin-i Mehmet v. Ümmet haliya der yed-i Ali beğ sipahi resmin ve behresin virür k
Zemin-i Veli v. Sultan haliya der yed-i Beğlik v. İshak k

HASIL		3000
Bennâk	22	396
Caba	9	117
Hinta keyl	236	1180
Şa'ir keyl	88	752
Resm-i Penbe		144
Resm-i küvâre		40
Resm-i Meyve		60
Resm-i arusiyye		60
Resm-i Piyaz		41
Dest-bani ve tapu-yı zemin		140
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		40
Âsiyâb resm		60

119- Karye-i Bildankışla tabi-i Budaközü Uluyörük taifesinden Karakeçilü nam cema'at mütemekkin olub ziraat idüp çift akçesin ve Şa'ir zemine müteallik hukuk-ı şer'iyyesin sahib-i arza virüb aded-i ağnamların ve Bâd-ı hevâların hevass-ı humayun eminlerini virürler.

Neferen: 19 ekinlidür K: 19

HASIL		4700
Bennâk	19	342
Hinta keyl	360	1800
Şa'ir keyl	256	1024
Resm-i Penbe		720
Resm-i bostan		94
Resm-i küvâre		163
Resm-i Giyah		138
Dest-bani ve tapu-yı zemin		240
Resm-i dühan zira'at itmeyenlerden		79
Âsiyâb resm		40

120- *Karye-i Yıldız tabi-i Budaközü*

Karye-i Yıldız Akpınar-ı ulvi karyesi mahallinde tafsil olunduğu üzre tashih olundu.

Neferin: 46 K: 12 Caba: 10 Mücerred: 24

Zemin-i Mehdi haliya der dest-i Hasan ve Halil veledani Mehd-i el-mezbur k
Zemin-i Süleyman biraderi Hasan haliya er dest-i Hursid ve Ferhad ve Durdu
ve Şems binti Süleyman el-mezbur k
Zemin-i İlyas v. Piri haliya der dest-i Erkulu v. Mehmed k.
Zemin-i Hüseyin v. Piri haliya der dest-i Ali biradereş k.
Zemin-i Ahmet v. Recep haliya der dest-i Veli v. Müstecab k.

HASIL		2700
Bennâk	17	306
Caba	10	130
Hinta keyl	256	1280
Şa'ir keyl	154	616
Nohut keyl	13	65
Resm-i bostan		20
Resm-i Giyah		30
Resm-i arusiyye		60
Dest-bani ve tapu-yı zemin		139
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		40
Âsiyâb resm		15

121- *Karye-i Sarıkoca tabi-i Budaközü*

EK: Karye-i Sarıkoca Akpınarı ulvi mahallinde tafsil olunduğu tashih olundu.

Neferin: 81 K: 21 Caba: 11 Mücerred: 49

Zemin-i Şeyhi sipahi haliya der tasarruf-ı Abdülgani v. Uğutlu ve Şahkulu ve
Bali ebna'i Şeyhi el-mezbur sipahizade resm-i dönüm ve behresin virür.

Zemin-i eymirze v. Mustafa haliya mevkul k.

Zemin-i Ali v. Mustafa haliya mevkul k
Zemin-i Mahmut v. Ali Sipahi k
Zemin-i Bali v. Piri bir bennâk mikdar-yedir resm-i dönüm ve behresin virür k
Zemin-i der tasarruf-ı Gülabi v. Piri sipahizade bir bennâk mikdarı

HASIL		4600
Bennâk	24	432
Caba	11	143
Hinta keyl	400	2000
Şair keyl	398	1592
Resm-i bostan		50
Resm-i küvâre		16
Resm-i Giyah		28
Resm-i kendir		31
Resm-i Arusiyye		60
Dest-bani ve tapu-yı zemin		108
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		80
Âsiyâb resm		60

122- Zemin-i Şeyh-i der karye-i Sarukoca der tasarruf-ı Uğurlu Sipahi ber vech-i timar

HASIL	200
-------	-----

123- Mezra'a-i Hızır Demircikişlası tabi-i Budaközü Affonlu cema'at-ı ve cema'at-ı Evladılı otlatırlar.

HASIL	500
-------	-----

123- Mezra'a-i Kafırdereşi der nezd-i karye-i Eymirli kışla tabi-i mezbur

HASIL	500
-------	-----

125- Karye-i Dikilükaya nam-ı diğer Tilkideresi tabi-i Budaközü Uluyörük taifesinden Karakeçilü nam cemaat mütemekkin olub zira'at idüb çift akçesin ve sa'ir zemine müteallik hukuk-ı ser'iyyesin sahib-i arza verüb adet-i ağnamların ve Bâd-ı hevâların hevas-sı hümayun eminlerine virürler.

EK:

Deliklükaya karyesi timar tarafından zabt olunub malikane mutasarrıfı tarafından müdahale olmamak üzere yine nahiye-i mezburede Yıldız karyesi mahallinde ilm-u haber ka'imesi hıfz olunmuştur gaflet olunmaya.

Neferen: 36 Ekinlüdür K: 36

HASIL		6600
Bennâk	36	648
Hinta keyl	688	3440

Şa'ir keyl	583	2332
Resm-i küvâre		38
Resm-i Giyah		20
Destbani ve tapuyı zemin		20
Resm-i duhan ziraat itmeyenlerden	72	
Âsiyâb resm		30

126- Karye-i KızılHamza tabi-i Budaközü

Neferen: 72 K: 35 Caba. 13 Mücerred: 24

Zemin-i Erkulu v. Mehmet haliya der tsaarruf-ı İlyas b. Alparslan
 Zemin-i Durak v. Ali haliya der tasarruf-ı Süleyman v. Veli k
 Zemin-i der tasarruf-ı emir v. Erzani cedid k
 Zemin-i Ali v. Mehmet haliya mevkul k.
 Zemin-i Mehmet Şahmurat haliya mevkul l
 Zemin-i Ali v. Şahmurat haliya der tasarruf-ı ŞahMurat v. Veli k
 Zemin-i Bilmiş v. Saçlı haliya der tasarruf-ı Taşkın v. Saçlı k
 Zemin-i Haturlı v. Kaya Şeyh haliya der tasarruf-ı Selman v. Himmet k
 Zemin-i Can ağa v. Ağan haliya der tasarruf-ı Basmacı ve Gülağa k
 Zemin-i Şah Hüseyin v. Mehmet haliya der tasarruf-ı Ümmet ve Ahmet k
 Zemin-i Hamza v. Yakup haliya der tasarruf-ı Nazır ve Hızır ve Şeyhlü
 veledan-ı Kulu k.

HASIL		7000
Bennâk	44	792
Caba	13	169
Hinta keyl	736	3680
Şa'lr keyl	414	1656
Resm-i bostan		67
Resm-i Giyah		100
Resm-i küvâre		36
Resm-i kendir		80
Destbani ve tapu-yı zemin		210
Resm-i arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		120

127- Karye-i Sahih İsalu tabi-i Budaközü ma'a Cafer Abdal Çardağı ve mezra'a-i Kebirözü karye-i mezbure halkının zira'atgahıdır.

Neferen: 16 K: 6 Caba: 3 Mücerred: 7		
HASIL		1800
Bennâk	6	108
Caba	3	39
Hinta keyl	185	925
Şa'ir keyl	139	556
Resm-i arusiyye		30

Resm-i bostan		20
Resm-i Giyah		25
Dest-bani ve tapuyı zemin		44
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		53

128- Karye-i Dambasanlı tabi-i Budaközü

Neferen: 67 K: 19 Caba: 15 Mücerred: 43

HASIL		4600
Bennâk	19	342
Caba	15	195
Hınta keyl	462	2310
Şa'ir keyl	318	1272
Nohut keyl	20	100
Resm-i Giyah		40
Resm-i küvâre		50
Dest-bani ve apu-yı zemin		150
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		20
Âsiyâb resm		15

129- Karye-i Kevser Ekinliği nam-ı diğer Kevserlü tabi-i Budaközü

Neferen: 67 K:19 Caba: 15 Mücerred: 43

Zemin der tasarruf-ı İlyas haliya der yed-i ehl-i karye k
Zemin-ider tasarruf-ı Şeyh Durak haliya der yed-i ehl-i karye k
Zemin-i der tasarruf-ı Çırac haliya der yed-i Şah Veli v. Ali kulu k.
Zemin-i der tasarruf-ı Hüdaverdi v. Halil k

HASIL		4100
Bennâk	21	378
Caba	16	208
Hınta keyl	395	1375
Şa'ir keyl	285	1124
Resm-i Giyah		50
Resm-i küvâre		40
Resm-i Arusiyye		60
Dest-bani ve tapu-yı zemin		145
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		120

130- Karye-i Ahırtaş tabi-i Budaközü

Neferen: 60 K: 21 Caba:11

Mücerred: 28

Zemin-i Şahbudak v. Musa haliya der-dest-i Pirkul-ı v. İsa k.

Zemin-i Emir v. Haydar haliya der yed-i Hanefi v. Ali k

Zemin-i Şah Veli v. Murat haliya der yed-i Hüsrev Sipahi resmin ve behresin virür k.

Zemin-i Bahram Hoca halişya der yed-i tasarruf-ı Ali Abdal v. D behresin virür k.

Zemin-i der –desti Süleyman na'ib ber muceb-i hüccet-i şer'iyye 20 kilelik

HASIL		6000
Bennâk	25	450
Caba	11	143
Hinta keyl	640	3200
Şa'ir keyl	390	1560
Nohut keyl	12	60
Rsm-i bostan		47
Resm-i Giyah		20
Resm-i asrusiyye		90
Dest-bani ve tapu-yı zemin		117
Adet-i ağnam		196
Bad-*ı heva tamamen		57
Asiyal resm		60

131 - Karye-i Sultan Ahmet tabi-i Budaközü malikane tamamen mülkü evlad-ı Sultan Ahmet ber muceb-i defter-i atik haliya malikane Mülki Mebni Çerkes beğ v. İsa Beğ muceb-i hüccet-i şer'iyye divan-ı tımar

Neferen: 116K: 42 Caba: 6

Mücerred: 68

Zemin-i Şahbeği Han haliya der tasarruf-ı Şeh Veli v. Piri ve Türibi ve Gülabi Veledani Şah Veli ve İvaz ve Şudi veledanı Gülabi el-mezbur iki bennâklık yerdir.

Zemin- i İlmelik v. Halil haliya der tasarruf k.

Zemin-i Hanefi v. Maksut haliya der tasarruf-ı Halil biradereş k.

Zemin-i Ali v. Hızır haliya k.

Zemin-i Mehmet v. İsa haliya der tasarruf-ı Yahya v. İsa k

Zemin-i Mehmet v. Sultan haliya k

Zemin-i Hamza v. İbrahim haliya k

HASIL-I Divani		7333
Bennâk	50	900
Caba	6	78
Hinta keyl	640	3200
Şa'ir keyl	560	2240

Resm-i bostan	210
Resm-i Penbe	300
Resm-i küvâre	42
Deştibani ve tapuyı zemin	223
Resm-i arusiyye	90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	50

132- Karye-i Kal'a tabi-i Budaközü

Neferen: 5 K: 1 Caba: 3 Mücerred: 1

Çiftlik-i Türibi haliya der tasarruf-ı sultan Ahmet ve Üveys ve Süphanverdi veledan-ı mezbur Çift 1

HASIL		300
Çift	1	57
Bennâk	1	18
Caba	3	39
Hınta keyl	15	75
Şa'ir keyl	11	44
Resm-i Giyah		5
Resm-i küvâre		8
Deştibani ve tapuyı zemin	20	
Resm-i arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		20

133- Mezra'a-i Ağaçucu der nezd-i Karye-i Kal'a tabi-i mezbur

HASIL 400

EK: Ağaçucu mezrası tımar tarafından zabt olunub malikane tarafından müdahale olunmamak üzere yine nahiye-i mezburede Yıldız Karyesi mahallinde ilm-u haber ka'imesi hıfz olunmuştur. Gaflet olunmaya

134- Karye-i Adakışla tabi-i Budaközü

Neferen: 146 K: 43 Caba: 23 Mücerred: 120

HASIL		4000
Bennâk	43	774
Caba	23	299
Resm-i dönüm		20
Hınta keyl	300	1500
Şa'ir keyl	146	584
Resm-i Penbe		670
Resm-i bostan		60

Resm-i Giyah	40
Resm-i küvâre	53
Resm-i arusiyye	60
Resm-i tapu	50
Deştbanî zemin	30
Bâd-ı hevâ	160

135- Karye-i Tehmerükoğlu Kışlası tabi-i Budaközü Kavakkışla ve Yerviranı nam-ı diğer Yer ağıl ile sınuru niza'ı olub mukaddema üzerine kadı varub hüccet olunmuş haliya hasılları ol hüccet mucibince amel oluna.

Neferen: 49 K: 12 Caba. 1

Mücerred: 36

Zemin der tasarruf-ı İskender haliya der yed-i ehl-i karye resmin ve behresin virür k.

HASIL		2800
Bennâk	132	234
Caba	1	13
Hinta keyl	283	1415
Şa'ir keyl	111	444
Burçak keyl	8	32
Resm-i Penbe		306
Öşr-i Palamut		30
Resm-i bostan		60
Resm-i Giyah		40
Resm-i keavvre		40
Resm-i Arusiyye		90
Deştbanî ve tapuyı zemin		36
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		60

136- Karye-i Alacaatlu tabi-i Budaközü

Neferen: 54 K: 21 Caba: 17

Mücerrec: 16

Çiftlik-i hassa der tasarruf-ı Pir Ahmet ve Veli Sipahi marifetiyle ziraat iderler haliya der tasarruf-ı Bağışlandı ve Bektaş veledanı mezkuran

HASIL		3900
Çift	1	57
Bennâk	21	378
Caba	17	221
Hinta keyl	321	1605
Şa'ir keyl	300	1200
Burçak keyl	22	88
Resm-i bostan		53
Resm-i küvâre		22

Resm-i baĝ	60
Resm-i arusiyye	90
Deştbani ve tapuyı zemin	70
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	27
Âsiyâb resm	30

137- Karye-i Eymirlü Kışlası ma'a mezra'a-i Eskikişla tabi-i Budaközü

Neferen: 88 K: 30 Caba: 6 Mücerred: 52
Cema'at-ı İnallu

Neferen: 17 K: 4 Mücerred: 13

An Cema'at-ı Karakeçilü

HASIL		5000
Bennâk	43	774
Caba	6	78
Hınta keyl	479	2395
Şa'ir keyl	312	1248
Resm-i Penbe		100
Resm-i küvâre		60
Resm-i duhan		40
Resm-i arusiyye		60
Deştbani ve tapuyı zemin		135
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		110

138- Mezra'a-i Söğütçük haric-ez-defter Eymirlü reayası zira'at ider

HASIL 100

139- Karye-i İncesu ma'a Mezra'a-i Terkeşkaya ve mezra'a-i Akkaya ve mezra'a-i Akkaya ve mezra'a-i Öküz viranı tabi-i mezbur

Neferen: 126K: 30 Caba: 17 Mücerred: 79

Zemin-i Ethem v. Halil haliya der yed-i Hüseyin v. Hamza k
Çiftlik-i Ramazan haliya der dest-i Alican ve Hamza ve Ahmet veledes çift 1

HASIL		5000
Bennâk	31	558
Caba	17	221
Çift	2	114
Hınta keyl	424	2120
Şa'ir keyl	191	764
Resm-i bostan		53

Resm-i Penbe		462
Resm-i Giyah		125
Resm-i küvâre		88
Resm-i arusiyye		60
Deştbanı ve tapuyı zemin	281	
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		140

140- Mezra'a-i Ulucak nam-ı diğerk Kara Hevenk der nezd-i karye-i mezbur tabi-i mezbur

HASIL 500

141- Mezra'a-i Kurucaöz der nezd-i karye-i mezbur tabi-i mezbur

HASIL 300

142- Karye-i İncesu-yı diğerk tabi-i Budaközü

Neferen: 15 K: 6 Caba: 1 Mücerred: 8

Çiftlik der tasarruf-ı Mehmet haliya der yed-i Satılmış çift 1

HASIL		800
Çift	1	57
Bennâk	6	108
Caba	1	13
Hınta keyl	44	220
Şa'ir keyl	50	200
Nohut keyl	8	40
Resm-i Giyah		30
Resm-i Arusiyye		30
Resm-i küvâre		12
Deştbanı ve tapuyı zemin		70
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		20

143- Karye-i Akçey tabi-i Budaközü

Neferen: 61 K: 10 Caba: 16 Mücerred: 35

Zemin-i İsa v. Karabeğ haliya der tasarruf-ı Gülabi sipahi ve Durak veledi Veli k.

HASIL		4500
Bennâk	11	198
Caba	16	208
Hınta kel	490	2450
Şa'ir keyl	338	1352
Resm-i bostan		20

Resm-i Penbe	102
Resm-i Giyah	20
Resm-i küvâre	20
Resm-i Arusiyye	60
Deştbanî ve tapuyî zemin	130
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	30

144- Mezra'a-i Alın Kavak der nezd-i Karye-i Sarıoğlu kışlası tabi-i mezbur

HASIL 1000

145- Mezra'a – i İnce Kiriş tabi-i mezbur

HASIL 1600

146- Karye-i Kavacık kışla ma'a Zemin-i Öküzbayırı tabi-i Budaközü zikr olunan zeminde Büyük halkı ve hevass-ı hümayyından Dikilütaş ziraat idüb sınırları olmayub her kimesne raiyyetin ta'şir ider.

Neferen: 88 K: 26 Caba: 18 Mücerred: 44

Zemin-i Saru beğ Sipahi haliya der tasarruf-ı Dede ve Cuma veledan-ı Sarubeğ sipahi bir bennâk

Zemin-i Üveys v. Ali haliya der tasarruf-ı Aydoğmuş v. Nasuh k.

Zemin-i Veli v. Yusuf haliya der tasarruf-ı ,Şahkulu v. Kubad k.

Çayır der tasarruf-ı Resul v. Özgür ber mucceb-i hüccet-i şer'iyye 1 kıt'a

HASIL		5500
Bennâk	29	522
Caba	18	234
Hinta keyl	505	2525
Şa'ir keyl	282	1128
Nohut keyl	8	40
Resm-i Penbe		302
Resm-i bostan		123
Resm-i Giyah		120
Resm-i küvâre		60
Deştbanî ve tapuyî zemin		226
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		100
Âsiyâb resm		30

147- Karye-i Sofular tabi-i Budaközü Malikane tamamen mülki nebni-i Hazret-i Ahmet Paşa mir-i vilayeti Rum sabıka divan-ı tımar.

Neferen: 47 K: 16 Caba: 6

Mücerred: 25

Zemin-i dündar sipahi bir bennâklık
Zemin-i Aşık sipahi bir bennâklık
Zemin-i Bezdoğan sipahi haliya der tasarruf-ı Kılıç v. O bir bennâklık
Zemin der yed-i İsa ve Musa ve Eynel sipahi zadelerdir.
Zemin-i der tasarruf-ı Derviş v. Yusuf sipahizde k.
Zemin-i der tasarruf-ı Ferruhzad v. Kaya sipahizde k
Zemin-i Erkulu v. Kaya sipahizde k.
Zemin-i Dündar sipahi bir bennâklık yerdir.

HASIL-I divanı gayr-ı ez-malikane 2758

Bennâk	24	432
Caba	6	78
Hinta	keyl. 300	1500
Şair	keyl. 125	500
Seir	keyl. 5	20
Resm-i bostan		10

148- Karye-i Yanıkkışla tabi-i Budaközü karye-i mezkurede kabile-i İnaludan Zekeriyya Hacıla nam cemaat sakinler olup ekinkilerinden resm-i bennâk vesa'ir zemine müte'allik hukukların sahib-i arza virüb ve adet-i ağnam ve Bâd-ı hevâ ve rüsum-ı sa'irelerin inallu sipahisine virürler.

Neferen: 23 K:14
HASIL: 2.500

Bennâk	14	252
Hinta	keyl. 185	925
Şa'ir	keyl. 120	480
Resm-i küvâre		143
Resm-i bostan		50
Resm-i giyah		50

Cema'at-ı Zekeriyya Hacılı der karye-i Yanık Kışla ve gayri sakinatına ber vech-i tımar

HASIL: 2.200

An-Adet-i ağnam ve Bâd-ı hevâ ve arusiyye

149- Karye-i Varsak Kışlası tabi-i Budaközü

Neferen: 79 K: 16 Caba: 6 Mücerred: 57

HASIL		4000
Bennâk	16	288
Caba	6	78
Hinta keyl	350	1750
Şa'ir keyl	225	900
Resm-i Penbe		454
Resm-i bostan		100
Resm-i Giyah		50
Resm-i küvâre		60
Deştbanı ve tapuyı zemin		174
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		56

150- Karye-i Terebasan nam-ı diğér Mülkan tabi-i Budaközü mülkanlı Cema'at-ı mütemekkin olup zira'at iderler

Neferen: 113K: 23 Caba: 27 Mücerred: 63

HASIL		2000
Bennâk	23	414
Caba	27	351
Hinta keyl	120	600
Şa'ir keyl	100	400
Resm-i Giyah		15
Deştbanı ve tapuyı zemin		105
Resm-i küvâre		10
Resm-i bostan		20
Resm-i Arusiyye		60
Bâd-ı hevâ tamamen		25

151- Karye-i Kışlak-ı Kadı nam-ı diğér mülkanlı tabi-i Budaközü

Neferen: 83 K: 18 Caba: 9 Mücerred: 50Yörük: 7

HASIL		2500
Bennâk	18	324
Caba	9	117
Hinta keyl	240	1200
Şa'ir keyl	125	500
Alaf ve fiğ ve burçak keyl	21	84
Resm-i Giyah		10
Resm-i bostan		10
Resm-i küvâre		10

Deştbai ve tapuyı zemin	105
Resm-i Arusiyye gayr-ı ez-yörük	90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	50

152- Karye-i Alifakih Kışlası tabi-i Budaközü an-ta'ife-i Uluyörük

Neferen: 29 Ekinlidür K: 29
Zemin-i Hüseyin v. Mezid haliya der yed-i Mehmet v. Eymirce k.

HASIL		2200
Bennâk	30	540
Hınta keyl	250	1250
Şa'ir keyl	73	292
Resm-i Penbe		20
Resm-i bostan		21
Resm-i küvâre		12
Resm-i Giyah		5
Deştbani ve tapuyı zemin		40
Resm-i duhan zira'at itmeyenlerden		20

153- Karye-i Şehriyar tabi-i Budaközü

Neferen: 24 K: 9 Caba: 4 Mücerred: 11

HASIL		1400
Bennâk	9	162
Caba	4	52
Hınta keyl	103	515
Şa'ir keyl	121	484
Resm-i Giyah		32
Resm-i küvâre		20
Resm-i Arusiyye		30
Deştbani ve tapuyı zemin		80
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		25

154- Karye-i Azak tabi-i mezbur

Neferen: 48 K: 12 Caba: 6 Mücerred: 30

HASIL		2000
Bennâk	12	216
Caba	6	78
Hınta keyl	200	1000
Şa'ir keyl	110	440
Mercimek ve Nohut keyl	13	65
Resm-i küvâre		12
Resm-i Giyah		15

Resm-i bostan	15
Deştbanı ve tapuyı zemin	88
Resm-i Arusiyye	30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	42

155- Karye-i Cirıdvıranı der nezdı Kurtludere tabı-i mezbur Uluyörük taifesinden Karakeçilü nam cema'at mütenekkin olup zira'at iderler çift akçesin ve şa'ir zemine mütellik hukuk-ı şer'iyyesin sahib-i arza virüb adet-i ağnamların ve Bâd-ı hevâların nhevass-ı hümayun ceminlerine virürler.

HASIL min'el hums ma'a çift 1000

156- Mezra'a-i Üçarmut der nezd-i Karye-i Azak tabı-i mezbur

HASIL 600

157- Karye-i Topuç ma'a mezra'a-i Sarnıç ve mezra'a-i Kabaklı Pınar tabı-i Budaközü

Neferen: 177 K: 51 Caba: 38 Mücerred: 58

Zemin-i Hubyar ve Kılıç haliya der yed-i Canbaz v. Mehmet k

HASIL		10000
Bennâk	51	918
Caba	38	494
Hinta keyl	940	4700
Şa'ir keyl	360	1440
Resm-i Penbe		1130
Resm-i bostan		200
Resm-i küvâre		90
Resm-i kendir		110
Deştbanı ve tapuyı zemin		460
Resm-i Arusiyye		180
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		188
Resm-i Giyah		90

Zıkr olunan Karyeyi Atayıbey yazıp tımara verildikten sonra hudu-ı erba'asına dahil Sarnıç ve Kabaklı pınar nam yerlerin müstakil mezra'alarıdır deyü Hasab bey ayırıp tımara virüp ol zamandan berüniza bertaraf olmayup haliya teftiş olundukta zıkr olunan mezra'alar müstakil mezra'alar olamyup karye-i mezburenin hudud-ı erbaasına dahil idüğü zahir olmağın niza ber-taraf olmak için berk dirilib cümle yer tımar yazıldı.

158- Karye-i Yenichelü Budaközü

Neferen: 47 K:11 Caba: 12 Mücerred : 24

HASIL		2500
K	11	198
Caba	12	156
Hinta keyl	212	1060
Şa'ir keyl	150	600
Burçak keyl	7	28
Resm-i Penbe		162
Nohjut keyl	3	15
Resm-i bostan		21
Resm-i Giyah		50
Resm-i küvâre		27
Deştbanı ve tapuyı zemin		100
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		20

159- Karye-i Pinhanca an-taife-i Saru Halillü tabi-i Budaközü

Belkavak ve Yassı Pınar nam yeri zirâ'at idüp herkes raiyyetin ta'şir ider.

Neferen: 20 K: 7 Caba: 3 Mücerred: 10

HASIL		800
Bennâk	7	126
Caba	3	39
Hinta keyl	73	365
Şa'ir keyl	40	160
Burçak keyl	5	20
Mercimek ve Nohut keyl	3	15
Resm-i Penbe		10
Resm-i Giyah		5
Resm-i küvâre		5
Deştbanı ve tapuyı zemin		15
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		10

160- Karye-i Miha'iloğlu ve karye-i Pir köyü ma'a mezra'a-i Emir Ahmet tabi-i Budaközü ma'a mezra'a-i Kandil Arkaç ve mezra'a-i Emir Ahmet gedüğü ve behre ve hukuk-ı şer'iyye-i sa'ire ma'a resm-i çift, an-cema'at-ı Karakeçilü.

Neferen: 174 K: 54 Caba: 30 Mücerred: 90

Cema'at-ı Yörükhan-ı Karakeçilü an-taife-i Uluyörük der karye-i mezkure çift akçesiyle hukuk-ı şer'iyyelerin bunda virüb sa'ir rüsümların ve adeti ağnamların ve Bâd-ı hevâların hevass-ı hümayyun eminlerine virürler.

Neferen: 94 K: 29

Karye-i Pirköyü tabi-i mezbur

Neferen: 55 K: 21 Caba: 11 Mücerred: 23

Zemin-i Mehmet v. Taştımur ber mucceb-i atik k.

Zemin-i Kasım v. Hamza ber müceb-i atik k.

HASIL ma'a mezra'a-i mezkure ve cema'at-ı Karakeçilü		7650
Bennâk	105	1892
Caba	41	533
Hınta keyl	450	2250
Şa'ir keyl	270	880
Nohut keyl	10	50
Resm-i Penbe		450
Resm-i bostan		71
Resm-i Giyah		100
Resm-i küvâre		96
Deştbanı ve tapuyı zemin		500
Resm-i Arusiyye		180
Bâd-ı hevâ tamamen		100
Adet-i ağnam gayr-ı ez-yörük		368
Siyab resm		180

161- Boyahane der karye-i mezbure

HASIL 2500

162- Karye-i Beşikkaya ma'a mezra'a-i Koyunluca tabi-i Budaközü ma'a mezra'a-i Sekilü oğlu Argı ve döllüğü ve Tillüce ve Kutlu çardağı ve Meşhed yurdu ve Hüdakulutarlası ve Kara yusuf harmanı Veli beylü ve İsrailü zira'at ider.

Neferen: 55 K: 25 Caba: 9

Mücerred: 21

HASIL		1350
Bennâk	25	450
Caba	9	117
Hınta keyl	78	390
Şa'ir keyl	35	140
Burçak keyl	2	8
Resm-i Penbe		32
Resm-i Giyah		30

Resm-i küvâre	13
Deştbanî ve tapuyı zemin	40
Resm-i Arusiyye tamamen	30
Bâd-ı hevâ tamamen	30
Adet-i ağnam	70

163- Karye-i Delüce Arkı nam-ı diğer Kuyucak tabi-i Budaközü

Neferen: 15 K: 8 Caba: 1 Mücerred: 6

HASIL		650
Bennâk	8	144
Caba	1	13
Hınta keyl	60	300
Şa'ir keyl	25	100
Rsm-i bostan		10
Resm-i Giyah		3
Resm-i küvâre		5
Deştbanî ve tapuyı zemin		30
Resm-i Arusiyye		30
Bâd-ı hevâ tamamen		15

164- Karye-i Mudi tabi-i mezbur

Neferen : 34 K: 9 Caba: 5 Mücerred: 20

HASIL		2500
Bennâk	9	162
Caba	5	65
Hınta keyl	182	910
Şa'ir keyl	145	580
Resm-i Pnabe		570
Resm-i Giyah		40
Resm-i bostan		20
Resm-i küvâre		20
Deştbanî ve tapuyı zemin		65
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		28

165- Karye-i Kayacıkkişla tabi-i Budaközü

Neferen: 21 K: 6 Caba: 6 Mücerred: 9

Zemin der tasarruf-ı Şehirlü Ali ve Veli Ve İskender ve İbrahim Zemin-i Hüseyin Ve Aliyar haliya der yed-i Seydi Sipahi resmin ve behresin virür-k

HASIL	1800
-------	------

Bennâk	8	144
Caba	6	78
Hınta keyl	125	625
Şa'ir keyl	150	600
Resm-i Penbe		180
Resm-i bostan		30
Resm-i Giyah		10
Resm-i küvâre		40
Deştbanı ve tapuyı zemin		51
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		12

166- Karye-i Donuz Döğenlü nam-ı diğêr Doluca ma'a mezra'a-i Boztepe tabi-i Budaközü Bozok defterine yazılan Bağlıca nam karye ahalisi dahi Boztepe toprağında ziraat idüp herkes raiyyetin ta'sir idermiş girü hale ra'iyyetlerin ta'sir eylemek üzre kayd olunmuştur.

Neferen: 67 K: 24 Caba: 11 Mücerred: 32

Zemin-i Adil v. Uğurlu haliya der dest-i Çalabverdi v. Gazi k.
Zemin-i Pirkalem v. İlaldı haliye der dest-i Bahtiyar v. İlaldı k.
Zemin-i Kubad v. Şaraldı haliya der dest-i Bahtiyar v. İlaldı k.

HASIL		4000
Bennâk	27	486
Caba	11	143
Hınta keyl	328	1640
Şa'ir keyl	350	1400
Burçak keyl	18	72
Resm-i Giyah		20
Resm-i küvâre		9
Deştbanı ve tapuyı zemin		120
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		10

167- Karye-i Beşiközü tabi-i Budaközü mu'a mezra'a-i yoğun pelid pınarı ve mezra'a-i Pir Gaib tarlası konağı

Neferen: 225K: 46 Caba: 24 Mücerred: 155

Zemin-i Pir Ahmet v. Hüseyin haliya der-dest-i Evhad ve Gani ve Ali Giraderan k

Zemin-i Saru Fakih haliya der-dest-i Şaduman v. Ferhat k

HASIL		7100
Bennâk	48	864

Caba	24	312
Hınta keyl	710	3550
Şa'ir keyl	500	2000
Resm-i bostan		17
Resm-i küvâre		6
Resm-i Giyah		50
Resm-i meyve		30
Resm-i Piyaz		20
Deştbanı ve tapuyı zemin	101	
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		30
Âsiyâb nim sale resm		30

168- Karye-i Boğazkışla tabi-i Budaközü

Neferen: 5 K: 2 Caba: 1 Mücerred: 2

Zemin-i Seydi Ahmet v. Süleyman haliya der-tasarruf-ı Piri ve Seydi Sipahiyan k
Zemin-i Veli v. Süleyman haliya der-tasarruf-ı Sipahiyan-ı karye-i mezbure k
Zemin-i Hasan v. Ali haliya der tasarruf-ı Sipahiyan-ı karye-i mezbure k
Zemin-i Şeyh-i haliya der-tasarruf-ı İhtiyar Sipahi k

HASIL		1600
Bennâk	6	108
Caba	1	13
Hınta keyl	163	818
Şa'ir keyl	102	408
Resm-i bostan		16
Resm-i küvâre		14
Resm-i Penbe		30
Resm-i Meyve		20
Resm-i Giyah		35
Deştbanı ve tapuyı zemin		50
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		28
Âsiyâb resm		30

169- Karye-i Eymirlü tabi-i Budaközü

Neferen: 61 K: 21 Caba: 7 Mücerred: 33

HASIL		2800
Bennâk	21	378
Caba	7	91
Hınta keyl	106	530

Şa'ir keyl	43	172
Burçak keyl	17	68
Resm-i Penbe		150
Resm-i Giyah		30
Resm-i bostan		40
Resm-i küvâre		70
Deştbanî ve tapuyı zemin		167
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		44

170- Karye-i Körpelü tabi-i Budaközü

Karye-i mezburun zirde şerh olunduğu üzere malikane ve cebelüleri emr-i şerif ile ref olunmuştur. F'it tarihi'l mezbur

Neferen: 44 K: 14 Caba: 2 Mücerred: 28

HASIL-I Divani		3000
Bennâk	14	252
Caba	2	26
Hınta keyl	341	1705
Şa'ir keyl	173	698
Nohut keyl	7	35
Resm-i küvâre		50
Resm-i Giyah		30
Deştbanî ve tapuyı zemin		69
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		50

171- Karye-i Elvan-özü tabi-i Budaközü

Karye-i mezbur zirde şerh olunduğu üzere malikane ve cebelüleri emr-i şerif ile ref olunmuştur. Fi't tarih'il-mezbur

Neferen: 73 K: 22 Caba: 7	Mücerred: 44
HASIL-I divani	2000
Bennâk	22
Caba	7
Hınta keyl	127
Şa'ir keyl	100
Resm-i küvâre	12
Resm-i bostan	10
Resm-i kendir	46
Resm-i Giyah	15
Resm-i Meyve	20
Deştbanî ve tapuyı zemin	60
Resm-i Arusiyye	30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	65

172- Karye-i Esenlüoğlu tabi-i Budaközü

Neferen: 79 K: 19 Caba: 15 Mücerred: 45

Zemin-i Pir Ali v. Üveys haliya der yed-i Pir Veli ve Şah Veli ve Pirbende biraderun-ı mezbur

Zemin-i Sevindik v. Bayezıd haliya der tasarruf-ı Seydi v. Güvendik k.
Zemin-i Hızır v. Pir Nazar haliya der tasarruf-ı Pir NAZAR V. Musa k.

Çiftlik der tasarruf-ı veled-i Pir Nazar Doğancı haliya der tasarruf-ı Sungur subaşı ve Kaya sipahi ve Dede sipahi ve Pir Gaib ve Timur v. İlyas herkes tasarruf-ı hükleri zemin miktarı resmin ve behresin vireler

HASIL		4000
Çift	1	57
Bennâk	19	342
Caba	15	195
Hınta keyl	380	1300
Şa'ir keyl	202	808
Nohut keyl	26	130
Resm-i küvâre		32
Resm-i bostan		33
Resm-i tapu		144
Resm-i Meyve		30
Resm-i Giyah		30
Deştbanı ve tapuyı zemin		184
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		50
Âsiyâb 3 bab nim sale resm		90
Âsiyâb 1 bab nim sale resm		30

173- Karye-i Şeyhlerözü ma'a mezra'a-i Ortapınar tabi-i Budaközü

Neferen: 132K: 27 Caba: 27 Mücerred: 78

Zemin-i Mazhar v. Emir haliya der yed-i Mustafa ve Hamit v. Huttaz k.

HASIL		5700
Bennâk	28	504
Caba	27	351
Hınta keyl	530	2650
Şa'ir keyl	322	1288
Resm-i Penbe		222
Resm-i Giyah		60
Resm-i küvâre		40

Resm-i bostan	50
Deştbanı ve tapuyı zemin	343
Resm-i Arusiyye	90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	100

174- Karye-i Akçesaz ma'a mezra'a-i Kurucaöz tabi-i m.

Neferen: 81 K: 23 Caba: 8 Mücerred: 50

Zemin-i Musa v. Pir Aziz haliya der yed-i Aydoğmuş ve Gündoğmuş ve Cafer
Zemin-i ebna-i Musa el-mezbur k.
Zemin-i İsmail v. Güvendik haliya der yed-i Mamak binti İsmail el-mezbur k

HASIL		5400
Bennâk	25	450
Caba	8	104
Hınta keyl	490	2450
Şa'ir keyl	378	1512
Nohut ve mercimek keyl	20	100
Resm-i Giyah		100
Resm-i küvâre		80
Resm-i bostan		62
Resm-i kendir		12
Deştbanı ve tapuyı zemin		220
Resmi Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		120

Zikr olan karye-i Akçesazı Atabeyi yazıp tımara verdikten sonra hudud-u erbaasına dahil kuruca-öz nam yerini Hasan beğ ayıfab müstakil tımara virüb ol zamandan berü sınır niza-i fasl olunmayub haliya teftiş olundukta müstakil mezra'a yazılmayab karye-i mezburenin hudud-ı erbaasına dahil idüğü zahir olmağın niz'a bertaraf olmak için berkdirilüb an-tımar kayd olundu.

175- Karye-i Karalar ma'a mezra'a-i Uzunoba ve Gümüşlü tabi-i Budaközü

Neferen: 45 K: 8 Caba: 10 Mücerred: 27

Zemin-i der-tasarruf-ı Kalender ve Budak veledan-ı Hamza k. Cedit
Zemin-i der-tasarruf-ı Mustafa v. Zünnun an-gılaman-ı Erzurum k. Cedit
Zemin-i der-tasarruf-ı Mustafa v. Zünnun el-mezbur an-gılaman-ı Erzurum k
Zemin-i der-tasarruf-ı Kalender ve Budak veledun-ı Hamza el-mezbur k.

HASIL		2500
Bennâk	12	216
Caba	10	130
Hınta keyl	248	1240

Şa'ir keyl	116	464
Alaf keyl	21	84
Resm-i bostan		21
Resm-i kendir		23
Resm-i Giyah		50
Resm-i Meyve		46
Resm-i küvâre		50
Deştbanı ve tapuyı zemin		70
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		46

176- Karye-i Yazır ma'u Yazır-ı diğer tabi-i Budaközü Yazır ve diğer Yazır karyesi tımar mutasarrıfı tarafından zabt olunub malikane mutasarrıfı tarafından müdahale olunmamak üzere yine nahıye-i mezburede Yıldız karyesi mahallinde ilu-ü haber kamesi hıfz olunmuştur gaflet olunmaya

Neferen: 27 K: 10 Caba: 4

Mücerred: 13

Zemin-i Uğurlu v. Mürüvvet haliya der yed-i ehl-i karye k		
Zemin-i Ali v. Hamza haliya der yed-i ehl-i karye k		
Çiftlik-i Muhtar sipahi haliya der yed-i Nimetlü ve Ayn Ali veledan-ı Muhtar el-mezbur çift 1		
HASIL		1600
Bennâk	12	216
Caba	4	52
Çift	1	52
Hinta keyl	125	625
Şa'ir keyl	102	408
Resm-i küvâre		13
Resm-i Giyah		20
Resm-i bostan		15
Destbanı ve tapuyı zemin		75
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		60

177- Karye-i Akpınar-ı Ulvi nam-ı diğer Mehmetbey Kışlası tabi-i Budaközü

Neferen: 73 K: 16 Caba: 10

Mücerred: 47

HASIL		5000
Bennâk	16	288
Caba	10	130
Hinta keyl	475	2375
Şa'ir keyl	445	1780
Mercimek ve nohut keyl	4	20
Resm-i kendir		16

Resm-i Giyah	40
Resm-i küvâre	50
Deştbanî ve tapuyı zemin	121
Resm-i Arusiyye	60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	91

178- Karye-i Kılıççılar Kışlası an-taife-i Bostanlı tabi-i Budaközü
muayyen sınıru olmamağla herkes raiyyetin ta'sir ider.

Neferen: 16 K: 3 Caba: 5 Mücerred: 18

Zemin-i Resul v. Ali haliya der yed-i Ali v. İsa ve Bayram v. Hüdaverdi k.

HASIL		2000
Bennâk	4	72
Caba	5	65
Hinta keyl	212	1060
Şa'ir keyl	160	640
Resm-i Giyah		20
Resm-i küvâre		18
Resm-i bostan		10
Deştbanî ve tapuyı zemin		42
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		43

179- Karye-i Kara Küçük tabi-i Budaközü

Neferen: 9 K: 4 Caba: 1 Mücerred: 4

Zemin-i İbrahim v. Karaküçük haliya der tasarruf-ı Gülhayr k

HASIL		1600
Bennâk	6	108
Caba	1	13
Hinta keyl	139	695
Şa'ir keyl	102	408
Resm-i Penbe		172
Resm-i Giyah		34
Resm-i bostan		30
Resm-i küvâre		10
Deştbanî ve tapuyı zemin		100
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		10

180- Karye-i Veled Hacı Kışlası ma'a mezra'a-i Mihanöyüğü ve mezra'a-i Kavakpınarı ve mezra'a-i Yol inceldüğü tabi-i mezbur

Neferen: 70 K: 25 Caba: 6

Mücerred: 39

Zemin-i Ali v. Sevindik haliya der-tasarruf-ı Ahmet ve Minnet Sipahiyan k
Zemin-i Pir Veli v. Sadullah haliya mevkât k

HASIL		2300
Bennâk	27	486
Caba	6	78
Hınta keyl	219	1095
Şa'ir keyl	113	452
Nohut ve Mercimek keyl	8	40
Resm-i Penbe		320
Resm-i bostan		18
Resm-i Giyah		38
Resm-i küvâre		60
Resm-i kendir		20
Deştbanî ve tapuyı zemin		141
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		62

181- Karye-i Halid Fakih ve mezra'a-i Ahurlu tabi-i Budaközü nam-ı diğer Eyüp Beylü

Neferen: 30 K: 7 Caba: 6

Mücerred: 17

HASIL		1000
Bennâk	7	126
Caba	6	78
Hınta keyl	70	350
Şa'ir keyl	80	320
Resm-i küvâre		28
Resm-i Giyah		19
Deştbanî ve tapuyı zemin		29
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		25

182- Mezra'a-i Çömçepınar der nezd-i Karye-i Boztepe, Boztepe ve Kağızman cema'at-ı ziraat iderler tabi-i mezbur Boztepe, zira'at itdüğü tımar ve kağızmanlı zira'at itdüğü vakıftır.

183- Mezra'a-i Satılmış kerimesi der nezd-i karye-i Sofular tabi-i mezbur

Hasıl der uhde-i ahali-i karye-i Sofular ve karye-i Kavurgalu ve karye-i Affanlu ve karye-i Öyük ber vech-i maktu fi sene 500

184- Mezra'a-i Damlaluca der nezd-i karye-i Kozkişla tabi-i Hasıl ma'urüsum 900

185- Karye-i Sekülübeylüoğlu Kışlası tabi-i Budaközü Cema'at-ı Israillü ve Esengazilü ziraat idüb resm ve behre virürler.

Neferen: 30	K: 11	Caba: 4	Mücerred: 15
HASIL			1400
Bennâk	11		198
Caba	4		52
Hinta keyl	98		490
Şa'ir keyl	33		132
Burçak keyl	3		12
Resm-i Penbe			288
Resm-i küvâre			20
Resm-i bostan			20
Resm-i giyah			10
Deştbanı ve tapuyı zemin			110
Resm-i Arusiyye			30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ			48

186- Karye-i Kurtludere tabi-i Budaközü

Neferen: 67	K: 17	Caba: 10	Mücerred: 40
HASIL			3000
Bennâk	17		306
Caba	10		130
Hinta keyl	130		650
Şa'ir keyl	263		1052
Nohut keyl	24		116
Burçak keyl	98		152
Resm-i küvâre			26
Resm-i Penbe			136
Resm-i Giyah			50
Deştbanı ve tapuyı zemin			200
Resm-i Arusiyye			90
Bâd-ı hevâ tamamen			65

Çiftlik-i zaviye-i der tasarruf-ı İbrahim v. Hacil bu-berat-ı hümayun

187- Mezra'a-i Yassiöyük der nezd-i Karye-i Kurtludere tabi-i mezbur

HASIL	500
-------	-----

188- Karye-i Çöbi tabi-i mezbur

Neferen: 40	K: 17	Caba: 2	Mücerred: 21
-------------	-------	---------	--------------

HASIL		3200
Bennâk	17	306
Caba	2	26
Hınta keyl	300	1500
Şa'ir keyl	200	800
Resm-i Penbe		324
Resm-i küvâre		14
Resm-i Giyah		20
Deştbanı ve tapuyı zemin		150
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		30

189- Mezra'a-i Çöbi Çardağı der nezd-i karye-i mezbure tabi-i m

HASIL	500
-------	-----

190- Mezra'a-i Alaçorak der nezd-i karye-i mezbure tabi-i m

HASIL	400
-------	-----

191- Mezra'a-i Köçkerbükü der nezd-i karye-i Saz kışla tabi-i m

HASIL	500
-------	-----

192- Karye-i Ulaşlı tabi-i mezbur

Neferen: 120K: 32 Caba: 19	Mücerred: 69	
HASIL	6000	
Bennâk	32	576
Caba	19	247
Hınta keyl	551	2755
Şa'ir keyl	455	1820
Resm-i Penbe		154
Resm-i bostan		52
Resm-i Giyah		50
Resm-i Meyve		30
Resm-i kendir		20
Deştbanı ve tapuyı zemin		96
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		80
Âsiyâb resm		60

193- Karye-i Eyübbeylü ma'a zemin-i Tayıncık ve Sekülü Viranı tabi-i mezbur

Neferen: 41 K: 15 Caba: 11	Mücerred: 15
----------------------------	--------------

Zemin der tasarruf-ı Süphanverdi v. Musa cedid k

HASIL		4100
Bennâk	16	288
Caba	11	143
Hınta keyl	443	2215
Şa'ir keyl	218	872
Resm-i Penbe		164
Resm-i bostan		18
Resm-i Giyah		30
Resm-i küvâre		40
Deştbanı ve tapuyı zemin		184
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		36

194- Karye-i Yakuş Yolbaşı tabi-i Budaközü

Neferen: 67 K: 16 Caba: 5 Mücerred: 46

HASIL		3300
Bennâk	16	288
Caba	5	65
Hınta keyl	358	1790
Şa'ir keyl	226	904
Resm-i Giyah		10
Resm-i küvâre		5
Deştbanı ve tapuyı zemin		78
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		20
Âsiyâb resm		60

195- Zemin-i Durak Sipahi der karye-i Yokuşyolbaşı ber ved-i tımar
Hasıl ma'a Âsiyâb-ı had 100

196- Karye-i Büyüköz tabi-i Budaközü

Neferen: 24 K: 6 Caba: 1 Mücerred: 17

HASIL		500
Bennâk	6	108
Caba	1	13
Hınta keyl	54	270
Şa'ir keyl	13	52
Resm-i Penbe		12
Deştbanı ve tapuyı zemin		20
Resm-i Arusiyye		15
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		10

197- Karye-i Kavurgalu ma'a Kışlak-ı Çakırlu tabi-i Budaközü ma'a İlyas Abdal mezra'ası tamamı malikane mülk-i mebyi-i Hazreti Ahmet Paşa divan-ı tımar.

Neferen: 33 K: 12 Caba: 5 Mücerred: 15 Mu'tak: 1

An-Cema'at-ı İnallu mezkurlar miraat eyledikleri yerlerin resmin ve behresin sahib-i arza virüb adet-i ağnam ve Bâd-ı hevâ ve arusanelerin İnallu ağasına virürler.

Neferen: 16 K: 6

Hasıl-ı divan-ı gayr-ı ez- malikane		1600
Bennâk	18	324
Caba	5	65
Hinta keyl	137	685
Şa'ir keyl	74	296
Resm-i bostan		25
Resm-i Giyah		30
Resm-i duhan zira'at itmeyenlerden		20
Deştbanı ve tapuyı zemin		45
Resm-i Arusiyye gayr-ı ez-cema'at-ı İnallu		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ gayr-ı ez-cema'at-ı İnallu		20
Âsiyâb 2 bab nim sale resm		60

198- Karye-i Göynük Musa nam-ı diğer Derecik kışla tabi-i Budaközü karye-i mezburenin muayyen sınırı olmamak ile raiyyetlerinin zira'at itdükleri yerleri karye-i mezbure Sipahisi ta'şir itmek üzere defter-i atıkde kayd olduğu defter-i cedide dahi kayd olundu.

Neferen: 76 K: 28 Caba: 7 Mücerred: 41

Zemin-i Tur Hasan v. Mürsel haliya der tasarruf-ı Şalı Kulu v. Hamza Fakih der kışlak-ı Boncuk k

Zemin-i Üveys v. Mürsel haliya mevkuף k

Zemin-i Arca ve Ümmet haliya der-tasarruf-ı Mehmet ve Hayran k

HASIL		4400
Bennâk	31	558
Caba	7	91
Hinta keyl	378	1590
Şa'ir keyl	278	1112
Resm-i Penbe		162
Resm-i bostan		50
Resm-i Giyah		80
Resm-i küvâre		50

Deştbanı ve tapuyı zemin	267
Resm-i Arusiyye	90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	50

199- Karye-i Boncuk tabi-i mezbur

Neferen: 30 K: 11 Caba: 6	Mücerred: 13
HASIL	2200
Bennâk	11 198
Caba	6 78
Hınta keyl	232 1160
Şa'ir keyl	35 140
Resm-i Giyah	10
Resm-i Penbe	400
Resm-i bostan	20
Resm-i küvâre	20
Deştbanı ve tapuyı zemin	100
Resm-i Arusiyye	30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	42

200- Mezra'a-i Boncuk der nezd-i karye-i Göynük Musa tabi-i Budaközü

HASIL	500
-------	-----

201- Mezra'a-i Bayrakağıl der nezd-i karye-i Veled Hacıkışlası tabi-i mezbur

HASIL	500
-------	-----

202- Karye-i Sungurlu İki baştan tabi-i Budaközü ve mezra'a-i Şahrubey kışlası nam-ı diğer beğ kışlası malikane-i mezra'a-i Şahrubey kışlası mülk-i evlad-ı Buğdaylı haliya mülk-i mebyi-i Hacı Ahmet Paşa mir-i miran-ı vilayet-i Rum sabıka

Neferen: 99 K: 26 Caba: 13 Mücerred: 60

Zemin-i. Mehmet v. Ahmet haliya mevkuf k
 Zemin-i Bayat v. Şeyhi haliya mevkuf k
 Zemin-i Elvan v. Gideğen haliya der tasarruf-ı ahali-i karye-i mezbure ve Himmet Sipahi k
 Zemin-i Ali v. Ümmet haliya der yed-i ahali-i karye-i mezbure k
 Zemin-i Halil ve Nasuh haliya der tasarruf-ı Bende v. İbrahim Sipahi k
 Zemin-i Hasan v. Şahkalı

Hasıl gayr-ı ez-hisse an-malikane-i Ahmet Paşa an-mezra'a-i Şahrubey bey
 5000

Bennâk	29	522
--------	----	-----

Caba	13	169
Hınta keyl	418	2090
Şa'ir keyl	360	1441
Resm-i Penbe		150
Resm-i bostan		81
Resm-i Giyah		50
Resm-i küvâre		18
Deştbanı ve tapuyı zemin		220
Resm-i Arusiyye		120
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		100
Âsiyâb resm		60

203- Karye-i Körkeçilü Kışlası tabi-i Budaközü

Neferen: 83 K: 26 Caba: 12 Mücerred: 45

HASIL		3500
Bennâk	26	468
Caba	12	156
Hınta keyl	226	1136
Şa'ie keyl	117	488
Resm-i Penbe		425
Resm-i bostan		119
Resm-i küvâre		25
Resm-i Giyah		58
Deştbanı ve tapu-yı zemin		240
Resm-i Arusiyye		120
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		216
Revgan-ı Yaylak beher hane		
Birer yükü resm		75

204- Karye-i Ayıculu tabi-i Budaközü

Neferen: 37 K: 13 Caba: 2 Mücerred: 22

HASIL		2500
Bennâk	13	234
Caba	2	26
Hınta keyl	178	890
Şa'ir keyl	149	596
Resm-i Penbe		252
Resm-i bostan		32
Resm-i Giyah		60
Deştbanı ve tapuyı zemin		150
Resm-i Arusiyye		120
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		28

205- Karye-i Körpelü tabi-i m

Neferen: 96 K: 38 Caba: 14 Mücerred: 54

Zemin der-tasarruf-ı Musa haliya der-yed-i ehl-i karye k.
Mezra'a-i Üçpınar zira'atgah-ı karye-i mezbur

HASIL		3200
Bennâk	39	702
Caba	14	182
Hınta keyl	400	2000
Şa'ir keyl	20	80
Resm-i Giyah		16
Resm-i küvâre		20
Resm-i bostan		20
Deştbanı ve tapuyı zemin	30	
Resm-i Arusiyye		60
Adet-i ağnam		60
Bâd-ı hevâ tamamen		30

Zikr olan karye-i Körpelü Mukaddema Atay-i Bey yazdıktan sonra Abdülkadir defterin bulunmağla emrile Atayı Bey defterinden ihrac olunub Hasan Bey defterinde mukarrer olmuş haliya teftiş olundukta eğerçi Abdülkadir defterinde mukayyed amma Rum köyleri içinde vaki olub ve haliya karye-i mezbure ile ber-tımar olan Eğrioğlu viranı ve Kara ağıl ve üçpınar nam-mezra'lar ile sınır niza-ı olub ve zikr olunan mezra'alar Rum defterinde mukayyed olmakla niz'a ber- taraf olmak için karye-i mezkure dahi Rum defterine yazılıb cümlesi ber-tımar kayd olundu.

206- Karye-i Eğrioğlu viranı ma'a mezra'a-i Karaağıl tabi-i m

Karye-i Körpelü reayası zira'at ider.

Neferen: 13 K: 5 Caba: 5 Mücerred: 3

HASIL		2500
Bennâk	5	90
Caba	5	65
Hınta keyl	310	1550
Şa'ir keyl	135	540
Resm-i Giyah		20
Resm-i küvâre		30
Deştbanı ve tapuyı zemin	117	
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		17

207- Karye-i Tehmerük tabi-i Budaközü

Neferen: 69 K: 16 Caba: 9 Mücerred: 44

HASIL		3000
Bennâk	16	288
Caba	9	117
Hınta keyl	304	1520
Şa'ir keyl	112	448
Resm-i Penbe		240
Resm-i Giyah		65
Resm-i küvâre		30
Resm-i bostan		30
Deştbanı ve tapuyı zemin	52	
Resm-i Arusiyye		132
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		78

208- Mezra'a-i Tacirviranı der nezd-i karye-i mezbure tabi-i mebur

HASIL 800

209- Mezra'a-i Kafirviranı der nezd-i karye-i mezbure tabi-i mezbur

HASIL 800

İş bu Tacirviranı ile :Kafir viranı mezzaların Budaközü canibinde olan reayadan ekinlerin behresin ve resmin mezzuran ve ziraat sipahileri tam'şir ider. Kırşehir canibinde Küreklü nam karye reayalarından bu mezzrada ekinlerinin behresin ve resmin Küreklü sipahisi ta'şir idüp Tacirviranı toprağında Karapınar namıyla olan yerlere Küreklü sipahisi dahil itmek üzere kayd olundu.

209- Karye-i Merdan viranı nam-ı diğeri Merdanözü tabi-i mezbur

Neferen: 46 K: 13 Caba: 6 Mücerred: 27

HASIL		2300
Bennâk	13	234
Caba	6	78
Hınta keyl	220	1100
Şa'ir keyl	111	444
Resm-i Giyah		30
Resm-i küvâre		20
Resm-i bostan		40
Deştbanı ve tapuyı zemin		164
Resm-i Arusiyye		90

Nısf-ı Bâd-ı hevâ

100

211-Karye-i Kozkışla tabi-i Budaközü Uluyörük taifesinden Karakeçilü cema'atı mütemekkin olub zira'at iderler, zira'at itdükleri yerin resmin ve behresin sahib-i tımara virüb adet-i ağnam ve Bâd-ı hevâ ve arusanlerin hevass-ı hümayun eminlerne virürler.

Neferen: 23

K: 21

HASIL		4000
Bennâk	21	378
Bınta keyl	350	1750
Şa'ir keyl	350	1400
Resm-i küvâre		72
Resm-i bostan		20
Resm-i Giyah		30
Deştbanı ve tapuyı zemin		250
Resm-i duhan zira'at itmeyenlerden		100

212- Karye-i Boztepe Kışlası tabi-i Budaközü

Neferen: 54 K: 14 Caba : 10 Mücerred: 30

HASIL		4200
Bennâk	14	252
Caba	10	130
Hinta keyl	332	1660
Şa'ir keyl	374	1496
Burçak keyl	66	264
Nohut keyl	10	50
Resm-i küvâre		32
Resm-i bostan		6
Resm-i Giyah		30
Deştbanı ve tapuyı zemin		190
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		60

213- Zemin-i Alemler karye-i Boztepe kışlası der yed-i Alemler el mezbur ber vech-i tımar

HASIL

100

214- Mezra'a-i Selmanoluğu nam-ı diğerk Eymir oluğu der nezd-i karye-i Boztepe Tabi-i m.

HASIL der uhde-i Cema'at-i Zekerıyya Hacılı ber vech-i maktu fi sene 400

215- Karye-i Sinanbey Kışlası tabi-i Budaközü tamam malikane mülkü mebn-i Hayreti Ahmet Paşa divanı timar

Neferen: 72 K: 24 Caba: 6

Mücerred: 42

Zemin haliya der tasarruf-ı Ümmet v. Veli Şeyh k

Zemin der-tasarruf-ı Seydi v. Kubad Sipahi k

Zemin der –tasarruf-ı Hamza v. Hasan veledan-ı Emir ağa 60 kilelik

Zemin der – tasarruf-ı Bende v. Ahmet Şeyh Sipahi çift

Zemin der- tasarruf-ı Tur Ali beğ an-sipahi-i Maraş çift

Zemin der- tasarruf-ı Hasan v. Veli sipahi-i mütekaid k.

HASIL-I divani		6550
Bennâk	27	486
Çift	1	57
Caba	6	78
Hınta keyl	650	3250
Şa'ir keyl	374	1496
Resm-i bostan		150
Resm-i küvâre		67
Resm-i Penbe		250
Resm-i Kendir		34
Resm-i Meyve		84
Deştbanı ve tapuyı zemin		228
Resm-i Arusiyye		90
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		51

215- Mezra'a-i Balçıkıyurdu der-nezd-i karye-i Akçey tabi-i m.

Neferen: 3 Caba: 1

Mücerred: 2

HASIL-I ma'a r-rüsum

1500

216- Mezra'a-i Tuğcukuyusu der nezd-i karye-i Mihmatlı tabi-i mezbur

HASIL

1500

218- Mezra'a-i Zekeriyya Hacılı kışlası der nezd-i Karye-i Boztepe İnallu cema'atından Dede Fakılı oğlu bazı kimesneler ile mütemekkin olmuşlardır.

HASIL der uhde-i Cema'at-ı Dede Fakih oğlu ber vech-i maktu fi sene 750 ber muceb-i at,k

219- Mezra'a-i Zekiderese der nezd-i karye-i Karaca koyunlu kışlası tabi-i mezbur

HASIL ma'a resm-i revgan ve Âsiyâb

500

220- Mezra'a-i Dervişviranı der nezd-i karye-i Koz kışlası tabi-i m

HASIL ber vech-i maktu der uhde-i Affanlu ve Karakeçilü fi sene 300

221- Karye-i Ziyaretkaya nam-ı diğer zülnun bey kışlası tabi-i Budaközü

Neferen: 152K: 48 Caba: 15 Mücerred: 89

HASIL		3000
Bennâk	48	864
Caba	15	195
Hınta keyl	200	1000
Şa'ir keyl	44	176
Sir keyl	25	100
Nohut keyl	5	25
Resm-i bostan		83
Resm-i küvâre		10
Resm-i Giyah		15
Resm-i Meyve		25
Deştbanı ve tapuyı zemin		260
Resm-i Arusiyye		150
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		97

222- Karye-i Uzunivaz tabi-i mezbur Uluyörük taifesinden mütemekkin olup zira'at iderler çift akçesin ve sa'ir zemine müteallik hukuk-ı şer'iyyesin sahib-i arza virüb adet-i ağnamların ve Bâd-ı hevâların ve sa'lr rüsumların hevass-ı hümayyun eminlerine virürler.

Neferen: 13 ekinlüdür.

HASIL		2000
Bennâk	13	234
Hınta keyl	193	965
Şa'ir keyl	63	252
Burçak keyl	6	24
Resm-i küvâre		30
Resm-i Penbe		180
Resm-i giyah		20
Deştbanı ve tapuyı zemin		166
Resm-i duhan zira'at itmeyenlerden		90

223- Mezra'a-i Nevağılviranı nam-ı diğer Düğederesi ma'a mezra'a-i Kozluca tabi-i mezbur

HASIL 1200

224- Mezra'a-i Olukkaya der nezd-i karye-i Armutçay tabi-i mezbur

HASIL 500

225- Karye-i Boğaalani nam-ı diğer Karlıabdal tabi-i Budaközü mezra'a-i Saru Baba

Neferen: 26 K:7 Caba: 1 Mücerred: 18

HASIL		600
Bennâk	7	126
Caba	1	13
Hınta keyl	20	100
Şa'ir keyl	20	80
Resm-i keten		15
Resm-i küvâre		5
Resm-i bostan		10
Resm-i piyaz		5
Deştbanı ve tapuyı zemin		21
Resm-i Arusiyye		36
Adet-i ağnam		119
Bâd-ı hevâ tamamen		50
Mahsul-ı ceviz hassa		20

226- Karye-i Teberrük tabi-i Budaközü

Neferen: 45 K:8 Caba: 12 Mücerred: 25

Zemin-i İnal v. Hızır haliya der tasarruf-ı Mehmet v. Ahmet k
Zemin-i Ümmet v. Hanefi haliya der tasarruf-ı Seydi Ahmet k.

HASIL		2500
Bennâk	10	180
Caba	12	156
Hınta keyl	180	300
Şa'ir keyl	175	700
Burçak keyl	8	32
Nohut keyl	2	10
Rsm-i Penbe		100
Resm-i bostan		31
Resm-i keten		14
Resm-i küvâre		20
Deştbanı ve tapuyı zemin		189
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		70

227- Karye-i Gelenköyü tabi-i mezbur

Neferen: 8 K: 3

Zemin-i Bünyad v. Beylü Güvendik v. Mahmut haliya der – yed-i karye-i Akçeylu k.

Zemin-i Veli fakih haliya der tasarruf-ı Budak v. Ali ber –muceb-i hüccet-i şer'iyye kita 1

HASIL		2200
Bennâk	4	72
Hınta keyl	300	1500
Şa'ir keyl	120	480
Resm-i bostan		29
Resm-i keten		19
Resm-i küvâre		10
Deştbanı ve tapuyı zemin		65
Resm-i Arusiyye		15
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		10

227- Mezra'a-i Münahil Pınarı der nezd-i karye-i Çatalkışla tabi-i m

Çatalkışla nam karye ve Susuz halkı zira'at ederler.

HASIL	1600
-------	------

228- Mezra'a-i Kırankoçviranı der nezd-i karye-i Polatlı tabi-i m

HASIL ber vech-i maktu der uhde-i ahali-i karye-i Polatlı ve Kayakışla ve Varsakkışla ve Yoğun Pelit fi sene 400 Ber vech-i maktu

229- Karye-i Karaca Koyunlu Kışlası tabi-i mezbur

Neferen: 33 K: 10 Caba: 6 Mücerred: 17

Zemin-i Mürüvvet v .veled haliya der tasarruf-ı Elvani ve Mazhar veledun-i

Zemin-i Mürüvved er – mezbur k

Zemin-i Hüseyin v. Kaya haliya mevkul k

Zemin-i İsmail v. Yusuf haliya mevkul k

HASIL		2300
Bennâk	11	198
Caba	6	78
Hınta keyl	220	1100
Şa'ir keyl	93	372
Fiğ keyl	16	64
Nohut keyl	11	55
Resm-i keten		31
Resm-i bostan		20

Resm-i Penbe	156
Deştbanı ve tapuyı zemin	160
Resm-i Arusiyye	30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	36

230- Mezra'a-i Gökçekıran der-nezd-i karye-i Avcı tabi-i m

Mezbur mezra'a-i Ziyaret kaya nam-ı diğer Zünnun bey kışlası re'ağası zira'at ider.

HASIL	1300
-------	------

231- Karye-i Tatarlı tabi-i m

Neferen: 9 K: 4 Caba: 1 Mücerred: 4

HASIL		1000
Bennâk	4	72
Caba	1	13
Hınta keyl	100	500
Şa'ir keyl	62	248
Sir keyl	3	12
Resm-i keten		10
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		23
Deştbanı ve tapuyı zemin		62

233- Karye-i Yusuf Köşger tabi-i Budaközü

Neferen: 17 K: 2 Caba: 2 Mücerred: 13

Zemin-i der tasarruf-ı Bali haliya der yed-i ehl-i karye resmîn ve behresin virürler k

HASIL		600
Bennâk	3	54
Caba	2	26
Hınta keyl	53	265
Şa'ir keyl	40	160
Resm-i keten		5
Resm-i küvâre		5
Adet-i ağnam		30
Deştbanı ve tapuyı zemin		12
Resm-i arusiyye tamamen		30
Bâd-ı hevâ tamamen		13

234- Karye-i Ešençay ma'a karye-i Tamlan ve mezra'a-i Kuyucak tabi-i m Cemaat-ı Karakeçilü an taife-i Uluyörük der karye-i Ešençay ve karye-i Tamlanda mütemekkin olup ziraat iderler. Çift akçesin ve veŞa'ir zemine müteallik hukuku seviyesin sahibi arza virip adet-i ağnamlarında Bâd-ı hevâların hevass-ı hümayun eminlerine erirler.

Zemin-i Ümmet v. Pir Gaib haliya der tasarruf-ı Gül Dede v. Mehmet k
Zemin-i Pir Dede v. Pir Kulu haliya der tasarruf-ı Satılmış v. Sevindik k

HASIL		3000
Bennâk	37	666
Caba	5	65
Resm-i dönüm		30
Hınta keyl	200	1000
Şa'ir keyl	65	253
Resm-i küvâre		36
Resm-i bostan		50
Derst-bani		100
Resm-i tapu-yı zemin		50
Resm-i Arusiyye		60
Bâd-ı hevâ		200
Resm-i Keten		120
Resm-i Penbe		500
Resm-i Meyve		20
Adet-i Ağnam		300

235- Mezra'a-i Kıran der nezd-i karye-i Veled Hacı Kışlası tabi-i m Haliya veled Hacı re'ayası zira'at ider.

HASIL 300

236- Mezra'a-i Bozağun der nezd-i karye-i Göynük Musa tabi-i m

HASIL 600

237- Mezra'a-i Saruşeyh ma'a Mezra'a-i Çardak tabi-i mezbur

Neferen: 6 K:3 Caba: 1 Mücerred: 2

Zemin der tasarruf-ı Alaaddin v. Mehmet 5 kilelik
Zemin-i Sungur v. Murat 3 kilelik
Zemin der tasarruf-ı Mustafa v. Cüneyt 7 kilelik
Zemin-i Süleyman v. Yusuf 4 kilelik

HASIL		2000
Bennâk	3	54

Caba	1	13
Resm-i dönüm		10
Hınta keyl	120	600
Şa'ir keyl	280	1120
Resm-i küvâre		5
Resm-i keten		18
Resm-i bostan		20
Deştbanı ve tapuyı zemin		100
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		30

238- Karye-i Gafurlu tabi-i Budaközü

Neferen: 64 K: 14 Caba: 13 Mücerred: 37

HASIL		2800
Bennâk	14	252
Caba	13	169
Hınta keyl	205	1025
Şa'ir keyl	156	624
Sir keyl	25	100
Resm-i bostan		76
Resm-i küvâre		48
Deştbanı ve tapuyı zemin		250
Resm-i Arusiyye		66
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		130
Âsiyâb resm		60

239- Mezra'a-i Obaca der nezd-i karye-i Selimoğlu Kışlası tabi-i m

HASIL 2000

240- Mezra'a-i Salur tabi-i m. Nezd-i Karye-i Güllük mezkur karye halkı zira'at iderler nam-ı diğeri İsa Çardağı Emir Ahırlu zira'at ider resmin ve behresin virürler.

HASIL 700

241- Karye-i Gedik Enbiya tabi-i Budaközü

Neferen: 15 K: 2 Caba: 4 Mücerred:9

HASIL		700
Bennâk	2	36
Caba	4	52
Hınta keyl	60	300

Şa'ir keyl	26	104
Resm-i küvâre		14
Resm-i Penbe		36
Deştbanî ve tapuyı zemin		63
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		35

242- Mezra'a-i Akyaldız der – nezd-i Karye-i Karacakoyunlu tabi-i m

HASIL ma'ar-rüsum 1400

243- Karye-i Virane-i Kara Fakih tabi-i m

Nefere: 23 K: 6 Caba: 4 Mücerred: 13

Zemin-i Piri v. Ahi Evran haliya der-dest-i ehl-i karye k

HASIL		1100
Bennâk	7	126
Caba	4	52
Hinta keyl	82	410
Şa'ir keyl	31	124
Resm-i Penbe		66
Resm-i keten		120
Resm-i küvâre		60
Deştbanî ve tapuyı zemin		70
Resm-i Arusiyye		30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		32

244- Mezra'a-i Kızılca Kışla der nezd-i Güllüce tabi-i m

HASIL 500

245- Mezra'a-i Kantara der nezd-i Karye-i Büyük tabi-i m

HASIL 400

246- Karye-i Görgüoğlu Kışlası tabi-i mezbur

Neferen: 3 K:2 Mücerred: 1

HASIL		1000
Bennâk	2	36
Hinta keyl	100	500
Şa'ir keyl	80	320
Resm- i keten		10

Resm-i küvâre	34
Resm-i bostan	20
Resm-i Arusiyye	30
Deştbanî ve tapuyı zemin	30
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	20

247- Karye-i Eyyüb Abdal Kışlası nam-ı diğeri Ali Fakih Kışlası tabii Budaközü

Neferen: 85 K: 18 Caba: 14 Mücerred: 53

Zemin-i Emrullah v. Yakub haliya der-dest-i Maksud v. Hüseyin k
 Zemin-i Pir Veli v. Hasan haliya der yed-i Hüdaverdi v. Hüseyin k
 Zemin-i AbdülVahit v. Aydoğmuş haliya der dest-i Durak ve Ali ve Hüdaverdi
 k
 Zemin-i Mehmet v. Hüseyin haliya der mevkul k
 Zemin-i Pir Nazar v. Musa haliya der dest-i Hüseyin v. Musa k
 Zemin-i Dede v. Aydın haliya der dest-i Eymirze v. Ali

HASIL		3200
Bennâk	23	414
Caba	14	182
Hinta keyl	300	1500
Şa'ir keyl	200	800
Resm-i küvâre		14
Resm-i keten		20
Resm-i bostan		30
Deştbanî ve tapuyı zemin		120
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		60

248-Mezra'a-i Akseki ma'a Mezra'a-i Çingiraklı der-nezd-i Karye-i Veled Hacı kışlası tabii mezbur

HASIL 500

249- Mezra'a-i Boyaoğlu Viran der-nezd-i mezra'a-i Akseki tabii mezbur

HASIL 300

250- Mezra'a-i Kıranca der nezd-i Dedekaçağı tabii mezbur

HASIL 400

251- Karye-i Kalacıkaya ma'a Halil Abdalpınarı tabii mezbur

Neferen: 83 K: 27 Caba: 10 Mücerred: 45A'ma: 1

HASIL		2200
Bennâk	27	486
Caba	10	130
Hinta keyl	100	500
Şa'ir keyl	165	660
Burçak keyl	20	80
Resm-i keten		14
Resm-i küvâre		30
Deştbanı ve tapuyı zemin		190
Resm-i Arusiyye		30
Bâd-ı hevâ tamamen		80

252- Karye-i Hamza Şeyh Çoğul nam Cema'at zira'at ider tabi-i mezbur

Neferen: 5 K: 1 Mücerred: 4

Zemin-i Tavşanlı Yunak demekle ma'ruf yer haliya der-dest-i Şahbende v. İlyas ma'a biraderan der-nezd-i karye-i mezbure haric ez – defter ber mucceb-i hüceet-i şer'iyye k.

HASIL		700
Bennâk	2	36
Hinta keyl	68	340
Şa'ir keyl	38	152
Resm-i Penbe		120
Deştbanı ve tapuyı zemin		32
Resm-i Arusiyye		15
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		5

253-Karye-i Deli Karalu tabi-i Budaközü karye-i mezburenin muayyen sınırı olmayub her sipahi ra'iyyetin ta'şir ider.

Neferen: 76 K: 26 Caba: 12 Mücerred: 38

Zemin-i Veli v. Pir Gaib haliya der tasarruf-ı Şahkulu v. Nazar k

HASIL		3300
Bennâk	27	486
Caba	12	156
Hinta keyl	200	1000
Şa'lr keyl	186	744
Resm-i bostan		33
Resm-i keten		58
Resm-i küvâre		43
Deştbanı ve tapuyı zemin		200
Resm-i Arusiyye		120
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		160

254- Karye-i Aydoğmuş Kışlası tabi-i Budaközü

Nefere: 28 K: 9 Caba: 6 Mücerred: 13

Zemin-i Korkmaz v. Budak haliya mevkul k
Zemin-i Cüneyd v. Yaramış haliya der yed-i Uğurlu v. Yaramış k.
Zemin-i Cuma v. Ahmet haliya der yed-i Murat v. Ahmet k

HASIL		2000
Bennâk	12	216
Caba	6	78
Hınta keyl	134	670
Şa'ir keyl	118	472
Sir keyl	5	20
Resm-i Penbe		186
Resm-i bostan		30
Resm-i keten		40
Resm-i küvâre		23
Deştbanı ve tapuyı zemin		80
Resm-i Arusiyye		60
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		80

255- Çayır der karye-i San Koca ki Beğ Çayırı demekle meşhurdur kadimden Sultan Ahmet beyin tasarrufunda olup ba'dehu Zünnun bey tasarruf eyleyüb sonra Pir Budakoğlu Sultan Ahmet tasarruf eyleyüb evladı elinde yurtluk üzere tasarruflarında olup mer'aları iken atay-ı bey defterinde ikiyüz akçe hasil kayol olunub tımara virilmiş haliya a'yan-ı vilayetden tefahhus olundukta feth-i hakaniden mukaddem ve mu'ahhar Atay-ı Bey olup her yıl üzerine konub bir tarihte ellerinden gitmiş değildir deyü şahadet eyledikleri ecilden girü olageldüğü üzere evladına mer'a ve yurd kayd olundu haliya der- tasarruf-ı Şahbey-i Han ver muceb-i hüccet-i şer'iyye

256- Karye-i Deli Hızırlu tabi-i Budaközü

Neferen: 46 K:26 Caba: 9 Mücerred:11

HASIL		2500
Bennâk	9	117
Hınta keyl	150	750
Şa'ir keyl	56	224
Resm-i Penbe		420
Resm-i bostan		11
Resm-i Giyah		60
Resm-i küvâre		50
Resm-i Arusiyye		90
Deştbanı ve tapuyı zemin		60

Adet-i ağnam	200
Nısf-ı Bâd-ı hevâ	50

257- Karye-i Davetlü Kışla nam-ı diğer Terzilü tabi-i Budaközü

Neferen: 24 K: 15 Caba: 5 Mücerred: 4

HASIL		1600
Bennâk	15	270
Caba	5	65
Hinta keyl	120	600
Şa'ir keyl	100	400
Resm-i Penbe		66
Resm-i bağ		10
Resm-i küvâre		30
Resm-i Giyah		30
Deştbanı ve tapuyı zemin		24
Resm-i Arusiyye		50
Adet-i ağnam		55
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		30

258- Karye-i Yoleri tabi-i Budaközü

Neferen 23 K: 12 Caba: 5 Mücerred: 6

HASIL		1500
Bennâk	12	216
Caba	5	65
Hinta keyl	50	250
Şa'ir keyl	70	280
Resm-i Penbe		240
Resm-i bostan		30
Resm-i Giyah		60
Resm-i küvâre		10
Deştbanı ve tapuyı zemin		60
Resm-i Arusiyye		60
Adet-i ağnam		200
Nısf-ı Bâd-ı hevâ		29

259- Karye-i Tahirlü tabi-i Budaközü an-ta'ife-i Uluyörük

Neferen: 20 Ekinlidür

HASIL		1100
Bennâk	20	360
Hinta keyl	100	500
Şa'ir keyl	50	200

Resm-i bostan	20
Resm-i Penbe	30
Resm-i küvâre	20
Resm-i Giyah	10
Deştbanî ve tapuyî zemin	30
Resm-i duhan zira'at itmeyenlerden	30

260- Karye-i Çağışak tabi-i Budaközü an-ta'ife-i Uluyörük

Neferen: 16 Ekinlüdür

HASIL		800
Bennâk	16	288
Hınta keyl	35	175
Şa'ir keyl	40	160
Resm-i bostan		30
Resm-i Giyah		20
Resm-i Penbe		60
Resm-i küvâre		20
Deştbanî ve tapuyî zemin		27
Resm-i duhan zira'at itmeyenlerden		20

261- Mezra'a-i Kızılöyük ve Göynük Ağılı tabi-i Budaközü haric ez-defter

HASIL ma'ar-rüsum	500
-------------------	-----

262- Mezra'a-i Selim Çardağı ve Tavanağılı der nezd-i Yenice Ayandıklı ve Yenichelü zir'aat ider haric ez-defter tabi-i m

HASIL ma'ar-rüsum	400
-------------------	-----

263- Mezra'a-i Kızılyol nam-i diğêr Alembey Çardağı ve Sekü Yurd haric ez-defter tabi-i m

HASIL	300
-------	-----

264- Mezra'a-i Çaluluçukur der nezd-i Cabi beğ haric-ez – defter tabi-i mezbur

HASIL	200
-------	-----

265- Mezra'a-i Yazmacı Çardağı nezd-i karye-i Kaşıkçı haric ez-defter tabi-i m

HASIL	600
-------	-----

266- Mezra'a-i Bayram Pınarı nezd-i karye-i Akpınar hariç ez – defter tabi-i m.

HASIL	500
-------	-----

267- Mezra'a-i Karatuz Viraneli ma'a mezra'a-i Uzunlu Gedigi Esen Gazilü zira'ât ıer haric ez-defter tabi-i m

HASIL 200

268-Mezra'a-i Oğuzarkı haric ez-defter tabi-i Budaközü

HASIL 300

269- Mezra'a-i Mıdrab der nezd-i Kızılca Kışla haric ez-defter tabi-i Budaközü

HASIL ma'ar-rüsum 200

270- Mezra'a-i Davut Tepesi Kızılca Kışlalı ve Asılbeylü zira'at ıder haric ez-deftr tabi-i m..

HASIL ma'ar-rüsum 100

271- Mezra'a-i Tonbay Alanı haric ez-deftr tabi-i Budaközü

HASIL ma'ar-rüsum 150

272- Mezra'a-i Tac-ı büyük nam-ı diğer Numan Pınarı haric ez-defter tabi-i m. Tacı büyüklü ziraat ıder.

HASIL 100

273- Mezra'a-i Yassı Ağıl ve Mezra'a-i Ahırlıca ve mezra'a-i Buğurlu Mahmut Çardağı tabi-i Budaközü karye-i Alaçarak ve Sususz halkı zira'at ıderler.

HASIL 100

274- Mezra'a-i Akpınar ve Tilla Yaylak ve mezra'a-i Mahmut bükü ve Kara ve Aydoğan çiftliğı ve mezra'a-i Akçe Alan der nezd-i Yaylak-ı lıgar Yurt Çakır Hacı oğlu Himmet ez'zaim ve Yurd-u Pir Budak v. Himmet el-mezbur

HASIL 200

275- Rüsüm-ı bennâk cema'at der karye-i Esençay ve Kuyucak ve resm-i arusane ve Bâd-ı hevâ ve adet-i ağnam reaya-yı mezbur

HASIL 800

276- Boya-hane der karye-i Topaç tabi-i Budaközü

HASIL fi sene 500

277- Resm-i Arusane-i sipahiyan-ı nahiye-i Budaközü

HASIL 300

278- Mezra'a-i Kaşıkçı Bucağı nezd-i Buruncak Kışla haric ez – defter tabi-i Budaközü

HASIL ma'a-rüsum 600

279- Mezra'a-i Arslanlu Kışlası der nezd-i karye-i Kazkışla haric ez defter tabi-i Budaközü

HASIL 1200

280- Karye-i Numan nam-ı diğer Öküzdami haric ez-defter tabi-i Budaközü Uluyörük kışlarlar

HASIL ma'ar-rüsum 200

281- Mezra'a-i Kynar Pınarı nam-ı diğer Erikçi Pınarı haric ez-defter tabi-i Budaközü

HASIL ma'ar-rüsum 300

282- Mezra'a-i Dedeoğlanı Viranı ma'a Ekinci Köyü nezd-i karye-i Kara İvaz tabi-i Budaközü

HASIL ma'ar-rüsum 1000

283- Mezra'a-i Sadık viranı haric ez-defter tabi-i m.

HASIL 500

284- Nısf-ı Bâd-ı hevâ-i tımarha-i sipahiyan ve Merdan-ı kal'a gayi-i ez-hassha-i hümayun ve zu'ama ve tımarha-i serbest der nahiye Budaközü

HASIL 15000

285- Adet-i ağnam nahiye-i Budaközü ve Selmanlu gayr-ı ez- hevass-ı hümayun ve tımar-ı Pir Budak ve Mustafa ve İbrahim ve Atacan

HASIL 18000

286-Mal-i ga'ib ve ma'li mefkud ve yava-i kur'a-i tımarha-i sipahiyan gayr-i ez – hassha-i hümayun ve tımarha-i serbest der nahiye-i Budaközü

HASIL 1500

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARVE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADLI HEVA		ARUS		ADET-I AĞNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KIŞLAK		DİĞER		YEKÜN		
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET	
1	KALIN SAZ	576	630	144	299	295	334			100	400	3	45	72	616					BOYA HANE 1100	BOYA HANE 1200 BİSATIN 200	7965	9784		
2	CEMAATİ DERVİŞAN											4	120	120						GENDOM		630	680		
3	HAMZA KETHUDA KIŞLASI	522	486	168	273	345	200	120	685	350	685			35	300							3655	5045		
4	SELİMOĞLU KIŞLASI	522	486	84	247	245	124	180	685	400	685	1	30		172					DAVİRS 72		2930	5419		
5	DAŞLIK MA'A MEZRA'A-I ÜZÜMCE	108	216	48	13	70	70		50	50	50				123						1036	1263			
6	VEYSEL FAKİH	108	180	24	65	45	300	113	20	20	30				200						1187	2467			
7	DENİZ HACILU	144	144	36	39	80	80	60	180	180	150	2	60	90	70							1895	2478		
8	DEREÇİK KIŞLA			744	832	475	600		5000	6000					110	300	300				6519	7842			
9	ÇİFTLİKİ ARAFŞAH																						1100		
10	BOZDERE	180	228	65	125	20			1500	150					50	180	180					2033	2032		
11	EYİRLÜ (GÖKÇE ÇAM)	144	216	72	65	70	140		100	433					72							776	1348		
12	DOĞANCI BURNU	414	468	84	91	160	183		250	306	1	30			46							2108	3100		
13	ÖYÜK KÖYÜ	180	198	24	91	65	100		125	155					66							2339	2000		
14	GÜNDOĞMUŞLU	342	378	48	91	120	100		80	236					98							1700	1948		
15	AKSAK FAKİH	594	792	216	247	310	440		400	60					150							3520	4500		
16	DİKİLÜTAŞ MA'A ZEMİN-I ÖKÜZ BAYIN	234	270	72	65	105	130		80	10					136							1681	2121		
17	MAHSUL-I MEMLEHA-I DİKİLÜTAŞ																						500		
18	SAZBAN(SAZ KIŞLA)		324	972	1612	980	909		6000	4544					300	298						1500	10000		
19	MEZRA'A-I YANDI KENDİ																					8214	1500		
20	KARVE-I BUDAN		252	312	390	200	300		1000	807					438	200						1712	3187		
21	DELI HİDIR	540	576	96	338	240	240		250	300	2	30			206							2726	4045		
22	PIR BUDAK KIŞLASI(ÖZTEMUR)	36	54	12	39	20	100		20	30					22							278	900		
	TOPLAM	4464	5650	3384	4862	3950	4370	0	473	15905	15031	7	13	0	3175	480	978	1100	0	0	54404	73259			

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADLI HEVA		ARUS		ADET-J AĞNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KİŞLAK		DİĞER		YEKUN		
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET	
23	SARUOĞLU KİŞLASI MA'A MEZRA'A-I ULAŞ VİRANI	558	558	144	364	250	310	50	150									410					2732	4000	
24	MİHMADOĞLU KİŞLASI	252	378	60	182	160	208	500	601								100						1992	3359	
25	BOZDEPE	410	702	108	182	210	379	500	439								402						3288	5390	
26	TÜREMİŞ	232		48		160																		2040	
27	ÇEÇLÜ	586	666	132	364	285	360	400	400								280						3913	5190	
28	MEZRA'A-I FİNDİCAK	666		120		365	530										250						150	150	
29	KAYADİBİ'AN TAİFEBİ İNANDIKLI	486	486	72	208	260	480	500	410								220						3530	3866	
30	HÜSEYİN HACILU	486																					300	1000	
31	MEZRA'A-I UZUN ARGAÇ	486	612	48	52	210	184	800	94								400						2079	3477	
32	KARACAAY KİŞLASI	306	360	72	143	135	230	400	360														500	500	
33	MEZRA'A-I BEDİR OĞLU NAM-I DİĞER GÜL AĞIL	522	630	96	182	190	320	500	400														2210	3929	
34	ALEM BEĞ KİŞLASI	306	360	72	143	135	230	400	360								240						2580	5422	
35	KİŞLAĞI UZUN İSALU	522	630	96	182	190	320	500	400								260						300	1700	
36	MEZRA'A-I AŞIK VİRANI																								
37	MEZRA'A-I GÖL YERİ																								
38	ÇADIR ÖYÜĞÜ	326	522	24	72	130	244	150	169								207						1000	600	
39	POLADLU (YOĞUN PELİD) MA'A MEZRA'A-I KARACAPOLAD	936	1278	228	247	415	360	600	960								325						7480	11834	
40	GÜNEY KİŞLA	586	612	108	182	310	195	500	360								140						2960	3324	
41	KARA İVAZLI		432		130		110	150	51								120							2200	
42	KİŞLAĞI ULUBEĞLÜ	640	648	36	143	240	300	200	530								200						3110	3730	
43	SARI KAYA	288	378	48	117	130	210	1200	800								200						4500	5768	
44	MEZRA'A-I ESKİ KİŞLA																							200	200
45	UZUN KİŞLA		342		130		140		123								202							1000	2768
46	MEZRA'A-I KARA PINAR																							500	
	TOPLAM	7500	8604	1344	2698	3450	4560	6450	6247	4	6	0	180	0	0	0	3956	0	0	0	0	0	50299	79306	

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADLI HEVA		ARUS		ADET-I AĞNAM		ASİYAB		DÖNÜM		TAPU		KISLAK		DİĞER		YEKUN	
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BAB		KIYMET		1559		1574		1559		1574		1559		1574		1559		1574		1559	
47	MEZRA'A-I AĞCA KÜMİMET																						500
48	ÇATAL KIŞLA (SUNGUR KIŞLA)	846	882	84	455	385	240			300	338					300						2945	4000
49	YENİCELİ	684	756	120	195	320	150			216	306					50	230					5000	6778
50	EYMİRLÜ'AN CEMA'AT-I ENSÜZ DERELÜ	306	378	60	169	150	150			180						34	330					3000	4322
51	KIZILCA KIŞLA (DEDE KAÇAĞI)			777	1020	480	143			1500	500							30				3068	2000
52	ESEN GAZLÜ			552	806	315	400			1000	400							39				1867	1825
53	MEHDİLİ			108	65	25	96				27					25	41						500
54	ANDIM	684	504	48	234	380	564			350	522					50	300					5252	4000
55	MEZRA'A-I ÇEKME																					150	150
56	MEZRA'A-I DAĞARCIK VİRANI																					200	400
57	MEZRA'A-I ALTIN PINARI																					150	700
58	MEZRA'A-I BEHMERİN																					150	300
59	ÇATAL KIŞLA MA'A MEZRA'A-I TOLUCA VE MEZRA'A-I BESKIZ	882	354													50						62	6000
60	BURAK MA'A KARYE-I VEFADAR KARYE-I KIZIL FAKİH	558	558													30	150					1438	4500
61	TİRKEŞ VİRANI (DERE KIŞLA)	360	432	72	104	145	29			60	130					30	50					1987	2000
62	MEZRA'A-I YAĞMUR OĞLU																					2000	1000
63	MEZRA'A-I MEHMED FAKİH KIŞLASI																					150	500
64	MAHSUL-I YAYLIKI ILGAR																						8000
65	RESMİ YATAK-I NAHİYEI BUDAKÖZÜ																						3000
66	KAZANCI OĞLU KIŞLASI	216	234	24	91	80	50			150						20	48					1750	1800
	TOPLAM	4536	4206	1737	3139	2280	1822	0	340	3566	2423	0	3	0	45	0	289	1449	0	69	0	29169	52275

BUDA KÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO

KARYE VE MEZREA

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADLI HEVA		ARUS		ADET-I AÇNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KİŞLAK		DİĞER		YEKUN			
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	
		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		
67	KARA HALKA	432	432															25	150					4687	4600	
68	KARAKOZ	54	54	12	26	40	50	81	60									10	79					486	1000	
69	CEMA'AT-I MÜSELMAN	54	54		65	30		40											56					20	1000	
70	KARYE-İ ŞEYHİ BEĞ KİŞLASI	648	918	168	494	300	200	270	200	1	2	30	30					40	300					2800	9500	
71	KARYE-İ DERE KİŞLA	360	468	48	234	135	130	90	100									32	160					2500	4000	
72	KIZILCA KİŞLA	486	594	48	143	200	178	60	150									26	260					2900	4399	
73	GÜLLÜ BEĞ	396	612	60	91	145	20	60	80	1	2	30	30					23	37					2919	3200	
74	KAVAK KİŞLA	450	545	132	169	205	152	66	133										230					2600	4000	
75	KAL'A BEĞİ	396	432	48	260	140	40	60	20	91	10							20	30					1800	2000	
76	KARA HIZIRLU MA'A MEZRA'A-I SARU ŞEYH	252	234	60	156	115	200	60	160									18	80					2200	4000	
77	SARU FATİMA OĞLU	54	54		39	30	34	30	66									6	90					400	1000	
78	KARACA ŞEHİR	558	648	36	260	200	60	96	180	3	3	90	90					40	140					1000	7000	
79	ZEMİN-İ NAZAR V. İSRİL SİPAHİ																								300	
80	KARYE-İ SARAYCIKLU	882	1098	252	546	420	80	60	100		1		20					30	60					5000	7000	
81	BURUN KİŞLA	990	1206	204	468	480	180	60	166	3	3	90	90					60	469					6054	8454	
82	ZEMİNİ SEYDİ MEHMED																								300	
83	KARYE-İ BACILU	378	450	144	325	245	57	60	300									50	92					3500	3200	
	TOPLAM	6336	7799	1212	3276	2655	1411	690	1425	10	11	0	320					400	2233	0	20	0	334	38866	64953	

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADLI HEVA		ARUS		ADET-I AÇNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KIŞLAK		DİĞER		YEKUN		
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BAB		KIYMET																					
84	KARYE KARACA AHMEDLI	252	150	24	130	85	70	30	30	15					10		29	130					1215	1750	
85	AVCI	828	882	36	886	345	100	60	60	240					30	120	30	120				Sir 200	3854	4400	
86	BÜYÜK	378	396	36	169	195	135	60	100	200					30	60	30	60					2670	3396	
87	MEZRA'A-I ZEMİN-I AHCI																						350	600	
88	KAVŞUD	864	864	24	195	370	300	60	170	1400					115	160	50	160					5400	6000	
89	YASSI KIŞLA	1602	1692	180	559	377	200	240	90					100	495	96	495						6500	8105	
90	BALÇIKLI	476	612											2	60	60	200				Phyz 17		4300	6000	
91	ÇADIR ARDUÇ	486	702	48	143	65	61	30	40					4	120	30	35				Keten 50		2891	2000	
92	KIŞLAK RESULLÜ	432	432		182	82	120	30	80					3	90	90	24	120				Burçak 48		1318	2100
93	ZEMİN-I MEHMED																					Keten ve Sir 44		200	
94	ARMUD ÇAYI	666	648	180	403	177	100	120	60					3	90	90	50	340					4172	6500	
95	ZEMİN-I SEVİNDİK																							200	
96	UÇ TONUZ	252	468	120	169	160	10	30	15							28	20						1000	1460	
97	KIZILCA KIŞLA PIR BUDAK TIMAR																							800	
98	KAYADIBI	450	504	150	208	115	50	60	60					15	15	50	70						1800	2000	
	TOPLAM	6686	7350	798	3044	1971	1146	720	705	1855	0	12	0	0	255	0	417	1750	0	0	0	44	35470	45511	

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BAD-I HEVA		ARUS		ADET-I AĞNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KIŞLAK		DİĞER		YEKUN		
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET		BAB		KIYMET	
99	ALAÇORAK	792	792	216	429	125	200	120	160								50	203					3700	4800	
100	ZENCİRLÜ KIŞLA	486	612	168	156	127	100	60	60								40	207				Burçak 48	3400	3600	
101	VELEDİ KAŞIKÇI(AĞÇAŞEHİR)	954	1044	156	611	195	137	120	120	600							50	218					7070	7800	
102	ASİL BEĞLÜ	270	180	60	39	60	30	30	30	200	30				10	20	20	52					1700	2000	
103	ÇATAL	270	270		26	18	40	30	30			1	30	60	7	30	110						3668	4300	
104	ÖKÜZ OĞLU	162	216	84	91	55	40	30	39	70							30	75					3714	4700	
105	MEZRA A-I YILKUNLU BUCAK	306	630	204	130	105	50	60	90			1	6	30	180		10	67				Sir 64	1300	4000	
106	İDERBEND OVACIĞI																							200	
107	MEZRA A-I AKTAŞ																								
108	MEZRA A-I YAYLACIK																						406	1000	
109	MEZRA A-I GÜLDEPE																						100	200	
110	AKPINAR-I SÜFLA	270	342	12	156	60	129	60	120							30	340					Keten 23	4600	6700	
111	ZEMİN-I BAYRAM HOCA																							500	
112	MEZRA A-I SÖKLÜN																						120	400	
113	HAZİR BEĞ KIŞLASI	594	630	384	585	220	140	120	60	500		2	60			52	320						7500	7900	
	TOPLAM	4104	4716	1284	2223	965	866	630	709	1370	30	6	6	0	300	17	312	1592	0	0	0	64	37578	48500	

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADI-I HEVA		ARUS		ADET-I AĞNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KISILAK		DİĞER		YEKUN		
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BAB		KIYMET																					
130	DEDE KIŞLA	594	774	36	299	132	160	120	60	350					20	80							3519	4000	
131	TEHMERÜK	144	234	72	13	67	60	30	90	40						36						Burçak 32	1840	2800	
132	ALACA ATLI	342	378	48	221	90	27	60	90	20	1	30	30			40	70					Çift 57	3020	3900	
133	EYMİRLÜ	486	774	24	78	100	110	60	60	300					31	135							4104	5000	
134	MEZRA'A-I SOĞUTÇUK																							100	
135	KARYE-I İNCESU	414	558	120	321	137	140	60	60	250		15			50	281						2 Çift 114	4800	5000	
136	MEZRA'A-I ULUÇAK																							250	500
137	MEZRA'A-I KURUCAÖZ																							100	300
138	KARYE-I İNCESU-YI DİĞER	108	108	12	13	22	20	15	30	100					13	70						Çift 57	700	800	
139	KARYE-I AKÇAY	198	198	48	208	55	30	60	60	150					30	130							4150	4500	
140	MEZRA'A-I ALINKAVAK																							350	1000
141	MEZRA'A-I İNCEKİRİŞ																							1605	1600
142	KARYE-I KAVACIK	450	522	144	234	115	100	60	90	280	1	30	30		30	226							3611	5500	
143	KARYE-I SIFULAR	288	432		78	57	18	60	90	20	1	2	3030		20	65						Keten 55	2420	2758	
144	KARYE-I YANIKKIŞLA	252	252		143											300							1410	2500	
	TOPLAM	3276	4250	504	1608	775	665	925	630	1510	0	3	0	60	284	1393	0	0	0	0	0	112	31879	40258	

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADİ-İ HEVA		ARUS		ADET-İ AĞNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KİŞLAK		DİĞER		YEKUN		
		1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	BAB	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	
		486	486	143	95	20	60	90	300	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559
161	KARYE-İ DONUZ DÖĞENLÜ(DOLUCA)																	41	120			Burçak		3680	4000
162	KARYE-İ BEŞİKÖZÜ	666	252	312	187	30	120	90	500	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	48	101			Piyaz 20		6738	7100
163	KARYE-İ BOĞAZKIŞLA	126	24	13	30	28	30	30	20	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	20	50					1520	1600
164	KARYE-İ EYMİRLÜ	374	60	91	100	44	60	60	400	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	36	167			Burçak 68		2150	2800
165	KARYE-İ KÖRPELÜ	162	24	26	52	50	30	60	25	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	38	69					3289	3000
166	KARYE-İ ELVAN ÖZÜ	288	60	91	67	65	30	30	40	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	20	60			Keten 46		1660	2000
167	KARYE-İ ESENLÜOĞLU	306	48	195	90	50	60	90	200	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	30	328					2900	4000
168	KARYE-İ ŞEYHLERÖZÜ	486	60	351	140	100	60	90	150	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	40	343					3699	5700
169	KARYE-İ AKÇASAZ	342	24	104	72	120	60	90	250	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	20	220			Keten 12		4050	5400
170	KARYE-İ KARALAR	108	36	130	35	46	30	60	30	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	11	70			A 84		1530	2500
171	KARYE-İ YAZIR	216	36	52	60	60	30	60	25	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	10	75					1025	1600
172	KARYE-İ AKPINARI ULVI(MEHMED BEY)	270	24	130	65	91	30	60	25	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	26	121			Keten 16		2525	5000
173	KARYE-İ KILIÇLAR	90	48	65	23	43	30	30	50	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	10	42					1328	2000
174	KARYE-İ KARAKÜÇÜK	108	24	13	25	10	15	30	10	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	10	100					1210	1600
175	KARYE-İ VELED HACI	324	96	78	102	62	60	90	200	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	50	147			Keten 20		2927	2300
176	KARYE-İ HALİD FAKİH	90	36	78	22	25	15	30	20	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	17	29					620	1000
	TOPLAM	4442	852	1872	1165	844	720	990	2245	0	13	4	0	180	0	0	0	427	2042	0	0	0	0	40851	51600

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARVE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADI-İ HEVA		ARUS		ADET-İ AĞNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KİŞLAK		DİĞER		YÜKÜN		
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
177	MEZRA'A-I ÇOMÇE PINAR																							700	1000
178	MEZRA'A-I SATILMIŞ PINAR																							500	500
179	MEZRA'A-I DAMLALUCA																							350	900
180	KARVE-İ SEKÜLÜ BEYLÜOĞLU	144	198	24	52	35	48	30	30	80					17	110					BA	12	1230	1400	
181	KARVE-İ KURTILU DERE	270	306	36	130	65	65	60	90	60		15			34	200					BA	152	2060	3000	
182	MEZRA'A-I YASSI ÖYÜK																							645	500
183	KARVE-İ ÇÖBI	206	306	12	26	35	30	30	30	40					12	150							1850	3200	
184	MEZRA'A-I ÇÖBI ÇARDAĞI																							150	500
185	MEZRA'A-I ALAÇORAK																							300	400
186	MEZRA'A-I KÖÇKERBÜKÜ																							350	500
187	KARVE-İ ULAŞLU	396	576	72	247	90	80	60	60	500					40	96					Keten	20	4800	6000	
188	KARVE-İ EYÜP BEYLÜ	306	288	24	143	65	36	60	60	15					50	184							3150	4100	
189	KARVE-İ YOKUŞ YOLBAŞI	234	288	12	65	40	20	30	60	80					4	78							2160	3300	
190	ZEMİN- DURAK SİPAHI																								100
191	KARVE-İ BÜYÜKÖZ	108	108			13	17	10	15	10					10	20							345	500	
192	KARVE-İ KAVURGALI	306	324	12	65	57	20	30	30	55					20	45					Ç	50	1735	1600	
193	KARVE-İ GÖYNÜK MUSA (DERECİK)	360	558	72	91	100	50	60	90	100					50	267							4100	4400	
194	KARVE-İ BONCUK	180	198	48	78	50	42	30	30	100					30	100							1850	2200	
	TOPLAM	2510	3150	312	910	554	401	405	495	1040	0	8	17	0	267	1250	0	0	0	0	234	0	26275	34100	

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARVE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADJ-I HEVA		ARUS		ADET-I AĞNAM		ASIVAB		DÖNÜM		TAPU		KIŞLAK		DİĞER		YEKUN	
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	BAB	KIYMET	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
195	MEZRA'A-I BONCUK																					100	500
196	MEZRA'A-I BAYRAK AĞIL																					200	500
197	KARVE-I SUNGURLU	486	522	72	169	112	100	60	120	150	150	60	60	60	50	220						3899	5000
198	KARVE-I KÖRKEÇLÜ	342	468	108	156	92	216	60	120	80	80				30	240	75				2080	3500	
199	KARVE-I AYICULU	224	234	36	26	47	28	30	120	150	150				23	150					1350	2500	
200	KARVE-I KÖRPELÜ	576	702	120	182	145	30	60	60	250	60				50	30					3131	3200	
201	KARVE-I EĞRİ OĞLU	72	90	12	65	17	17	15	60	10	10				14	117					2010	2500	
202	KARVE-I TEHRERÜK	162	288	36	117	40	78	30	132	80	80				20	52					2138	3000	
203	MEZRA'A-I TACİR VİRANLI																				500	800	
204	MEZRA'A-I KAFİR VİRANLI																				300	800	
205	KARVE-I MERDAN	144	234	36	78	20	100	30	90	10	10				10	164					1510	2300	
206	KARVE-I KOZKİŞLA	342	378												18	250					2650	4000	
207	KARVE-I BOZDERE	270	252	36	130	60	60	30	30	10	10				14	190				Burçak 264	2310	4200	
208	ZEMİN-I ALEMİ																						100
209	MEZRA'A-I SELMAN OLUĞU																				400	400	
210	KARVE-I SINAN BEY KIŞLASI	342	486	48	78	62	31	30	90	150	150	2	60	50	228					Keten 34	5716	6550	
211	MEZRA'A-I BALÇIK YURDU																					1200	1500
	TOPLAM	2960	3654	504	1001	595	680	345	822	890	60	4	0	0	279	1641	0	75	298	0	29494	41350	

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARVE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADI-I HEVA		ARUS		ADET-I AĞNAM		ASİYAB		DÖNÜM		TAPU		KISILAK		DİĞER		YEKUN		
		1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	BAB	KIYMET	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
212	MEZRA'A-I TUĞÇU KUYUSU																						1300	1500
213	MEZRA'A-I ZEKERİYA HACILU																						750	750
214	MEZRA'A-I ZEKİ DERESİ																							500
215	MEZRA'A-I DERVİŞ VİRANI																						300	300
216	KARVE-I ZİYARET KAYA (ZULNUN BEY)	630	884	84	195	125	97	60	150	50					40	260						2050	3000	
217	KARVE-I UZUN İVAZ	180	234												166						Burçak 24	1500	2000	
218	MEZRA'A-I NEVAİL VİRANI																						900	1200
219	MEZRA'A-I OLUK KAYA																						300	500
220	KARVE-I BOĞA ALANI (KARLI APDAL)	108	126	12	13	30	50	15	36	10	119	2	60		15	21					Keten 15 Ceviz 20	810	600	
221	KARVE-I TEBERÜK	162	180	12	156	45	70	30	60	50		2	60		20	189					Burçak 32	2050	2500	
222	KARVE-I GELEN KÖYÜ	36	72			5	10	15	15						15	65					Keten 19	1800	2200	
223	MEZRA'A-I MÜNAHİL PİNARI																						1480	1600
224	MEZRA'A-I KIRANKOÇ VİRANI																						400	400
225	KARVE-I KARACAKOYUNLU	162	198	36	78	35	36	30	30	30					25	160					Fig 31 Keten 64	1430	2300	
226	MEZRA'A-I GÖKÇE KIRAN																						1610	1300
227	KARVE-I TATARLU	36	72	12	13	8	33	15	60	10					9	62					Keten 10	610	1000	
228	KARVE-I YUSUF KÖŞKER	54	57		26	10	13	15	30	30					13	12					Keten 5	742	600	
229	KARVE-I ESEN ÇAY	576	666	36	65	817	200	120	60	300					30	125	150				Keten 120	6186	3000	
	TOPLAM	1944	2489	192	546	1075	509	300	441	480	449	4	0	0	262	1085	0	0	0	0	242	24218	25250	0

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADLI HEVA		ARUS		ADET-I AÇNAM		ASİYAB			DÖNÜM		TAPU		KIŞLAK		DİĞER		YEKUN	
		1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BAB		KIYMET		DÖNÜM		TAPU		KIŞLAK		DİĞER		YEKUN										
230	MEZRA'A-I KIRAN																						300	300
231	MEZRA'A-I BOZAGUN																						200	200
232	KARYE-I SARUŞEYH (ÇARDAK)	54		13		30		30							10		100					Keten 18	1700	2000
233	KARYE-I GAFURLU	198	252	48	169	57	130	30	66	80				60		27	250						1480	2800
234	MEZRA'A-I OBACA																						400	2000
235	MEZRA'A-I SALUR																						200	700
236	KARYE-I GEDİK ENBİYA	36	36	12	52	12	35	15	60	130						4	63						645	700
237	MEZRA'A-I AKYALDIZ																						500	1400
238	KARYE-I VIRANEYİ KARAFAKİH	126	126	12	52	25	22	30	30	20						10	70					Keten 120	974	1100
239	MEZRA'A-I KIZILCA KIŞLA																						200	500
240	MEZRA'A-I KANTARA																						250	400
241	KARYE-I GÖRGÜOĞLU KIŞLASI	90	36	24		17	20	30	30	10						14	30					Keten 10	890	1000
242	KARYE-I EYÜP ABDAL	432	414	168	182	115	60	60	60	300						50	120					Keten 20	2127	3200
243	MEZRA'A-I AKSEKI																						338	500
244	MEZRA'A-I BOYALI VİRAN																						200	300
245	MEZRA'A-I KIRANCA																						400	400
	TOPLAM	882	918	264	468	226	297	165	276	560	0	0	0	0	0	105	633	0	0	0	18	150	10824	17900

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARVE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADİ-İ HEVA		ARUS		ADET-İ AĞNAM		BABIYAB		DÖNÜM		TAPU		KIŞLAK		DİĞER		YBKUN	
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
		BABIYAB		KIYMET		Keten		Burçak		Keten		Keten		Keten		Keten		Keten		Keten		Keten	
246	KARVE-İ KALACIK KAYA	396	486	36	130	90	80	60	20	100					20	190							
247	KARVE-İ HAMZA ŞEYH	18	36			5	5	15	15					5	32								
248	KARVE-İ DELİ KARALU	432	486	36	156	90	160	60	120	130				22	200								
249	KARVE-İ AYDOĞMUŞ	198	216	36	78	35	80	30	60	10				10	80								
250	KARVE-İ DELİ HIZLI		468		117		50		90	200					60								
251	KARVE-İ DAVETLİ KIŞLA		270		65		30		50	55					24								
252	KARVE-İ YOL ERI		216		65		29		60	200					60								
253	KARVE-İ TAHİRLÜ		360												30								
254	KARVE-İ ÇAĞIŞAK		288												27								
255	MEZRA'A-İ KIZILÖYÜK																						
256	MEZRA'A-İ SELİM ÇARDAĞI																						
257	MEZRA'A-İ KIZILYOL																						
258	MEZRA'A-İ ÇALULU ÇUKUR																						
259	MEZRA'A-İ YAZMACI ÇARDAĞI																						
260	MEZRA'A-İ BAYRAM PINARI																						
261	MEZRA'A-İ KARATUZ VİRANESİ																						
262	MEZRA'A-İ OĞUZ ARKI																						
	TOPLAM	1044	2826	108	611	220	434	165	415	260	455	0	0	0	57	703	0	0	0	14	178	5590	25400

BUDAKÖZÜ KAZASINDAN ALINAN VERGİLER

SIRA NO	KARYE VE MEZREA	EKÜNLÜ		BENNAK		BADLI HEVA		ARUS		ADET-I AĞNAM		ASİYAB		DÖNÜM	TAPU	KIŞLAK	DİĞER		YEKUN							
		1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574				1559	1574								
		BAB	KIYMET																							
263	MEZRA'A-I MIDIRAB																			200						
264	MEZRA'A-I DAVUT TEPESİ																				100					
265	MEZRA'A-I TONBAY ALANI																				150					
266	MEZRA'A-I TAC-I BÜYÜK (NUMAN PINARI)																				100					
267	MEZRA'A-I YASSI AĞIL																				100					
268	MEZRA'A-I AKPINAR																				200					
269	MEZRA'A-I KAŞIKÇI BUCAĞU																				600					
270	MEZRA'A-I ASLANLI KIŞLASI																				1200					
271	KARYE-I NUMAN (ÖKÜZ DAMI)																				200					
272	MEZRA'A-I KAYNAR PINARI (ERİKÇİ PINARI)																				300					
273	MEZRA'A-I DEDEÖĞLANI VİRANI																				1000					
274	MEZRA'A-I SADIK VİRANI																				500					
	TOPLAM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4650					
	GENEL TOPLAM	59758	71850	14158	29573	21910	19208	5730	9281	41905	26844	84	62	0	2415	10	659	3704	26311	480	1142	1772	1938	485692	696446	0

	HINTA		SAİR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN	
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
1	3000	3120	1200	1680			300	200		184			1200	1008			1100	Boyahane 1200 Besatin 200	7965	9784
2	300	400	160	160															630	680
3	1000	1150	800	528					50	100	80	400	768						3655	5045
4	800	1280	800	740			100	85	30	150	66	200	1104						2930	5419
5	500	500	240	240					10	30	10	20							1036	1263
6	500	1060	160	320			22	10		30	10	25	300	142					1187	2467
7	800	1200	400	560			20	10	10	30	15	25	150	20					1895	2478
8																			6519	7842
9																				1100
10		900		388									86						2033	2032
11	300	270	80	132							10	20							776	1348
12	800	1100	320	780					20	6	30	96	60						2108	3100
13	1600	1100	320	320					10	10	15	15							2339	2080
14	600	485	400	360							10	20	100	180					1700	1948
15	1200	1200	480	1040			50	60	30	10	40	60	250	461					3320	4500
16	600	830	400	320			40	120			50	30	100	140					1681	2121
17																				500
18	1430			264							133		186						1500	10800
19																			8214	1500
20		560		120									120						1712	3187
21	800	1000	400	640					80	80	20	30	300	600					2726	4045
22	150	400	40	248				7											278	900
23	1000	1200	400	640			100	100	30	30	50	70	150	120					2732	4000
24	600	1225	240	232			10	50		53	20	90	150	240					1992	3359
25	1200	1735	480	528					5	97	25	24	350	902					3288	5390
26	900		480						20		30									2040
27	1500	2000	800	800			50	20			60	100	100	200					3913	5190
28														420					150	150
	18150	24145	8600	11040	0	0	692	662	345	810	440	904	3750	6757	0	0	1100	0	66479	93388

	HINTA		ŞAIR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN		
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	
79																					
80	2000	4000	800	616	100	60	46	40	100	30											
81	2200	3485	1200	2084	100	99	20	20	50	3											
82																					
83	1600	1585	680	520			65														
84	500	680	240	400	15	20	30	50	25	40											
85	1700	2000	560	556	10	20	25	33	20	15											
86	1000	1510	560	480	50	100	20	50	30	141	250										
87																					
88	1600	2000	720	1778	80	120	21	50	60	18	150	230									
89	2500	3200	1200	1320	200	211	30	60	75	73											
90	2500	2870	800	1416	200	97	20	20	164	478											
91	1500	585	480	232	50	10	14	82	8												
92	400	525	160	176	40		20	40	40	40	84										
93																					
94	1700	2865	800	908	59	66	50	54	80	114	200	752									
95																					
	19200	25305	8200	10486	904	803	305	457	552	388	658	1899	0	88	0	64	47224	60505			

BUDAKÖZÜ KAZASINDA 16. YI DA YETİŞTİRİLEN ÜRÜNLER

NO SIRA	KARYE VE MEZRAA		HINTA		ŞAIR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GİYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN	
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
96	250	700	80	40					10	3	5	10	10	10	20	20					1000	1460
97																						800
98	550	500	240	400	20	30	10	15	20	30	15	20	20	150	128						1800	2000
99	1130	1280	800	1152																	3700	4800
100	1700	1145	440	916	50	70	20	40	50	70	40	50	50	250	204					Burçak40	3400	3600
101	3600	4070	1200	1396	100	99	20	60	75	80											7070	7800
102	700	1000	280	519		30			30	40	50	40	50	40							1700	2000
103	1860	1920	880	1080	100	25	30	50	80	100	80	100	400	618							3668	4300
104	1700	2770	880	952	113	70			30	21	500	166									3714	4700
105																					300	400
106	400	1900	160	828	15	10	36	15	25											Sir 64	1300	4000
107																						200
108																					406	1000
109																					100	200
110	2800	3705	1200	1400		10	18	40	50	60	100	300								Keten 23	4600	6700
111																						500
112																					120	400
	14650	18990	6160	8683	408	297	155	386	420	586	1750	2140	0	0	0	0	0	0	0	0	32878	44860

İS ON

	HINTA		ŞAİR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN	
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
113	3400	3335	2040	2320			100		50		130	100	200		60				7500	7900
114	1550	1180	640	752			80		30	40			500	114	37		Piyaz 41		3600	3000
115	1200	1800	400	1024			30	94	60	163	50	118	720						2200	4700
116	1000	1280	400	616		Nohut 65	3	20			10	30							1942	2700
117	2800	2000	800	1592			50	50	40	16		28					Ketemb31		4465	4600
118																				200
119																			500	500
120																			590	500
121	2500	3440	880	2332					90	38		20							4070	6600
122	2500	3680	1200	1656			80	67	19	36	70	100					Ketemb80		5050	7000
123	400	925	80	556			35	20			30	25							880	1800
124	1200	2310	480	1272		Nohut 100			11	50	20	40							2301	4600
125	1650	2375	480	1124					120	40	50	50							3169	4100
126	2200	3200	1160	1560		Nohut 60	147	47			120	20							4570	6000
127	3500	3200	1600	2240			100	210	32	42			250	300					6511	7333
128	75	75	44	44					8			5						I Çift 57	200	300
129																			100	400
130	1400	1500	560	584			60	60	20	53	40	40	157	670					3519	4000
TOPLAM	25375	30300	10764	17672	0	225	587	668	422	536	520	576	907	2004	37	60	0	0	51167	66233

	HINTA		ŞAİR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GİYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN		
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	
131	800	1415	400	444		Nohut 40	50	60	10	40	20	40	187	306		Palımat 30		Burçak 32	1840	2800	
132	1800	1605	440	1200			100	53	50	22						Bağ 60 B 88 S		1 Çiir 57	3020	3900	
133	2300	2395	640	1248					15	60			100	100					4104	5000	
134																				100	
135	2400	2120	800	764			134	53	20	88	80	125	300	462				2 Çiir 114	4800	5000	
136																			250	500	
137																			100	300	
138	300	220	120	200					5	12	5	30							1 Çiir 57	700	800
139	2500	2450	920	1352			70	20	59	20	60	20		102					4150	4500	
140																			350	1000	
141																			1605	1600	
142	1200	2525	800	1128		Nohut 40	120	123	52	60	80	120	250	302					3611	5500	
143	1400	1500	480	500			30	10		8	35	7							2420	2758	
144	700	925	400	480			25	50	21			50						Keten 55	1410	4700	
145	1400	1750	400	900			50	100	22	60	25	50	420	454					3015	4000	
TOPLAM	14800	16905	5400	8216	0	80	599	469	254	370	305	442	1257	1726	0	30	0	0	31375	42458	

	HINTA		ŞAIR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKÜN	
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
146	750	600	464	400			20		10		15									2000
147	800	1200	160	500			10		10		10							A 84	1500	2500
148	1000	1250	240	292			15	21	50	12	30	5	70	20					2085	2200
149	500	515	160	484					4	20	15	32							950	1400
150	1100	1000	320	440		65	15		12		30	15							1710	2000
151																			400	1000
152																			200	600
153	3000	4700	1200	1400			200		53	90	100	90	200	1130					6800	10000
154	400	1060	160	600		Nohut	30	21	15	27	25	50	80	162				Burçak 28	1220	2500
155	300	365	80	160		15			5		15	5		10				Burçak 20	602	800
156	1500	2250	800	880		Nohut	230	71	20	96	60	100	186	450			Boyalanac		5149	10150
157	200	390	80	140					13		20	30	21	32				Burçak 8	770	1350
158	200	300	160	100			11	10	5		10	3							700	650
159	500	910	320	580			10	20	6	20	20	40	355	570					1846	2500
160	500	625	200	600			30	30	40	40	10	10	200	180					1280	1800
161	1900	1640	768	1400					9		30	20						Burçak	3680	4000
162	3400	3550	1200	2000			90	17	100	6	60	50						Piyaz	6738	7100
TOPLAM	16050	20355	6312	9976	0	145	436	435	288	375	445	475	1112	2554	100	30	100	238	38030	52550

IS ON

	HINTA		ŞAIR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN		
	1559	1574	1559	1574	1574	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	
163	650	818	440	408			100	16	30	14		20	35	30	20					1520	1600
164	650	530	320	172			20	40	10	70		20	30	100	150			Burçak 68	2150	2800	3000
165	2050	1705	800	698					38	50		40	30								
166	700	635	160	400				10	15	12		10	15		15	20		Keten 46 46	1660	2000	2000
167	1500	1300	400	808				36	80	32		30	30		30	30			2900	4000	4000
168	200	2650	560	1288			43	50	10	40		50	60	100	222				3699	5700	5700
169	2350	2450	800	1512			80	62	22	80		30	100					Keten 46	4050	5400	5400
170	1000	1240	200	464				21	25	50		30	50		25	46		12 A	1530	2500	2500
171	400	625	240	408				15		13		8	20					84	1025	1600	1600
172	1600	2375	440	1780					25	50		20	40					Keten 16	2525	5000	5000
173	800	1060	240	640				10	17	18		20	20						1328	2000	2000
174	650	695	280	408			13	30		10		15	34	60	175				1210	1600	1600
175	1300	1095	480	452			40	40	40	60		35	38	200	320			Keten 20	2927	2300	2300
176	250	330	120	320					25	28		25	19					20	620	1000	1000
177																			700	1000	1000
178																			500	500	500
179																			350	900	900
180	550	490	160	132			25	20	15	20		10	10	150	288			Beğ 12	1230	1400	1400
TOPLAM	14650	18018	5640	9890	0	405	357	487	352	547	610	353	531	1185	116	100	0	242	33213	44300	44300

	HINTA		ŞAJR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GİYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN		
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	
181	1100	650	360	1052																	
182						116															
183	1000	1500	400	800																	
184																					
185																					
186																					
187	2000	2755	1240	1820																	
188	1700	2215	560	872																	
189	1200	1790	480	904																	
190																					
191	50	270	80	52																	
192	700	685	320	296																	
193	2000	1890	1120	1112																	
194	1000	1160	220	140																	
195																					
196																					
197	1500	2090	1200	1441																	
198	800	1136	320	448																	
	13050	16141	6300	8937	0	116	404	365	105	198	297	388	927	1927	22	30	0	202	29774	39800	

	HINTA		ŞAİR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN		
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	
199	KARYE-AYICILU	500	890	200	596			20	32			30	60	80	252					1350	2500
200	KARYE-İKÖPELÜ	1450	2000	400	80			20	20	20	16	80	16							3131	3200
201	KARYE-İĞRİ OĞLU	1450	1550	400	540				30	20	20	20	20							2010	2500
202	KARYE-İ TEHMERÜK	1000	1520	640	448			20	30	10	30	20	65	80	240					2138	3000
203	MEZRA'A-I TACİR VİRANİ																			500	800
204	MEZRA'A-I KAFİR VİRANİ																			300	800
205	KARYE-İ MERDAN	1000	1100	240	444				40	10	20	10	30							1510	2300
206	KARYE-İ KOZKİŞLA	1500	1750	720	1400				20	40	72	30	30							2650	4000
207	KARYE-İ BOZDEPE	1270	1650	600	1496				6	10	32	10	30					Burçak		2310	4200
208	ZEMİN-İ ALEMİ																		264		100
209	MEZRA'A-I SELMAN OLUĞU																			400	400
210	KARYE-İ SİNAN BEY KIŞLASI	3400	3250	1200	1496			300	150	24	67	50		250	84			Keten	5716	6550	
211	MEZRA'A-I BALÇIK YURDU																		34	1200	1500
212	MEZRA'A-I TUĞGU KUYUSU																			1300	1500
213	MEZRA'A-I ZEKERİYA HACILU																			750	750
214	MEZRA'A-I ZEKİ DERESİ																				500
215	MEZRA'A-I DERVİŞ VİRANİ																			300	300
216	KARYE-İ ZİYARET KAYA (ZOLNUN BEY)	600	1000	360	176			31	83	10	10	30	15		25					2050	3000
217	KARYE-İ UZUN İVAZ	700	965	484	252					30		12	20	100	180			Burçak		1500	2000
218	MEZRA'A-I NEVAĞİL VİRANİ																		24	900	1200
	TOPLAM	12870	15675	5244	6928	25	207	371	381	104	311	292	286	260	922	30	109	0	322	30015	41100

	HINTA		ŞAIR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYYE		DİĞER		YEKUN		
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	
219																					
220	400	100	120	80				10	10	5	10							Keten 15	810	600	
221	1000	300	400	700			71	31	20	20	30	150	100					Burçak 32	2050	2500	
222	1200	1500	480	480			29	29	10	10	10							Keten 19	1800	2200	
223																				1480	1600
224																					
225	950	1100	120	372				20	22		20	156						Fig 64	400	400	2300
226																					
227	350	500	160	248							10							Keten 10	610	1000	
228	450	265	160	160					5		10							Sir 12 Keten 5	742	600	
229	2500	1000	1040	253			92	50	150	36	30	400	500					Keten 120	6186	3000	
230																				300	300
231																					
232		600		1120				20	5									Keten 18	1700	2000	
233	600	1025	400	624			20	76	20	48								Sir 100	1480	2800	
234																				400	2000
235																				200	700
	7450	6390	2880	4037	0	70	212	236	232	129	120	0	550	756	0	0	0	276	21698	24400	

	HINTA		ŞAIR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN	
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
236	300	300	112	104					4	14				36					645	700
237																			500	1400
238	500	410	160	174	10				60	60			21	66					974	1100
239																			200	500
240																			250	400
241	520	500	160	320	3	20	10	34	10	34	10								890	1000
242	600	1500	240	800	22	30	15	14	25	14	25								2127	3200
243																			358	500
244																			200	300
245																			400	400
246	600	500	240	660			28	30	30	30	30								1600	2200
247	300	340	152	152					5		5			120					500	7400
248	800	1000	400	744	50	33	30	43	80	43	80								2150	3300
249	500	670	240	472		30	10	23	20	23	20			226	186				1340	2000
250		750		224		11		50		50				420						2500
251		600		400				30	30	30	30			66						1600
252		250		280			30	10		10				240						1500
	4120	6820	1704	4330	0	0	87	154	157	308	170	150	247	1134	0	0	0	0	12134	30000

	HINTA		ŞAİR		MERCİMEK VE NOHUT		BOSTAN		KÜVARE		GIYAH		PENBE		MEYVE		DİĞER		YEKUN	
	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574	1559	1574
253		500		200			20		20		10		30							1100
254		175		160			30		20		20		60							800
255																				500
256																				400
257																				300
258																				200
259																				600
260																				500
261																				200
262																				300
263																				200
264																				100
265																				150
266																				100
267																				100
268																				200
269																				600
270																				1200
271																				200
272																				300
273																				1000
274																				500
	0	675	0	360	0	0	0	50	0	40	0	30	0	90	0	0	0	0	0	9550
GENEL TOPLAM	195816	247564	82404	125583	25	1656	6146	7407	3488	5672	6039	6186	17498	31538	289	557	1200	2479	483561	706285

ÖZET

Yapmış olduğum tahrir çalışmasında Budaközü adının kaynağı, 16.Yüzyıl içindeki tarihi seyri, yerleşim planı, orada yaşayan halkın geçimini nasıl sağladığını araştırmaya çalıştım. Nüfusun daha çok nerelerde yoğunluk gösterdiğini, aile bireylerinin ortalama kaç kişiden oluştuğunu, bölgenin ticari yapısının nasıl olduğunu bulmaya çalıştım.

Kendimizi 500 yıllık bir geçmişe götürdük, Köyümüz olan Çadırhöyük'ün adını arşiv belgelerinde okuyunca şaşkınlığımız arttı ve geçmişinin ne kadarda köklü olduğunu gördük.

Budaközü Kazası'nda iktisadi hayatın ağırlık noktasını tarım üretimi, tarım üretiminin temelini ise hububat üretimi oluşturmaktadır. Bölge eski çağlardan beri Hitit Yurdu olarak bilinmektedir. Hitit tarihine baktığımızda yetiştirilen ürünler, ticarî faaliyetler XVI.Yüzyıl Budaközü'ndeki yapıyla örtüşmektedir, XVI. Yüzyıl Osmanlı Kazası Budaközü'nde yetiştirilen ürünler ve ticarî yapı XXI.Yüzyıl Cumhuriyet şehri Sungurlu'yla tamamen örtüşmektedir. Sadece aktörler değişmiştir, toprak aynı, yetiştirilen ürünler aynı, ticarî faaliyet aynı...Kazada; buğday arpa, yulaf, mısır, darı, nohut, burçak, mercimek gibi hububat ürünlerinin yanında soğan-sarımsak, armut, üzüm, ayva, kavun-karpuz gibi bahçe ve bostan ürünleri ve ayrıca pamuk yetiştirilmektedir.

Değişmeden kalan değişerek devam eden çok şey var Budaközü'nde. 16 Yüzyılın başında küçük bir kaza görünümündeydi. Fakat yüzyılın ortasında ve son çeyreğinde Akdeniz dünyasındaki nüfus artışına ayak uydurmuş katlanarak büyümüştür.

Bugün bu topraklarda insanlar eskiden olduğu gibi buğday yetiştiriyor ama ekinini Budaközü Çayı etrafına kurulan su değirmenlerinde öğütmüyor Sungurlu'nun modern değirmenlerinde un yapıyor. Artık ne reaya var ne de sipahi, toprağını terk eden reaya çift bozan vergisi de ödemiyor. Geçimini sağlamak için Ankara'ya çalışmaya gidiyor. Boşaltmaya başladığı köyüne hiç olmazsa yazları dönebilmenin yollarını arıyor. Bu topraklar yüzyıllar boyu insanları bağrında sakladı hala saklıyor ve yarında saklamaya devam edeceğe benziyor.

ABSTRACT

In the survey I did, I tried to search the source of name of Budaközü, its historical progress in 16th century, settlement plan, how the people living in that region earn their lives. I tried to find out where the population is mostly located, how many persons an average family consists, how the commercial structure of the region is.

We took ourselves back to a 500-year history. We surprised to see the name of our town, Çadırhöyük, in the old records and we understood how a long-established history we have.

In Budaközü county, economic life is based on agricultural activities, which is based on crop production. The region is known as Hittite Country since the old ages. When we look at Hittite history, yielded crops, commercial activities show similarities those of 16th century Budaközü. Yielded crops and commercial activities of 16th century Ottoman county Budaközü completely overlap those of 19th century Turkish Republic city, Sungurlu. Only the actors has changed, land is the same, yielded crops are the same, commercial activities are the same... In the county; In addition to the production of the crops wheat, barley, oat, corn, millet, pea, lentil some garden trucks like onion, garlic, pear, grape, melon, water melon and also cotton are produced.

There are lots of thing remaining unchanged in Budaközü. Budaközü was a little county in the beginning of 16th century. But at the midst of century and at the last quarter of the century, Budaközü adapted to the population growth in Mediterranean society and grown enormously.

Today, people living in this region still yield wheat that they used to be in the past, but they do not grind their wheat in the mills located on the Budaközü stream, they go to Sungurlu to grind their wheat in the modernized mills of Sungurlu. Now there is no villager or no horseman, people leaving their lands do not pay villager çift bozan tax anymore. They go to Ankara to earn their lives. They seek the ways to return to the lands they left at least in summer. These lands embraced people for centuries, still embracing and seems to embrace tomorrow.